

ФОНД
ГАРАНТУВАННЯ
ВКЛАДІВ

2020

2020

РІЧНИЙ ЗВІТ

Звернення голови адміністративної ради Фонду гарантування вкладів фізичних осіб

2020 рік був для Фонду гарантування вкладів роком підбиття підсумків банківської кризи 2014–16 рр. та переходу до реалізації нових завдань. На початку року Фондом гарантування вкладів разом з іншими представниками та регуляторами ринку була підписана Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 р., яка й визначила основні цілі, що стоять перед підписантами. Нею, зокрема, передбачено реформування системи гарантування вкладів відповідно до директив ЄС, що має відкрити шлях до врегулювання неплатоспроможності на ранніх етапах; реструктуризацію боргів Фонду перед державою, завдяки чому стане можливим підвищення гарантованої суми вкладів; підвищення рівня фінансової грамотності суспільства.

Зараз можемо констатувати, що Фонду гарантування вкладів вдалось успішно виконувати усі свої завдання, навіть попри те, що робота велась в умовах пандемії та її глобальних наслідків. Зокрема, довели свою ефективність у нових умовах система електронних продажів ProZorro. Продажі та Автоматизована система виплат, створені Фондом кілька років тому.

Було забезпечено безперервні надходження від реалізації та управління активами та продовжились розрахунки з кредиторами неплатоспроможних банків. Крім того, Фонд продовжив практику позачергового повернення державі запозичень, здійснених у 2014–2017 рр. для виплати коштів вкладникам банків, виведених з ринку. З метою повернення активів, виведених власниками і пов'язаними особами банків, Фонд перейшов до практичного етапу залучення міжнародних консультантів для представлення інтересів ФГВФО в судах іноземних юрисдикцій – проведено перші конкурси з залучення таких консультантів та підписано перші договори.

Важливим кроком стало ухвалення у 2020 р. так званого «банківського закону» – змін до законодавчих актів України щодо удосконалення деяких механізмів регулювання банківської діяльності, розроблених спільно спеціалістами Фонду, Національного банку, Міністерства фінансів та міжнародних фінансових організацій. Цей документ містить низку ключових положень з точки зору захисту інтересів вкладників і кредиторів неплатоспроможних банків.

Насамперед, його ухвалення дозволило зрушити з місця питання повернення у правове поле банків, що були неправомірно виведені з управління Фонду.

Крім того, закон вдосконалив механізм ліквідаційної процедури банку, скоротивши строк ліквідації банку та передбачивши можливість продовжити розрахунки з кредиторами понад цей строк.

Ці кроки сприяють подальшому зміцненню довіри громадян до банківської системи України.

Крім того, Фонд є важливою ланкою поширення фінансових знань у суспільстві. Зокрема, у 2020 р. було розпочато практичну реалізацію трирічного Національного проекту з фінансової грамотності.

Нині перед Фондом стоять нові завдання, спрямовані на подальше зміцнення довіри до банківської системи. Серед першочергових – ухвалення законодавчих змін для розв'язання проблеми заборгованості Фонду перед державою. Це дозволить не лише перейти до підвищення гарантованої суми, а й залучити АТ «Ощадбанк» до системи гарантування, що сприятиме рівності умов конкуренції у банківському секторі та однаковому рівню захищеності вкладників. Крім того, серед пріоритетів Фонду на 2021 р. – робота з запровадження гарантій на внески у небанківських установах, як-от кредитні спілки та страхові компанії, що займаються страхуванням життя. А також – подальша імплементація положень, закладених у Стратегії розвитку фінансового сектору України до 2025 р.

З повагою

Ігор Прийма

голова адміністративної ради

Фонду гарантування вкладів фізичних осіб

Керівник секретаріату Комітету Верховної Ради України за питань фінансів, податкової та митної політики

Звернення директора-розпорядника Фонду гарантування вкладів фізичних осіб

2020 рік став справжнім тестом на вміння швидко адаптуватися до змін в умовах коронакризи. Із запровадженням в Україні загальнонаціонального карантину нам вдалося у стислі строки перевести роботу Фонду в онлайн-режим. Це дозволило зберегти ефективність та ні на день не припинити нашу роботу. Понад те, попри усі складнощі року нам вдалося досягти справжнього прориву одразу у кількох ключових напрямках роботи Фонду – вирішенні питання боргів, що залишилися після кризи 2014–2017 років; питанні відновлення контролю над банками, ліквідацію яких було оскаржено у судах; та почати роботу з пошуку та повернення виведених активів в іноземних юрисдикціях.

Навіть під час коронакризи, нам вдалося забезпечити неперервність процесу розрахунку з вкладниками та кредиторами банків, що ліквідуються. За рік Фонд виплатив вкладникам 390,7 млн грн гарантованого відшкодування, а кредиторам цих фінустанов повернув 7 640,8 млн грн.

Попри певні негативні очікування з боку інвесторів Фонд не зупинив процес продажу активів. У 2020-му надходження від реалізації активів неплатоспроможних банків склали 4 016,6 млн грн.

Крім того, на початку цього року Фонд здійснив дострокове погашення своїх зобов'язань перед Міністерством фінансів на суму 2 млрд грн. Ці кошти були спрямовані на підтримку та розвиток вітчизняного бізнесу у рамках реалізації державної програми «Доступні кредити 5–7–9».

Таким чином Фонд продовжив дострокове погашення заборгованості за позиками, взятими у держави для здійснення гарантованих виплат вкладникам у 2014–2017 рр. З урахуванням цього погашення Фонд загалом повернув більше 43 млрд грн: повністю погасив борг перед НБУ на суму 25,6 млрд грн, з яких 5,5 млрд грн – сплачені відсотки; та перерахував Міністерству фінансів 17,7 млрд грн, з яких близько 6,2 млрд грн – сплачені відсотки. Завдяки цьому достроковому погашенню також зменшилась база нарахування процентів за позиками.

І вже у вересні 2020 р. у вирішенні питання боргів Фонду сталася справді знакова подія: Рада з фінансової стабільності схвалила План реструктуризації боргів Фонду, які на кінець 2031 року сягнуть понад 113 млрд грн у т.ч. 65,7 млрд грн – нараховані відсотки. За умовами Плану реструктуризації, залишок заборгованості буде переведено в умовні зобов'язання. При цьому нараховані відсотки погашатимуться за рахунок коштів, стягнутих з колишніх власників та пов'язаних осіб банків, діяльність яких призвела до неплатоспроможності цих установ. Подальше затвердження на законодавчому рівні Плану реструктуризації відкриє перспективи для якісних змін системи гарантування.

Цього року справжній прорив відбувся і у розв'язанні питання оскарження виведення банків із ринку. Використовуючи рішення судів колишні акціонери банків блокували ліквідаційні процедури та унеможлилювали роботу Фонду з розрахунку із вкладниками та кредиторами цих фінустанов, а над шістьма фінустановами – так званими «зомбі-банками» – Фонд навіть фактично втратив контроль. У травні 2020-го було прийнято Закон України №590, який чітко постановив: банки, ліквідацію яких уже розпочато, повернутися на ринок, навіть за рішенням суду, не можуть. У результаті, на кінець 2020 року, Фонду вдалося відновити контроль над двома «зомбі-банками» – АТ «БАНК ВЕЛЕС» та ПАТ «КБ «ПРЕМІУМ». Ліквідацію цих фінустанов відновлено, поновлюються розрахунки із їх вкладниками та кредиторами. Надалі Фонд працює над поверненням під контроль решти «банків-зомбі».

З цього року і на найближчий період одним із пріоритетів нашої діяльності ми визначили роботу із пошуку та повернення виведених активів в іноземних юрисдикціях. У 2020-му ми запустили процеси щодо чотирьох банків – АТ «Дельта банк», АТ «Банк «Фінанси та Кредит», АТ «Імексбанк», ПАТ «Банк Національний кредит». До цієї роботи залучені провідні юридичні фірми, форензик-спеціалісти та детективи. Оголошено ще два конкурси на закупівлю послуг з пошуку та арешту активів щодо двох пулів банків. Надалі темпи роботи в цьому напрямку набиратимуть обертів.

У цілому, українська банківська система перші випробування коронакризою витримала. Хоча упродовж року в управління Фонду було передано два банки – АТ АКБ «Аркада» та АТ «Місто банк», причини їх виведення з ринку не пов'язані з впливом кризи. Яким буде 2021-ий для банківської системи – питання. Та вже сьогодні Фонд ставить перед собою амбітні плани: створити систему гарантування вкладів в усіх установах, що мають право залучати кошти від населення, поширити гарантії Фонду на вклади в усіх діючих банках та почати поетапне збільшення суми відшкодування закладами. І роботу над реалізацією цих кроків уже розпочато.

З повагою
Світлана Рекрут
директор-розпорядник
Фонду гарантування вкладів фізичних осіб

Адміністративна рада Фонду

Прийма Ігор Михайлович

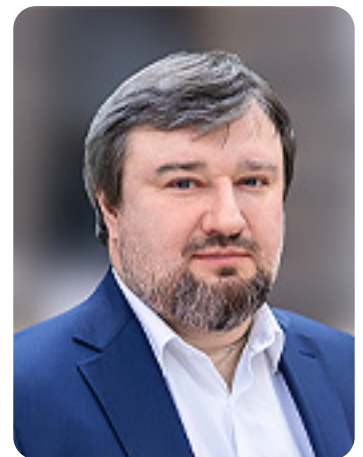
голова адміністративної ради Фонду

керівник секретаріату
Комітету Верховної Ради України
з питань фінансів, податкової
та митної політики

Стринжа Олег Володимирович

директор Департаменту фінансового
контролінгу Національного банку України

Бедненко Владислав Миколайович

директор Юридичного департаменту
Національного банку України

Страхова Наталія Борисівна

заступник директора Департаменту
фінансової політики – начальник відділу з
питань банківських послуг та координації
взаємодії з Національним банком України
Міністерства фінансів

Рекрут Світлана Валеріївна

директор-розпорядник
Фонду гарантування вкладів фізичних осіб

Виконавча дирекція Фонду

**Рекрут
Світлана Валеріївна**

Директор-розпорядник
Фонду гарантування вкладів фізичних осіб

**Оленчик
Андрій Ярославович**

Заступник директора-розпорядника

**Новіков
Віктор Володимирович**

Заступник директора-розпорядника

**Білай
Ольга Сергіївна**

Заступник директора-розпорядника

**Рудуха
Наталія Євгенівна**

Заступник директора-розпорядника

**Нужненко
Олена Володимирівна**

Директор фінансовий

Зміст

I Звіт про діяльність Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у 2020 році

Місія, візія, основне завдання та функції Фонду, — 7

1. Основні показники діяльності у 2020 році, — 8

2. Огляд банківського сектору та регулятивна діяльність, — 10

- 2.1. Огляд фінансових показників учасників Фонду, — 11
- 2.2. Аналіз тенденцій вкладних операцій учасників Фонду, — 24
- 2.3. Здійснення контрольних функцій щодо діяльності учасників Фонду, — 31

3. Виведення банків з ринку

- 3.1. Розробка системи раннього реагування, здійснення тимчасової адміністрації та виконання планів врегулювання неплатоспроможних банків, — 37
- 3.2. Ліквідація банків, — 39
- 3.3. Надходження до неплатоспроможних банків, — 43
- 3.4. Розрахунки з кредиторами банків, — 44
- 3.5. Правове супроводження виведення неплатоспроможних банків з ринку та позовна робота Фонду, — 51
- 3.6. Стягнення шкоди з пов'язаних осіб, причетних до доведення банків до неплатоспроможності, та робота з юридичними консультантами, — 52

4. Консолідований продаж та управління активами

- 4.1. Результати продажу майна неплатоспроможних банків, — 53
- 4.2. Удосконалення підходів до управління активами неплатоспроможних банків, — 60

5. Виплати вкладникам

- 5.1. Виплати гарантованих сум відшкодувань вкладникам неплатоспроможних банків, — 63

6. Управління фінансами

- 6.1. Джерела формування та використання фінансових ресурсів, — 67
- 6.2. Погашення кредиторських вимог Фонду, — 68
- 6.3. Погашення боргів перед державою, — 71
- 6.4. Оцінка фінансової стійкості Фонду, — 71
- 6.5. Фінансові інвестиції Фонду, — 72

7. Взаємодія з громадськістю та міжнародними організаціями

- 7.1. Зв'язки з громадськістю та інформаційна політика Фонду, — 73
- 7.2. Консультування громадськості та співпраця з громадськими організаціями, — 74
- 7.3. Фінансова просвіта та захист прав вкладників, — 75
- 7.4. Міжнародна співпраця, — 78

8. Правове та регуляторне середовище

- 8.1. Удосконалення законодавчої бази та регуляторна діяльність Фонду, — 79
- 8.2. Стратегія розвитку Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, — 81

9. Управління ризиками та операційна діяльність

- 9.1. Управління ризиками Фонду, — 82
- 9.2. Управління та розвиток персоналу, — 83
- 9.3. Внутрішній аудит, — 84
- 9.4. Інформаційні технології, — 84
- **Додаток 1:** Звіт про виконання Інвестиційного плану Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на 2020 рік

II Фінансова звітність за 2020 рік

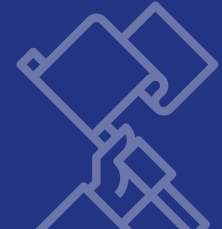
- Фінансова звітність за 2020 рік, підтверджена аудиторським висновком, — 89

Місія, візія, основне завдання та функції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб

Місія Фонду

Гарантування вкладів, захист прав кредиторів, підвищення фінансової обізнаності для забезпечення довіри до фінансової системи та добробуту суспільства

Візія Фонду

Фонд – відкритий, інноваційний і надійний партнер, який запобігає фінансовим втратам та формує світові стандарти у сфері гарантування вкладів

Основне завдання Фонду

Забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку

Функції Фонду

- веде реєстр учасників Фонду;
- акумулює кошти, отримані з джерел, визначених статтею 19 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (далі – Закон), здійснює контроль за повнотою і своєчасністю перерахування зборів кожним учасником Фонду;
- інвестує кошти Фонду в державні цінні папери України;
- здійснює розміщення облігацій у порядку та за напрямками залучення коштів, визначеними Законом, і видачу векселів у випадках, передбачених Законом про Державний бюджет України на відповідний рік;
- здійснює заходи щодо організації виплат відшкодувань за вкладами у строки, визначені Законом;
- здійснює регулювання участі банків у системі гарантування вкладів фізичних осіб;
- бере участь в інспекційних перевірках проблемних банків за пропозицією Національного банку України;
- застосовує до банків та їх керівників відповідно фінансові санкції і накладає адміністративні штрафи;
- здійснює заходи щодо підготовки до запровадження процедури виведення банку з ринку, у тому числі організаційні заходи щодо проведення відкритого конкурсу та визначення найменш витратного способу виведення банку з ринку;
- здійснює заходи щодо проведення процедури виведення неплатоспроможного банку з ринку, у тому числі шляхом виконання плану врегулювання, здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації банку;
- здійснює перевірки банків відповідно до Закону;
- надає фінансову підтримку банку відповідно до Закону;
- здійснює аналіз фінансового стану банків з метою виявлення ризиків у їхній діяльності та прогнозування потенційних витрат Фонду на виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам;
- звертається з відповідними запитами до клієнтів, вкладників та інших кредиторів банку в порядку, встановленому Фондом;
- здійснює заходи щодо інформування громадськості про функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб, захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників, підвищення рівня фінансової грамотності населення відповідно до Закону;
- вивчає та аналізує тенденції розвитку ринку ресурсів, залучених від вкладників учасниками Фонду.

2020: рік у короткому огляді

Два нових неплатоспроможних банки, переданих в управління Фонду; 16 ліквідованих банків; 389,9 млн грн виплаченого гарантованого відшкодування вкладникам; 7,6 млрд грн погашених кредиторських вимог та 4,4 млрд грн надходжень до неплатоспроможних банків, робота у напрямку виявлення шкоди, заподіяної неплатоспроможним банкам та їх кредиторам (колишнім кредиторам) рішеннями, діями або бездіяльністю пов'язаних з такими банками осіб та запуск нового інформаційного ресурсу Фонду – 2020 рік для Фонду гарантування вкладів фізичних осіб став роком наполегливої плідної роботи та якісних змін в умовах карантинних обмежень, спричинених пандемією COVID-19.

Усі 22 роки, відколи у 1998 році на підставі Указу Президента України «Про заходи щодо захисту прав фізичних осіб – вкладників комерційних банків» був створений Фонд, він з гідністю виконував покладену на нього місію захисту прав та законних інтересів вкладників банку.

1. Основні показники діяльності фонду

Станом на 01.01.2021 року в процедурі ліквідації перебували 46 банків, з яких 24 банки перебували в безпосередньому управлінні Фондом та в 1 банківській установі тривала тимчасова адміністрація.

Протягом звітного року завершено процедуру ліквідації 16 банків, що були передані в управління Фонду.

Загальна гарантована сума відшкодування, що була виплачена вкладникам неплатоспроможних банків протягом 2020 року за рахунок коштів Фонду, становила 389,9 млн грн, і станом на 01.01.2021 фактично 95,6% вкладників отримали гарантовану суму відшкодування, і лише 4,4% не звернулися за виплатою.

Станом на 01.01.2021 року учасниками Фонду є 73 банки, які мають ліцензію Національного банку України на право надання банківських послуг (АТ «ОЩАДБАНК» не є учасником Фонду). Протягом звітного року із реєстру учасників виключено 1 банк.

Сукупні активи учасників Фонду станом на 01.01.2021 становили 1941,9 млрд грн, чисті активи склали 1588,3 млрд грн, сукупні зобов'язання – 1399,5 млрд грн, власний капітал – 188,9 млрд грн. За результатами звітного року консолідований фінансовий результат учасників Фонду становив 38,5 млрд грн.

Кількість вкладників в банках-учасниках Фонду – 46,6 млн осіб, сума вкладів фізичних осіб – 607,6 млрд грн, сума можливого відшкодування за рахунок коштів Фонду – 353,5 млрд грн.

У 2020 році витрати Фонду на сплату боргових зобов'язань перед державою склали 13,5% від загальної суми витрат Фонду. На погашення векселів Фонд витратив 1 300,0 млн грн та на сплату відсотків за ними 700,1 млн грн. Всього станом на 01.01.2021 Фонд загалом сплатив, у якості погашення своїх боргових зобов'язань перед державою 17 650,9 млн грн, у тому сплата за векселями – 11 417,6 млн грн, відсотки за векселями – 6 233,3 млн грн. Розрахунки за кредитами перед Національним банком України Фонд завершив ще у 2019 році.

Станом на 01.01.2021 року загальна балансова вартість активів 40 банків під управлінням Фонду, в яких рішенням виконавчої дирекції Фонду затверджено реєстр акцептованих вимог кредиторів, становила 101,3 млрд грн, в той час як їх оціночна вартість – 16,4 млрд грн.

Загальна сума затверджених акцептованих вимог кредиторів станом на 01.01.2021 становила 287,1 млрд грн (враховуючи банки, в яких завершено ліквідацію).

За 2020 рік по всім чергам кредиторських вимог погашено – 7,6 млрд грн.

За 2020 рік на рахунки банків, що ліквідуються, надійшло 4,4 млрд грн, із них 4,0 млрд грн – від продажу майна цих банків; 0,3 млрд грн отримано від погашення кредитів; 0,02 млрд грн – від оренди майна, а також 0,1 млрд інших надходжень.

Найбільшу питому вагу в сумі реалізованих активів банків у 2020 році за результатами відкритих торгів складав продаж прав вимоги за кредитними договорами, а саме 2,3 млрд грн, окрім того основні засоби та дебіторську заборгованість продано відповідно на суму 1,2 млрд грн та 0,2 млрд грн, цінні папери/корпоративні права – 0,01 млрд грн, інші активи (картини, монети тощо) – 0,004 млрд грн, продаж активів безпосередньо юридичним та фізичним особам приніс 0,002 млрд грн.

Продовжувався процес продажу лотів, сформованих з пулу активів банків (так званий принцип «один банк = один пул»), включених до переліку банків, щодо яких планується завершити процедуру ліквідації.

Фонд протягом звітного року продовжував здійснювати реструктуризацію кредитної заборгованості фізичних осіб, яка забезпечена іпотекою нерухомості. В 2020 році за даним підходом було реалізовано 58 лотів балансовою вартістю 206,3 млрд грн.

Протягом 2020 року до Фонду надійшло 94 пакета документів про проведення або продовження раніше проведеної реструктуризації кредитної заборгованості фізичних осіб, яка забезпечена іпотекою нерухомості.

Протягом 2020 року Фонд продовжував роботу з виявлення шкоди, заподіяної банкам та їх кредиторам рішеннями, діями або бездіяльністю пов'язаних з такими банками осіб. Станом на 01.01.2021 Фондом пред'явлено 60 позовних заяв до 751 пов'язаної з банком особи щодо 41 неплатоспроможного банку на загальну суму близько 97 млрд грн. У жодному з ініційованих судових проваджень відсутні остаточні судові рішення.

Протягом 2020 року Фонд ініціював залучення міжнародних юридичних консультантів – фахівців у сфері міжнародного права з метою пошуку та повернення виведених коштів (активів) збанкрутілих банків за межі України, представництва інтересів Фонду (банків) в судових органах іноземної юрисдикції. Станом на 01.01.2021 року, з метою пошуку активів та фактичного стягнення з винних осіб збитків в розмірі понад 25,7 млрд грн, Фонд здійснює супроводження трьох договорів, укладених з такими іноземними юридичними радниками.

Протягом звітного року інформаційна політика Фонду була спрямована на інформування громадськості про систему гарантування та діяльність Фонду, а також підвищення рівня інформованості громадськості про гарантії за вкладами. Так, у 2020 році запущено оновлений інформаційний ресурс Фонду, метою якого є вдосконалення способів комунікації із вкладниками, кредиторами та позичальниками банків, що ліквідуються, спрощення навігації для відвідувачів сайту та полегшення пошуку необхідних даних.

Активна робота Фонду спрямовувалась на розвиток та ведення соціальних мереж. Упродовж року було виготовлено 70 інформаційних роликів для розміщення на сторінках Фонду в соціальних мережах та каналі у відеохостингу YouTube. У результаті кількість підписників на сторінку Фонду у соціальній мережі Facebook за рік зросла на 24 тисячі і на кінець 2020 року становила майже 30 тис. осіб.

Протягом 2020 року було підготовлено та розіслано представникам ЗМІ близько 300 прес-релізів щодо ключових напрямків роботи Фонду, організовано більше 50 тематичних інтерв'ю для ЗМІ, виступів на телебаченні та коментарів.

У 2020 році розпочав роботу Інформаційно-консультаційний центр Фонду і впродовж звітного року було надано 988 консультацій громадянам, понад 44 тис. консультацій на «гарячій» лінії Фонду, а також опрацьовано більше 800 запитів на публічну інформацію.

У 2020 році продовжувалась робота з підвищення фінансової грамотності населення. Фонд систематично проводив просвітні заходи для школярів, студентів вищих навчальних закладів, працівників бюджетних установ, осіб, що перебувають на обліку в центрах зайнятості, підприємців. Тривала робота Національного проєкту з фінансової грамотності. Разом з тим, розширено перелік онлайн-каналів взаємодії з цільовою аудиторією. У 2020 році Фондом запущено сторінку Національного проєкту з фінансової грамотності у мережі Facebook та сторінку освітнього проєкту Фонду «Фінкульт» у сервісі відеохостингу YouTube та каналі Telegram, що дозволить більш ефективно залучати різні цільові аудиторії.

2. Огляд банківського сектору та регулятивна діяльність

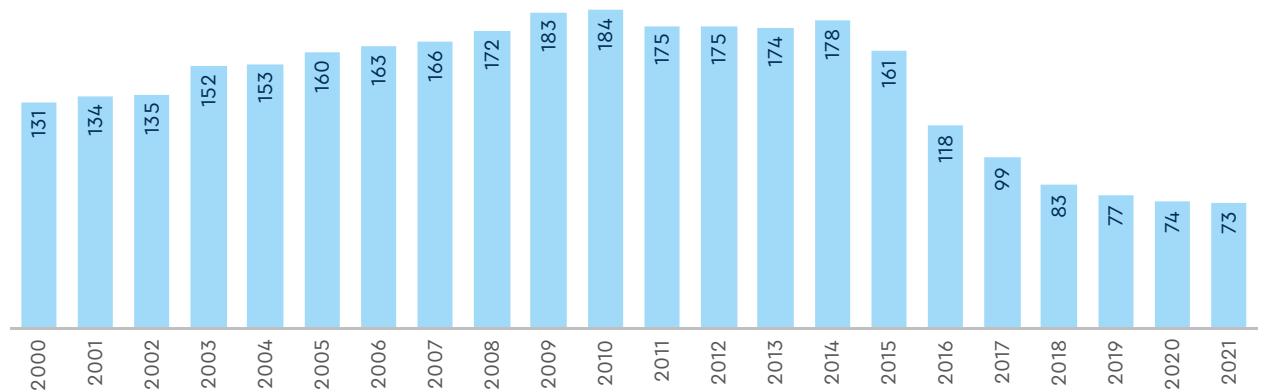
Станом на 01 січня 2021 року учасниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб було 73 банки, які мали ліцензію Національного банку України (далі – Національний банк або НБУ) на право надання банківських послуг.

Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» передбачено, що участь банків у Фонді є обов'язковою.

Банк набуває статусу учасника Фонду в день отримання ним банківської ліцензії. Фонд виключає банк з числа учасників Фонду в разі прийняття рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку. АТ «Ощадбанк» не є учасником Фонду.

Динаміка кількості учасників Фонду наведена на рис. 2.1.:

Рис. 2.1. Динаміка кількості учасників Фонду

У 2020 році у двох банках, які було віднесено Національним банком до категорії неплатоспроможних, діяла тимчасова адміністрація, згодом у одного банку була відкликана банківська ліцензія (АТ АКБ «АРКАДА») та його було виключено із реєстру учасників Фонду, а в іншому – продовжила діяти тимчасова адміністрація до початку 2021 року.

Жодного банку не було включено до реєстру учасників Фонду протягом 2020 року.

Динаміка виключення учасників Фонду наведена на рис. 2.2.:

Рис. 2.2. Виключення банків з реєстру учасників Фонду

У 2020 році чисельність банків за участю іноземного капіталу (більше або рівне 10,00 %) зменшилась з 35 до 33, із них в 19 банках участь іноземного капіталу склала 100%.

На 2020 рік розподіл банків на групи (відповідно до рішення Комітету з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем Національного банку) був наступним:

5 – банки з державною часткою (включаючи АТ «Ощадбанк») – банки, в яких держава прямо чи

опосередковано володіє часткою понад 75% статутного капіталу банку;

20 – банки іноземних банківських груп – банки, контрольні пакети акцій яких належать іноземним банкам або іноземним фінансово-банківським групам;

50 – банки з приватним капіталом – банки, в яких серед кінцевих власників істотної участі є один чи кілька приватних інвесторів, що прямо та/або опосередковано володіють не менше ніж 50% статутного капіталу банку.

2.1. Огляд фінансових показників учасників Фонду

Аналіз фінансових показників учасників Фонду проводився на підставі балансових даних за станом на 01 січня та 01 жовтня 2020 року, а також 01 січня 2021 року.

На початку 2020 року учасниками Фонду були 74 банки, які мали ліцензію Національного банку на здійснення банківських операцій. Протягом року нових учасників не з'явилося.

В той же час у вересні з реєстру учасників був виключений АТ АКБ «АРКАДА» у зв'язку з ліквідацією. Таким чином, станом на 01.01.2021 в реєстрі налічується 73 учасники Фонду.

Виключення зазначеного банку не спричинило значного впливу на динаміку системних показників через невелику питому вагу цього учасника (табл. 2.1.1).

Дані за станом на 01.01.2020 про балансові показники банку, виключеного з реєстру Фонду протягом 2020 року

Таблиця 2.1.1

Показники	Чисті активи		Сукупні зобов'язання	Власний капітал		
	всього	у т.ч. кредитно-інвестиційний портфель за вирахуванням резервів		всього	у т.ч.	
					сплачений статутний капітал	результати діяльності до 2020 року
АТ АКБ «АРКАДА», млн грн	2 094,2	566,2	1 059,9	1 034,3	320,4	125,5
Питома вага в загальній сумі по Фонду, %	0,2	0,1	0,1	0,6	0,1	X
Довідково:						
Загальна сума по Фонду, млн грн	1 243 973,4	948 172,6	1 062 313,6	181 659,8	421 239,3	- 292 997,9

Протягом I півріччя Національний банк чотири рази знижував облікову ставку, яка на початку року дорівнювала 13,5%. Перший раз ставку було зменшено з 31.01.2020 до 11,0%, другий – з 13.03.2020 до 10,0%, третій – з 24.04.2020 до 8,0% і, нарешті, з 12.06.2020 її встановлено у розмірі 6,0% річних – найнижчому рівні за всю історію незалежної України. Після цього ставка залишалась без змін понад сім місяців. У 2019 році вона також демонструвала постійне падіння, знизившись з 18,0% до 13,5%.

Таке тривале зниження було зумовлено гальмуванням темпів інфляції на фоні стійкого зменшення споживчого та інвестиційного попиту, ускладненого через пандемію COVID-19. Якщо в I кварталі індекс споживчих цін становив 0,7% (до грудня попереднього року), а у I півріччі збільшився до 2,0%, то за підсумками 9 місяців його значення знизилось до 1,7%. Наприкінці року інфляція очікувано прискорилося, і за результатами

останнього кварталу ІЦЦ знову підвищився, сягнувши середньострокової цілі у 5,0%, задекларованої Національним банком у 2015 році.

Подальша динаміка ключової ставки залежатиме від розвитку ситуації з поширенням COVID-19. Якщо негативний вплив коронавірусу посилиться, НБУ зможе надати економіці додатковий імпульс для зростання, знижуючи ставку й надалі. З іншого боку, ймовірно збільшення інфляційних ризиків спонукатиме НБУ до її підвищення.

З початку 2020 року офіційний курс гривні до долара США знизився на 4,5884 грн (гривня знецінилась на 19,4%) і станом на 01.01.2021 склав 28,2746 грн за долар. Офіційний курс гривні до євро впав на 8,3176 грн (гривня знецінилась на 31,5%) і станом на 01.01.2021 дорівнював 34,7396 грн за євро.

Основні тенденції учасників Фонду у 2020 році

У 2020 році банківський сектор працював в умовах нестабільної макроекономічної ситуації, спричиненою коронавірусною хворобою (COVID-19).

На початку року спостерігалось помірне зростання показників системи. Зокрема, у січні-лютому збільшились залишки коштів на рахунках клієнтів, банки наростили гривневе кредитування населення та вкладення в державні цінні папери в національній валюті, компенсуючи сезонне зменшення корпоративного кредитного портфеля.

Проте вже в березні відбулося суттєве зниження ділової активності через запровадження жорстких карантинних заходів. Як наслідок, кредитний портфель бізнесу почав скорочуватись, темпи надання нових позик населенню уповільнились, а гривня стрімко знецінилась.

В той же час завдяки високій ліквідності сектору негативні наслідки вдалося мінімізувати. Також помітно зросли обсяги залишків на рахунках клієнтів та вкладення банків у державні цінні папери. Восени банки позбавили кредитування та списання непрацюючих кредитів за рахунок резервів.

За результатами року консолідований фінансовий результат учасників Фонду був додатним незважаючи на збиткову діяльність протягом березня, червня та грудня.

Серед негативних факторів залишались високий рівень проблемних активів, у т.ч. значний обсяг простроченої кредитної заборгованості, скорочення корпоративного кредитно-інвестиційного портфеля, звуження ресурсної бази, зменшення строковості зобов'язань.

Валюта балансу банківської системи в 2020 році зросла на 344,4 млрд грн або 27,7%, у т.ч. на 74,6 млрд грн за рахунок переоцінки. Її обсяг станом на 01.01.2021 склав 1588,3 млрд грн проти 1244,0 млрд грн на початку року.

Головними чинниками зростання стали збільшення залишків високоліквідних активів та вкладень в гривневий ОВДП при одночасному підвищенні обсягу коштів на рахунках клієнтів. В той же час зазнали зменшення портфелі клієнтських кредитів бізнесу та населення.

Сукупні активи учасників Фонду з початку року зросли на 273,6 млрд грн або 16,4%, у т.ч. на 108,4 млрд грн внаслідок переоцінки, і на 01.01.2021 становили 1941,9 млрд грн. При цьому, найбільше підвищились залишки на коррахунках банків та цінних паперів, які рефінансуються НБУ.

Максимальний внесок у зростання активів забезпечив приріст вкладень в державні цінні папери. З початку року вони зросли на 216,8 млрд грн або 53,2%, у т.ч. папери, які рефінансуються НБУ, на 192,3 млрд грн або 70,8% (враховуючи 11,2 млрд грн валютної переоцінки), а депозитні сертифікати НБУ на 24,5 млрд грн або 18,0%.

Клієнтський кредитний портфель реально скоротився на 102,9 млрд грн (в гривні – на 12,4 млрд грн та валюті – на 90,5 млрд грн), хоча завдяки додатній валютній переоцінці в сумі 66,8 млрд грн його формальне зменшення склало 36,1 млрд грн.

З початку року кредити юридичним особам, органам влади та ФОП знизились на 87,3 млрд грн, а фізичним особам – на 15,6 млрд грн без врахування додатної валютної переоцінки 59,8 млрд грн та 7,0 млрд грн відповідно. Чистий кредитний портфель за рік формально підвищився на 35,6 млрд грн або 7,2% завдяки додатній валютній переоцінці в сумі 33,2 млрд грн, тобто, насправді, він зріс лише на 2,4 млрд грн.

Головна причина скорочення кредитного портфеля – списання 136,0 млрд грн непрацюючих кредитів, з яких

58,5 млрд грн були в національній валюті, а 77,5 млрд грн – в іноземній. Якщо не враховувати зазначений фактор, кредитна заборгованість в гривні за 2020 рік, навпаки, зросла на 46,6 млрд грн, а у валюті скоротилась на 13,0 млрд грн (ще 0,5 млрд грн гривневий портфель втратив після ліквідації АТ АКБ «АРКАДА»). При цьому істотного покращення її якості не відбулося, оскільки обсяги простроченої заборгованості та непрацюючих кредитів в «робочому» кредитному портфелі продовжили зростати.

Зобов'язання за минулий рік збільшилися на 337,2 млрд грн або 31,7%, з яких 86,3 млрд грн припало на переоцінку, і на 01.01.2021 дорівнювали 1399,5 млрд грн. Зазначене зростання пов'язано, насамперед, із збільшенням залишків на рахунках клієнтів та заборгованості банків перед НБУ.

Так, гривневі кошти суб'єктів господарювання зросли на 111,9 млрд грн або 38,2% до 404,8 млрд грн, а валютні – на 73,6 млрд грн або 46,5% до 231,7 млрд грн, у т.ч. на 30,6 млрд грн за рахунок переоцінки. В свою чергу, кошти населення в національній валюті збільшилися на 66,8 млрд грн або 26,1% до 322,8 млрд грн, а в іноземній – на 45,9 млрд грн або 24,7% до 231,6 млрд грн, з яких 36,0 млрд грн припало на переоцінку.

Заборгованість за кредитами НБУ підвищилась на 48,7 млрд грн або в 6,2 рази і на 01.01.2021 склала 56,5 млрд грн. На кінець року зазначену заборгованість мали 38 банків проти 2 на його початку.

Власний капітал учасників Фонду в 2020 році збільшився на 7,2 млрд грн або 4,0% і на 01.01.2021 становив 188,9 млрд грн. Рівень капіталізації підвищився, насамперед, завдяки прибутковій роботі усіх груп банків, які за результатами року отримали консолідований прибуток в розмірі 38,5 млрд грн. В той же час нарахування дивідендів шістнадцятьма банками за підсумками 2019 року в сумі понад 34,5 млрд грн негативно вплинуло на капітал системи (наприклад, АТ КБ «ПРИВАТБАНК» перерахував до бюджету 24,5 млрд грн).

Головними викликами, що потребують вирішення, як і раніше, залишаються низька якість активів, високий рівень непрацюючих кредитів, зосередження значних коштів в державних цінних паперах замість спрямування на кредитування економіки, зменшення платоспроможної клієнтської бази, слабкий рівень захисту прав кредиторів.

Аналіз активів

Сукупні активи станом на 01.01.2021 склали 1941,9 млрд грн, у т.ч. в іноземній валюті – 659,6 млрд грн, що займає 34,0% в структурі. Чисті активи склали 1588,3 млрд грн, резерви під сукупні активи – 353,6 млрд грн. Зміни в обсягах і структурі активів учасників Фонду в 2020 році показані в таблиці 2.1.2.

Протягом 2020 року сукупні активи зросли на 273,6 млрд грн або 16,4% (за IV квартал збільшилися на 36,0 млрд грн), чисті активи – на 344,4 млрд грн або 27,7% (за IV квартал збільшилися на 108,9 млрд грн), а резерви під активи зменшилися на 70,8 млрд грн або 16,7% (за IV квартал знизилися на 72,9 млрд грн). Головні чинники зростання сукупних активів – збільшення залишків на валютних коррахунках та вкладень у гривневий ОВДП, а чистих активів – суттєве підвищення забезпечення активних операцій. Основна причина скорочення резервів – списання восени за їх рахунок непрацюючих кредитів та збільшення забезпечення активних операцій.

У розрізі валют відбулись наступні зміни:

- в національній валюті приріст сукупних активів з початку року склав 173,7 млрд грн або 15,7% (у т.ч. в IV кварталі зростання на 95,7 млрд грн), причому за час пандемії (починаючи з березня 2020 року) вони збільшилися на 157,4 млрд грн;
- в іноземній валюті з початку року сукупні активи формально зросли на 99,9 млрд грн або 17,8%, проте реально вони скоротилися на 8,5 млрд грн, оскільки 108,4 млрд грн «зростання» забезпечила додатна валютна переоцінка (у т.ч. в IV кварталі їх реальне зменшення склало 59,2 млрд грн без врахування від'ємної переоцінки 0,6 млрд грн), а за час пандемії (починаючи з березня 2020 року) вони реально скоротилися на 24,2 млрд грн, якщо не враховувати додатну переоцінку 89,8 млрд грн.

Структура та динаміка активів учасників Фонду в 2020 році

Таблиця 2.1.2

(суми в млн грн)

Показники	01.01.2020		01.10.2020		01.01.2021		Зміни, які відбулися			
	сума	%	сума	%	сума	%	за IV кв.		за рік	
							сума	%	сума	%
Готівка, дорожні чеки та банківські метали	49 838,6	3,0	56 709,5	3,0	63 072,2	3,3	+ 6 362,7	+ 11,2	+ 13 233,6	+ 26,6
Кошти в НБУ	46 811,5	2,8	48 732,2	2,5	33 186,0	1,7	- 15 546,2	- 31,9	- 13 625,5	- 29,1
- кошти на коррахунках	46 802,0	2,8	48 635,1	2,5	33 186,0	1,7	- 15 449,1	- 31,8	- 13 616,0	- 29,1
- розміщені депозити	9,5	0,0	97,1	0,0	-	-	- 97,1	- 100,0	- 9,5	- 100,0
Кошти в інших банках	130 920,0	7,9	231 029,4	12,1	210 561,4	10,8	- 20 468,0	- 8,9	+ 79 641,4	+ 60,8
у т.ч. нараховані доходи	48,4	0,0	20,2	0,0	21,7	0,0	+ 1,5	+ 7,4	- 26,7	- 55,2
- кошти на вимогу (враховуючи кошти в розрахунках)	99 719,6	6,0	189 232,1	9,9	176 692,9	9,1	- 12 539,2	- 6,6	+ 76 973,3	+ 77,2
- надані кредити та розміщені депозити	31 200,4	1,9	41 797,3	2,2	33 868,5	1,7	- 7 928,8	- 19,0	+ 2 668,1	+ 8,6
Кредити, що надані клієнтам	910 890,6	54,6	933 870,1	49,0	874 793,7	45,0	- 59 076,4	- 6,3	- 36 096,9	- 4,0
у т.ч. нараховані доходи	113 744,3	6,8	118 185,4	6,2	91 725,5	4,7	- 26 459,9	- 22,4	- 22 018,8	- 19,4
- кредити юридичним особам, владі та ФОП	715 011,2	42,9	730 610,1	38,3	687 554,3	35,4	- 43 055,8	- 5,9	- 27 456,9	- 3,8
- кредити фізичним особам	195 879,4	11,7	203 260,0	10,7	187 239,4	9,6	- 16 020,6	- 7,9	- 8 640,0	- 4,4
Вкладення в цінні папери	425 505,2	25,5	540 018,7	28,3	661 005,3	34,1	+ 120 986,6	+ 22,4	+ 235 500,1	+ 55,3
у т.ч. нараховані доходи	5 569,7	0,4	7 366,8	0,4	8 468,7	0,5	+ 1 101,9	+ 15,0	+ 2 899,0	+ 52,0
- цінні папери, які рефінансуються НБУ	271 582,0	16,3	385 075,9	20,2	463 911,7	23,9	+ 78 835,8	+ 20,5	+ 192 329,7	+ 70,8
- цінні папери, які випущені НБУ	136 188,5	8,2	121 168,1	6,3	160 645,5	8,3	+ 39 477,4	+ 32,6	+ 24 457,0	+ 18,0
- корпоративні та інші цінні папери	17 734,7	1,0	33 774,7	1,8	36 448,1	1,9	+ 2 673,4	+ 7,9	+ 18 713,4	+ 105,5
Інвестиції в асоційовані та дочірні компанії	400,0	0,0	399,7	0,0	275,3	0,0	- 124,4	- 31,1	- 124,7	- 31,2
Основні засоби, нематеріальні активи та активи з права користування	51 704,5	3,1	49 177,1	2,6	50 295,1	2,6	+ 1 118,0	+ 2,3	- 1 409,4	- 2,7
Дебіторська заборгованість	16 923,0	1,0	22 047,4	1,2	21 220,4	1,1	- 827,0	- 3,8	+ 4 297,4	+ 25,4
Інші нараховані доходи	2 010,8	0,1	1 699,2	0,1	1 795,6	0,1	+ 96,4	+ 5,7	- 215,2	- 10,7
Інші активи	33 328,6	2,0	22 241,6	1,2	25 689,8	1,3	+ 3 448,2	+ 15,5	- 7 638,8	- 22,9
Всього активів	1 668 332,8	100,0	1 905 924,9	100,0	1 941 894,8	100,0	+ 35 969,9	+ 1,9	+ 273 562,0	+ 16,4
у т.ч. нарахованих доходів	121 373,2	7,3	127 271,6	6,7	102 011,5	5,3	- 25 260,1	- 19,8	- 19 361,7	- 16,0
Резерви під активні операції	- 424 359,4	x	- 426 480,5	x	- 353 550,4	x	+ 72 930,1	- 17,1	+ 70 809,0	- 16,7
Чисті активи	1 243 973,4	x	1 479 444,4	x	1 588 344,4	x	+ 108 900,0	+ 7,4	+ 344 371,0	+ 27,7
Довідково:										
Високоліквідні активи	599 641,2	35,9	794 923,1	41,7	890 454,6	45,9	+ 95 531,5	+ 12,0	+ 290 813,4	+ 48,5

Готівка, дорожні чеки та банківські метали за 2020 рік збільшилися на 13,2 млрд грн або 26,6% до 63,1 млрд грн (3,3% обсягу активів проти 3,0% на початку року), у т.ч. в IV кварталі – на 6,4 млрд грн. За той же час кошти в НБУ знизилися на 13,6 млрд грн або 29,1% до 33,2 млрд грн, у т.ч. за IV квартал – на 15,5 млрд грн через активне придбання банками державних цінних паперів у грудні. На 01.01.2021 вони займають 1,7% в структурі активів учасників Фонду проти 2,8% на 01.01.2020.

За минулий рік кошти в інших банках (крім НБУ) збільшилися на 79,6 млрд грн або 60,8% (у IV кварталі вони зменшилися на 20,5 млрд грн), у т.ч. на 24,8 млрд грн за рахунок валютної переоцінки і склали 210,6 млрд грн (10,8% в структурі активів проти 7,9% на початку року). Майже всі залишки зосереджені в іноземній валюті. Протягом року спостерігався їх суттєвий реальний приріст в частині коштів на вимогу, які підвищилися на 77,0 млрд грн або 77,2%, у т.ч. на 19,2 млрд грн за рахунок переоцінки (за IV квартал вони зменшилися на 12,5 млрд грн) і станом на 01.01.2021 досягли 177,0 млрд грн. Також зросли кошти, розташовані у міжбанківських строкових активах, які з початку року збільшилися на 2,7 млрд грн або 8,6%, у т.ч. на 5,6 млрд грн за рахунок переоцінки (хоча за IV квартал вони реально скоротилися на 7,9 млрд грн) і станом на 01.01.2021 склали 33,9 млрд грн. За час пандемії (починаючи з березня 2020 року) кошти в інших банках загалом підвищилися на 44,2 млрд грн, враховуючи 24,8 млрд грн переоцінки.

Клієнтський кредитний портфель з початку року формально зменшився на 36,1 млрд грн або 4,0% з врахуванням додатної валютної переоцінки на 66,8 млрд грн (тобто реально він втратив 102,9 млрд грн) і склав 874,8 млрд грн, а його питома вага в активах знизилася з 54,6% до 45,0%. Портфель на 63,3% формується із кредитів в гривні і на 36,7% із кредитів в іноземній валюті. За IV квартал обсяг портфеля скоротився на 59,1 млрд грн, головним чином, завдяки списанню 83,1 млрд грн (в еквіваленті) за рахунок резервів. В цілому за час пандемії (починаючи з березня 2020 року) портфель клієнтських кредитів формально знизився на 32,6 млрд грн, а без врахування додатної валютної переоцінки в сумі 52,9 млрд грн його зменшення становить 85,5 млрд грн.

Вкладення в цінні папери у 2020 році збільшилися на 235,5 млрд грн або 55,3% (за IV квартал – на 121,0 млрд грн), у т.ч. на 13,1 млрд грн за рахунок валютної переоцінки і склали 661,0 млрд грн, займаючи 34,1% в активах проти 25,5% на початку року. Серед них найбільша частка припадає на цінні папери, які рефінансуються НБУ (463,9 млрд грн або 70,2% портфеля), які зросли на 192,3 млрд грн або 70,8%, у т.ч. на 11,2 млрд грн за рахунок валютної переоцінки. Протягом IV кварталу портфель зазначених цінних паперів збільшився на 78,8 млрд грн, а за час пандемії (починаючи з березня 2020 року) він зріс на 184,2 млрд грн, враховуючи 7,9 млрд грн валютної переоцінки. Вкладення в депозитні сертифікати НБУ за рік підвищилися на 24,5 млрд грн або 18,0% за рахунок збільшення у IV кварталі на 39,5 млрд грн.

За минулий рік дебіторська заборгованість зросла на 4,3 млрд грн або 25,4% до 21,2 млрд грн (1,1% в структурі активів проти 1,0% на початку року), хоча в IV кварталі вона знизилася на 0,8 млрд грн, а основні засоби та нематеріальні активи зменшилися на 1,4 млрд грн або 2,7% до 50,3 млрд грн (2,6% в структурі проти 3,1% на початку року) незважаючи на зростання у IV кварталі на 1,1 млрд грн. В свою чергу інші активи за 2020 рік скоротилися на 7,6 млрд грн або 22,9%, а їх частка в структурі впала до 1,4% проти 2,0% на початку року.

Рентабельність активів протягом року поступово знижувалась через очікуване зменшення прибутковості банків. На 01.01.2021 вона склала 2,8%, що нижче показника за 2019 рік (5,1%), але перевищує рівень 2018 року (1,5%).

З початку року високоліквідні активи учасників Фонду (готівка, кошти в НБУ, кошти на вимогу в інших банках разом з коштами в розрахунках, а також цінні папери, які рефінансуються або випущені НБУ, без нарахованих доходів) збільшилися на 290,8 млрд грн або 48,5% (у т.ч. за IV квартал – на 95,5 млрд грн) і на 01.01.2021 досягли рівня 890,5 млрд грн, що склало 45,9% обсягу сукупних активів, в той час як на 01.01.2020 їх сума та частка були відповідно 599,6 млрд грн та 35,9%. Особливо відчутно зросли залишки на валютних коррахунках, які підвищилися на 64,4 млрд грн або 67,3%, враховуючи 18,5 млрд грн переоцінки, та вкладень в гривневі ОВДП, які збільшилися на 152,8 млрд грн або 72,9%. В цілому за час пандемії (починаючи з березня 2020 року) високоліквідні активи зросли на 235,5 млрд грн або 35,9%.

В таблиці 2.1.3. наведений аналіз змін в міжбанківському кредитно-депозитному портфелі учасників Фонду, які відбулися в 2020 році.

Обсяг міжбанківських строкових активів у 2020 році формально підвищився на 2,7 млрд грн або 8,6% і станом на 01.01.2021 склав 33,8 млрд грн, хоча, насправді, він зменшився на 2,9 млрд грн, тому що 5,6 млрд грн «зростання» забезпечила валютна переоцінка. Скорочення відбулося протягом IV кварталу, коли міжбанківський портфель знизився на 7,9 млрд грн. Наразі в його структурі 25,8 млрд грн або 76,3% займають міжбанківські кредити, а 8,0 млрд грн або 23,7% – міжбанківські депозити.

За минулий рік міжбанківські кредити збільшилися на 9,0 млрд грн або 53,8% (у т.ч. в IV кварталі – на 1,6 млрд грн), враховуючи 2,8 млрд грн переоцінки. В той же час міжбанківські депозити формально зменшилися на 6,3 млрд грн або 44,2% (у т.ч. в IV кварталі – на 9,5 млрд грн), а якщо не враховувати додатну валютну переоцінку в розмірі 2,8 млрд грн, сума їх реального скорочення склала 9,1 млрд грн.

Чистий міжбанківський портфель з початку року зріс на 2,7 млрд грн або 9,0%, хоча за IV квартал він скоротився на 7,9 млрд грн, а резерви майже не змінилися.

Детальний аналіз клієнтського кредитного портфеля учасників Фонду в 2020 році показаний в таблиці 2.1.4.

Міжбанківський кредитно-депозитний портфель учасників Фонду за 2020 рік

Таблиця 2.1.3

(суми в млн грн)

Показники	01.01.2020		01.10.2020		01.01.2021		Зміни, які відбулися			
	сума	%	сума	%	сума	%	за IV кв.		за рік	
							сума	%	сума	%
Вклади в інших банках	14 394,2	46,1	17 580,4	42,1	8 026,7	23,7	- 9 553,7	- 54,3	- 6 367,5	- 44,2
- розміщені депозити	14 390,2	46,1	17 578,9	42,1	8 026,5	23,7	- 9 552,4	- 54,3	- 6 363,7	- 44,2
з них прострочені	0,3	0,0	-	-	-	-	-	-	- 0,3	- 100,0
- нараховані доходи	4,0	0,0	1,5	0,0	0,2	0,0	- 1,3	- 86,7	- 3,8	- 95,0
з них прострочені	0,0	0,0	-	-	-	-	-	-	- 0,0	- 100,0
Міжбанківські кредити	16 806,2	53,9	24 216,9	57,9	25 841,8	76,3	+ 1 624,9	+ 6,7	+ 9 035,6	+ 53,8
- надані кредити	16 770,8	53,8	24 199,9	57,9	25 823,8	76,2	+ 1 623,9	+ 6,7	+ 9 053,0	+ 54,0
з них прострочені	750,3	2,4	727,5	1,8	728,5	2,2	+ 1,0	+ 0,1	- 21,8	- 2,9
- нараховані доходи	35,4	0,1	17,0	0,0	18,0	0,1	+ 1,0	+ 5,9	- 17,4	- 49,2
з них прострочені	10,2	0,0	10,2	0,0	10,4	0,0	+ 0,2	+ 2,0	+ 0,2	+ 2,0
Всього міжбанківський портфель	31 200,4	100,0	41 797,3	100,0	33 868,5	100,0	- 7 928,8	- 19,0	+ 2 668,1	+ 8,6
у т.ч. прострочений	760,8	2,4	737,7	1,8	738,9	2,2	+ 1,2	+ 0,2	- 21,9	- 2,9
Резерви під міжбанківські кредити та депозити	- 796,6	x	- 786,0	x	- 729,3	x	+ 56,7	- 7,2	+ 67,3	- 8,4
Чистий міжбанківський портфель	30 403,8	x	41 011,3	x	33 139,2	x	- 7 872,1	- 19,2	+ 2 735,4	+ 9,0

Обсяг та структура клієнтського кредитного портфеля учасників Фонду в 2020 році

Таблиця 2.1.4

(суми в млн грн)

Показники	01.01.2020		01.10.2020		01.01.2021		Зміни, які відбулися			
	сума	%	сума	%	сума	%	за IV кв.		за рік	
							сума	%	сума	%
Кредити юридичним особам, владі та ФОП	715 011,2	78,5	730 610,1	78,2	687 554,3	78,6	- 43 055,8	- 5,9	- 27 456,9	- 3,8
- надані кредити	632 342,0	69,4	645 701,9	69,1	618 023,2	70,6	- 27 678,7	- 4,3	- 14 318,8	- 2,3
з них прострочені	242 469,9	26,6	236 137,0	25,3	210 011,0	24,0	- 26 126,0	- 11,1	- 32 458,9	- 13,4
- нараховані доходи	82 669,2	9,1	84 908,2	9,1	69 531,1	8,0	- 15 377,1	- 18,1	- 13 138,1	- 15,9
з них прострочені	69 695,9	7,6	73 425,6	7,9	59 219,9	6,8	- 14 205,7	- 19,3	- 10 476,0	- 15,0
Кредити фіз. особам	195 879,4	21,5	203 260,0	21,8	187 239,4	21,4	- 16 020,6	- 7,9	- 8 640,0	- 4,4
- надані кредити	164 804,3	18,1	169 982,8	18,2	165 045,0	18,9	- 4 937,8	- 2,9	+ 240,7	+ 0,1
з них прострочені	23 930,7	2,6	25 615,8	2,7	18 082,2	2,1	- 7 533,6	- 29,4	- 5 848,5	- 24,4
- нараховані доходи	31 075,1	3,4	33 277,2	3,6	22 194,4	2,5	- 11 082,8	- 33,3	- 8 880,7	- 28,6
з них прострочені	27 803,4	3,1	30 116,5	3,2	18 858,3	2,1	- 11 258,2	- 37,4	- 8 945,1	- 32,2
Всього клієнтський кредитний портфель	910 890,6	100,0	933 870,1	100,0	874 793,7	100,0	- 59 076,4	- 6,3	- 36 096,9	- 4,0
у т.ч. прострочений	363 899,9	39,9	365 294,9	39,1	306 171,4	35,0	- 59 123,5	- 16,2	- 57 728,5	- 15,9
Резерви під кредити клієнтам	- 413 680,4	x	- 415 475,6	x	- 342 004,0	x	+ 73 471,6	- 17,7	+ 71 676,4	- 17,3
- під кредити юр. особам, владі та ФОП	- 352 887,5	x	- 347 830,9	x	- 294 501,8	x	+ 53 329,1	- 15,3	+ 58 385,7	- 16,5
- під кредити фізичним особам	- 60 792,9	x	- 67 644,7	x	- 47 502,2	x	+ 20 142,5	- 29,8	+ 13 290,7	- 21,9
Чистий клієнтський кредитний портфель	497 210,2	x	518 394,5	x	532 789,7	x	+ 14 395,2	+ 2,8	+ 35 579,5	+ 7,2

Загальний розмір клієнтського кредитного портфеля з початку року зменшився на 36,1 млрд грн або 4,0% (у т.ч. в IV кварталі – на 59,1 млрд грн) і на 01.01.2021 склав 874,8 млрд грн. При цьому реальний портфель скоротився на 102,9 млрд грн, оскільки 66,8 млрд грн додатної переоцінки його валютної складової суттєво «скоригували» таке зменшення. Особливо відчутним було скорочення починаючи з вересня, коли за останні чотири місяці року реальні обсяги впали на 93,8 млрд грн через списання 123,6 млрд грн за рахунок резервів. В результаті частка кредитного портфеля в структурі активів з початку року знизилась до 45,0%, продовжуючи минулорічний тренд, коли за весь рік вона зменшилась з 61,3% до 54,6%.

Чистий кредитний портфель за 2020 рік формально підвищився на 35,6 млрд грн або 7,2% завдяки додатній валютній переоцінці в сумі 33,2 млрд грн, тобто, насправді, він зріс на 2,4 млрд грн. При цьому протягом IV кварталу він реально збільшився на 14,6 млрд грн, якщо не брати до уваги від'ємну переоцінку 0,2 млрд грн, а за час пандемії (з березня 2020 року) зріс на 19,2 млрд грн без врахування додатної переоцінки в сумі 25,7 млрд грн.

Обсяг резервів під кредитні ризики з початку року зменшився на 71,7 млрд грн або 17,3% і на 01.01.2021 становив 342,0 млрд грн. Їх гривнева складова скоротилась на 36,3 млрд грн, а валютна – на 69,1 млрд грн без врахування додатної переоцінки 33,7 млрд грн. За IV квартал резерви знизились на 73,5 млрд грн, у т.ч. на 25,6 млрд грн у гривні та 47,9 млрд грн у валюті при додатній переоцінці 0,2 млрд грн. Рівень покриття резервами клієнтського кредитного портфеля з початку року впав з 45,4% до 39,1% (у т.ч. по кредитах юридичним особам з 49,4% до 42,8%, по кредитах фізичним особам з 31,0% до 25,4%) внаслідок списання 136,0 млрд грн непрацюючих кредитів.

Кредити юридичним особам, підприємцям та органам влади протягом року скоротились на 27,5 млрд грн або 3,8% і склали 687,6 млрд грн (78,6% в структурі клієнтського кредитного портфеля). При цьому, насправді, портфель зменшився на 87,3 млрд грн, тому що 59,8 млрд грн падіння знівелювала додатна валютна переоцінка. За цей час гривневі кредити скоротились на 10,4 млрд грн до 395,8 млрд грн (57,6% портфеля юридичних осіб), а валютні – на 17,1 млрд грн до 291,8 млрд грн (42,4% портфеля юридичних осіб), проте, якщо не враховувати переоцінку 59,8 млрд грн, вони реально знизились на 76,9 млрд грн. У IV кварталі кредити в національній валюті зменшились на 1,9 млрд грн, а в іноземній – на 41,2 млрд грн з врахуванням від'ємної переоцінки 0,3 млрд грн (тобто, реально вони скоротились на 39,9 млрд грн). В цілому за час пандемії (з березня 2020 року) кредитний портфель бізнесу втратив 19,2 млрд грн, головним чином, за рахунок реального зменшення валютної складової на 68,1 млрд грн при додатній переоцінці 47,3 млрд грн, хоча його гривнева частка зросла на 1,6 млрд грн.

Кредити фізичним особам за 2020 рік зменшились на 8,6 млрд грн або 4,4% до 187,2 млрд грн (21,4% в структурі клієнтського кредитного портфеля). При цьому реальний портфель фізичних осіб скоротився на 15,6 млрд грн, оскільки додатна валютна переоцінка «скоригувала» його зменшення на 7,0 млрд грн. Гривневі кредити за цей

час знизились на 2,0 млрд грн до 157,7 млрд грн (84,3% портфеля фізичних осіб), а валютні – на 6,6 млрд грн до 29,5 млрд грн (15,7% портфеля фізичних осіб), хоча, якщо не враховувати додатну валютну переоцінку 7,0 млрд грн, їх фактичне зменшення склало 13,6 млрд грн. Протягом IV кварталу гривневі кредити населенню втратили 5,5 млрд грн, а валютні – 10,5 млрд грн, а з початку пандемії (з березня 2020 року) вони скоротились відповідно на 5,6 млрд грн та 13,4 млрд грн.

Прострочена заборгованість за клієнтськими кредитами з початку року формально зменшилась на 57,7 млрд грн або 15,9% (за IV квартал – на 59,1 млрд грн) з урахуванням додатної валютної переоцінки 29,2 млрд грн (від'ємної переоцінки 0,1 млрд грн в IV кварталі) і на 01.01.2021 склала 306,2 млрд грн. Таким чином, її реальне скорочення за рік становило 86,9 млрд грн (59,0 млрд грн в IV кварталі), у т.ч. 27,8 млрд грн у гривні і 59,1 млрд грн у валюті (відповідно 27,1 млрд грн та 31,9 млрд грн в IV кварталі). Зменшилась і частка простроченої заборгованості в загальному обсязі клієнтських кредитів: з 37,7% до 33,5% по гривневим позикам та з 43,7% до 37,6% по валютним.

В розрізі валют та кредитних портфелів клієнтів відбулись наступні зміни:

- по кредитах, які надані юридичним особам, органам влади та ФОП, гривнева прострочка з початку року скоротилась на 17,8 млрд грн або 9,4% до 172,1 млрд грн (на 17,6 млрд грн в IV кварталі), а реальна валютна – на 48,8 млрд грн або 39,9% до 97,1 млрд грн (на 22,6 млрд грн в IV кварталі) без урахування додатної валютної переоцінки 23,7 млрд грн (від'ємної переоцінки 0,1 млрд грн в IV кварталі);
- по кредитах, які надані фізичним особам, прострочка в гривні за рік зменшилась на 10,0 млрд грн або 43,1% до 13,3 млрд грн (на 9,5 млрд грн в IV кварталі), а реальна валютна – на 10,3 млрд грн або 36,1% до 23,7 млрд грн (на 9,3 млрд грн в IV кварталі) без урахування додатної валютної переоцінки 5,5 млрд грн (0,0 млрд грн в IV кварталі).

Разом з тим, суттєве зменшення обсягів простроченої кредитної заборгованості не означає покращення її обслуговування позичальниками, оскільки воно відбулося завдяки списанню прострочених непрацюючих кредитів за рахунок сформованих резервів.

В таблиці 2.1.5. показані зміни клієнтського кредитного портфеля учасників Фонду та пов'язаних з ним показників під впливом окремих факторів протягом 2020 року.

Як свідчать наведені дані, в 2020 році обсяг клієнтського кредитного портфеля зазнав суттєвих змін через списання банками «поганих» кредитів. Його розмір зменшився на 36,1 млрд грн незважаючи на зростання кредитної заборгованості в гривні на 46,6 млрд грн за рахунок виникнення нової і наявності додатної валютної переоцінки 66,8 млрд грн. Валютні кредити без врахування списання та переоцінки в минулому році реально скоротились на 13,0 млрд грн.

Вплив окремих факторів на зміну показників клієнтського кредитного портфеля в 2020 році

Таблиця 2.1.5

(суми в млн грн)

Показники	Кредити, надані клієнтам		Резерви за кредитами клієнтам		Прострочена заборгованість за кредитами клієнтам		Непрацюючі клієнтські кредити	
	у гривні	у валюті (грн. екв.)	у гривні	у валюті (грн. екв.)	у гривні	у валюті (грн. екв.)	у гривні	у валюті (грн. екв.)
Залишок на 01.01.2020	565 969,0	344 921,6	- 239 893,7	- 173 786,7	213 247,2	150 652,7	259 096,9	192 793,1
зміни за рік за рахунок:								
- збільш./зменш. обсягу	+ 46 620,0	- 13 036,5	- 22 247,7	- 8 428,3	+ 30 686,6	+ 18 416,2	+ 18 319,8	+ 1 209,4
- списання боргів	- 58 541,8	- 77 470,0	+ 58 541,8	+ 77 470,0	- 58 541,8	- 77 470,0	- 58 541,8	- 77 470,0
- ліквідації АКБ «Аркада»	- 485,5	-	+ 5,9	-	- 3,4	-	- 79,1	-
- валютної переоцінки	x	+ 66 816,9	x	- 33 665,3	x	+ 29 183,9	x	+ 37 347,1
Залишок на 01.01.2021	553 561,7	321 232,0	- 203 593,7	- 138 410,3	185 388,6	120 782,8	218 795,8	153 879,6

Протягом року учасники Фонду списали 136,0 млрд грн. кредитних боргів, з яких 58,5 млрд грн. були в національній валюті, а 77,5 млрд грн. – в іноземній. Найбільший обсяг списань зафіксували АТ КБ «ПРИВАТБАНК» (79,1 млрд грн.), АТ «УКРЕКСІМБАНК» (17,0 млрд грн.) та ПАТ «Промінвестбанк» (13,0 млрд грн.). З іншого боку, восени прискорилося надання нових кредитів, внаслідок чого клієнтська кредитна заборгованість в IV кварталі зросла на 33,1 млрд грн., у т.ч. на 32,2 млрд грн. в гривні та 0,9 млрд грн. у валюті.

Обсяг резервів під клієнтські кредити за минулий рік зменшився завдяки списанню «поганих» боргів. Проте за іншими кредитами він зріс на 30,6 млрд грн., у т.ч. за гривневими на 22,2 млрд грн. та валютними на 8,4 млрд грн. Така сума доформування в умовах, коли працюючий гривневий портфель збільшився на 46,6 млрд грн., а валютний взагалі скоротився на 13,0 млрд грн., свідчить про погіршення якості кредитної заборгованості.

На зростання проблемних боргів прямо вказує і збільшення прострочки по «робочому» клієнтському портфелю, яка за 2020 рік підвищилась на 49,1 млрд грн., у т.ч. на 30,7 млрд грн. у гривні та 18,4 млрд грн. у валюті. Аналогічна ситуація спостерігається і по непрацюючим кредитам, обсяг яких додав 19,5 млрд грн., якщо не брати до уваги проведене списання за рахунок резервів та переоцінку валютної складової.

Зміни суми та частки непрацюючих клієнтських кредитів та міжбанківських кредитів і депозитів в портфелях окремих груп банків у 2020 році показані в таблиці 2.1.6.

Як свідчать наведені дані, непрацюючі кредити з початку року реально зменшились в усіх групах банків за винятком неплатоспроможних і на 01.01.2021 становили 373,5 млрд грн проти 452,7 млрд грн на 01.01.2020. В цілому їх обсяг впав на 79,2 млрд грн (з врахуванням ефекту валютної переоцінки), причому в IV кварталі він скоротився на 74,5 млрд грн. Частка непрацюючих кредитів та нарахованих по ним доходів в загальному кредитному портфелі кожної групи банків також знизилась, хоча в неплатоспроможних вона зросла. Головна причина зменшення – списання «поганих» кредитів за рахунок резервів. Більше всього таких кредитів списали державні банки, насамперед, АТ КБ «ПРИВАТБАНК» та банки з іноземним капіталом.

Станом на 01.01.2021р. в банках з державною часткою залишалось 253,3 млрд грн непрацюючих кредитів (67,8% від їх загального обсягу), в банках іноземних банківських груп – 95,9 млрд грн (25,7%), в приватних банках – 24,0 млрд грн (6,4%) і в неплатоспроможних – 0,3 млрд грн (0,1%). При цьому, як зазначалося, суттєве зменшення обсягів непрацюючої кредитної заборгованості не означає покращення її обслуговування позичальниками, оскільки відбулося завдяки списанню за рахунок резервів, в той час як якість «працюючого» портфеля продовжує погіршуватись.

Важливою складовою активів учасників Фонду залишаються вкладення в цінні папери, обсяг та структура яких наведені в табл. 2.1.7.

Непрацюючі портфелі учасників Фонду в 2020 році

Таблиця 2.1.6

(суми в млн грн)

Показники	01.01.2020		01.10.2020		01.01.2021		Зміни суми		
	сума	доля в КП*, %	сума	доля в КП*, %	сума	доля в КП*, %	за IV кв.	за рік	
Непрацюючі кредити та нараховані по ним доходи									
– в державних банках	усього	318 791,7	65,8	313 847,2	64,7	253 324,8	60,2	– 60 522,4	– 65 466,9
	грн	222 014,9	70,4	209 324,0	70,6	188 504,2	68,2	– 20 819,8	– 33 510,7
	вал.	96 776,8	57,4	104 523,2	55,6	64 820,6	44,9	– 39 702,6	– 31 956,2
у т.ч. в Приватбанку	усього	239 196,5	78,4	247 979,4	79,2	181 195,9	74,0	– 66 783,5	– 58 000,6
	грн	189 347,2	77,1	186 622,9	77,7	162 775,1	75,5	– 23 847,8	– 26 572,1
	вал.	49 849,3	83,6	61 356,5	84,6	18 420,8	62,5	– 42 935,7	– 31 428,5
– в банках іноземних банківських груп	усього	107 476,1	32,5	106 679,9	30,7	95 890,8	27,9	– 10 789,1	– 11 585,3
	грн	23 593,4	13,8	20 821,7	11,9	18 172,3	9,9	– 2 649,4	– 5 421,1
	вал.	83 882,7	52,5	85 858,2	49,5	77 718,5	48,4	– 8 139,7	– 6 164,2
у т.ч. в банках з державним російським капіталом	усього	66 711,0	87,6	64 515,0	89,0	62 124,0	89,2	– 2 391,0	– 4 587,0
	грн	7 673,3	80,3	5 545,6	82,3	5 477,7	85,5	– 67,9	– 2 195,6
	вал.	59 037,7	88,6	58 969,4	89,7	56 646,3	89,5	– 2 323,1	– 2 391,4
– в приватних банках	усього	26 401,1	18,6	27 468,1	16,8	23 975,0	14,6	– 3 493,1	– 2 426,1
	грн	14 227,8	15,4	14 118,8	13,3	12 698,9	11,5	– 1 419,9	– 1 528,9
	вал.	12 173,3	24,5	13 349,3	23,4	11 276,1	20,6	– 2 073,2	– 897,2
– в неплато-спроможних банках	усього	–	–	–	–	279,6	74,8	+ 279,6	+ 279,6
	грн	–	–	–	–	167,7	64,0	+ 167,7	+ 167,7
	вал.	–	–	–	–	111,9	100,0	+ 111,9	+ 111,9
Разом непрацюючих кредитів та нарахованих по ним доходів	усього	452 668,9	47,3	447 995,2	45,0	373 470,2	40,2	– 74 525,0	– 79 198,7
	грн	259 836,1	44,9	244 264,6	42,3	219 543,2	38,5	– 24 721,4	– 40 292,9
	вал.	192 832,8	51,0	203 730,6	48,7	153 927,0	42,8	– 49 803,6	– 38 905,8

* КП – кредитний портфель відповідної групи банків без вирахування резервів

Портфель цінних паперів (ЦП) учасників Фонду за 2020 рік

Таблиця 2.1.7

(суми в млн грн)

Показники	01.01.2020		01.10.2020		01.01.2021		Зміни суми			
	сума	%	сума	%	сума	%	за IV кв.		за рік	
							сума	в %	сума	в %
ЦП, які рефінансуються НБУ	271 582,0	63,8	385 075,9	71,3	463 911,7	70,2	+ 78 835,8	+ 20,5	+ 192 329,7	+ 70,8
– ОВДП та інші ЦП, які рефінансуються НБУ	267 315,2	62,8	379 178,1	70,2	456 905,1	69,1	+ 77 727,0	+ 20,5	+ 189 589,9	+ 70,9
– нараховані доходи	4 266,8	1,0	5 897,8	1,1	7 006,6	1,1	+ 1 108,8	+ 18,8	+ 2 739,8	+ 64,2
ЦП, які випущені НБУ	136 188,5	32,0	121 168,1	22,4	160 645,5	24,3	+ 39 477,4	+ 32,6	+ 24 457,0	+ 18,0
– депозитні сертифікати НБУ	135 965,3	31,9	121 072,9	22,4	160 601,9	24,3	+ 39 529,0	+ 32,6	+ 24 636,6	+ 18,1
– нараховані доходи	223,2	0,1	95,2	0,0	43,6	0,0	– 51,6	– 54,2	– 179,6	– 80,5
Корпоративні та інші ЦП	17 734,7	4,2	33 774,7	6,3	36 448,1	5,5	+ 2 673,4	+ 7,9	+ 18 713,4	+ 105,5
– корпоративні та інші ЦП	16 655,0	3,9	32 400,9	6,0	35 029,6	5,3	+ 2 628,7	+ 8,1	+ 18 374,6	+ 110,3
– нараховані доходи	1 079,7	0,3	1 373,8	0,3	1 418,5	0,2	+ 44,7	+ 3,3	+ 338,8	+ 31,4
Всього портфель ЦП	425 505,2	100,0	540 018,7	100,0	661 005,3	100,0	+ 120 986,6	+ 22,4	+ 235 500,1	+ 55,3
Резерви під ЦП	– 4 946,6	x	– 5 385,1	x	– 5 911,4	x	– 526,3	+ 9,8	– 964,8	+ 19,5
Чистий портфель ЦП	420 558,6	x	534 633,6	x	655 093,9	x	+ 120 460,3	+ 22,5	+ 234 535,3	+ 55,8

Вкладення в цінні папери продовжили зростати п'ятий рік поспіль і станом на 01.01.2021 склали 661,0 млрд грн, що на 235,5 млрд грн або 55,3% більше рівня початку року (у т.ч. за рахунок валютної переоцінки в сумі 13,1 млрд грн). За IV квартал вони підвищились на 121,0 млрд грн при від'ємній валютній переоцінці 0,1 млрд грн. Наразі на них припадає 34,1% сукупних активів учасників Фонду проти 25,5% торік. Чистий портфель цінних паперів збільшився на 234,5 млрд грн або 55,8% (у т.ч. за IV квартал на 120,5 млрд грн) і на 01.01.2021 становив 655,1 млрд грн проти 420,6 млрд грн на 01.01.2020.

Головною складовою портфеля залишаються вкладення в державні цінні папери, які рефінансуються НБУ. Протягом року вони підвищились на 192,3 млрд грн або 70,8% до 463,9 млрд грн, що збільшило їх долю в портфелі з 63,8% до 70,2%. В гривні приріст склав 163,2 млрд грн або 76,3%, а у валюті – 29,1 млрд грн або 50,5%, з яких 11,2 млрд грн припало на валютну переоцінку. Протягом IV кварталу портфель зазначених цінних паперів збільшився на 78,8 млрд грн, а за час пандемії (починаючи з березня 2020 року) він зріс на 184,2 млрд грн, враховуючи 7,9 млрд грн валютної переоцінки.

Також банки наростили свої вкладення в депозитні сертифікати НБУ, які за рік додали 24,5 млрд грн або 18,0% і досягли 160,6 млрд грн. Зростання відбулося протягом останнього кварталу, коли вони стрімко збільшилися на 39,5 млрд грн, переважно в грудні після сплати урядом значних бюджетних видатків, що одноразово підвищило ліквідність учасників Фонду та їх вкладення в депозитні сертифікати на 42,5 млрд грн. Разом з тим, незважаючи на таку динаміку частка депозитних сертифікатів в структурі портфеля у звітному році знизилась з 32,0% до 24,3%, оскільки банки розглядають їх як короткостроковий актив і більш активно спрямовують кошти на купівлю ОВДП.

Вкладення в корпоративні цінні папери з початку року зросли на 18,7 млрд грн або більше ніж удвічі до 36,4 млрд грн, проте їх питома вага в загальному обсязі вкладень продовжує бути незначною – лише 5,5%.

Аналіз зобов'язань

Сукупні зобов'язання станом на 01.01.2021 дорівнювали 1399,5 млрд грн, у т.ч. в іноземній валюті – 563,8 млрд грн, що складає 40,3% в структурі ресурсів. Структура зобов'язань та їх динаміка протягом 2020 року показані в таблиці 2.1.8.

За минулий рік сукупні зобов'язання зросли на 337,2 млрд грн або 31,7% (у т.ч. в IV кварталі – на 104,0 млрд грн), головним чином, за рахунок збільшення обсягу коштів клієнтів та заборгованості банків перед НБУ.

Структура та динаміка зобов'язань учасників Фонду в 2020 році

Таблиця 2.1.8

(суми в млн грн)

Показники	01.01.2020		01.10.2020		01.01.2021		Зміни, які відбулися			
	сума	%	сума	%	сума	%	за IV кв.		за рік	
							сума	в %	сума	в %
Заборгованість перед НБУ	7 824,9	0,7	19 893,2	1,5	56 514,7	4,0	+ 36 621,5	+ 184,1	+ 48 689,8	+ 622,2
у т.ч. нараховані витрати	100,5	0,0	0,4	0,0	0,4	0,0	+ 0,0	+ 0,0	- 100,1	- 99,6
Кошти інших банків	26 056,7	2,5	27 316,6	2,1	26 030,0	1,9	- 1 286,6	- 4,7	- 26,7	- 0,1
у т.ч. нараховані витрати	1 393,7	0,1	1 899,1	0,1	1 990,5	0,2	+ 91,4	+ 4,8	+ 596,8	+ 42,8
- кошти на вимогу*	7 108,7	0,7	8 599,2	0,7	6 968,0	0,5	- 1 631,2	- 19,0	- 140,7	- 2,0
- отримані кредити та залучені депозити	18 948,0	1,8	18 717,4	1,4	19 062,0	1,4	+ 344,6	+ 1,8	+ 114,0	+ 0,6
Кошти юридичних осіб, бюджету і ФОП	450 969,0	42,5	588 727,4	45,5	636 495,1	45,5	+ 47 767,7	+ 8,1	+ 185 526,1	+ 41,1
у т.ч. нараховані витрати	1 652,3	0,2	1 372,9	0,1	1 140,1	0,1	- 232,8	- 17,0	- 512,2	- 31,0
- кошти на вимогу*	345 969,1	32,6	446 533,7	34,5	490 441,6	35,1	+ 43 907,9	+ 9,8	+ 144 472,5	+ 41,8
- строкові вклади (депозити)	104 999,9	9,9	142 193,7	11,0	146 053,5	10,4	+ 3 859,8	+ 2,7	+ 41 053,6	+ 39,1
Кошти фізичних осіб	441 681,5	41,5	524 352,6	40,5	554 390,1	39,6	+ 30 037,5	+ 5,7	+ 112 708,6	+ 25,5
у т.ч. нараховані витрати	2 832,9	0,3	2 211,7	0,2	1 871,9	0,1	- 339,8	- 15,4	- 961,0	- 33,9
- кошти на вимогу*	188 543,2	17,7	261 330,4	20,2	294 303,4	21,0	+ 32 973,0	+ 12,6	+ 105 760,2	+ 56,1
- строкові вклади (депозити)	253 138,3	23,8	263 022,2	20,3	260 086,7	18,6	- 2 935,5	- 1,1	+ 6 948,4	+ 2,7

* враховуючи кошти в розрахунках

Структура та динаміка зобов'язань учасників Фонду в 2020 році

Продовження таблиці 2.1.8

(суми в млн грн)

Показники	01.01.2020		01.10.2020		01.01.2021		Зміни, які відбулися			
							за IV кв.		за рік	
	сума	%	сума	%	сума	%	сума	в %	сума	в %
Цінні папери власного боргу	6 537,4	0,6	3 195,6	0,2	3 053,8	0,2	- 141,8	- 4,4	- 3 483,6	- 53,3
у т.ч. нараховані витрати	88,4	0,0	72,1	0,0	79,2	0,0	+ 7,1	+ 9,8	- 9,2	- 10,4
- оцадні (депозитні) сертифікати	6 097,8	0,6	2 686,8	0,2	2 544,8	0,2	- 142,0	- 5,3	- 3 553,0	- 58,3
- інші цінні папери власного боргу	439,6	0,0	508,8	0,0	509,0	0,0	+ 0,2	+ 0,0	+ 69,4	+ 15,8
Кредити від міжнародних та інших організацій	59 380,3	5,6	67 597,6	5,2	56 640,6	4,0	- 10 957,0	- 16,2	- 2 739,7	- 4,6
у т.ч. нараховані витрати	1 610,4	0,2	1 414,9	0,1	1 301,5	0,1	- 113,4	- 8,0	- 308,9	- 19,2
Субординований борг	9 245,5	0,9	8 904,4	0,7	8 623,6	0,6	- 280,8	- 3,2	- 621,9	- 6,7
у т.ч. нараховані витрати	440,4	0,0	514,5	0,0	458,6	0,0	- 55,9	- 10,9	+ 18,2	+ 4,1
Кредиторська заборгованість	27 085,3	2,5	28 396,9	2,2	25 985,6	1,9	- 2 411,3	- 8,5	- 1 099,7	- 4,1
Інші нараховані витрати	814,2	0,1	808,5	0,1	953,4	0,1	+ 144,9	+ 17,9	+ 139,2	+ 17,1
Інші пасиви	32 718,8	3,1	26 323,5	2,0	30 784,7	2,2	+ 4 461,2	+ 16,9	- 1 934,1	- 5,9
Всього зобов'язань	1 062 313,6	100,0	1 295 516,3	100,0	1 399 471,6	100,0	+ 103 955,3	+ 8,0	+ 337 158,0	+ 31,7
у т.ч. нарахованих витрат	8 932,8	0,9	8 294,1	0,6	7 795,6	0,6	- 498,5	- 6,0	- 1 137,2	- 12,7

В розрізі валют відбулись наступні зміни:

- в національній валюті приріст зобов'язань з початку року склав 218,8 млрд грн або 35,5% (у т.ч. в IV кварталі зростання на 112,0 млрд грн), причому за час пандемії (починаючи з березня 2020 року) вони збільшились на 213,7 млрд грн;
- в іноземній валюті приріст зобов'язань становив 118,4 млрд грн або 26,6%, з яких 86,3 млрд грн «забезпечила» додатна переоцінка (у т.ч. в IV кварталі зменшення на 8,0 млрд грн, враховуючи 0,5 млрд грн від'ємної переоцінки), причому за час пандемії (починаючи з березня 2020 року) вони збільшились на 93,9 млрд грн з урахуванням 71,0 млрд грн переоцінки.

У 2020 році кошти юридичних осіб, бюджету та суб'єктів підприємницької діяльності підвищились на 185,5 млрд грн або 41,1% (за IV квартал – на 47,8 млрд грн) і склали 636,5 млрд грн (45,5% в структурі). Вони на 36,4% формуються із коштів в іноземній валюті, які зросли на 73,6 млрд грн або 46,5%, у т.ч. на 30,6 млрд грн за рахунок додатної переоцінки. При цьому в IV кварталі валютні залишки збільшились на 1,6 млрд грн, враховуючи від'ємну переоцінку в сумі 0,2 млрд грн, а гривневі – на 46,2 млрд грн. За час пандемії (починаючи з березня 2020 року) кошти юридичних осіб, бюджету та ФОП зросли на 151,6 млрд грн, у т.ч. гривневі – на 100,9 млрд грн, а валютні – на 50,7 млрд грн, з яких 27,4 млрд грн додала переоцінка.

Вклади фізичних осіб за минулий рік підвищились на 112,7 млрд грн або 25,5% (за IV квартал – на 30,0 млрд грн) і склали 554,4 млрд грн (39,6% в структурі). Вони на 41,8% формуються із вкладів в іноземній валюті, які збільшились на 45,9 млрд грн або 24,7%, у т.ч. на 36,0 млрд грн за рахунок переоцінки. Таким чином, основним чинником приросту було збільшення вкладів в національній валюті

на 66,8 млрд грн або 26,1%.

При цьому за час пандемії (починаючи з березня 2020 року) вони зросли на 53,4 млрд грн, в той час як валютні – лише на 36,6 млрд грн, з яких 29,5 млрд грн додала переоцінка. Протягом IV кварталу гривневі вклади підвищились на 25,0 млрд грн, а валютні – на 5,0 млрд грн з урахуванням 0,2 млрд грн від'ємної переоцінки (тобто реально вони зросли на 5,2 млрд грн).

Заборгованість перед НБУ у 2020 році підвищилась на 48,7 млрд грн або в 6,2 рази і склала 56,5 млрд грн (4,0% в структурі ресурсів). Особливо відчутно вона зросла протягом IV кварталу, збільшившись на 36,6 млрд грн або майже утричі. З початку року 48 учасників Фонду отримували кредити від НБУ, а на 01.01.2021 заборгованість за ними мали 38 банків. Найбільша була у АТ «УКРЕКСІМБАНК» (16,0 млрд грн, з яких в IV кварталі надійшло 12,6 млрд грн) та АТ «АЛЬФА-БАНК» (9,9 млрд грн, з яких в IV кварталі надійшло 7,9 млрд грн). Варто зазначити, що на початку року кредити від НБУ отримали тільки два банки (АТ КБ «ПРИВАТБАНК» та АТ «Місто Банк»), причому АТ КБ «ПРИВАТБАНК» кредит у 7,6 млрд грн повністю повернув у квітні 2020 року.

Кредити від міжнародних фінансових організацій з початку року скоротились на 2,7 млрд грн або 4,6% і на 01.01.2021 становили 56,6 млрд грн (4,0% в структурі). Зменшення їх обсягу відбулося як у гривні на 0,1 млрд грн, так і у валюті на 2,6 млрд грн незважаючи на додатну валютну переоцінку в сумі 9,7 млрд грн (тобто реальне скорочення у валюті склало 12,3 млрд грн). У IV кварталі гривнева складова зросла на 0,3 млрд грн, а валютна знизилась на 11,2 млрд грн завдяки погашенню 11,6 млрд грн. АТ «УКРЕКСІМБАНК», в якому зосереджено найбільший обсяг заборгованості перед міжнародними фінансовими організаціями (44,0 млрд грн або 75,9% від її загальної суми).

Скорочення зобов'язань учасників Фонду з початку року за цінними паперами власного боргу на 3,5 млрд грн або 53,3% пов'язано з погашенням ощадних депозитних сертифікатів, а зменшення кредиторської заборгованості на 1,1 млрд грн або 4,1% та інших пасивів на 1,9 млрд грн або 5,9% пояснюється зниженням залишків на транзитних рахунках по операціях з клієнтами, що є позитивним моментом.

За даними форми 1Ф питома вага вкладів (у т.ч. коштів ФОП) у загальних пасивах учасників Фонду в 2020 році майже не змінилась і склала 38,3% (в 2019 році вона була 38,1%). По 13 банках вона перевищує середнє значення по системі, з яких по одному сягає понад 50,0%.

Доля строкових коштів (без нарахованих відсотків) в структурі зобов'язань учасників Фонду протягом 2020 року продовжила скорочуватись шостий рік поспіль і на 01.01.2021 склала 38,8% проти 42,6% на 01.01.2020

Аналіз фінансових результатів

Діяльність учасників Фонду за підсумками 2020 року була прибутковою: на 01.01.2021 їх консолідований фінансовий результат склав 38,5 млрд грн, що на 20,9 млрд грн або 35,2% менше прибутку за 2019 рік. Коронакриза погіршила фінансовий стан банків, проте менш відчутно, ніж очікувалося навесні. За підсумками року 65 установ були прибутковими, отримавши чистий прибуток 44,9 млрд грн, що перекирило збитки 8 банків на загальну суму 6,4 млрд грн (у 2019 році збитковими були 6 банків). Основне джерело прибутку – чистий процентний дохід, який банки одержали в сумі 76,4 млрд грн або на 1,6 млрд грн більше ніж у 2019 році. Чистий комісійний дохід склав 32,8 млрд грн, перевищивши рівень 2019 року на 1,8 млрд грн.

Незважаючи на це операційна ефективність учасників Фонду погіршилась: коефіцієнт CIR на 01.01.2021 становив 51,5% порівняно з 46,3% наприкінці минулого року. Головна причина – помірне збільшення адміністративних та інших операційних витрат, в той час як річні темпи зростання чистого процентного та комісійного доходів були найнижчими за останні чотири роки.

За підсумками 2020 року прибутковою була діяльність усіх груп банків:

- консолідований прибуток державних банків склав 20,3 млрд грн, продемонструвавши зниження на 14,7 млрд грн в порівнянні з торішнім, причому АТ КБ «ПРИВАТБАНК» заробив 25,3 млрд грн або на 7,3 млрд грн менше, а АТ «УКРЕКСІМБАНК» одержав збиток 5,6 млрд грн, хоча в 2019 році був прибутковим;
- банки з іноземним капіталом зафіксували чистий прибуток в розмірі 12,6 млрд грн, що на 6,0 млрд грн менше ніж у 2019 році, а серед російських банків від'ємний фінансовий результат показав лише ПАТ «ПРОМІНВЕСТБАНК» в сумі мінус 0,5 млрд грн;
- приватні банки на 01.01.2021 отримали консолідований прибуток в розмірі 5,6 млрд грн або на 0,3 млрд грн менше ніж у 2019 році;
- навіть неплатоспроможний банк звітував незначний прибуток.

Зменшення відбувається за рахунок зниження частки усіх строкових боргів: перед банками, клієнтами та міжнародними фінансовими організаціями.

Таким чином, тенденції, які проявилися в попередніх роках, в цілому збереглися: незважаючи на загальне зростання зобов'язань за підсумками року і нарощування кредитної підтримки з боку НБУ залучення клієнтських та бюджетних коштів залишається основним джерелом ресурсів для учасників Фонду, за рахунок якого формується понад 80,0% їх зобов'язань.

Тренд на зменшення строкового ресурсу, який існував з початку 2014 року, продовжується, що викликає занепокоєння, оскільки така ситуація вимагає від банківської системи підтримання підвищеної ліквідності і стримує довгострокове фінансування економіки за рахунок акумульованих коштів.

Детально динаміка доходів та витрат учасників Фонду, а також їх фінансових результатів протягом 2020 року наведена в таблиці 2.1.9.

Доходи учасників Фонду в 2020 році склали 219,2 млрд грн, збільшившись за рік на 0,7 млрд грн або 0,3%. Серед доходів найбільший обсяг і частку займають процентні (128,9 млрд грн та 58,8%), комісійні доходи на другому місці (62,6 млрд грн та 28,5%). В порівнянні з 2019 роком перші скоротились на 6,3 млрд грн через загальне зниження кредитних ставок, а другі, навпаки, зросли на 7,0 млрд грн. Як наслідок, питома вага процентних доходів в структурі за 2020 рік зменшилась з 61,9% до 58,8%, а комісійних збільшилась з 25,5% до 28,5%.

Позитивний результат переоцінки у 2020 році склав 17,7 млрд грн, перевищивши торішній обсяг на 1,3 млрд грн. Головна причина – додатна переоцінка інвестиційних цінних паперів з вбудованим опціоном в портфелях АТ КБ «ПРИВАТБАНК» та АТ «УКРЕКСІМБАНК» на 16,0 млрд грн та 3,5 млрд грн відповідно. З іншого боку, обидва банки мають суттєву коротку валютну позицію, переоцінка якої з початку року дала від'ємний результат відповідно у 7,3 млрд грн та 4,4 млрд грн. В той же час консолідований прибуток інших банків від переоцінки склав 3,4 млрд грн. Від купівлі-продажу валюти та металів у 2020 році учасники Фонду заробили 6,9 млрд грн.

Серед витрат головна стаття – адміністративні витрати (62,3 млрд грн та 34,5%), які за 2020 рік зросли на 6,1 млрд грн порівняно з торішнім обсягом. У звітному році вони вперше перевищили процентні витрати, які тепер займають друге місце (52,5 млрд грн та 29,0%), знизившись відносно 2019 року на 7,9 млрд грн внаслідок загального падіння відсоткових ставок.

Відрахування в резерви у 2020 році становили 28,1 млрд грн, що понад 2,3 рази більше їх розміру на кінець 2019 року. При цьому витрати на формування резервів під кредити досягли 19,1 млрд грн (плюс 7,8 млрд грн до рівня 2019 року), а витрати на резерви під позабалансові операції (надання гарантій, поруки та авалів) зросли до 7,3 млрд грн, хоча за весь 2019 рік вони були лише 0,2 млрд грн. Загалом формування резервів під очікувані збитки стало основною причиною погіршення фінансового результату банківської системи в 2020 році.

Таблиця 2.1.9

Доходи, витрати та фінансові результати учасників Фонду в 2020 році

(суми в млн грн)

Показники	01.01.2020	01.10.2020	01.01.2021	Зміни, які відбулися			
				за IV кв.		за рік	
				сума	в %	сума	в %
Усього доходів, у т.ч.:	218 520,4	165 600,6	219 244,9	+ 53 644,3	+ 32,4	+ 724,5	+ 0,3
- процентні доходи	135 250,6	97 282,0	128 927,4	+ 31 645,4	+ 32,5	- 6 323,2	- 4,7
- комісійні доходи	55 618,5	43 872,1	62 602,2	+ 18 730,1	+ 42,7	+ 6 983,7	+ 12,6
з них комісії за розрахунково-касове обслуговування	47 046,1	37 832,8	53 974,3	+ 16 141,5	+ 42,7	+ 6 928,2	+ 14,7
- результат переоцінки та операцій купівлі-продажу	16 418,9	17 568,7	17 714,0	+ 145,3	+ 0,8	+ 1 295,1	+ 7,9
- інші операційні доходи	7 597,2	4 608,5	6 557,7	+ 1 949,2	+ 42,3	- 1 039,5	- 13,7
- інші доходи	2 730,7	1 733,3	2 602,7	+ 869,4	+ 50,2	- 128,0	- 4,7
- повернення списаних активів	904,5	536,0	840,9	+ 304,9	+ 56,9	- 63,6	- 7,0
Усього витрат, у т.ч.:	159 163,8	132 662,2	180 776,1	+ 48 113,9	+ 36,3	+ 21 612,3	+ 13,6
- процентні витрати	60 447,0	40 883,2	52 509,9	+ 11 626,7	+ 28,4	- 7 937,1	- 13,1
з них проценти за коштами клієнтів	50 880,6	35 127,5	44 738,4	+ 9 610,9	+ 27,4	- 6 142,2	- 12,1
- комісійні витрати	15 848,2	14 783,2	21 031,1	+ 6 247,9	+ 42,3	+ 5 182,9	+ 32,7
з них комісії за розрахунково-касове обслуговування	14 857,2	13 919,2	19 845,9	+ 5 926,7	+ 42,6	+ 4 988,7	+ 33,6
- інші операційні витрати	10 025,8	9 214,5	13 305,9	+ 4 091,4	+ 44,4	+ 3 280,1	+ 32,7
- адміністративні витрати	56 188,5	44 201,0	62 276,8	+ 18 075,8	+ 40,9	+ 6 088,3	+ 10,8
- відрахування в резерви	11 970,7	20 810,2	28 070,6	+ 7 260,4	+ 34,9	+ 16 099,9	+ 134,5
з них відрахування в резерви під кредити клієнтам	11 302,9	12 967,9	19 108,7	+ 6 140,8	+ 47,4	+ 7 805,8	+ 69,1
- податок на прибуток	4 683,6	2 770,1	3 581,8	+ 811,7	+ 29,3	- 1 101,8	- 23,5
Фінансовий результат, у т.ч.:	59 356,6	32 938,4	38 468,8	+ 5 530,4	+ 16,8	- 20 887,8	- 35,2
- банків з державною часткою	34 925,5	19 721,9	20 256,8	+ 534,9	+ 2,7	- 14 668,7	- 42,0
з них Приватбанку	32 609,2	21 279,4	25 305,9	+ 4 026,5	+ 18,9	- 7 303,3	- 22,4
- банків іноземних банківських груп	18 513,2	9 195,0	12 558,5	+ 3 363,5	+ 36,6	- 5 954,7	- 32,2
з них з державним російським капіталом	542,2	- 42,1	481,0	+ 523,1	x	- 61,2	- 11,3
- банків з приватним капіталом	5 917,9	4 021,5	5 648,7	+ 1 627,2	+ 40,5	- 269,2	- 4,5
- неплатоспроможних банків	-	-	4,8	+ 4,8	x	+ 4,8	x
Довідково:							
Операційна ефективність (CIR), в %	46,3	48,3	51,5	+ 3,2	x	+ 5,2	x

Аналіз капіталу

Власний капітал учасників Фонду станом на 01.01.2021 склав 188,9 млрд грн. Зміни в його структурі з початку року показані в таблиці 2.1.10.

З початку року власний капітал учасників Фонду збільшився на 7,2 млрд грн або 4,0%, у т.ч. за IV квартал - на 4,9 млрд грн. У 52 банках він зріс на загальну суму

11,5 млрд грн, а у 21 банку зменшився на 3,3 млрд грн. Ще 1,0 млрд грн система втратила внаслідок ліквідації АТ АКБ «АРКАДА».

Головна причина зростання - прибуткова діяльність банків, які за минулий рік заробили 38,5 млрд грн, хоча це на 20,9 млрд грн менше результату за 2019 рік.

Підвищенню капіталізації також сприяли додаткові внески акціонерів до статутних фондів дев'ятнадцятих банків на загальну суму 10,5 млрд грн, з яких 6,8 млрд грн було спрямовано в капітал державного АТ «УКРЕКСІМБАНК».

В той же час нарахування дивідендів шістнадцятьма банками за підсумками 2019 року в сумі понад 34,5 млрд грн негативно вплинуло на капітал системи (наприклад, АТ КБ «ПРИВАТБАНК» перерахував до бюджету 24,5 млрд грн. дивідендів).

За минулий рік 19 банків збільшили сплачений статутний капітал на 10,5 млрд грн, який на 01.01.2021 досяг 431,2 млрд грн. За той же час акціонери трьох банків відкликали раніше внесені до капіталу кошти в загальній сумі 0,3 млрд грн, що разом з ліквідацією АТ АКБ «АРКАДА» знизило сплачений статутний капітал на 0,6 млрд грн.

Зміни результатів переоцінки пояснюються, головним чином, двома факторами: коливанням вартості основних засобів та цінних паперів в колишньому портфелі на продаж. Наростаючим підсумком з початку року обидві переоцінки були від'ємними (мінус 0,5 млрд грн та мінус 1,9 млрд грн відповідно). Збитки минулих років зменшились на 16,7 млрд грн через спрямування на їх

покриття частини прибутку за 2019 рік і наразі складають 335,7 млрд грн. За той же час загальні резерви та фонди зросли на 3,8 млрд грн після розподілу фінансових результатів 2019 року.

Рентабельність капіталу протягом року поступово знижувалась в порівнянні з максимальним показником на кінець 2019 року (38,9%) через очікуване зменшення прибутковості банків. Разом з тим вона залишалась досить високою і за підсумками року склала 20,9% (на кварталні дати значення ROE було 28,3%, 21,8% та 24,0%).

За даними звітної файлу 6DX регулятивний капітал учасників Фонду з початку року зріс на 26,2 млрд грн або 19,0% і станом на 01.01.2021 склав 164,2 млрд грн. Найбільше він підвищився в АТ КБ «ПРИВАТБАНК» (на 16,0 млрд грн).

Показник адекватності регулятивного капіталу по всіх учасниках Фонду протягом поточного року удвічі перевищував нормативне значення, яке складає не менше 10,0%. На початку року він дорівнював 20,6%, після I кварталу становив 19,8%, за підсумками I півріччя зріс до 22,6%, а після 9 місяців склав 22,3%. На кінець 2020 року норматив майже не змінився, залишаючись на рівні 22,4%.

Зміни в структурі власного капіталу учасників Фонду в 2020 році

Таблиця 2.1.10

(суми в млн грн)

Показники	01.01.2020	01.10.2020	01.01.2021	Зміни, які відбулися			
				за IV кв.		за рік	
				сума	в %	сума	в %
Сплачений статутний капітал	421 239,3	430 927,9	431 171,3	+ 243,4	+ 0,1	+ 9 932,0	+ 2,4
у т.ч. зареєстрований статутний капітал	420 581,9	424 023,4	431 094,7	+ 7 071,3	+ 1,7	+ 10 512,8	+ 2,5
Емісійні різниці та додаткові внески	13 977,6	14 096,8	14 163,4	+ 66,6	+ 0,5	+ 185,8	+ 1,3
Загальні резерви та фонди	21 446,1	25 204,4	25 206,2	+ 1,8	+ 0,0	+ 3 760,1	+ 17,5
Результати переоцінки	17 994,7	16 432,9	15 588,8	- 844,1	- 5,1	- 2 405,9	- 13,4
Результати минулих років	- 352 464,0	- 335 746,1	- 335 727,8	+ 18,3	- 0,0	+ 16 736,2	- 4,7
Результат звітного року	109,5	73,8	2,1	- 71,7	- 97,2	- 107,4	- 98,1
Результат поточного року	59 356,6	32 938,4	38 468,8	+ 5 530,4	+ 16,8	- 20 887,8	- 35,2
Всього власного капіталу	181 659,8	183 928,1	188 872,8	+ 4 944,7	+ 2,7	+ 7 213,0	+ 4,0
Довідково:							
Рентабельність капіталу (ROE), в %	38,9	24,0	20,9	- 3,1	x	- 18,0	x

У 2020 році частка власного капіталу в пасивах знизилась до 11,9%, хоча у попередньому році вона зросла до 14,6%. При цьому поступово втрачається вага субординованого боргу для підтримання захисної функції капіталу: обсяг зазначеного боргу (без нарахованих витрат) з початку 2020 року скоротився на 0,6 млрд грн і на 01.01.2021 склав 8,2 млрд грн проти 8,8 млрд грн на 01.01.2020.

Протягом 2020 року покращилось співвідношення простроченої кредитної заборгованості до власного капіталу учасників Фонду, яке знизилось з 200,7% до 162,5% (в 2019 році воно також зменшилось з 316,3% до 200,7%). При цьому кількість учасників, в яких сума простроченої кредитної заборгованості перевищує розмір власного капіталу, також скоротилась і тепер налічує 8 банків проти 11 на початку року (після 2019 року відповідні цифри були 14 та 11).

Станом на 01.01.2021 вклади фізичних осіб були в 3,2 рази більше за власний капітал банків, що свідчить про недостатній рівень захисту вкладів капіталом, в той час як на 01.01.2020 таке перевищення складало 2,6 рази. По 15 банкам значення цього показника було більше середнього по системі, у тому числі по одному банку перевищення було більше ніж удвічі (на початку року таких банків було відповідно 19 та 1).

Таким чином, незважаючи на поступове збільшення капіталізації банківської системи проблема зростання адекватності капіталу залишається актуальною через наявність таких негативних факторів, як низька якість активів та великий обсяг простроченої заборгованості.

2.2. Аналіз тенденцій вкладних операцій учасників Фонду

Аналіз вкладних операцій за 2020 рік проводився по 73 учасниках Фонду на підставі отриманих щомісячних «Звітів про вклади фізичних осіб в учасниках Фонду гарантування вкладів фізичних осіб – форма звітності №1Ф» (далі – форма звітності №1Ф).

Слід зауважити, що рішенням виконавчої дирекції Фонду від 18.06.2020 №1158 «Про затвердження Правил подання звітності до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та визнання такими, що втратили чинність, рішень виконавчої

дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 09 липня 2012 року № 4 і 5», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 31 серпня 2020 р. за №831/35114 було запроваджено подання звітності учасниками Фонду за новими стандартами.

Протягом 2020 року із реєстру учасників було виключено АТ АКБ «АРКАДА» з наступними даними щодо депозитів (таблиця 2.2.1).

Дані про вклади фізичних осіб в банках, виключених із реєстру учасників Фонду протягом 2020 року (станом на 01.01.2020)

Таблиця 2.2.1

№ з/п	№ з/р	Назва банку	Кількість вкладників	Сума вкладів, грн.		Сума можливого відшкодування, грн	Дата постанови про ліквідацію/виключення
			осіб	усього	в т. ч. в іноземній		
1	1	АРКАДА	6 337	430 716 520	1 913 473	309 885 368	28.09.2020
		Загалом за 2020 рік	6 337	430 716 520	1 913 473	309 885 368	

Тенденції ринку вкладних операцій

Чисельність вкладників – за 2020 рік зросла на 3,2 млн осіб або на 7,5% до 46,6 млн осіб. Для порівняння за 2019 рік також відбулось збільшення чисельності вкладників на 2,7 млн осіб або 6,6%.

Загальна кількість вкладників в банках з державною часткою складає 25,5 млн осіб або 54,7% від загальної чисельності по Фонду.

У 9 банках, кількість вкладників в кожному з яких понад 1 млн осіб, зосереджено загалом 40,6 млн вкладників, що складає 87,0% від загальної кількості вкладників по Фонду (таблиця 2.2.2). В АТ КБ «ПРИВАТБАНК» зосереджено вклади 22,6 млн осіб, що складає 48,4% до кількості вкладників всього по Фонду.

Сума вкладів – за 2020 рік збільшилась на 133,1 млрд грн або на 28,1% до 607,6 млрд грн. Для порівняння за 2019 рік збільшення суми вкладів склало 36,1 млрд грн або 8,2%.

Загальна сума вкладів в банках з державною часткою складає 312,3 млрд грн або 51,4% до загальної суми вкладів по Фонду.

В 11 банках, в кожному з яких сума вкладів перевищує 10 млрд грн, разом зосереджено 522,9 млрд грн або 86,1% із суми вкладів усього по Фонду, в тому числі в АТ КБ «ПРИВАТБАНК» 41,6% із всіх учасників системи гарантування (таблиця 2.2.3).

Банки, в яких зосереджена найбільша кількість вкладників станом на 01.01.2021

Таблиця 2.2.2

№ з/п	№ з/р	Назва банку	01.01.2021					
			Кількість вкладників, тис. осіб			Сума вкладів	Сума можливого відшкодування	
			усього	% до всього	в т. ч. в ін. валюті	усього, тис. грн	Кількість, тис. осіб	тис. грн
1	113	ПРИВАТБАНК	22 555	48,4	4 356	252 742 678	18 070	179 548 905
2	27	УНІВЕРСАЛ БАНК	3 192	6,8	604	23 201 730	1 562	16 024 608
3	121	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	2 459	5,3	110	39 153 261	1 892	21 726 451
4	48	АЛЬФА-БАНК	2 439	5,2	206	43 800 451	813	18 638 227
5	111	ПУМБ	2 418	5,2	132	28 536 187	820	13 931 794
6	52	УКРГАЗБАНК	2 299	4,9	123	30 237 445	595	13 964 435
7	90	УКРСИББАНК	2 254	4,8	231	31 884 826	1 382	16 315 228
8	98	АКЦЕНТ-БАНК	1 766	3,8	104	6 487 944	526	5 309 027
9	85	ОТП БАНК	1 191	2,6	93	21 883 610	452	7 687 134
		Всього по банках	40 574	87,0	5 959	477 928 131	26 111	293 145 808
		% до всього по Фонду	87,0	87,0	86,4	78,7	91,0	82,9
		По Фонду ЗАГАЛОМ	46 621	100,0	6 894	607 564 036	28 687	353 538 618

Кількість **фізичних осіб-підприємців** станом на 01.01.2021 склала 1,5 млн осіб або 3,3% із всіх вкладників, на які припадає 53,6 млрд грн або 8,8% від їх загальної суми. За 2020 рік кількість фізичних осіб – підприємців збільшилась на 227,6 тис. осіб або на 17,5%, а їх сума на 21,3 млрд грн або на 65,6%.

Середній розмір вкладу за 2020 рік зріс на 2 094,8 грн до 13 031,92 грн. Середній розмір вкладу по гарантованих Фондом вкладах (понад 10 грн.) за 2020 рік зріс на 3 247,3 грн до 21 027,09 грн.

Сума можливого відшкодування за рахунок коштів Фонду за 2020 рік збільшилась на 62,7 млрд грн або на 21,5% і станом на 01.01.2021 склала 353,5 млрд грн. Для порівняння за 2019 рік збільшення суми можливого відшкодування склало 31,5 млрд грн або 12,1%.

Загальна сума можливого відшкодування в банках з державною часткою складає 203,9 млрд грн або 57,7% із загальної суми по Фонду.

Банки, в яких зосереджена найбільша сума вкладів станом на 01.01.2021

Таблиця 2.2.3

№ з/п	№ з/р	Назва банку	01.01.2020					Зміна за 2019 рік	
			Кількість вкладників	Сума вкладів, тис. грн.			Сума можливого відшкодування (СМВ), тис. грн.	Сума вкладів	СМВ
				тис. осіб	усього	% до всього			
1	113	ПРИВАТБАНК	22 555	252 742 678	41,6	76 208 298	179 548 905	55 953 084	35 749 489
2	48	АЛЬФА-БАНК	2 439	43 800 451	7,2	22 597 290	18 638 227	7 641 346	1 510 393
3	121	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	2 459	39 153 261	6,4	13 694 763	21 726 451	9 228 288	3 704 274
4	90	УКРСИББАНК	2 254	31 884 826	5,2	17 375 523	16 315 228	9 194 511	3 192 096
5	52	УКРГАЗБАНК	2 299	30 237 445	5,0	17 202 397	13 964 435	5 228 960	942 831
6	22	УКРЕКСІМБАНК	627	29 302 716	4,8	19 302 345	10 386 652	3 237 292	28 601
7	111	ПУМБ	2 418	28 536 187	4,7	12 972 868	13 931 794	7 076 019	2 651 263
8	27	УНІВЕРСАЛ БАНК	3 192	23 201 730	3,8	7 844 873	16 024 608	12 525 135	8 325 899
9	85	ОТП БАНК	1 191	21 883 610	3,6	12 370 870	7 687 134	5 763 008	1 155 702
10	16	ПІВДЕННИЙ	692	11 261 555	1,9	6 517 798	6 067 168	1 658 841	474 059
11	43	КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК	424	10 944 581	1,8	5 414 578	4 278 042	3 120 404	745 487
По банках загалом			40 550	522 949 040	86,1	211 501 603	308 568 644	522 949 040	308 568 644
% до всього по Фонду			87,0	86,1	86,1	84,5	87,3		
По Фонду ЗАГАЛОМ			46 621	607 564 036	100,0	250 203 202	353 538 618	133 123 721	62 666 776

В таблиці 2.2.4 наведена динаміка вкладних операцій учасників Фонду з фізичними особами за 2020 рік.

В таблиці 2.2.5 наведена структура вкладів учасників Фонду з початку 2014 року.

В таблиці 2.2.6 наведена динаміка вкладних операцій учасників Фонду починаючи з 2000 року.

В 2020 році продовжилась тенденція останніх років щодо зростання обсягу вкладних операцій (+133,1 млрд грн) та нарощення темпів їх приросту (до +28,1% за рік). Незважаючи на пандемію та карантинні обмеження, такого значного приросту вкладів не було в системі 10 років. Востаннє подібні темпи зростання вкладів спостерігались в 2010 році. Таке збільшення відбулось за рахунок приросту суми вкладів в національній валюті на 77,9 млрд грн або на 27,9% так і в іноземній валюті в гривневому еквіваленті на 55,2 млрд грн або на 28,3% при цьому номінальне збільшення вкладів в іноземній валюті в доларовому еквіваленті склало 0,6 млрд доларів США, або 7,5% тим самим продовжуючи зростання розпочате в 2019 році. Кількість вкладників другий рік поспіль зростає (+ 3,2 млн осіб або на 7,5%) та на кінець року складає 46,6 млн осіб. Такий рівень кількості вкладників був притаманний 2013–2015 рокам.

Для порівняння 2019 рік характеризувався також зростанням обсягів вкладних операцій банків з фізичними особами (+36,1 млрд грн) та зростанням темпів їх приросту (до 8,2% за рік), що відбулось за рахунок значного приросту суми вкладів в національній валюті на 42,8 млрд грн або на 18,1%, в той час як зменшення вкладів в іноземній валюті в гривневому еквіваленті становило 6,7 млрд грн. або на 3,3% за рахунок зміцнення гривні але в доларовому еквіваленті вклади в іноземній валюті зросли (+ 0,9 млрд доларів США або на 13,0% до 8,23 млрд доларів США). Кількість вкладників також зросла (+2,7 млн осіб або на 6,6%).

Найбільш ймовірно, на приріст вкладів фізичних осіб в 2020 році мали вплив наступні чинники:

- збільшення мінімального рівня заробітної плати на 19,8% з початку року (з 4173 грн до 5000 грн);
- приріст фонду оплати праці на 85,4 млрд грн або 8,9% за 2020 рік порівняно з 2019 роком;
- приріст бюджетних виплат на соціальний захист та соціальне забезпечення на 24,9 млрд грн або 7,7% у 2020 році в порівнянні з 2019 роком;
- приріст приватних банківських переказів в Україну на 902,0 млн доларів США або 23,7% за 12 місяців 2020 року порівняно з аналогічним періодом 2019 року.

Одним із чинників зростання вкладів населення є збільшення грошової бази, яка набирає суттєві оберти в поточному році. Це, у свою чергу, відображається на зростанні монетарних показників та валюти балансу.

Накопичення заощаджень домогосподарств відбувається, незважаючи на зниження відсоткових ставок. Це закладає фундамент для швидкого поживлення споживчого попиту після покращення епідемічної ситуації. За 2020 рік середньозважена щомісячна процентна ставка закладами в національній валюті знизилась на 5,84 процентних пункти (42,5%) до 7,92% (в іноземній валюті – на 1,22 процентних пункти або на 50,8% до 1,18%).

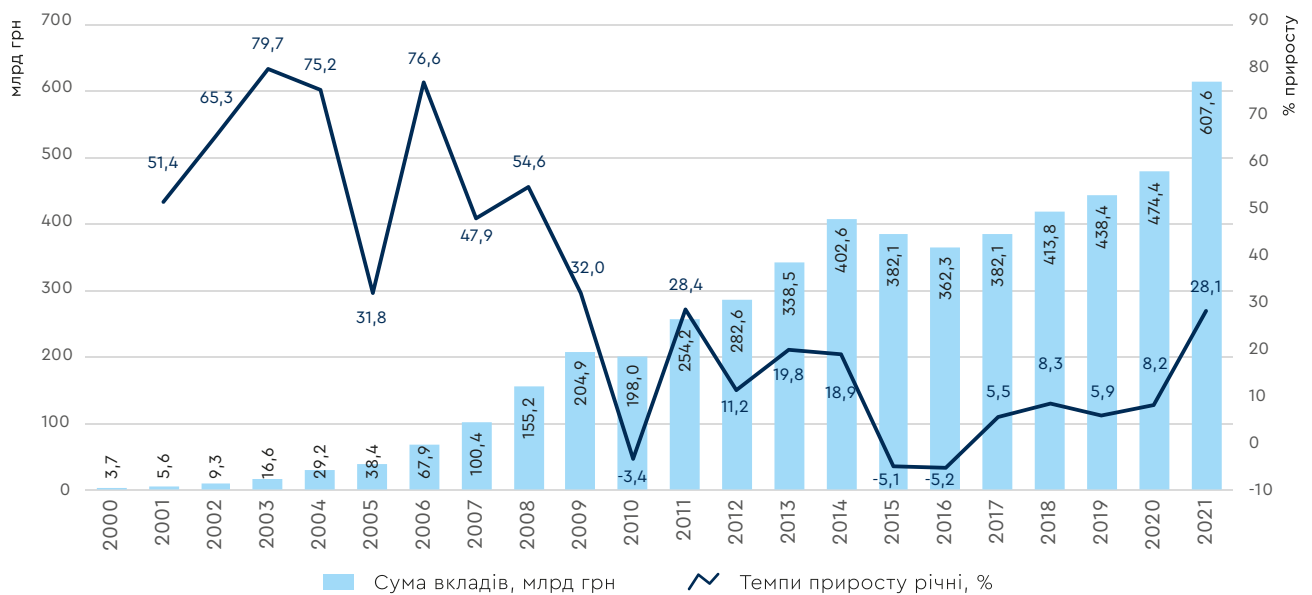
В 2018–2020 роках вкладні операції банків з фізичними особами характеризуються найменшою строковістю з початку 2001 року. За підсумками 2020 року частка строкових вкладів продовжує скорочуватись та знизилась до рівня нижче половини і становить 47% (на 01.01.2014 їх рівень складав 82%).

Слід звернути увагу, що запровадження в Україні заходів щодо запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби, спричиненої коронавірусом 2019-nCoV,

згідно постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року №211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (зі змінами), не призвело в цілому до відтоку коштів із вкладів фізичних осіб з початку 2020 року. Навпаки, вклади населення підвищуються значними темпами.

Зростання зумовлене збільшенням зарплат, соціальних видатків бюджету, а також більшою схильністю громадян до заощаджень під час коронакризи (в т.ч. у зв'язку із звуванням туристичного, ресторанного бізнесу, транспортних перевезень та ринку послуг). Так, сума вкладів фізичних осіб за період карантинних обмежень до кінця року зросла на 112,4 млрд грн, в тому числі за рахунок вкладів в національній валюті (приріст на 67,1 млрд грн) та в іноземній валюті (45,2 млрд грн, із яких 31 млрд грн – переоцінка за рахунок різкого падіння курсу гривні). Зменшення вкладів відбувалось лише в короткі періоди та позначилось на щомісячній динаміці лише на початку карантинних обмежень.

Рис. 2.2.1 Динаміка суми вкладів в учасниках Фонду протягом 2000–2020 рр.

Динаміка вкладних операцій учасників Фонду з початку 2020 року

Таблиця 2.2.4

№	Вкладні операції банків з фізичними особами (№1Ф)	01.01.2020	01.01.2021	з початку 2020	
				+/-	%
1.	Кількість учасників Фонду, в т.ч.:	74	73	-1	x
	- неплатоспроможні	0	1	1	x
2.1.	Сума вкладів фізичних осіб, млрд грн.	474,4	607,6	133,1	28,1
	- у т.ч. в національній валюті, млрд грн.	279,5	357,4	77,9	27,9
	- в іноземній валюті, млрд грн.	195,0	250,2	55,2	28,3
2.2.	Кількість вкладників, млн осіб	43,4	46,6	3,2	7,5
2.3.	процент повного покриття кількості вкладників Фондом, %	98,4	98,0	-0,4	-0,4
2.4.	Сума можливого відшкодування Фондом, млрд грн.	290,9	353,5	62,7	21,5
2.5.	Середній розмір вкладу, грн.	10 937,1	13 031,9	2 094,8	19,2

Щорічна динаміка вкладних операцій фізичних осіб в розрізі валют

Таблиця 2.2.5

Дата	Кількість вкладників, млн осіб	Загальна сума вкладів, млрд грн.	Сума можливого відшкодування, млрд грн.	Сума вкладів в національній валюті, млрд грн.	Сума вкладів в іноземній валюті, млрд грн.
01.01.2014	47,4	402,6	245,6	224,3	178,4
01.01.2015	46,5	382,1	209,9	172,1	210,0
01.01.2016	44,7	362,3	191,9	164,5	197,8
01.01.2017	41,1	382,1	203,3	169,9	212,3
01.01.2018	41,0	413,8	238,0	203,7	210,0
01.01.2019	40,7	438,4	259,4	236,7	201,7
01.01.2020	43,4	474,4	290,9	279,5	195,0
01.01.2021	46,6	607,6	353,5	357,4	250,2

Щорічна динаміка вкладних операцій фізичних осіб

Таблиця 2.2.6

Період	Кількість вкладників		Загальна сума вкладів		Середній розмір вкладу (СРВ), грн.		СРВ без 1 або 10 грн.	
	тис. осіб	темпи приросту до початку року, %	млн грн.	темпи приросту до початку року, %	грн.	темпи приросту до початку року, %	грн.	темпи приросту до початку року, %
01.01.2000	4 558,9		3 675,58		806			
01.01.2001	5 358,8	17,5	5 603,62	52,5	1 046	29,7		
01.01.2002	4 837,4	-9,7	9 264,13	65,3	1 915	83,1		
01.01.2003	7 005,5	44,8	16 645,80	79,7	2 376	24,1		
01.01.2004	10 488,4	49,7	29 160,58	75,2	2 780	17,0	3 745	
01.01.2005	15 021,2	43,2	38 432,07	31,8	2 559	-8,0	3 368	-10,1
01.01.2006	18 570,2	23,6	67 885,22	76,6	3 656	42,9	4 561	35,4
01.01.2007	24 239,9	30,5	100 416,06	47,9	4 143	13,3	4 945	8,4
01.01.2008	29 607,8	22,1	155 236,15	54,6	5 243	26,6	6 105	23,5
01.01.2009	34 532,3	16,6	204 934,68	32,0	5 935	13,2	7 001	14,7
01.01.2010	31 568,0	-8,6	198 010,58	-3,4	6 273	5,7	7 455	6,5
01.01.2011	32 577,8	3,2	254 180,28	28,4	7 802	24,4	9 400	26,1
01.01.2012	35 007,8	7,5	282 596,88	11,2	8 072	3,5	9 594	2,1
01.01.2013	44 428,9	26,9	338 496,80	19,8	7 619	-5,6	16 006	66,8
01.01.2014	47 447,2	6,8	402 615,53	18,9	8 486	11,4	17 148	7,1
01.01.2015	46 523,5	-1,9	382 081,64	-5,1	8 213	-3,2	16 487	-3,9
01.01.2016	44 703,4	-3,9	362 277,96	-5,2	8 104	-1,3	15 338	-7,0
01.01.2017	41 101,8	-8,1	382 149,86	5,5	9 298	14,7	16 378	6,8
01.01.2018	40 951,6	-0,4	413 769,21	8,3	10 103	8,7	16 535	1,0
01.01.2019	40 677,2	-0,7	438 352,51	5,9	10 776	6,7	17 270	4,4
01.01.2020	43 379,0	6,6	474 440,31	8,2	10 937	1,5	17 780	3,0
01.01.2021	46 621,2	7,5	607 564,04	28,1	13 032	19,2	21 027	18,3

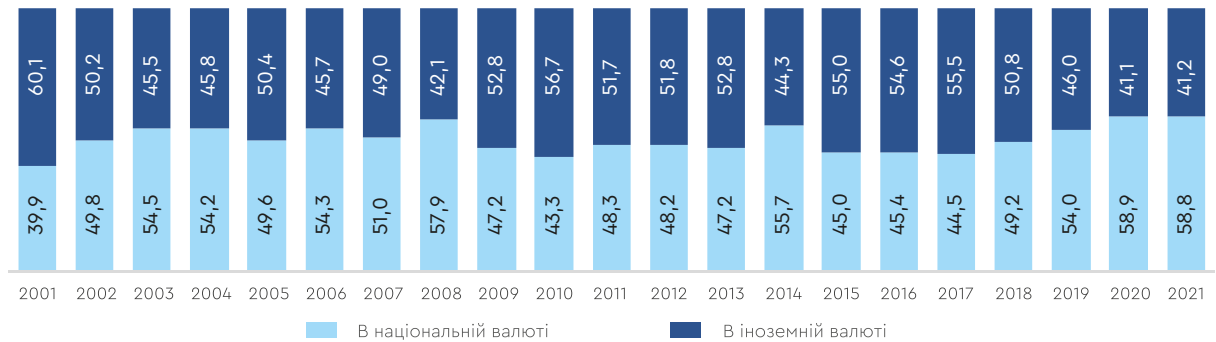

Вклади в розрізі валют

Протягом 2020 року відбувалось деяке коливання співвідношення вкладів в розрізі валют та на кінець року залишилась значна перевага вкладів в національній валюті: питома вага вкладів в національній валюті за 2020 рік незначно зменшилась від 58,9 до 58,8%, а в іноземній валюті незначно зросла від 41,1 до 41,2%. (рис. 2.2.2).

Вклади в національній валюті за 2020 рік зросли на 77,9 млрд грн або на 27,9% і склали 357,4 млрд грн. У порівнянні із динамікою за 2019 рік («+»42,8 млрд грн або на 18,1%) темпи приросту суми вкладів в національній валюті продовжують зберігатися на високому рівні.

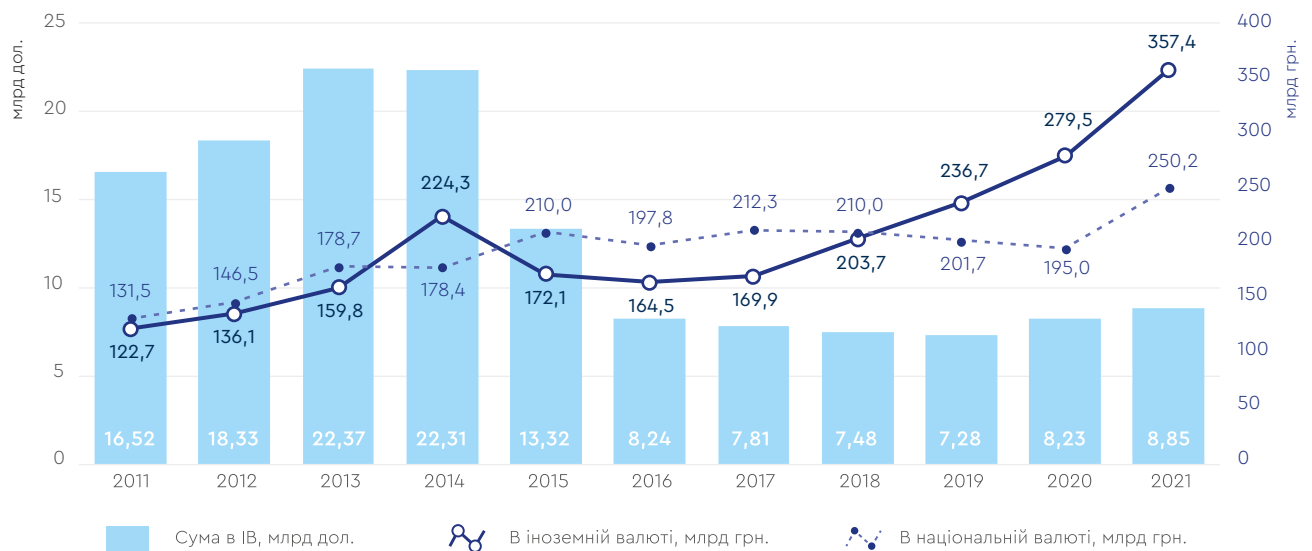
Рис. 2.2.2. Динаміка вкладів фізичних осіб в розрізі валют, %

Гривневий еквівалент суми вкладів в іноземній валюті за 2020 рік збільшився на 55,2 млрд грн або на 28,3% і склав 250,2 млрд грн. При цьому, в доларовому еквіваленті збільшення суми вкладів склало 0,6 млрд доларів США або 7,5% до 8,85 млрд доларів США.

Це пояснюється частково зміцненням офіційного курсу гривні та реальним збільшенням вкладів в іноземній валюті. (рис. 2.2.3).

Рис. 2.2.3. Динаміка вкладів в іноземній валюті

Граничний розмір відшкодування

Відповідно до статті 26 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» сума граничного розміру відшкодування коштів за вкладами фізичних осіб за рахунок коштів Фонду складає 200 000 грн. (7,1 тис. доларів США або 5,8 тис. Євро станом на 01.01.2021). За весь період існування Фонду сума граничного розміру відшкодування коштів за вкладами підвищилась в 400 разів.

Структура вкладів фізичних осіб за діапазонами станом на 01.01.2021 має наступний вигляд (таблиця 2.2.7, рис. 2.2.4, 2.2.5).

Аналіз структури депозитів за їх розміром свідчить, що вкладник зорієнтований на граничний рівень відшкодування коштів за вкладами: переважна більшість має вклади в межах гарантованої суми відшкодування – від 10 грн до 200 тисяч грн., які є повністю захищеними (28,3 млн осіб або 98,0% вкладників із тих, яким гарантовано кошти). У таких вкладників зосереджено разом 238,6 млрд грн або 39,3% від суми вкладів.

Кількість осіб із вкладами понад гарантовану суму зросла на 32,6% і становить близько 575 тисяч. Серед них – чверть вкладників тримають у банках депозити, які перевищують 500 тисяч грн.

При цьому збільшення загальної суми вкладів відбулось в частині діапазонів:

- понад 500 тис. грн – на 70,2 млрд грн або на 39,4%
- від 200 до 500 тис. грн – на 28,6 млрд грн або на 31,0%.

Тобто 74,2% приросту за рік (98,7 млрд грн із 133,1 млрд грн) припадає на діапазони вище гарантованого рівня (понад 200 тис. грн).

Таким чином, гарантований рівень відшкодування за вкладами забезпечує покриття більшості вкладів населення та свідчить про наміри/можливості вкладників тримати вклади в гарантованому Фондом діапазоні коштів.

Рис. 2.2.4. Кількість вкладників, %

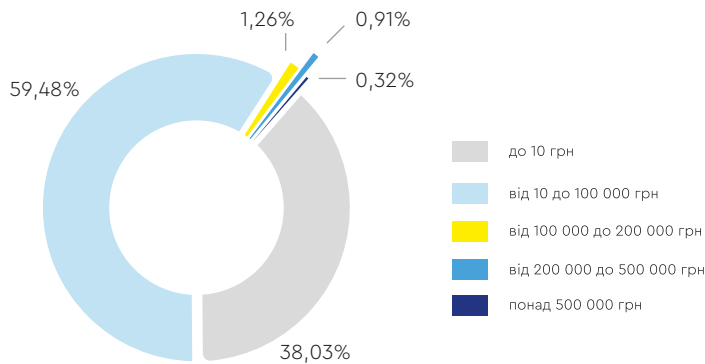
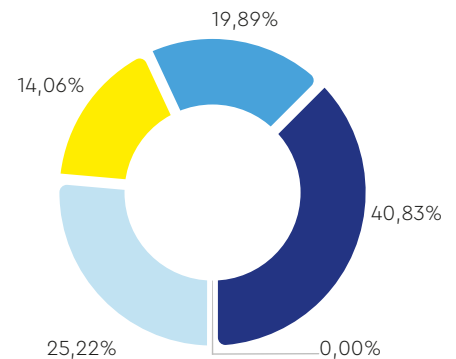

Рис. 2.2.5. Сума вкладів, %

Структура вкладів за діапазонами сум в учасниках Фонду станом на 01.01.2021

Таблиця 2.2.7

Розмір вкладу, грн	Кількість вкладників		Сума вкладів		Середній розмір вкладу грн
	осіб	%	тис. грн	%	
до 10 грн	17 727 888	38,03%	21 406,50	0,00%	1,21
від 10 до 100 000 грн	27 729 042	59,48%	153 206 900,49	25,22%	5 525,14
від 100 000 до 200 000 грн	589 398	1,26%	85 441 034,60	14,06%	144 963,22
від 200 000 до 500 000 грн	426 007	0,91%	120 818 715,90	19,89%	283 607,35
понад 500 000 грн	148 887	0,32%	248 075 978,41	40,83%	1 666 203,08
Всього	46 621 222	100,0%	607 564 035,90	100,0%	13 031,92
Всього без «до 10 грн»	28 893 334	62,0%	607 542 629,41	100,00%	21 027,09
від 10 до 200 тис. грн (гарантовані повністю)	28 318 440	98,0%	238 647 935,10	39,3%	8 427,30

Сума можливого відшкодування та гарантовані Фондом вклади

Сума можливого відшкодування (СМВ) по учасниках Фонду за 2020 рік зросла на 62,7 млрд грн або на 21,5% і станом на 01.01.2021 склала 353,5 млрд грн.

Сума можливого відшкодування в 4 державних банках склала 203,9 млрд грн, що складає 57,7% до загальної суми вкладів.

Співвідношення суми можливого відшкодування (СМВ) до загальної суми вкладів (СВ) в цілому по Фонду за 2020 рік знизилось з 61,3 до 58,2%.

Відповідно до даних форм звітності 1Ф станом на 01.01.2021 – сума відшкодування за структурою розподілена таким чином: загальна сума відшкодування – 353,5 млрд грн, сума вкладів на строкових депозитах склала 127,7 млрд грн або 36,1%, сума вкладів на поточних рахунках – 225,8 млрд грн або 63,9 (таблиця 2.2.8). Тобто, за 2020 рік в розрізі суми відшкодування зменшились вклади на депозитних рахунках та суттєво зросли вклади на поточних рахунках.

Структура суми можливого відшкодування за строками погашення станом на 01.01.2021

Таблиця 2.2.8

№ з/п	Найменування показника	01.01.2020		01.01.2021	
		Кількість	Сума вкладів	Кількість	Сума вкладів
1	Сума вкладів/к-ть вкладників усього	43 379 004	474 440 314 508	46 621 222	607 564 035 904
2	В іноземній валюті	6 459 354	194 959 421 342	6 893 811	250 203 201 537
3	Сума можливого відшкодування усього, у т.ч.:	26 471 259	290 871 842 308	28 686 772	353 538 617 952
3.1	Вклади на поточних рахунках, у т.ч:	22 943 119	157 031 396 564	25 431 659	225 805 984 455
3.1.1	– вклади на карткових рахунках	7 442 213	48 727 835 535	0	0
3.2	Іменні ощадні сертифікати, у тому числі зі строком погашення:	162	22 317 813	32	4 095 424
3.2.1	– до запитання	21	3 046 400	14	2 046 089
3.2.2	– до 1 місяця	24	3 088 999	13	1 610 212
3.2.3	– від 1 до 2 місяців	11	1 377 938	1	86 267
3.2.4	– від 2 до 3 місяців	20	2 819 985	0	0
3.2.5	– від 3 до 4 місяців	17	2 405 984	0	0
3.2.6	– від 4 до 5 місяців	16	2 031 515	0	0
3.2.7	– від 5 до 6 місяців	15	1 627 787	0	0
3.2.8	– від 6 до 7 місяців	15	2 136 709	0	0
3.2.9	– від 7 до 8 місяців	10	1 353 364	0	0
3.2.10	– від 8 до 9 місяців	2	346 800	0	0
3.2.11	– від 9 до 10 місяців	8	1 280 998	0	0
3.2.12	– від 10 до 11 місяців	2	328 149	0	0
3.2.13	– від 11 до 12 місяців	1	66 895	0	0
3.2.14	– більше 12 місяців	4	406 291	4	352 856
3.3	Вклади на депозитних рахунках, у тому числі зі строком повернення:	10 752 316	133 729 750 663	11 016 942	127 728 538 072
3.3.1	– до 1 місяця	1 974 279	21 365 509 777	2 159 102	21 851 719 337
3.3.2	– від 1 до 2 місяців	640 438	14 608 357 837	467 094	14 397 167 267
3.3.3	– від 2 до 3 місяців	449 151	14 338 879 390	459 710	14 365 849 246
3.3.4	– від 3 до 4 місяців	357 612	9 012 431 577	315 994	8 105 496 689
3.3.5	– від 4 до 5 місяців	372 501	10 197 381 290	348 956	8 861 163 045
3.3.6	– від 5 до 6 місяців	434 743	10 525 893 633	395 499	9 700 520 963
3.3.7	– від 6 до 7 місяців	199 271	5 028 952 010	189 776	5 361 410 102
3.3.8	– від 7 до 8 місяців	206 636	6 285 088 984	178 656	4 988 528 846
3.3.9	– від 8 до 9 місяців	232 581	6 730 143 597	190 440	5 171 742 766
3.3.10	– від 9 до 10 місяців	255 861	8 012 861 595	210 168	5 988 958 701
3.3.11	– від 10 до 11 місяців	286 861	8 024 813 324	226 175	5 616 565 552
3.3.12	– від 11 до 12 місяців	361 018	8 045 788 338	354 310	7 906 232 877
3.3.13	– більше 12 місяців	84 890	4 572 223 958	43 551	3 590 548 667
3.3.14	строк дії договорів за якими закінчився і які не перераховані на поточний/картковий рахунок	5 811 263	6 981 425 354	6 239 457	11 822 634 014

2.3. Здійснення контрольних функцій щодо діяльності учасників Фонду

У рамках забезпечення функціонування системи гарантування вкладів, захисту прав та інтересів вкладників, Фонд здійснює контроль за виконанням зобов'язань банків у зв'язку з їх участю в системі гарантування вкладів, у вигляді інспекційних та дистанційних перевірок учасників Фонду. Перевірки у 2020 році здійснювались з метою визначення належного виконання обов'язків учасників Фонду, покладених на них Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та нормативно – правовими актами Фонду відповідно до затвердженого річного плану перевірок.

Працівниками відділу інспектування департаменту дистанційного та інспекційного моніторингу діяльності банків Фонду у 2020 році було здійснено 29 перевірок учасників Фонду (в т.ч. 17 дистанційних), з яких у 20 банків були встановлені порушення нормативно-правових актів Фонду.

Планові інспекційні та дистанційні перевірки проводились з наступних питань:

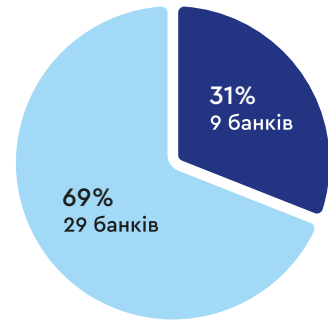
1. Достовірності наданої Фонду звітності;
2. Повноти і своєчасності розрахунків з Фондом за зборами до Фонду та нарахованою пенею;
3. Повноти і достовірності ведення бази даних про вкладників;
4. Дотримання вимог щодо інформування вкладників про участь банку у Фонді;
5. Дотримання інших вимог ЗУ «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та нормативно – правових актів Фонду.

Перевірки були спрямовані на отримання інформації про виконання банками вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», у тому числі достовірності наданої Фонду звітності, дотримання правил нарахування та сплати зборів, надання відомостей для ведення реєстру учасників Фонду, повноти і достовірності інформації про вкладників в базі даних банку, а також порядку інформування вкладників про систему гарантування вкладів фізичних осіб в Україні. Особлива увага в ході перевірок приділялась

достовірності розрахунків за зборами і звітам, наданими до Фонду банками та можливостям банків належним чином здійснювати формування бази даних про вкладників у учасниках Фонду відповідно до вимог нормативно-правових актів Фонду.

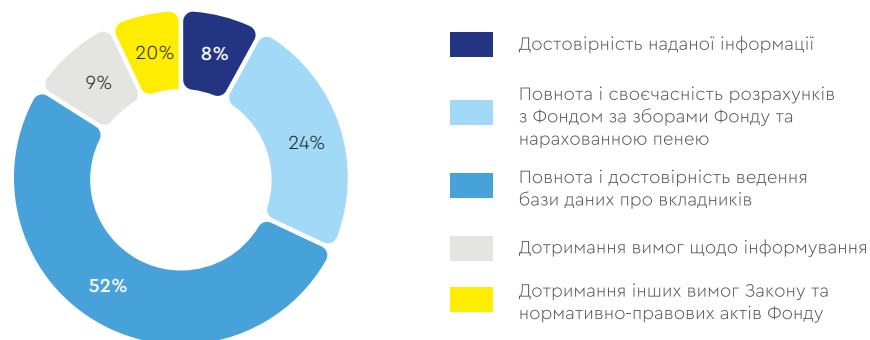
За результатами 29 перевірок банків, проведених відділом інспектування у 2020 році, встановлено 25 фактів порушень вимог Закону Україну «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та нормативно – правових актів Фонду. З них:

Рис. 2.3.1. Кількість здійснених перевірок протягом 2020 року

- Кількість банків, по яких за результатами проведених перевірок встановлені порушення
- Кількість банків, по яких за результатами проведених перевірок порушень не встановлено

Рис. 2.3.2. Питома вага порушень з окремих питань, що перевірялися в загальній кількості встановлених порушень.

- Достовірність наданої інформації
- Повнота і своєчасність розрахунків з Фондом за зборами Фонду та нарахованою пенею
- Повнота і достовірність ведення бази даних про вкладників
- Дотримання вимог щодо інформування
- Дотримання інших вимог Закону та нормативно-правових актів Фонду

Банки, за результатами перевірок в яких були встановлені порушення, надавали уточнені форми звітності, необхідну інформацію для ведення реєстру, інформували Фонд про вжиті заходи щодо усунення порушень, тощо.

Достовірність наданої Фонду звітності

Основні вимоги щодо складання та надання звітності № 1Ф визначені Інструкцією про порядок складання звіту про вклади фізичних осіб в учасниках Фонду гарантування вкладів фізичних осіб – форма звітності №1Ф, затвердженої рішенням виконавчої дирекції Фонду 09 липня 2012 року №5, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 02 серпня 2012 року за №1314/21626 (втрата чинності 12.10.2020) та Правилами подання звітності учасниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб затверджених рішенням виконавчої дирекції Фонду від 18.06.2020 №1158, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 31.08.2020 за №831/35114.

Результати проведених перевірок свідчать, що банками допускалися певні порушення при складанні та наданні звітності до Фонду, серед яких:

- недостовірні дані про суму коштів та кількість вкладників фізичних осіб.

За підсумками проведених перевірок у 2 банків встановлені факти порушень достовірності (порядку складання) звітності №1Ф з усіх перевірених банків, питома вага даного порушення складає 7% від всіх виявлених порушень.

Повнота і своєчасність розрахунків з Фондом за зборами до Фонду та нарахованою пенєю

Основні вимоги щодо своєчасності та порядку подання розрахунку суми регулярного збору, що підлягає сплаті до Фонду визначені Положенням про порядок розрахунку, нарахування і сплати зборів до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду 02.07.2012 №1, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27.07.2012 за №1273/21585. В результаті проведених у 2020 році перевірок, було встановлено, що учасниками Фонду при обчисленні суми регулярного збору допускалися певні порушення, серед яких:

- недостовірно визначено та обчислено базу нарахування регулярного збору закладами в національній та іноземній валютах;
- невірно визначені бали за кількісними (Л1, Л2) та якісними (Я1, Я5) індикаторами;

- невірно визначено загального балу по сумі кількісних та якісних індикаторів, що зважуються на вагові коефіцієнти в розрізі групи показників;

невірно обчислено суму регулярного збору, що призвело до неповної сплати до Фонду регулярного збору.

За результатами перевірок банків з питання повноти розрахунків банками з Фондом за зборами виявлено заниження сплаченої суми регулярного збору банками до Фонду на загальну суму 33,3 тис. грн.

Загалом, порушення в частині повноти і своєчасності сплати зборів до Фонду встановлені у 6 учасників, питома вага даного порушення складає 21% від всіх виявлених порушень.

Повнота і достовірність ведення бази даних про вкладників

Фондом встановлені вимоги щодо формування бази даних про вкладників-фізичних осіб у учасниках Фонду. Основні вимоги викладені в Правилах формування та ведення баз даних про вкладників, затверджених рішенням виконавчої дирекції Фонду 09 липня 2012 року № 3, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 23 серпня 2012 року за №1430/21742 із змінами і доповненнями. Проте, в даному періоді були встановлені випадки допущення банками типових порушень при формуванні та веденні бази даних, серед яких:

- помилки щодо відсутності, неповноти та некоректності інформації про вкладника;

Загальна кількість банків по яким виявлено вищезазначені недоліки у веденні бази даних відповідно до Правил склали 13 банків, питома вага даного порушення складає 45% від всіх виявлених порушень.

В цілому у банках, що були охоплені перевіркою, розроблений програмно-апаратний комплекс, який дозволяє накопичувати і зберігати інформацію про вкладників, забезпечувати зберігання даних в архівний файл на зовнішніх носіях, відокремлених як логічно, так і фізично.

Дотримання вимог щодо інформування вкладників про участь банку у Фонді

Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та Інструкцією про порядок здійснення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 26.05.2016 № 825, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 17.06.2016 за № 874/29004, висуваються вимоги до учасників Фонду в частині обов'язкового розміщення інформації про систему гарантування вкладів фізичних осіб.

Результати проведених перевірок свідчать, що банками допускалися деякі порушення вимог Фонду щодо

інформування вкладників про участь банку у Фонді, серед яких:

- до змісту типових умов договору банківського вкладу не включено визначення терміну «вклад» відповідно до Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

В ході проведених у 2020 році перевірок зафіксовано 2 банки, що порушили вимоги Фонду щодо інформування вкладників про систему гарантування вкладів фізичних осіб в Україні, питома вага даного порушення складає 7% від всіх виявлених порушень.

Дотримання інших вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та нормативно – правових актів Фонду

Учасники Фонду повинні подавати відомості про банк, передбачені Положенням про порядок ведення реєстру учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженим рішенням виконавчої дирекції Фонду від 12 липня 2012 року №7, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07 вересня 2012 року за №1547/21859 із змінами та доповненнями.

Згідно з Положенням, у разі зміни відомостей, що містяться в реєстрі учасників Фонду, у визначені строки банки зобов'язані повідомити про ці зміни Фонд.

Під час проведення перевірок у 2020 році було виявлено, що всупереч встановленим вимогам, учасниками Фонду:

- не повідомлено Фонд про зміни відомостей, що містяться в реєстрі учасників Фонду, а саме про зміну

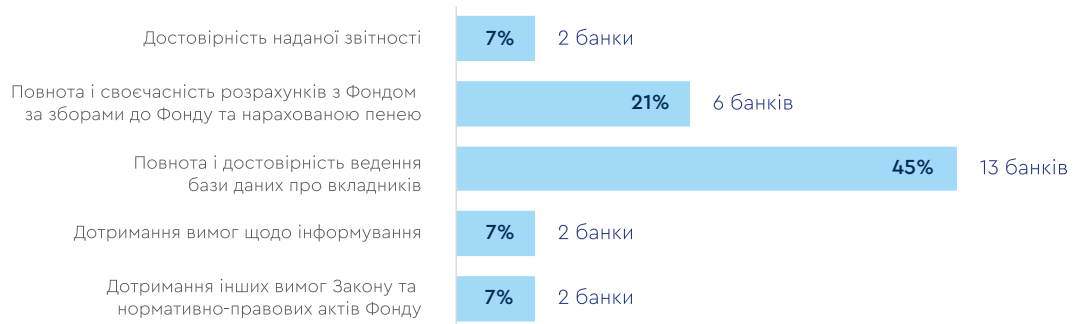
розпорядчого документу, який підтверджує факт фактичного початку виконання посадових обов'язків Правління;

- не повідомлено Фонд про зміни відомостей, що містяться в реєстрі учасників Фонду, а саме про зміни у складі Наглядової Ради.

В ході проведених у 2020 році перевірок зафіксовано порушення 2 банками вимог Фонду щодо надання інформації передбаченої Положенням про порядок ведення реєстру учасників Фонду, питома вага даного порушення складає 7% від всіх виявлених порушень.

Питома вага банків-порушників у загальній кількості банків, що були перевірені у 2020 році, у розрізі питань, що підлягали перевірці, наведено у рис. 2.3.3

Рис. 2.3.3. Питома вага банків-порушників у загальній кількості банків, що були перевірені у 2020 році

Щодо причин виникнення порушень банками правил нарахування та сплати зборів, згідно пояснень банків:

- налагодження та тестування програмного забезпечення, в якому формувались звітні файли, що могло вплинути на внесення даних до файлів;
- некоректна робота програмного забезпечення у зв'язку із запровадженням його нової версії;
- введення карантинних обмежень на території України у зв'язку з поширенням гострої респіраторної

хвороби COVID- 19 спричинило затримку отримання банком Рішення комітету з питань нагляду та регулювання діяльності банків та відповідно визначення балу за якісним індикатором;

- не було враховано рішення НБУ згідно якого було застосовано захід впливу, що призводило до невірною визначення балу за якісним індикатором;
- некоректне внесення інформації у картку вкладника в АБС відповідальними працівниками.

Адміністративно-господарські санкції та адміністративні штрафи

Основним завданням Фонду гарантування вкладів фізичних осіб є забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку.

Однією з функцій Фонду є застосування до банків та їх керівників відповідно фінансових санкцій і накладення адміністративних штрафів.

Станом на 01.01.2021 року уповноваженими працівниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб було складено 13 протоколів про вчинення адміністративного правопорушення. Проведення в справах про адміністративні правопорушення здійснювалися відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення, оскільки, передбачено, що підставами для притягнення керівників банків до адміністративної відповідальності є допущення таких адміністративних правопорушень:

- порушення керівником банку порядку складання відомостей до Фонду (частина перша статті 166–19 Кодексу);
- порушення керівником банку порядку подання відомостей до Фонду (частина перша статті 166–19 Кодексу);
- невиконання керівником банку законних рішень Фонду (частина друга статті 166–19 Кодексу);
- несвоєчасне виконання керівником банку законних рішень Фонду (частина друга статті 166–19 Кодексу);
- невнесення банком збору до Фонду (частина третя статті 166–19 Кодексу);
- несвоєчасне внесення банком збору до Фонду (частина третя статті 166–19 Кодексу).

За результатами розгляду справ про адміністративні правопорушення уповноваженою посадовою особою винесено 12 рішень, які винесені з урахуванням частини другої статті 36 Кодексу України про адміністративні правопорушення, а саме:

- 11 постанов про накладення адміністративного стягнення на керівників банків;
- 1 постанова про закриття справи про адміністративне правопорушення, в зв'язку з відсутністю складу адміністративного правопорушення.

Таким чином, за:

- порушення керівником банку порядку складання або подання відомостей до Фонду уповноваженою посадовою особою накладено штрафи на суму 85 000,00 грн.,

- несвоєчасне внесення банком збору до Фонду або невнесення банком збору до Фонду накладено штрафи на суму 6 800,00 грн.

Отже, загальна сума накладених штрафів склала 91 800,00 грн., які сплачено добровільно до Державного бюджету України.

У разі порушення банками законодавства про систему гарантування вкладів фізичних осіб Фонд адекватно вчиненому правопорушенню застосовує до банків адміністративно-господарські санкції у вигляді письмового застереження або штрафу чи розпорядження про усунення порушень законодавства про систему гарантування вкладів фізичних осіб.

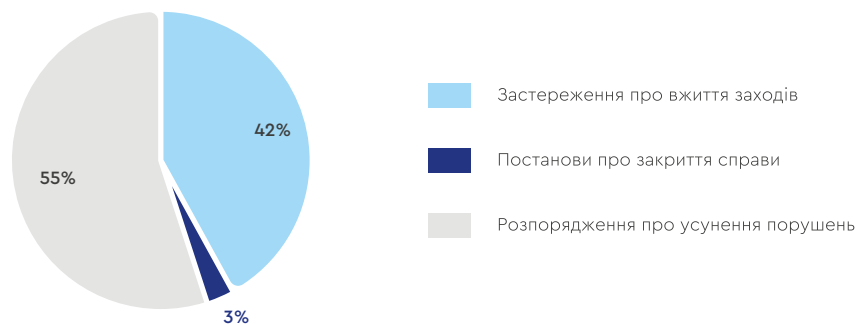
Фонд накладав на банки санкції за такі порушення:

- неподання банком відомостей Фонду, якщо подання таких відомостей вимагалось Законом та/або нормативно-правовими актами;
- несвоєчасне подання банком відомостей Фонду, якщо подання таких відомостей вимагалось Законом та/або нормативно-правовими актами Фонду;
- подання банком недостовірних відомостей Фонду, якщо подання таких відомостей вимагалось Законом та/або нормативно-правовими актами Фонду;
- порушення банком порядку ведення бази даних вкладників;
- невиконання банком рішень та/або нормативно-правових актів Фонду чи розпоряджень про усунення банком порушень вимог законодавства про гарантування вкладів фізичних осіб;
- несвоєчасне виконання банком рішень та/або нормативно-правових актів Фонду чи розпоряджень про усунення банком порушень вимог законодавства про гарантування вкладів фізичних осіб.

Посадовою особою, яка уповноважена розглядати справи, станом на 01.01.2021 року було прийнято 36 рішень, із яких:

- 15 – застережень про вжиття заходів щодо недопущення порушень законодавства про систему гарантування вкладів фізичних осіб у подальшій діяльності;
- 20 – розпоряджень про усунення порушень вимог законодавства у сфері гарантування вкладів фізичних осіб;
- 1 – постанова про закриття справи про правопорушення у сфері гарантування вкладів фізичних осіб.

Рис. 2.3.4 Питома вага винесених рішень уповноваженою особою Фонду

Станом на 01.01.2021 були зафіксовані порушення наступних нормативно-правових актів Фонду у:

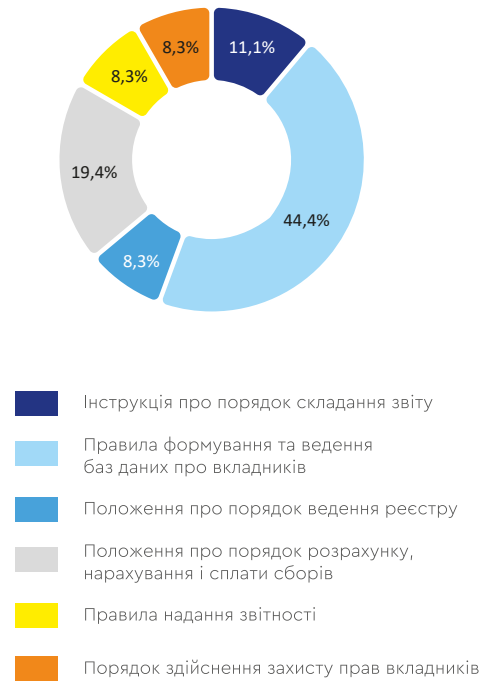
- 7 банках порушені норми Положення про порядок розрахунку, нарахування і сплати зборів до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду від 02.07.2012 №1, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27.07.2012 за №1273/21585;
- 3 банках порушені норми Положення про порядок ведення реєстру учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду від 12.07.2012 № 7, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07.09.2012 за № 1547/21859;
- 4 банках порушені норми Інструкції про порядок складання звіту про вклади фізичних осіб в учасниках Фонду – форма звітності № 1Ф, затвердженої

- рішенням виконавчої дирекції Фонду від 09.07.2012 № 5, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 02.08.2012 за № 1314/21626 та Правил надання звітності учасниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затверджених рішенням виконавчої дирекції Фонду від 09.07.2012 № 4, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 27.07.2012 за № 1269/21581, в частині неподання або несвоєчасного подання Звіту про вклади в учасниках Фонду гарантування вкладів фізичних осіб – форма звітності № 1Ф;
- 16 банках порушені норми Правил формування та ведення баз даних про вкладників, затверджених рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 09.07.2012 № 3, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 23.08.2012 за № 1430/21742;

- З банках порушені норми Правил надання звітності учасниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затверджених рішенням виконавчої дирекції Фонду від 09.07.2012 № 4, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 27.07.2012 за № 1269/21581;
- З банках порушені норми Порядку здійснення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників, затвердженим рішенням виконавчої дирекції Фонду від 26.05.2016 № 825, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 17.06.2016 за № 874/29004.

Рис. 2.3.5 Питома вага порушень нормативно-правових актів Фонду

3. Виведення банків з ринку

Станом на 31.12.2020 року в процедурі ліквідації перебували 46 банків, з яких 24 банки перебували в безпосередньому управлінні Фондом та в 1 банківській установі запроваджено тимчасову адміністрацію.

У таблиці 3.1.1. наведено стан виконання планів врегулювання неплатоспроможних банків, в яких розпочато процедуру ліквідації, на кінець 2020 року.

Стан виконання планів врегулювання неплатоспроможних банків, в яких розпочато процедуру ліквідації, станом на кінець 2020 року

Таблиця 3.1.1

№ з/п	Банк	Затверджена ліквідаційна маса, грн.	Реалізовано майна банку		Задовлено вимог кредиторів	
			грн.	% ¹	тис. грн.	% ²
1	ПАТ «АКТАБАНК»	1 533 919 492,14	171 663 024,10	11,19%	299 719,78	33,10%
2	ПАТ «КБ «АКТИВ-БАНК»	0,00	170 708 409,77	26,27%	204 872,75	8,60%
3	АТ «АРТЕМ-БАНК»	0,00	46 854 873,41	37,45%	42 130,20	21,40%
4	АТ АКБ «АРКАДА»	-	0,00	0,00%	0,00	0,00%
5	АТ «БАНК БОГУСЛАВ»	0,00	19 895 713,08	8,21%	41 062,01	17,19%
6	ПАТ «ВБР»	0,00	509 619 077,97	8,34%	4 944 867,71	73,18%
7	ПАТ «ВЕКТОР БАНК»	29 977 076,44	4 525 548,91	33,64%	2 391,73	2,91%
8	ПАТ «БАНК ВЕЛЕС»	8 528 142,56	4 361 593,63	51,00%	3 773,09	80,45%
9	ПАТ «ВІЕЙБІ БАНК»	0,00	1 258 231 277,67	22,42%	4 048 856,48	21,84%
10	АТ «ВТБ БАНК»	6 990 208 204,53	2 100 421 712,86	35,10%	1 958 763,19	36,64%
11	АТ «ДЕЛЬТА БАНК»	29 299 447 678,22	4 795 041 570,57	16,37%	11 742 670,55	21,66%
12	ПАТ «ДІАМАНТБАНК»	1 595 487 376,31	368 409 821,97	23,1%	1 122 563,58	26,23%
13	ПАТ «ЕНЕРГОБАНК»	0,00	249 419 760,64	40,17%	282 201,19	19,75%
14	ПАТ КБ «ЄВРОБАНК»	0,00	83 649 855,39	34,62%	88 781,30	14,44%
15	АТ «ЗЛАТОБАНК»	1 550 913 955,04	170 871 266,85	9,60%	349 501,36	5,08%
16	АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА»	133 671 022,08	81 179 895,52	60,73%	83 158,44	11,88%
17	АТ «ІМЕКСБАНК»	2 299 185 063,58	419 465 344,89	20,15%	553 386,48	5,97%
18	ПАТ КБ «ІНВЕСТБАНК»	0,00	32 982 109,34	19,70%	19 302,23	9,23%
19	ПАТ «ІНТЕГРАЛ-БАНК»	0,00	76 517 031,61	39,00%	65 030,03	11,59%
20	ПАТ «БАНК КАМБІО»	1 078 213 598,96	171 981 528,14	15,95%	629 268,51	41,52%
21	ПАТ «АКБ «КАПІТАЛ»	110 703 636,72	2 495 482,08	81,00%	0,00	0,00%
22	ПАТ «Банк «Київська Русь»	1 389 305 769,51	691 730 863,78	49,79%	954 407,77	17,00%
23	ПАТ «БАНК «КОНТРАКТ»	0,00	38 629 774,45	15,03%	72 335,59	23,49%
24	ПАТ «КСГ БАНК»	152 534 116,53	272 100,2	0,05%	27 705,88	20,85%
25	ПАТ «БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ»	0,00	33 028 395,77	23,51%	74 478,78	2,69%
26	ПАТ БАНК «МОРСЬКИЙ»	н/д	0,00	0,00%	0,00	0,00%
27	ПАТ «КБ «НАДРА»	0,00	3 573 355 604,94	46,19%	4 716 279,58	18,59%
28	АТ «БАНК «НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ»	1 119 159 294,94	14 636 267,67	3,05%	3 838,49	0,37%
29	ПАТ «БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ»	0,00	97 312 407,45	54,59%	131 645,99	15,48%
30	ПАТ «БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ – Україна»	0,00	24 821 952,72	11,55%	10 904,77	5,00%
31	ПАТ «ПІВДЕНКОМБАНК»	0,00	208 637 783,24	43,23%	190 687,14	5,86%

Стан виконання планів врегулювання неплатоспроможних банків, в яких розпочато процедуру ліквідації, станом на кінець 2020 року

Продовження таблиця 3.1.1

№ з/п	Банк	Затверджена ліквідаційна маса, грн.	Реалізовано майна банку		Задоволено вимог кредиторів	
			грн.	% ¹	тис. грн.	% ²
32	ПАТ «ПЛАТИНУМБАНК»	2 327 258 055,92	579 639 904,91	24,91%	1 666 552,53	23,66%
33	ПАТ «КБ «ПРЕМІУМ»	536 491 294,11	41 133 461,65	7,67%	402 547,02	53,12%
34	ПАТ «ПРОФІН БАНК»	0,00	34 710 291,50	24,43%	41 988,46	11,99%
35	ПАТ «РАДИКАЛ БАНК»	0,00	112 041 324,94	37,14%	104 948,59	13,41%
36	АТ «РОДОВІД БАНК»	3 275 007 750,38	535 018 419,36	16,34%	166 026,45	3,50%
37	АТ «КБ «СОЮЗ»	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
38	ПАТ «СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК»	н/д	0,00	0,00%	0,00	0,00%
39	ПАТ «БАНК ТРАСТ»	0,00	67 907 153,43	23,71 %	278 775,72	41,38%
40	ПАТ «УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК»	0,00	37 532 285,74	20,90%	35 444,28	3,16%
41	ПАТ «УКРІНБАНК»	0,00	0,00	0,00%	86 042,21	8,24%
42	ПАТ «УКРКОМУНБАНК»	0,00	3 194 269,84	н/д	0,00	0,00%
43	ПУАТ «ФІДОБАНК»	2 515 696 626,67	831 502 706,54	33%	1 138 797,30	22,24%
44	АТ «БАНК «ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ»	9 966 718 118,81	2 230 775 427,20	22,36%	3 290 151,33	10,72%
45	ПАТ «КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА»	4 663 063 984,04	31 844 865,36	0,68%	22 368,07	0,16%
46	ПАТ «ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ»	н/д	0,00	0,00%	0,00	0,00%

¹ – Розрахунок розміру відсотка виконання незавершених етапів здійснено пропорційно фактичній сумі реалізації відносно оціночної вартості активів, визначеної на дату після початку ліквідації банку.

² – Розрахунок розміру відсотка виконання незавершених етапів здійснено пропорційно фактичній сумі задоволених вимог відносно загальної суми акцептованих вимог кредиторів.

3.1. Розробка системи раннього реагування, здійснення тимчасової адміністрації та виконання планів врегулювання неплатоспроможності банків

Розробка системи раннього реагування

Протягом 2020 року проведено комплекс заходів, спрямованих на імплементацію положень Директиви 2014/49/ЄС Європейського Парламенту та Ради про схеми гарантування депозитів у новій редакції від 16.04.2014 та Директиви Європейського Парламенту та Ради від 15.05.2014 № 2014/59/ЄС (Bank Recovery and resolution Directive, BRRD) в діяльність Фонду щодо впровадження нових механізмів відновлення платоспроможності, системи раннього реагування для завчасної підготовки до можливого врегулювання, в тому числі запровадження нормативу MREL на відповідному етапі, та виведення з ринку банківських установ, а також проведена ефективна взаємодія з консультантами з USAID, US TREASURY та FDIC стосовно концепції вдосконалення виведення банків з ринку з врахуванням BRRD.

Відповідно до міжнародних стандартів та актів законодавства ЄС, відповідно до частини першої статті 14 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», реалізовано проект з впровадження Фондом гарантування вкладів фізичних осіб нових стандартів отримання звітності від банків та Національного банку України.

З метою автоматизації підготовки та подання до Фонду аналітичної інформації для здійснення якісного моніторингу балансових та позабалансових даних банків України, а також для розробки проектів планів врегулювання 18 червня 2020 року рішенням виконавчої дирекції Фонду №1158, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 31.08.2020 за № 831/35114, «Про затвердження Правил подання звітності до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та визнання такими, що втратили чинність, рішень виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 09 липня 2012 року № 4 і 5» було затверджено Правила подання звітності учасниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (далі – Правила), що передбачає запровадження подання звітності учасниками Фонду за новими стандартами та розміщення на офіційній сторінці Фонду в мережі Інтернет інформації щодо вимог до формування файлів звітності (XSD-схеми, описи контролів та складових кодів показників для форм/файлів звітності у форматі XML і описи та контролі інформаційних рядків (кодів показників та їхніх значень) для звітних файлів H, які банки формують безпосередньо для Фонду).

У відповідності до Правил, впроваджено нову форму звітності для проблемних банків – звітний файл «РС». Файл_РС включає дані про всі рахунки аналітичного обліку, які використовуються банком за рахунками 1-7 та 9 класів, залишки за якими на звітну дату не дорівнюють нулю. Для формування кодів показників та значень кодів показників Файла_РС використовуються дані виключно відповідно до даних Автоматизованої банківської системи/Операційного дня банку (АБС/ОДБ) та інших програмних комплексів, які використовуються у діяльності банку.

Протягом 2020 року Фонд на регулярній основі (щодокадно) отримував звітні файли «РС» від семи банків, що сприяло успішному тестуванню запровадженого нового звітного файлу, та відповідно, всебічному аналізу активів та зобов'язань банків. Зазначене має на меті поліпшити підготовку до потенційного виведення банку з ринку, а саме: прискорити проведення інвентаризації та підготовку планів врегулювання неплатоспроможних банків в період тимчасової адміністрації.

Здійснення тимчасової адміністрації

Упродовж 2020 року неплатоспроможними було визнано два банки – АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО АКЦІОНЕРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «АРКАДА» (далі – АТ АКБ «АРКАДА») та Публічне акціонерне товариство «Місто Банк» (далі – АТ «Місто Банк»). Станом на 01.01.2021 року в АТ «Місто Банк» тривала тимчасова адміністрація.

АТ АКБ «АРКАДА» віднесено до категорії неплатоспроможних Національним банком України на підставі рішення від 25.08.2020 №541-рш/БТ. Процедура виведення АТ АКБ «АРКАДА» з ринку шляхом запровадження в ньому тимчасової адміністрації розпочата у відповідності з Рішенням Виконавчої дирекції Фонду № 1583 від 25.08.2020 строком на один місяць з 26 серпня 2020 року по 25 вересня 2020 року (включно). Балансова вартість активів АТ АКБ «АРКАДА» станом на день запровадження тимчасової адміністрації складала 1 537 806,95 тис. грн, загальна гарантована сума відшкодування – 288819,87 тис. грн.

АТ «Місто Банк» віднесено до категорії неплатоспроможних Національним банком України на підставі рішення від 14.12.2020 № 735-рш/БТ.

Процедура виведення АТ «Місто Банк» з ринку шляхом запровадження в ньому тимчасової адміністрації розпочата у відповідності з Рішенням Виконавчої дирекції Фонду №2086 від 14.12.2020. Тимчасову адміністрацію в АТ «Місто банк» запроваджено строком на один місяць з 15 грудня 2020 року по 14 січня 2021 року (включно) та продовжено на один місяць до 14 лютого 2021 року (включно). Балансова вартість активів АТ «Місто Банк» станом на день запровадження тимчасової адміністрації складала 1 253 516,95 тис. грн, загальна гарантована сума відшкодування – 302 156,92 тис. грн.

Балансова вартість активів АТ АКБ «АРКАДА» та АТ «Місто Банк» наведена в таблиці 3.1.2.

Структура активів АТ АКБ «АРКАДА» та АТ «Місто Банк» станом на день запровадження тимчасової адміністрації (відповідно до даних їх балансів) наведена на рисунках 3.1.1. та 3.1.2.

Балансова вартість активів неплатоспроможних банків станом на день запровадження тимчасової адміністрації, тис. грн

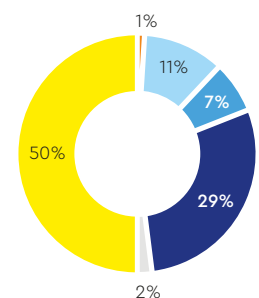
Таблиця 3.1.2

Найменування банку	Високо-ліквідні активи	Кредитний портфель (з урахуванням резерву)	Цінні папери (в т.ч. ОВДП), з урахуванням переоцінки	Основні засоби та нематеріальні активи (в т.ч. нерухомість)	Інші активи (з урахуванням резерву)	Активи всього
АТ АКБ «АРКАДА»	2 945,52	477 387,42	64,96	586 889,72	470 519,33	1 537 806,95
АТ «Місто Банк»	33 095,46	269 760,31	175 230,49	724 369,89	51 060,81	1 253 516,95
Всього	36 040,98	747 147,73	175 295,44	1 311 259,61	521 580,14	2 791 323,90

Рис. 3.1.1. Структура активів неплатоспроможного банку АТ АКБ «АРКАДА»

Рис. 3.1.2. Структура активів неплатоспроможного банку АТ «Місто Банк»

Зобов'язання АТ АКБ «АРКАДА» та АТ «Місто Банк» станом на день запровадження тимчасової адміністрації 948 695,63 тис. грн та 1 013 822,30 тис. грн відповідно (таблиця 3.1.3.).

Способом виведення АТ АКБ «АРКАДА» з ринку стала ліквідація з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладями фізичних осіб, як найменш витратний для Фонду, в АТ «Місто Банк» на кінець 2020 року тимчасова адміністрація не була завершена.

Зобов'язання неплатоспроможних банків станом на день запровадження тимчасової адміністрації, тис. грн.

Таблиця 3.1.3

№ з/п	Найменування банку	Зобов'язання	
		всього	в т.ч. гарантована сума відшкодування
1	АТ АКБ «АРКАДА»	948 695,63	288 819,87
2	АТ «Місто Банк»	1 013 822,30	302 156,92
Всього		1 962 517,93	590 976,79

3.2. Ліквідація банків

Загальні показники 46 неплатоспроможних банків, які виводяться з ринку шляхом їх ліквідації, станом на 01.01.2021 були наступні (табл. 3.2.1.):

- номінальна вартість активів – 103 379,49 млн грн;
- оціночна вартість активів – 16 580,26 млн грн.

Номінальна та оціночна вартість активів банків, що ліквідуються

Таблиця 3.2.1

№ П/П	Назва банку в ліквідації	Номінальна вартість активів (без урахування переоцінки), тис. грн	Оціночна вартість активів, тис. грн
1	ПАТ «ПРОФІН БАНК»	0,00	0,00
2	ПАТ БАНК «КОНТРАКТ»	0,00	0,00
3	ПАТ КБ «ЄВРОБАНК»	0,00	0,00
4	ПАТ «КБ «ПІВДЕНКОМБАНК»	0,00	0,00
5	АТ «АРТЕМ-БАНК»	0,00	0,00
6	ПАТ «БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ – УКРАЇНА»	0,00	0,00
7	ПАТ «КБ «АКТИВ-БАНК»	0,00	0,00
8	ПАТ БАНК «ТРАСТ»	0,00	0,00
9	ПАТ «КБ «ІНВЕСТБАНК»	0,00	0,00
10	АТ «БАНК БОГУСЛАВ»	0,00	0,00
11	ПАТ «РАДИКАЛ БАНК»	0,00	0,00
12	ПАТ «ІНТЕГРАЛ-БАНК»	0,00	0,00
13	ПАТ «БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ»	0,00	0,00
14	ПАТ «ЕНЕРГОБАНК»	0,00	0,00
15	ПАТ «ВБР»	0,00	0,00
16	ПАТ «БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ»	0,00	0,00
17	ПАТ «УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК»	0,00	0,00
18	ПАТ «ВІЕЙБІ БАНК»	0,00	0,00
19	ПАТ «КБ «НАДРА»	0,00	0,00
20	АТ «КБ «СОЮЗ»	43 228,14	43 047,99
21	ПАТ «УКРАЇНСЬКИЙ КОМУНАЛЬНИЙ БАНК»	55 202,08	9 337,85
22	ПАТ «БАНК «МОРСЬКИЙ»	11 106,54	11 077,61
23	АТ «БАНК ВЕЛЕС»	13 258,69	5 588,28

Номінальна та оціночна вартість активів банків, що ліквідуються

Продовження таблиці 3.2.1

№ П/П	Назва банку в ліквідації	Номінальна вартість активів (без урахування переоцінки), тис. грн	Оціночна вартість активів, тис. грн
24	ПАТ «СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК»	23 973,40	23 044,48
25	ПАТ «ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ»	108 528,74	107 776,79
26	ПАТ «ВЕКТОР БАНК»	251 510,41	16 744,79
27	ПАТ «КСГ БАНК»	455 096,00	122 824,24
28	ПАТ «КБ "ПРЕМІУМ»	1 059 207,16	297 308,34
29	АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА»	1 174,34	117,49
30	ПАТ «АКБ "КАПІТАЛ»	1 343 742,15	110 642,80
31	ПАТ «ДІАМАНТБАНК»	880 172,34	376 706,78
32	АТ «БАНК "НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ»	46 850,48	12 908,85
33	ПАТ «ПЛАТИНУМ БАНК»	337 753,11	134 772,81
34	ПАТ «БАНК "КИЇВСЬКА РУСЬ»	52 841,23	52 837,13
35	ПАТ «БАНК КАМБІО»	224 907,06	129 961,94
36	ПУАТ «ФІДОБАНК»	1 517 678,26	655 897,64
37	ПАТ «АКТАБАНК»	10 939,13	11 206,16
38	ПАТ «УКРІНБАНК»	5 322 424,60	0,00
39	АТ «ЗЛАТОБАНК»	13 493 076,43	1 227 178,68
40	АТ «РОДОВІД БАНК»	16 390 529,24	2 486 467,58
41	ПАТ «КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА»	31 300 300,56	4 234 291,57
42	АТ «ІМЕКСБАНК»	329 979,71	166 705,81
43	АТ «ВТБ БАНК»	3 632 461,83	1 117 921,94
44	АТ «БАНК «ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ»	14 832 918,60	1 845 248,21
45	АТ «ДЕЛЬТА БАНК»	9 781 578,15	3 380 643,25
46	АТ АКБ «АРКАДА»	1 859 061,53	0,00
	Всього	103 379 499,91	16 580 259,01

Розподіл активів неплатоспроможних банків за основними видами наведено у таблиці 3.2.2 та рисунку 3.2.1.

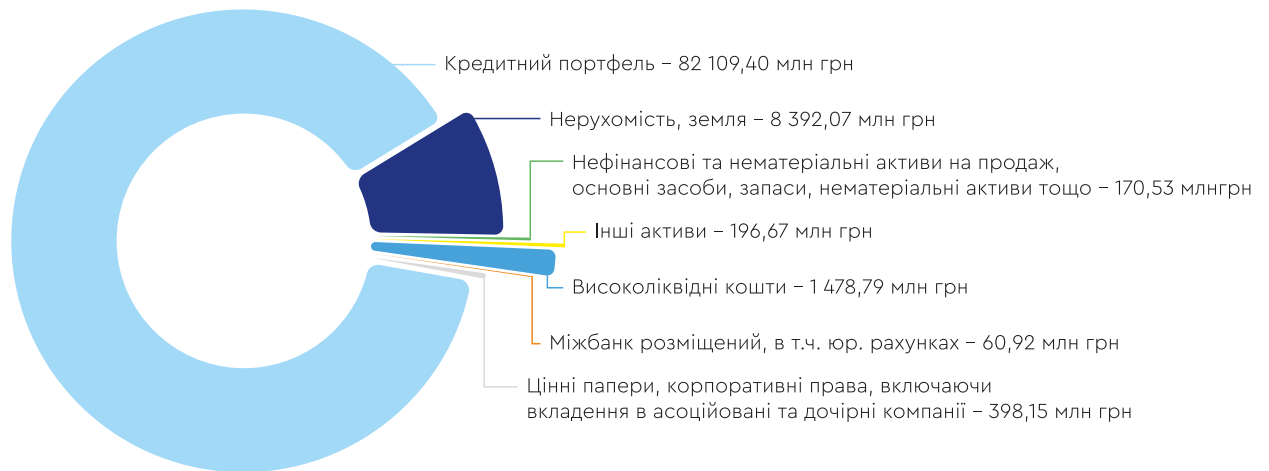
Розподіл активів неплатоспроможних банків за основними видами

Таблиця 3.2.2

Найменування	млн грн
Високоліквідні кошти	1 478,79
Міжбанк розміщений, в т.ч. кошти на кор. рахунках	60,92
Цінні папери, корпоративні права, включаючи вкладення в асоційовані та дочірні компанії	398,15
Кредитний портфель	82 109,40
Дебіторська заборгованість	10 572,98
	<i>Знецінення/дооцінка*</i>
	- 79 378,60
Нерухомість, земля	8 392,07
Нефінансові та нематеріальні активи: активи на продаж, основні засоби, запаси, нематеріальні активи тощо	170,53
Інші активи	196,67
Всього активи (з врахуванням переоцінки)	23 986,92
Всього активи (без врахування переоцінки)	103 379,50
Дебіторська заборгованість списана у збиток (позабаланс)	1 035,56
Інші активи (позабаланс, активи на продаж)	0,09

Рис. 3.2.1. Розподіл активів неплатоспроможних банків за основними видами

Протягом 2020 року, проведені заходи, спрямовані на затвердження ліквідаційних балансів та звітів про виконання ліквідаційних процедур 29 банків (табл. 3.2.3.):

Затвердження ліквідаційних балансів банків

Таблиця 3.2.3

№	Банк	Дата на яку затверджено ліквідаційний баланс
1	ПАТ «ГРІН БАНК»	10.01.2020
2	АТ КБ «ТК КРЕДИТ»	26.12.2019
3	АТ КБ «ЕКСПОБАНК»	27.01.2020
4	ПАТ «ЛЕГБАНК»	20.02.2020
5	АТ «ФОРТУНА-БАНК»	01.02.2020
6	ПАТ «БГ БАНК»	07.02.2020
7	ПАТ «УКРБІЗНЕСБАНК»	21.04.2020
8	ПАТ «БАНК «ЮНІСОН»	01.04.2020
9	ПАТ «АКБ «КИЇВ»	03.02.2020
10	ПАТ «АВАНТ-БАНК»	01.04.2020
11	ПАТ «КРЕДИТПРОМБАНК»	01.05.2020
12	ПАТ «КБ «ХРЕЩАТИК»	27.07.2020
13	АКБ «НОВИЙ»	01.09.2020
14	АТ «НК БАНК»	01.10.2020
15	ПАТ «ВБР»	01.11.2020
16	ПАТ «БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ»	03.02.2020
17	ПАТ КБ«ЄВРОБАНК»	02.03.2020
18	ПАТ «ПРОФІН БАНК»	15.04.2020
19	ПАТ БАНК «КОНТРАКТ»	15.04.2020
20	ПАТ «ЕНЕРГОБАНК»	15.05.2020
21	ПАТ «УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК»	15.07.2020
22	ПАТ «КБ «НАДРА»	01.09.2020
23	АТ «БАНК БОГУСЛАВ»	01.07.2020
24	ПАТ «РАДИКАЛ БАНК»	01.08.2020
25	ПАТ «ІНТЕГРАЛ-БАНК»	01.08.2020
26	ПАТ «ВІЕЙБІ БАНК»	12.11.2020
27	ПАТ БАНК «ТРАСТ»	15.10.2020
28	ПАТ «БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ»	05.10.2020
29	ПАТ «КБ «ІНВЕСТБАНК»	01.12.2020

Завершення процедури ліквідації

За 2020 рік Фондом було ліквідовано 16 банків, тобто внесено записи до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань про припинення цих банків

як юридичних осіб, відтак, їх ліквідація вважається завершеною, самі банки – ліквідованими, а повноваження Фонду як ліквідатора припинено (табл. 3.2.4.):

Банки, які ліквідовані протягом 2020 року

Таблиця 3.2.4

№ п/п	Банк	Дата на яку затверджено ліквідаційний баланс	Фактичне виключення з реєстрів	
			ЄДРЮО-ФОП	НБУ
1	ПАТ «ГРІН БАНК»	10.01.2020	29.01.2020	13.02.2020
2	БАНК «ДЕМАРК»	04.06.2019	23.01.2020	13.02.2020
3	ПАТ «МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК»	01.11.2019	30.01.2020	16.03.2020
4	АТ КБ «ЕКСПОБАНК»	27.01.2020	15.02.2020	30.03.2020
5	АТ КБ «ТК КРЕДИТ»	26.12.2019	03.02.2020	20.02.2020
6	ПАТ «ЛЕГБАНК»	20.02.2020	03.03.2020	30.03.2020
7	АТ «ФОРТУНА-БАНК»	01.02.2020	17.03.2020	25.06.2020
8	ПАТ «БГ БАНК»	07.02.2020	27.03.2020	19.08.2020
9	ПАТ «УКРБІЗНЕСБАНК»	21.04.2020	08.05.2020	25.06.2020
10	ПАТ «БАНК «ЮНІСОН»	01.04.2020	13.05.2020	25.06.2020
11	ПАТ «АКБ «КИЇВ»	03.02.2020	15.05.2020	25.06.2020
12	ПАТ «АВАНТ-БАНК»	01.04.2020	03.08.2020	14.09.2020
13	ПАТ «КРЕДИТПРОМБАНК»	01.05.2020	01.10.2020	-
14	ПАТ «КБ «ХРЕЩАТИК»	27.07.2020	02.10.2020	30.12.2020
15	АКБ «НОВИЙ»	01.09.2020	28.12.2020	-
16	АТ «НК БАНК»	01.10.2020	21.12.2020	-

Здійснення Фондом процедури ліквідації банків безпосередньо

З метою скорочення витрат та оптимізації процесів пов'язаних із виведенням окремих банків з ринку, наявності нереалізованих активів, та/або здійснення заходів, зазначених у частині п'ятій статті 52 Закону, на час необхідний для їх повного здійснення, припинення таких банків як юридичних осіб, за 2020 рік в безпосереднє управління Фонду прийнято 21 неплатоспроможний банк, зокрема, ПАТ «АКТАБАНК», ПАТ «БАНК КАМБІО», АТ «АРТЕМ – БАНК», ПАТ «КБ «АКТИВ – БАНК», ПАТ «БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ – УКРАЇНА», ПАТ «БАНК КИЇВСЬКА РУСЬ», ПАТ БАНК «КОНТРАКТ», ПАТ «БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ», ПАТ «ЕНЕРГОБАНК», ПАТ КБ «ЄВРОБАНК», АТ «БАНК «НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ», АТ «ІМЕКСБАНК», ПАТ «УПБ», ПАТ «ВІЕЙБІ БАНК», ПАТ «КБ «НАДРА», АТ «БАНК БОГУСЛАВ», ПАТ «БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ», ПАТ «ІНТЕГРАЛ – БАНК», ПАТ «РАДИКАЛ БАНК», ПАТ «ВБР», ПАТ БАНК «ТРАСТ».

Також упродовж звітного року з метою проведення ретельного аналізу етапів процедури ліквідації банків, розгляду проблемних питань, які перешкоджають належному завершенню процедури ліквідації банків, розгляду поточних питань ліквідації банків, підготовки пропозицій на розгляд колегіальних органів Фонду та виконавчої дирекції Фонду з поточних та/або проблемних питань ліквідації банків, відповідним наказом Фонду, в лютому 2020 року було утворено робочу групу з питань здійснення ліквідації банків Фондом гарантування вкладів фізичних осіб безпосередньо.

Для опрацювання робочих питань, які виникають під час виконання процесів процедури ліквідації банків, відповідними наказами, протягом 2020 року було утворено проектні групи з питань здійснення ПАТ «АКТАБАНК», АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА», ПАТ «БАНК КАМБІО», ПАТ «БАНК «КИЇВСЬКА РУСЬ» та АТ «БАНК «НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ» відповідно.

У 2020 році Фондом здійснено низку заходів спрямованих на ліквідацію 24 банків, які перебувають в безпосередньому управлінні Фонду. На постійній основі здійснюється опрацювання за напрямом виявлення та закінчення виконавчих проваджень боржником в яких значиться банки, які перебувають в безпосередньому управлінні Фонду, оскільки приписами статті 28 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» визначені підстави для відмови у державній реєстрації, однією з яких є відомості про відкрите виконавче провадження, що унеможливує внесення запису про припинення банку, як юридичної особи, до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань. За звітний період Фондом було підготовлено та подано до органів державної виконавчої служби 84 заяви про закінчення виконавчого провадження та ініційовано подання низки необхідних скарг до судових органів. Фондом вживаються заходи спрямовані на закінчення зазначених виконавчих проваджень.

Відповідно до приписів частини сьомої статті 49 Закону матеріальні цінності, що перебували на відповідальному зберіганні банку і не були вилучені власниками в зазначений у повідомленні строк, вважаються фондами, на які не можуть претендувати кредитори банку. Такі цінності переходять у розпорядження Фонду для повернення законним власникам. На виконання зазначеної норми Закону Фондом було розроблено проект Методичних рекомендацій щодо роботи з цінностями у банку, що ліквідується, який в подальшому було затверджено рішенням виконавчої дирекції Фонду №498 від 02.03.2020.

Також було створено постійно діючу комісію Фонду з питань переміщення матеріальних цінностей, які перебували на відповідальному зберіганні неплатоспроможних банків до Фонду, про що Фондом видано наказ №95 від 03.03.2020. Упродовж звітного періоду до Фонду було передано матеріальні цінності клієнтів ПАТ «ВІЕЙБІ БАНК», ПАТ «УПБ», ПАТ «КБ «НАДРА», АТ «ІМЕКСБАНК». Триває робота щодо пошуку власників цінностей.

3.3. Надходження до неплатоспроможних банків

За звітний рік до неплатоспроможних банків надійшло 4 434,3 млн грн. Найбільша сума надійшла до АТ «ДЕЛЬТА БАНК» 1 057,0 млн грн, що складає 23,8% загальної суми. На другому та третьому місцях розташувалися ПАТ «КБ «НАДРА» та АТ «ВТБ БАНК» з сумами 841,5 млн грн, або 19,0% загальної суми, та 611,0 млн грн, або 13,8% загальної суми, відповідно.

У таблиці 3.3.1 наведені дані 13 банків з питомою вагою надходжень 1,0% та вище. До решти 43 банків надійшло 224,4 млн грн, що становить 5,1% загальної суми.

Надходження до неплатоспроможних банків

Таблиця 3.3.1

№	Найменування банку	Сума, млн грн	Питома вага
1	АТ «ДЕЛЬТА БАНК»	1 057,0	23,8%
2	ПАТ «КБ «НАДРА»	841,5	19,0%
3	АТ «ВТБ БАНК»	611,0	13,8%
4	АТ «БАНК "ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ»	412,3	9,3%
5	ПАТ «ВІЕЙБІ БАНК»	389,0	8,8%
6	АТ «ІМЕКСБАНК»	222,1	5,0%
7	ПУАТ «ФІДОБАНК»	178,2	4,0%
8	АТ «РОДОВІД БАНК»	154,0	3,5%
9	ПАТ «КБ «ХРЕЩАТИК»	104,4	2,4%
10	ПАТ «ДІАМАНТБАНК»	81,2	1,8%
11	ПАТ «БАНК «КИЇВСЬКА РУСЬ»	72,3	1,6%
12	ПАТ «ПТБ»	43,8	1,0%
13	ПАТ «ВБР»	43,2	1,0%
14	Інші (43 банка)	224,4	5,1%
Всього		4 434,3	100,0%

Майже повністю (90,6%) надходження до неплатоспроможних банків у звітному році склалися з надходжень від продажу майна (табл. 3.3.2.).

За звітний рік до неплатоспроможних банків від продажу майна надійшло 4 016,0 млн грн. Найбільша сума надійшла до АТ «ДЕЛЬТА БАНК» 971,2 млн грн, що складає 24,2% загальної суми. На другому та третьому місцях розташувалися ПАТ «КБ «НАДРА» та АТ «ВТБ БАНК» з сумами 780,3 млн грн, або 19,4% загальної суми, та 561,9 млн грн, або 14,0% загальної суми, відповідно. У таблиці 3.3.3 наведені дані 11 банків з питомою вагою надходжень 1,0% та вище. До решти 45 банків надійшло 259,0 млн грн, що становить 6,4% загальної суми.

Види надходжень до неплатоспроможних банків

Таблиця 3.3.2

Найменування банку	Сума, млн грн	Питома вага
Продаж майна	4 016,0	90,6%
Погашення кредитів	285,9	6,4%
Оренда	21,4	0,5%
Інші надходження (одноразові надходження)	111,1	2,5%
Всього	4 434,3	100,0%

Надходження від продажу майна

Таблиця 3.3.3

№	Найменування банку	Сума, млн грн	Питома вага, %
1	АТ «ДЕЛЬТА БАНК»	971,2	24,2%
2	ПАТ «КБ «НАДРА»	780,3	19,4%
3	АТ «ВТБ БАНК»	561,9	14,0%
4	ПАТ «ВІЕЙБІ БАНК»	380,9	9,5%
5	АТ «БАНК "ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ»	321,5	8,0%
6	АТ «ІМЕКСБАНК»	218,7	5,4%
7	ПУАТ «ФІДОБАНК»	154,3	3,8%
8	АТ «РОДОВІД БАНК»	136,6	3,4%
9	ПАТ «КБ «ХРЕЩАТИК»	88,5	2,2%
10	ПАТ «ДІАМАНТБАНК»	72,3	1,8%
11	ПАТ «Банк «Київська Русь»	70,7	1,8%
12	Інші (45 банків)	259,0	6,4%
Всього		4 016,0	100,0%

3.4. Розрахунки з кредиторами банків

З дня свого призначення уповноважена особа Фонду на ліквідацію банку приступає до оцінки майна банку шляхом залучення суб'єктів оціночної діяльності у порядку, визначеному Положенням Про порядок відбору осіб, які можуть виконувати роботи (надавати послуги) неплатоспроможним банкам або банкам, що ліквідуються, Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду №434 від 28.03.2016 р. (зі змінами та доповненнями) та іншими нормативно-правовими актами Фонду.

Така оцінка здійснюється з метою формування ліквідаційної маси банку. Кошти, одержані в результаті ліквідації та продажу майна (активів) банку, спрямовуються Фондом на задоволення вимог кредиторів у такій черговості:

1. зобов'язання, що виникли внаслідок заподіяння шкоди життю та здоров'ю громадян;
2. грошові вимоги щодо заробітної плати, що виникли із зобов'язань банку перед працівниками до прийняття рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку;
3. вимоги Фонду, що виникли у випадках, визначених Законом, у тому числі покриття витрат Фонду, передбачених пунктом 7 частини другої статті 20 цього Закону, витрат, пов'язаних із консолідованим продажом активів Фондом;
4. вимоги вкладників – фізичних осіб (у тому числі фізичних осіб – підприємців), які не є пов'язаними особами банку, у частині, що перевищує суму, виплачену Фондом;
5. вимоги Національного банку України, що виникли в результаті зниження вартості застави, наданої для забезпечення кредитів рефінансування;

6. вимоги фізичних осіб (у тому числі фізичних осіб – підприємців), які не є пов'язаними особами банку, платежі яких або платежі на ім'я яких заблоковано;
7. вимоги інших вкладників, які не є пов'язаними особами банку, юридичних осіб – клієнтів банку, які не є пов'язаними особами банку;
8. інші вимоги, крім вимог за субординованим боргом;
9. вимоги кредиторів банку (фізичних осіб, у тому числі фізичних осіб – підприємців, а також юридичних осіб), які є пов'язаними особами банку;
10. вимоги за субординованим боргом.

Вимоги до банку, незадоволені за недостатністю його майна, вважаються погашеними, що не позбавляє Фонд або уповноважену особу Фонду права звертатися з вимогами до пов'язаної з банком особи у порядку, визначеному частиною п'ятою статті 52 Закону.

Вимоги кожної наступної черги задовольняються в міру надходження коштів від продажу майна (активів) банку після повного задоволення вимог попередньої черги. У разі якщо обсяг коштів, одержаних від продажу майна (активів), недостатній для повного задоволення всіх вимог однієї черги, вимоги задовольняються пропорційно до суми вимог, що належать кожному кредитору однієї черги. У разі відмови кредитора від задоволення визнаної в установленому порядку вимоги Фонд не враховує суму грошових вимог цього кредитора.

Так, станом на 01.01.2021 року загальна балансова вартість активів 40 банків під управлінням Фонду, в яких рішенням виконавчої дирекції Фонду затверджено реєстр акцептованих вимог кредиторів, становить 101,28 млрд грн, в той час як їх оціночна вартість – 16,39 млрд грн., або 16,18%, що, звичайно, не достатньо для задоволення всіх вимог кредиторів банків (табл. 3.4.1.)

Балансова та оціночна вартість активів (тис. грн.)

Таблиця 3.4.1

№ з/п	Банк	Балансова вартість активів, тис. грн	Оціночна вартість активів, тис. грн
1	АТ «АРТЕМ-БАНК» (банк в стадії завершення ліквідації)	0,00	0,00
2	ПАТ «КБ «ПІВДЕНКОМБАНК» (банк в стадії завершення ліквідації)	0,00	0,00
3	ПАТ «БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА» (банк в стадії завершення ліквідації)	0,00	0,00
4	ПАТ «КБ «АКТИВ-БАНК» (банк в стадії завершення ліквідації)	0,00	0,00
5	ПАТ «БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ» (банк в стадії завершення ліквідації)	0,00	0,00
6	ПАТ КБ «ЄВРОБАНК» (банк в стадії завершення ліквідації)	0,00	0,00
7	ПАТ «ПРОФІН БАНК» (банк в стадії завершення ліквідації)	0,00	0,00
8	ПАТ БАНК «КОНТРАКТ» (банк в стадії завершення ліквідації)	0,00	0,00
9	ПАТ «ЕНЕРГОБАНК» (банк в стадії завершення ліквідації)	0,00	0,00
10	ПАТ «УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК» (банк в стадії завершення ліквідації)	0,00	0,00
11	АТ «БАНК БОГУСЛАВ» (банк в стадії завершення ліквідації)	0,00	0,00
12	ПАТ «РАДИКАЛ БАНК» (банк в стадії завершення ліквідації)	0,00	0,00
13	ПАТ «ІНТЕГРАЛ-БАНК» (банк в стадії завершення ліквідації)	0,00	0,00
14	ПАТ «ВІЕЙБІ БАНК» (банк в стадії завершення ліквідації)	0,00	0,00
15	ПАТ «КБ «НАДРА» (банк в стадії завершення ліквідації)	0,00	0,00
16	ПАТ «БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ» (банк в стадії завершення ліквідації)	0,00	0,00
17	ПАТ «БАНК «ТРАСТ» (банк в стадії завершення ліквідації)	0,00	0,00
18	ПАТ «ВБР» (банк в стадії завершення ліквідації)	0,00	0,00
19	ПАТ «КБ «ІНВЕСТБАНК» (банк в стадії завершення ліквідації)	0,00	0,00
20	АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА» (ліквідація банку здійснюється Фондом)	1 174,34	117,49
21	ПАТ «АКТАБАНК» (ліквідація банку здійснюється Фондом)	10 939,13	11 206,16
22	ПАТ «БАНК КАМБІО» (ліквідація банку здійснюється Фондом)	224 907,06	129 961,94
23	ПАТ «БАНК «КИЇВСЬКА РУСЬ» (ліквідація банку здійснюється Фондом)	52 841,23	52 837,13
24	АТ «БАНК "НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ" (ліквідація банку здійснюється Фондом)	46 850,48	12 908,85
25	АТ «ІМЕКСБАНК» (ліквідація банку здійснюється Фондом)	329 979,71	166 705,81
26	АТ «ЗЛАТОБАНК» (останні дані на 01.05.2019)	13 493 076,43	1 227 178,68
27	АТ «ДЕЛЬТА БАНК»	9 781 578,15	3 380 643,25
28	ПАТ «АКБ «КАПІТАЛ» (останні дані на 25.03.2019)	1 343 742,15	110 642,80
29	АТ «БАНК ВЕЛЕС»	13 258,69	5 588,28
30	АТ «БАНК "ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ»	14 832 918,60	1 845 248,21
31	ПАТ «КБ "ПРЕМІУМ»	1 059 207,16	297 308,34
32	ПАТ «УКРІНБАНК» (останні дані на 07.07.2016)	5 322 424,60	-
33	ПУАТ «ФІДОБАНК»	1 517 678,26	655 897,64
34	ПАТ «КСГ БАНК» (останні дані на 10.04.2017)	455 096,00	122 824,24
35	ПАТ «ПЛАТИНУМ БАНК»	337 753,11	134 772,81
36	ПАТ «ВЕКТОР БАНК»	251 510,41	16 744,79
37	ПАТ «ДІАМАНТБАНК»	880 172,34	376 706,78
38	АТ «РОДОВІД БАНК»	16 390 529,24	2 486 467,58
39	АТ «ВТБ БАНК»	3 632 461,83	1 117 921,94
40	ПАТ «КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА»	31 300 300,56	4 234 291,57
	Загальна сума в тис. грн	101 278 399,47	16 385 974,29

Загальна сума затверджених акцептованих вимог кредиторів станом на 01.01.2021 становить 287 064 862,13 тис. грн (враховуючи банки, в яких завершено ліквідацію), з них в розрізі черг (табл. 3.4.2.):

Стан погашення кредиторських вимог, в розрізі черг станом на 01.01.2021

Таблиця 3.4.2

Всього по банкам (включно з ліквідованими)	Заявлено	Погашено	Залишок
Сума затверджених акцептованих вимог кредиторів станом на 01.01.2021, тис. грн.	287 064 862,13	52 314 797,13	234 750 065,00
2 черга, тис. грн.	65 613,83	60 135,15	5 478,68
3 черга, тис. грн.	95 659 948,01	26 456 059,55	69 203 888,46
4 черга, тис. грн.	38 776 427,48	3 654 228,23	35 122 199,25
5 черга, тис. грн.	20 488 463,56	1 179 014,59	19 309 448,97
6 черга, тис. грн.	66 552,22	3 028,38	63 523,84
7 черга, тис. грн.	112 037 660,27	19 437 981,44	92 599 678,83
8 черга, тис. грн.	11 150 978,73	209 230,60	10 941 748,13
9 черга, тис. грн.	6 640 824,59	1 189 899,57	5 450 925,02
10 черга, тис. грн.	2 178 393,43	125 219,61	2 053 173,82

Станом на 01.01.2021 під управлінням Фонду знаходиться 47 банків (враховуючи 19 банків по яким затверджено ліквідаційний баланс та 1 банк з ТА), стан погашення кредиторських вимог по цим банкам наведено у таблиці 3.4.3. За 2020 рік по всім чергам кредиторських вимог погашено – 7 640 738,49 тис. грн (рис. 3.4.1.).

Стан погашення кредиторських вимог по банкам під управлінням Фонду, в розрізі черг станом на 01.01.2021

Таблиця 3.4.3

Всього по банкам	Заявлено	Погашено	Залишок
Сума затверджених акцептованих вимог кредиторів станом на 01.01.2021, тис. грн.	222 581 926,89	39 898 226,57	182 683 700,32
2 черга, тис. грн.	48 634,65	45 013,19	3 621,46
3 черга, тис. грн.	71 336 317,35	19 689 352,31	51 646 965,04
4 черга, тис. грн.	28 956 850,58	2 313 063,36	26 643 787,22
5 черга, тис. грн.	19 259 898,37	501 870,65	18 758 027,72
6 черга, тис. грн.	51 492,04	1 502,97	49 989,07
7 черга, тис. грн.	88 636 714,91	17 200 242,28	71 436 472,63
8 черга, тис. грн.	81 72 184,33	147 126,25	8 025 058,08
9 черга, тис. грн.	4 578 883,55	55,57	4 578 827,98
10 черга, тис. грн.	1 540 951,10	0,00	1 540 951,10

Рис. 3.4.1. Погашення кредиторських вимог за 2020 рік

7 640 738,49 тис. грн – погашено по всім чергам кредиторів, з них:

2 303 116,59 тис. грн – погашено Фонду (3 черга)

4 029 775,58 тис. грн – погашено заборгованість перед НБУ за кредитами рефінансування (5 та 7 черга)

552 381,62 тис. грн – виплачено вкладникам 200+ (4 черга)

755 464,70 тис. грн – погашено по іншим чергам (2, 6, 7, 8, 9 та 10 черги), з них:

- **136 625,80 тис. грн** – позачергове задоволення вимог забезпечених кредиторів по 7 та 8 чергах;
- **618 838,90 тис. грн** – чергове погашення 2, 6, 7, 8, 9 та 10 черг

Погашення кредиторських вимог другої черги

Сума акцептованих вимог кредиторів другої черги – 65 613,83 тис. грн.

Станом на 01.01.2021 погашено 60 132,46 тис. грн, що становить 91,65% всієї заборгованості по черзі, з них за 2020 рік – 12 946, 70 тис. грн.

З 42 банків повністю другу чергу погашено в 33 неплатоспроможних банках.

По 5 банкам повне погашення не відбулось, в зв'язку з тим, що окремі фізичні особи вчасно не з'явилися за заробітною платою. Кількість депонованих коштів по таким банкам – 3 624,16 тис. грн.

По 1 банку не розпочато погашення 2-ої черги, а саме: ПАТ «КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ГЕФЕСТ» (банк ліквідовано).

Погашення кредиторських вимог третьої черги (Фонду гарантування)

Сума акцептованих вимог кредиторів третьої черги – 95 659 948,01 тис.грн.

Станом на 01.01.2021 погашено 26 456 059,55 тис.грн, що становить 27,66% всієї заборгованості по черзі, з них за 2020 рік – 2 303 116,59 тис.грн.

Лідерами по погашенню третьої черги за 2020 рік були наступні банки:

1. ПАТ «КБ «НАДРА» – 625 985,52 тис. грн (27,18% від суми погашення третьої черги за 2020 рік);
2. АТ «ДЕЛЬТА БАНК» – 485 211,89 тис. грн (21,07% від суми погашення третьої черги за 2020 рік);

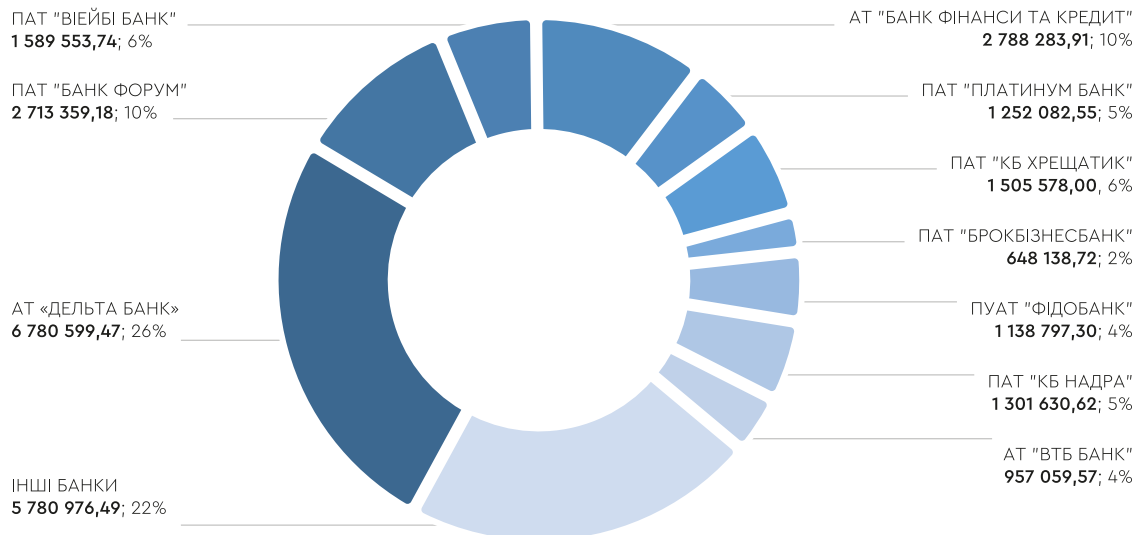
3. АТ «БАНК «ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ» – 347 332,60 тис. грн (15,08% від суми погашення третьої черги за 2020 рік);

4. АТ «ІМЕКСБАНК» – 203 681,69 тис. грн (8,84% від суми погашення третьої черги за 2020 рік);

5. ПАТ «ВІЕЙБІ БАНК» – 174 497,84 тис. грн (7,58% від суми погашення третьої черги за 2020 рік);

На рисунку 3.4.2. наведені лідери серед банків по обсягу погашення третьої черги (за весь час) станом на 01.01.2021 (у відсотковому співвідношенні суми погашення кожного банку до загальної суми погашення третьої черги кредиторів – 26 456 059,55 тис. грн):

Рис. 3.4.2. ТОП-10 банків з погашення 3 черги кредиторів станом на 01.01.2021, тис. грн

Погашення кредиторських вимог четвертої черги

Сума акцептованих вимог кредиторів четвертої черги – 38 776 427,48 тис. грн. По четвертій черзі погашено 3 654 228,23 тис. грн, що становить 9,42%. За 2020 рік четверту чергу погашено на – 552 381,62 тис. грн.

Повністю четверту чергу погасили наступні банки:

1. ПАТ «ПРАЙМ-БАНК» (задоволено вимоги 18 вкладників 200+).
2. ПАТ «ГРІН БАНК» (задоволено вимоги 4 вкладників 200+).

3. ПАТ «УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК» (задоволено вимоги 65 вкладників 200+).

4. ПАТ «БАНК «ЮНІСОН» (задоволено вимоги 108 вкладників 200+).

5. ПАТ «КРЕДИТПРОМБАНК» (задоволено вимоги 3 вкладників 200+).

6. ПАТ «БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ» (задоволено вимоги 4 вкладників 200+).

7. ПАТ «ВБР» (задоволено вимоги 139 вкладників 200+).

По ПАТ «КБ «ПРЕМІУМ» задоволено 99,52% вимог кредиторів – 251 190,41 тис. грн.

По АТ «ВТБ БАНК» задоволено 99,79% вимог кредиторів – 642 991,72 тис. грн, з них за 2020 рік – 418 078,01 тис. грн.

Погашення кредиторських вимог п'ятої черги

Сума акцептованих вимог кредиторів п'ятої черги – 20 488 463,56 тис. грн, що складається із заборгованості перед НБУ наступних банків: ПАТ «РЕАЛ БАНК» – 551 395,94 тис. грн (банк ліквідовано), ПАТ «БАНК «ФОРУМ» – 486 712,41 тис. грн (заборгованість за кредитами рефінансування погашена повністю, залишок заборгованості перед НБУ 25,30 тис. грн – зразки монет, які належать НБУ, банк ліквідовано), ПАТ «КБ «ХРЕЩАТИК» – 190 456,83 тис. грн (заборгованість за кредитами рефінансування погашена повністю, банк ліквідовано), ПАТ «УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК» – 107 667,89 тис. грн

По ПАТ «ДІАМАНТБАНК» задоволено 89,99% вимог кредиторів – 680 738,05 тис. грн., з них за 2020 рік – 114 047,66 тис. грн.

(затверджено ліквідаційний баланс), ПАТ «ВІЕЙБІ БАНК» – 2 785 721,40 тис. грн (затверджено ліквідаційний баланс), ПАТ «КБ «НАДРА» – 9 425 385,75 тис. грн (затверджено ліквідаційний баланс), АТ «БАНК «ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ» – 6 941 123,33 тис. грн (погашено 501 866,60 тис. грн).

Загалом п'яту чергу погашено на 1 179 014,59 тис. грн, що складає 5,75% від загальної заборгованості по п'ятій черзі. За 2020 рік п'яту чергу погашено на 143 410,73 тис. грн (143 406,88 тис. грн – АТ «БАНК «ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ»).

Погашення кредиторських вимог шостої черги

Сума акцептованих вимог кредиторів шостої черги – 66 552,22 тис. грн.

Шосту чергу погашено на 3 028,38 тис. грн, що становить 4,55%, з них ПАТ «ГРІН БАНК» – 6,50 тис. грн (100% акцептованих вимог по шостій черзі), ПАТ «ПРАЙМ-БАНК» – 7,81 тис. грн (100% акцептованих вимог по шостій черзі, банк ліквідовано), ПАТ «АКБ «НОВИЙ» – 4,13 тис. грн (100% акцептованих вимог по шостій черзі), ПАТ «БАНК «ЮНІСОН» – 30,48 тис. грн (100% акцептованих вимог по

шостій черзі), ПАТ «КРЕДИТПРОМБАНК» – 16,23 тис. грн (100% акцептованих вимог по шостій черзі), ПАТ «ВБР» – 146,74 тис. грн (100% акцептованих банком вимог по шостій черзі), ПАТ «БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ» – 1 460,26 тис. грн (100% акцептованих банком вимог по шостій черзі), АТ «ВТБ БАНК» – 1 356,23 тис. грн (82,25% акцептованих банком вимог по шостій черзі).

За 2020 рік шосту чергу погашено на 1 367,04 тис. грн.

Погашення кредиторських вимог сьомої черги

Сума акцептованих вимог кредиторів сьомої черги – 112 037 660,27 тис. грн, в тому числі залишок забезпеченого боргу перед НБУ, що включений до сьомої черги станом на 01.01.2021 становить – 14 706 610,64 тис. грн (в тому числі 688 643,54 тис. грн по банкам, щодо яких внесено запис до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань про державну реєстрацію припинення юридичної особи, а отже, ліквідація банків вважається завершеною, а банки ліквідованими).

Сьому чергу погашено на 19 437 981,44 тис. грн (17,35%) (за 2020 рік сьому чергу погашено на – 4 626 326,04 тис. грн), з них:

– позачергове задоволення вимог кредиторів (НБУ) по черзі за весь час (в т.ч. за рахунок звернення стягнення на предмет застави та майна поручителів) – 13 258 591,64 тис. грн (за 2020 рік погашено – 3 886 364,85 тис. грн):

- ПАТ «КБ «ДАНИЕЛЬ» – за весь час 14 865,08 тис. грн (банк ліквідовано).
- ПАТ «БРОКБІЗНЕСБАНК» – за весь час 274 725,86 тис. грн (банк ліквідовано).
- ПАТ «АВТОКРАЗБАНК» – за весь час 13 801,65 тис. грн (банк ліквідовано).
- ПАТ «БАНК «ДЕМАРК» – за весь час 26 519,41 тис. грн (борг погашено повністю, банк ліквідовано).
- АТ «ПОРТО-ФРАНКО» – за весь час 38 107,23 тис. грн (борг погашено повністю, банк ліквідовано).
- ПАТ «БГ БАНК» – за весь час 135 851,17 тис. грн (борг погашено повністю, банк ліквідовано).

- ПАТ «УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК» – за весь час 184 368,49 тис. грн (борг погашено повністю, банк ліквідовано).
- АТ «ЄВРОГАЗБАНК» – за весь час 101 292,56 тис. грн (банк ліквідовано).
- АТ КБ «ЕКСПОБАНК» – за весь час 197 127,86 тис. грн, за 2020 рік – 113 053,12 тис. грн (банк ліквідовано).
- ПАТ «ЛЕГБАНК» – за весь час 2 316,88 тис. грн, за 2020 рік – 16,88 тис. грн (банк ліквідовано).
- ПАТ «АКТИВ БАНК» – за весь час 80 423,07 тис. грн (затверджено ліквідаційний баланс).
- ПАТ «ВІЕЙБІ БАНК» – за весь час 2 458 618,22 тис. грн, за 2020 рік – 2 228 889,96 тис. грн (затверджено ліквідаційний баланс).
- ПАТ «КБ «НАДРА» – за весь час 3 261 675,30 тис. грн, за 2020 рік – 845 206,75 тис. грн (затверджено ліквідаційний баланс).
- ПАТ «УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК» – за весь час 623,25 тис. грн, за 2020 рік – 623,25 тис. грн (затверджено ліквідаційний баланс).
- ПАТ «ДІАМАНТБАНК» – за весь час 291 597,95 тис. грн (борг погашено повністю).
- ПАТ «ПЛАТИНУМ БАНК» – за весь час 248 615,18 тис. грн (борг погашено повністю).
- ПАТ «БАНК КАМБІО» – за весь час 304 264,39 тис. грн, за 2020 рік – 1 516,79 тис. грн.
- АТ «ЗЛАТОБАНК» – за весь час 51 230,46 тис. грн.
- АТ «ІМЕКСБАНК» – за весь час 173 483,47 тис. грн, за 2020 рік – 173 483,47 тис. грн.

- ПАТ «БАНК «КИЇВСЬКА РУСЬ» – за весь час 305 138,29 тис. грн.
- АТ «ДЕЛЬТА БАНК» – за весь час 4 932 765,89 тис. грн, за 2020 рік – 482 112,56 тис. грн.
- АТ «РОДОВІД БАНК» – за весь час 156 907,93 тис. грн, за 2020 рік – 37 190,00 тис. грн.
- ПАТ «КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» – за весь час 4 272,08 тис. грн, за 2020 рік – 4 272,08 тис. грн.

– позачергове задоволення вимог забезпечених кредиторів (треті особи) за весь час – 1 046 686,29 тис. грн (за 2020 рік погашено – 135 836,81 тис. грн):

- ПАТ «БРОКБІЗНЕСБАНК» – за весь час 240 563,97 тис. грн (з них 1 213,50 тис. грн – забезпечений МБК з ПАТ «Реал Банк», 118 758,91 тис. грн – АТ «Ощадбанк», 120 591,56 тис. грн – ДП «Антонов») (банк ліквідовано).
- АТ БАНК «МЕРКУРІЙ» – за весь час 47 510,78 тис. грн (з них 35 957,36 тис. грн – «Державна іпотечна установа», 11 553,42 тис. грн – ТОВ «ПЛАНЕТА КОМФОРТ») (банк ліквідовано).
- ПАТ «БАНК ФОРУМ» – за весь час 35 377,80 тис. грн (забезпечений МБК з ПАТ «ВТБ Банк», передача у власність ВТБ банку готелю «Баккара») (банк ліквідовано).
- ПАТ «АВТОКРАЗБАНК» – за весь час 6 694,63 тис. грн (з них 4 682,74 тис. грн – «Корпоративний недержавний пенсійний фонд Національного банку України», 2 011,89 тис. грн – «Державна іпотечна установа») (банк ліквідовано).
- ПАТ КБ «СТАНДАРТ» – за весь час 255,92 тис. грн (АБ «Укргазбанк») (банк ліквідовано).
- ПАТ «СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК» – за весь час 2 905,17 тис. грн (гарантійний депозит АТ «Укрексімбанк») (банк ліквідовано).
- АТ «ФОРТУНА-БАНК» – за весь час 130 355,64 тис. грн («Укрексімбанк») (банк ліквідовано).
- АТ «ЄВРОГАЗБАНК» – за весь час 2 165,19 тис. грн («Корпоративний недержавний пенсійний фонд Національного банку України») (банк ліквідовано).
- АТ КБ «ЕКСПОБАНК» – за весь час 99 055,72 тис. грн (з них 8 200,08 тис. грн – гарантійний депозит АТ «Укрексімбанк», 90 855,63 тис. грн – ТОВ «ФК «Прайм Кепітал Груп»), за 2020 рік – 1 508,00 тис. грн (банк ліквідовано).
- ПАТ «БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ» – за весь час 2 003,99 тис. грн (з них 31,82 тис. грн – ПАТ «Альфа банк», 1 972,17 тис. грн – гарантійний депозит АБ «Укргазбанк») (затверджено ліквідаційний баланс).
- ПАТ «РАДИКАЛ БАНК» – за весь час 48 181,08 тис. грн («Державна іпотечна установа») (затверджено ліквідаційний баланс).
- ПАТ «ІНТЕГРАЛ-БАНК» – за весь час 27 256,79 тис. грн (забезпечений МБК з ПАТ «КБ «Хрещатик») (затверджено ліквідаційний баланс).
- ПАТ «АКТИВ БАНК» – за весь час 915,33 тис. грн (АТ «Укрексімбанк») (затверджено ліквідаційний баланс).
- ПАТ «КБ «НАДРА» – за весь час 152 166,38 тис. грн (з них 36 808,66 тис. грн – «Німецько – Український фонд», 9 952,40 тис. грн – ПАТ «Альфа банк», 105 405,32 тис. грн – «Державна іпотечна установа»), за 2020 рік – 108 457,72 тис. грн (затверджено ліквідаційний баланс).
- ПАТ «ЕНЕРГОБАНК» – за весь час 7 050,10 тис. грн (з них 7 050,10 тис. грн – гарантійний депозит АТ «Укрексімбанк»), за 2020 рік – 7 050,10 тис. грн (затверджено ліквідаційний баланс).
- ПАТ «УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК» – за весь час 11 009,28 тис. грн («Німецько – Український фонд») (затверджено ліквідаційний баланс).
- АТ «БАНК БОГУСЛАВ» – за весь час 907,83 тис. грн (гарантійний депозит АБ «Укргазбанк»), за 2020 рік –

907,83 тис. грн (затверджено ліквідаційний баланс).

- ПАТ «КБ «ІНВЕСТБАНК» – за весь час 632,50 тис. грн (гарантійний депозит АБ «Укргазбанк»), за 2020 рік – 632,50 тис. грн (затверджено ліквідаційний баланс).
- АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА» – за весь час 287,66 тис. грн (гарантійний депозит ПАТ «Райффайзен Банк Аваль»).
- ПАТ «ДІАМАНТБАНК» – за весь час 15 362,98 тис. грн (ПАТ «Райффайзен Банк Аваль»).
- АТ «ВТБ БАНК» – за весь час 95 303,76 тис. грн (АТ «ТАСКОМБАНК»).
- ПАТ «БАНК КАМБІО» – за весь час 11 114,80 тис. грн («Корпоративний недержавний пенсійний фонд Національного банку України»), за 2020 рік – 731,00 тис. грн.
- АТ «ЗЛАТОБАНК» – за весь час 59 597,95 тис. грн (з них 57 366,81 тис. грн – «Німецько – Український фонд», 2 231,14 тис. грн – ТОВ «Порше Мобіліті»).
- АТ «ІМЕКСБАНК» – за весь час 10 035,85 тис. грн (з них 278,85 тис. грн – гарантійний депозит АТ «Укрексімбанк», 9 757,00 тис. грн – «Корпоративний недержавний пенсійний фонд Національного банку України»).
- ПАТ «БАНК «КИЇВСЬКА РУСЬ» – за весь час 6 944,63 тис. грн («Німецько – Український фонд»).
- АТ «ДЕЛЬТА БАНК» – за весь час 29 225,62 тис. грн («Укрексімбанк»), за 2020 рік – 12 744,73 тис. грн.
- ПАТ «ПЛАТИНУМ БАНК» – за весь час 3 804,94 тис. грн (ПАТ «МТС Україна» (ПРАТ «ВФ Україна»)), за 2020 рік – 3 804,94 тис. грн.

– чергове задоволення вимог кредиторів:

- ПАТ «КЛАСИКБАНК» – 2 207,64 тис. грн (100%) (банк ліквідовано).
- ПУАТ «СМАРТБАНК» – 21 286,20 тис. грн (36,39% загальної заборгованості банку по черзі) (банк ліквідовано).
- ПАТ «ПРАЙМ-БАНК» – 110 677,47 тис. грн (64,26% загальної заборгованості банку по черзі) (банк ліквідовано).
- ПАТ «ОМЕГА БАНК» – 2 736,45 тис. грн (100%) (банк ліквідовано).
- ПАТ «ГРІН БАНК» – 102 784,18 тис. грн (97,35% загальної заборгованості банку по черзі) (банк ліквідовано).
- АТ КБ «ТК КРЕДИТ» – 3 275,96 тис. грн (100%) (банк ліквідовано).
- ПАТ «УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК» – 340 025,11 тис. грн (враховуючи погашення заборгованості за кредитами рефінансування перед НБУ погашено 49,84% загальної заборгованості банку по черзі), за 2020 рік – 154 368,34 тис. грн (банк ліквідовано).
- ПАТ «БАНК «ЮНІСОН» – 44 256,08 тис. грн (100%), за 2020 рік – 23 827,72 тис. грн (банк ліквідовано).
- ПАТ «АКБ «КИЇВ» – 1 228,12 тис. грн (банк ліквідовано).
- ПАТ «КРЕДИТПРОМБАНК» – 40 952,13 тис. грн (6,83% загальної заборгованості банку по черзі), за 2020 рік – 40 952,13 тис. грн (банк ліквідовано).
- ПАТ «БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ» – 11 108,49 тис. грн (55,50% загальної заборгованості банку по черзі), за 2020 рік – 9 478,09 тис. грн (банк ліквідовано).
- ПАТ «АКБ «НОВИЙ» – 3 340,35 тис. грн (100%), за 2020 рік – 1 896,35 тис. грн (банк ліквідовано).
- АТ «БАНК ВЕЛЕС» – 849,30 тис. грн (48,71% загальної заборгованості банку по черзі).
- ПАТ «ВБР» – 4 189 893,56 тис. грн (83,85% загальної заборгованості банку по черзі), за 2020 рік – 115 519,15 тис. грн.
- АТ «ВТБ БАНК» – 258 082,59 тис. грн (19,82% загальної заборгованості банку по черзі), за 2020 рік – 258 082,59 тис. грн.

Погашення кредиторських вимог восьмої черги

Сума акцептованих вимог кредиторів восьмої черги – 11 150 978,73 тис. грн. Восьму чергу погашено на 209 230,60 тис. грн (1,88% загальної заборгованості по черзі) (за 2020 рік – 927,96 тис. грн), з них:

- 10,71 тис. грн. – чергове задоволення ПАТ «КЛАСИКБАНК» (погашено 100% заборгованості банку по черзі) (банк ліквідовано).
- 218,55 тис. грн – чергове задоволення ПАТ «ОМЕГА БАНК» (погашено 0,04% загальної заборгованості банку по черзі) (банк ліквідовано).
- 39 030,00 тис. грн – чергове задоволення ПАТ «ГРІН БАНК» (погашено 96,31% загальної заборгованості банку по черзі) (банк ліквідовано).
- 22 348,14 тис. грн – задоволення 8-ої черги ПАТ «БАНК «ЮНІСОН», з них позачергове 10 177,86 тис. грн – АБ «Укргазбанк», 12,12 тис. грн – АТ «ТАСКОМБАНК», чергове – 12 158,16 тис. грн (загалом погашено 100% заборгованості банку по черзі, за 2020 рік – 1,50 тис. грн) (банк ліквідовано).
- 496,95 тис. грн – чергове задоволення ПАТ «АКБ «НОВИЙ» (погашено 100% загальної заборгованості банку по черзі, за 2020 рік – 137,48 тис. грн.) (банк ліквідовано).
- 2 857,80 тис. грн – позачергове задоволення ПАТ «БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-Україна» («Укресімбанк») (загалом погашено 41,74% заборгованості банку по черзі) (затверджено ліквідаційний баланс).
- 400,14 тис. грн – позачергове задоволення ПАТ «БАНК «КОНТРАКТ» (АБ «Укргазбанк») (загалом погашено 18,13% заборгованості банку по черзі, за 2020 рік – 400,14 тис. грн) (затверджено ліквідаційний баланс).
- 143 868,30 тис. грн – позачергове задоволення ПАТ «ПЛАТИНУМ БАНК», з них 65 312,69 тис. грн – Міжнародна Фінансова Корпорація «International Finance Corporation», 78 555,62 тис. грн – АТ «Ощадбанк» (загалом погашено 99,46% заборгованості банку по черзі, за 2020 рік – 388,84 тис. грн).

Погашення кредиторських вимог дев'ятої черги

Сума акцептованих вимог кредиторів дев'ятої черги – 6 640 824,59 тис. грн.

Станом на 01.01.2021 дев'яту чергу погашено на 1 189 899,57 тис. грн – 17,92% від загальної заборгованості по дев'ятій черзі, з них:

- 972 632,68 тис. грн – чергове задоволення АТ КБ «ТК КРЕДИТ» (57,62% загальної заборгованості банку по черзі) (банк ліквідовано).
- 204 795,88 тис. грн – чергове задоволення ПАТ «АКБ «НОВИЙ» (100% загальної заборгованості банку по черзі) (банк ліквідовано).
- 12 395,95 тис. грн – чергове задоволення ПАТ «БАНК «ЮНІСОН» (100% загальної заборгованості банку по черзі, в 2020 році погашено – 87,90 тис. грн) (банк ліквідовано).
- 55,57 тис. грн – позачергове задоволення ПАТ «ВБР» (0,01% загальної заборгованості банку по черзі, в 2020 році заборгованість не погашалась) (затверджено ліквідаційний баланс).
- 19,49 тис. грн – чергове задоволення ПАТ «КЛАСИКБАНК» (100% загальної заборгованості банку по черзі) (банк ліквідовано).

Погашення кредиторських вимог десятої черги

Сума акцептованих вимог кредиторів десятої черги – 2 178 393,43 тис. грн.

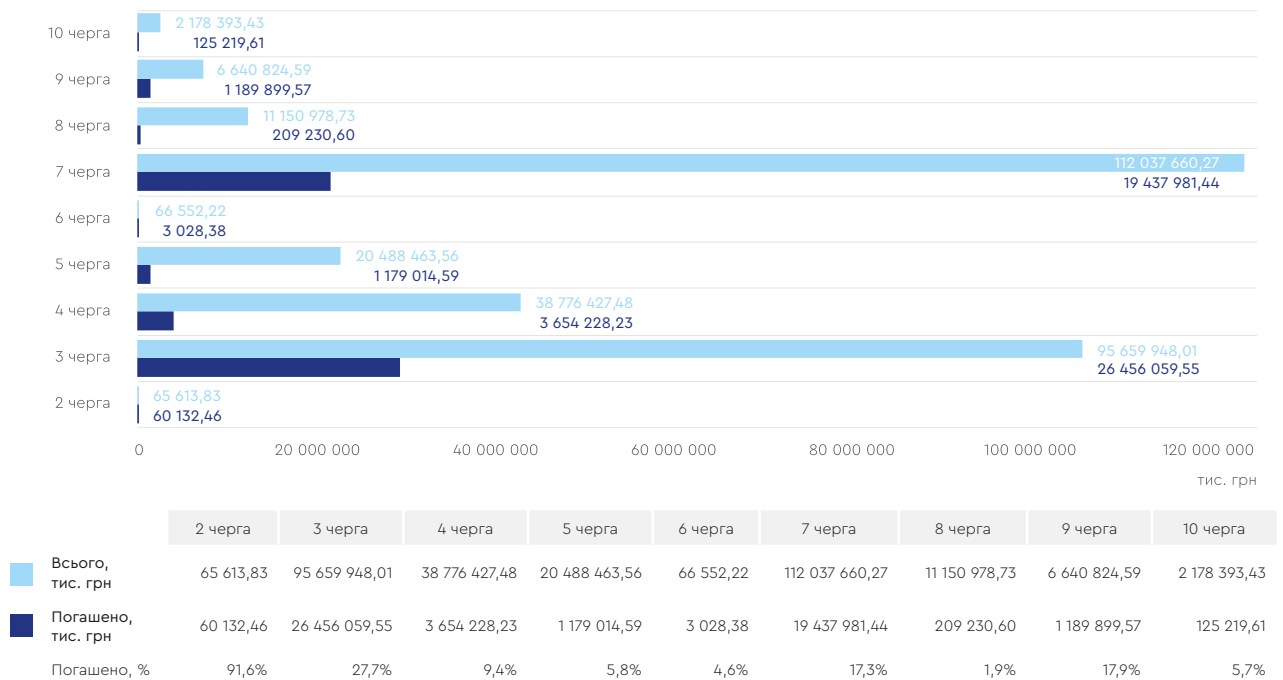
Станом на 01.01.2021 десяту чергу погашено на 5,75% від загальної заборгованості по черзі, а саме на 125 219,61 тис. грн, з них:

- 10 063,93 тис. грн – чергове задоволення ПАТ «ДЕРЖЗЕМБАНК» (100% загальної заборгованості банку по черзі) (банк ліквідовано).
- 39 926,88 тис. грн – чергове задоволення ПАТ «АКБ «НОВИЙ» (31,14% загальної заборгованості банку по черзі, в 2020 році погашено – 173,92 тис. грн.) (банк ліквідовано).
- 75 228,80 тис. грн – чергове задоволення ПАТ «БАНК «ЮНІСОН» (100% загальної заборгованості банку по черзі) (банк ліквідовано).

Погашення кредиторських вимог станом на 01.01.2021 наведено на рисунку 3.4.3.

Рис. 3.4.3. Погашення кредиторських вимог в розрізі черг

Окремо зазначимо інформацію щодо погашення заборгованості неплатоспроможних банків за кредитами НБУ.

Всього за 2020 рік погашено заборгованість за кредитами НБУ на 4 029 775,58 тис. грн (в т.ч. за рахунок звернення стягнення на предмет застави та майна поручителів), усі погашення відбулись позачергово, з них найбільші суми погашення – 2 228 894,01 тис. грн (ПАТ «ВІЕЙБІ БАНК») та 845 206,75 тис. грн (ПАТ «КБ «НАДРА»).

За весь час за кредитами НБУ погашено – 14 437 606,23 тис. грн (в т.ч. за рахунок звернення стягнення на предмет застави та майна поручителів).

Станом на 01 січня 2021 заборгованість неплатоспроможних банків за кредитами рефінансування НБУ обліковується на рахунках 14 банків (без врахування банків, які ліквідовано і по яким залишились зобов'язання перед НБУ), загальний залишок заборгованості по цим банкам – 39 925 496,52 тис. грн.

3.5. Правове супроводження виведення неплатоспроможних банків з ринку та позовна робота Фонду

У 2020 році Фондом забезпечено юридичне супроводження процесів, пов'язаних із виведенням 62 неплатоспроможних банків з ринку за наступними основними напрямками:

- Проводилась робота, спрямована на відновлення контролю та недопущення його втрати над неплатоспроможними банками, а саме:
  - було здійснено супроводження судових спорів щодо оскарження рішень Національного банку України та/або Фонду стосовно виведення 19-ти банків з ринку;
  - забезпечувалась участь при розгляді у судах України справ з перегляду рішень судів про відміну тимчасової адміністрації та ліквідації банків, результатом якої є застосування положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів регулювання банківської діяльності» № 590-IX від 13.05.2020 відносно, зокрема, ПАТ «Банк Велес», ПАТ «КБ «Преміум», ПАТ «Банк Київська Русь», ПАТ «КБ «Союз»;
- забезпечувалась робота відносно відновлення повноцінного контролю та продовженню застосування усіх правил і процедур, передбачених Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (далі – Закон) відносно ПАТ «Укрінбанк», ПАТ «АКБ «Капітал», ПАТ «КСГ Банк», АТ «Златобанк», ПАТ «Банк Велес» та ПАТ «КБ «Преміум»;
- відновлено повноцінний контроль та продовжено застосування усіх правил і процедур, передбачених Законом відносно ПАТ «Банк Велес» та ПАТ «КБ «Преміум».

- Забезпечено здійснення правового супроводження виведення 38 банків з ринку, повноваження щодо яких делеговані уповноваженим особам Фонду, а також 24 банків, за якими визначені Законом повноваження під час ліквідації здійснювались Фондом безпосередньо та виведення з ринку яких супроводжується структурними підрозділами Фонду, а саме:

- надання юридичних роз'яснень, висновків, рекомендацій з будь-яких питань уповноважених осіб на ліквідацію банків;
- погодження та розробка стратегій щодо роботи з активами;
- правове супроводження продажу та управління активами неплатоспроможних банків, наслідком яких є продаж активів та забезпечення надходження у 2020 році понад 4 млрд грн від їх реалізації;
- координація та контроль здійснення претензійно-позовної роботи банків.

Так, загальна кількість судових проваджень по банкам, повноваження на виведення яких делеговане уповноваженим особам Фонду, згідно даних облікової системи, у 2020 році склала 6 677 справ з сумою позовних вимог понад 185 млн грн, в тому числі за участю Фонду.

При цьому, належне представництво інтересів банків, виведення з ринку яких здійснюється Фондом безпосередньо, у судових інстанціях та органах державної виконавчої служби, додатково налічувало протягом 2020 року 580 судових справ та 120 виконавчих проваджень.

Претензійно-позовна робота безпосередньо Фонду, де останній є позивачем та відповідачем, у 2020 році становила у загальному обсязі 1383 судові справи на загальну суму понад 90 млн грн.

3.6. Стягнення шкоди з пов'язаних осіб, причетних до доведення банків до неплатоспроможності, та робота з юридичними консультантами

Протягом 2020 року Фондом гарантування проаналізовано (проведено додаткове дослідження) документів 37 неплатоспроможних банків на предмет виявлення шкоди, заподіяної банкам та їх кредиторам (колишнім кредиторам) рішеннями, діями або бездіяльністю пов'язаних з такими банками осіб.

У вказаному періоді виявлено факти заподіяння банкам та їх кредиторам шкоди на загальну суму, що перевищує 85,7 млрд грн, а також встановлено більше 300 пов'язаних з банками осіб, щодо яких є підстави стверджувати, що їх рішеннями, діями або бездіяльністю заподіяно таку шкоду.

Таким чином, станом на 31.12.2020 Фонд гарантування за наслідками проведеної роботи здійснив дослідження (додатковий аналіз) фактів та обставин заподіяння шкоди щодо більш ніж 60 банків, процедура ліквідації яких здійснюється (-валася) Фондом, в результаті чого виявлено збитки у загальному розмірі понад 170 млрд грн. та встановлено більше 800 осіб, рішення, дії або бездіяльність яких могли призвести до заподіяння такої шкоди банкам та/або їх кредиторам.

Протягом 2020 року Фонд пред'явив до суду 30 позовних заяв до 253 пов'язаних осіб 12 банків. Загальний розмір заявлених вимог про відшкодування шкоди становив близько 8,2 млрд грн., зокрема:

- позови щодо ПАТ «БАНК «МИХАЙЛІВСЬКИЙ» про стягнення шкоди в загальній сумі понад 2,7 млрд грн;
- позов щодо ПАТ «ПЛАТИНУМ БАНК» про стягнення шкоди в загальній сумі понад 1,5 млрд грн;
- позови щодо АТ «ФОРТУНА-БАНК» про стягнення шкоди в загальній сумі близько 0,9 млрд грн.

Таким чином, на виконання положень частини п'ятої статті 52 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» з метою стягнення шкоди з пов'язаних з Банком осіб станом на 31.12.2020 Фондом пред'явлено 60 позовних заяв до 751 пов'язаної з банком особи щодо 41 неплатоспроможного банку на загальну суму близько 97 млрд грн. У жодному з ініційованих судових проваджень відсутні остаточні судові рішення.

За результатами проведення досудових розслідувань у кримінальних провадженнях Фонд гарантування протягом 2020 року пред'явив 16 цивільних позовів (з яких 11 – до суду у межах кримінальних справ, а 5 – на етапі досудового розслідування) до 31 цивільного відповідача (з яких 16 осіб – обвинувачені, 15 осіб – підозрювані) щодо 12 банків.

Загальний розмір пред'явлених вимог становив близько 11,8 млрд грн., зокрема:

- цивільний позов на суму 597 млн грн щодо службових осіб ПАТ «БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ»;
- цивільний позов на суму понад 9 млн дол. США щодо одного з екскерівників ПАТ «АВТОКРАЗБАНК».

Таким чином, в рамках взаємодії з правоохоронними органами, з метою відшкодування шкоди, заподіяної банкам кримінальними правопорушеннями, станом на 31.12.2020 Фондом пред'явлено 18 цивільних позовів до 39 цивільних відповідачів (підозрюваних/обвинувачених) щодо 13 банків на загальну суму понад 13 млрд грн.

Разом з цим, за результатами розгляду судами кримінальних проваджень, на підставі прийнятих судових рішень протягом 2020 року Фонд гарантування ініціював 4 судових провадження про відшкодування шкоди, заподіяної кримінальними правопорушеннями, щодо 4 банків. Загальна кількість відповідачів – 4 особи. Загальний розмір заявлених позовних вимог складає понад 2,6 млрд грн., зокрема:

- позов на суму понад 26,5 млн дол. США до одного із екскерівників ПАТ «БАНК «ТАВРИКА»;
- позов на суму понад 15,7 млн дол. США до одного із екскерівників ПАТ «ЕНЕРГОБАНК».

Протягом 2020 року Фонд гарантування ініціював залучення міжнародних юридичних консультантів – фахівців у сфері міжнародного права з метою пошуку та повернення виведених коштів (активів) збанкрутілих банків за межі України, представництва інтересів Фонду (банків) в судових органах іноземної юрисдикції.

Станом на 31.12.2020 року, з метою пошуку активів та фактичного стягнення з винних осіб збитків в розмірі понад 25,7 млрд грн, Фонд здійснює супроводження трьох договорів, укладених з іноземними юридичними радниками, щодо представництва інтересів Фонду та неплатоспроможних АТ «БАНК «ФІНАНСИ та КРЕДИТ», АТ «ІМЕКСБАНК», ПАТ «БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ» у судових процесах (кримінальних, цивільних, господарських) про відшкодування збитків, заподіяних таким банкам та їхнім кредиторам пов'язаними з банками особами (власниками, керівниками та/або іншими особами, визначеними частиною першою статті 52 Закону України «Про банки і банківську діяльність») у закордонних юрисдикціях.

4. Консолідований продаж та управління активами

4.1. Результати продажу майна неплатоспроможних банків

Протягом 2020 року за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам активів (майна) неплатоспроможними банками було реалізовано активів (майна) банків на загальну суму 3,69 млрд грн.

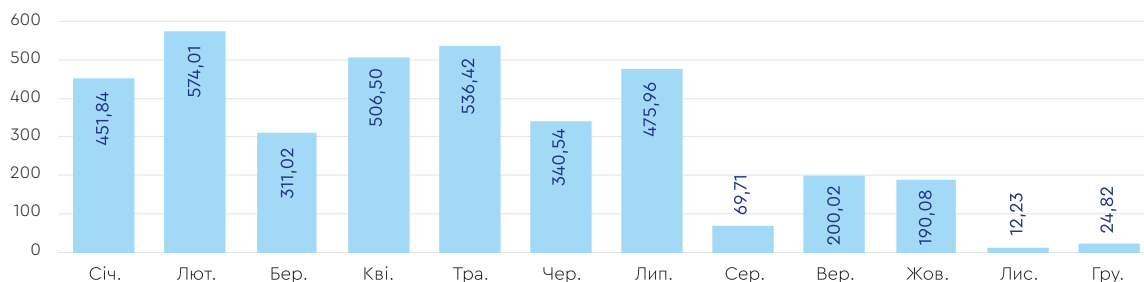
В той же час, надходження в 2020 році від продажу активів становили 4,02 млрд грн. Відмінності в ціні реалізації за результатами відкритих торгів (аукціонів) та фактичними грошовими надходженнями від продажу активів (майна) банків пов'язані із розривом у часі між датою завершення відкритих торгів (аукціонів) до фактичного надходження грошових коштів за придбаний актив. Тобто, в інформації щодо надходження грошових коштів від продажу активів за 2020 рік присутні аукціони

2019 року, кошти по яких зайшли в січні 2020 року, та відсутні аукціони 2020 року, по яких станом на кінець року оплата ще не була отримана.

Продаж активів (майна) банків, що перебувають в управлінні Фонду, протягом 2020 року відбувався із зниженням обсягів реалізації до кінця року (рис. 4.1.1).

Балансова вартість реалізованих активів в 2020 році становила 283,2 млрд грн. Таким чином, співвідношення ціни реалізації активів (майна) до балансової вартості склало в середньому 1,3% (табл. 4.1.1). Такий низький показник пояснюється активним продажем в 2020 році активів банків в пулах.

Рис. 4.1.1. Ціна реалізації за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам за 2020 рік, млн грн.

Реалізація активів (майна) банків в 2020 році

Таблиця 4.1.1

Місяць 2020 р	Балансова вартість реалізованих активів (майна) банків, тис. грн.	Ціна реалізації активів за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам, тис. грн.	Співвідношення ціни реалізації активів до балансової вартості активів, %%
УСЬОГО	283 210 975	3 693 155	1,3%
Січень	11 981 434	451 838	4%
Лютий	46 092 964	574 012	1%
Березень	26 229 250	311 022	1%
Квітень	29 328 107	506 505	2%
Травень	42 092 309	536 422	1%
Червень	23 212 427	340 543	1%
Липень	30 953 783	475 963	2%
Серпень	39 379 884	69 710	0,2%
Вересень	7 489 577	200 017	3%
Жовтень	26 102 826	190 077	1%
Листопад	50 019	12 226	24%
Грудень	298 395	24 820	8%

Високе співвідношення ціни реалізації активів до балансової вартості в листопаді 2020 року пояснюється успішним продажем окремих активів за ціну, що значно перевищувала залишкову балансову вартість, а саме: активи АТ «РОДОВІД БАНК» та ПАТ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА» (антикваріат, срібні монети, ікони), ПАТ «ДІАМАНТБАНК» (квартира в м. Києві), ПУАТ «ФІДОБАНК» (земельна ділянка в Дніпропетровській обл.) та АТ «ВТБ БАНК» (будівлі в Донецькій обл.).

Як вже зазначалось, середнє співвідношення ціни реалізації активів (майна) банків до балансової вартості реалізованих активів (майна) становило 1,3%, але даний показник конверсії по окремих типах активів варіюється від 0,6% до 297%. Для більш наочного розуміння ефективності продажу різних типів активів (майна) банків в таблиці, що наведена нижче, показано окремо портфельний продаж кредитів фізичних та юридичних осіб та портфельний продаж активів за принципом «один банк = один пул» (таблиця 4.1.2).

Співвідношення ціни реалізації активів за результатами відкритих торгів (аукціонів) до їх балансової вартості за 2020 рік

Таблиця 4.1.2

Тип активу	Балансова вартість, млн грн	Ціна реалізації за результатами відкритих торгів, млн грн	Співвідношення ціни реалізації активів до балансової вартості активів, %
УСЬОГО	283 210,97	3 693,16	1,3%
Нерухоме майно	2 452,40	966,41	39%
Земельні ділянки	1 310,18	159,51	12%
Транспортні засоби	1,86	5,53	297%
Інші активи (основні засоби, монети, нематеріальні активи)	34,17	46,82	137%
Іпотечні кредити фіз.осіб (індивідуальний продаж)	200,66	61,64	31%
Інші кредити фіз.осіб (індивідуальний продаж)	3,86	1,23	32%
Кредити юрид. осіб та дебітор.заборг. (індивідуальний продаж)	95,23	23,48	25%
Цінні папери	108,56	8,81	8%
Безпосередній продаж активів юридичним чи фізичним особам	2,61	2,70	103%
Пули нерухомого майна, земельних ділянок та інших основних засобів	438,89	15,99	3,6%
Пули "1 банк=1 пул"	206 313,48	1 149,59	0,56%
Пули кредитів фізичних осіб (автокредити)	5 231,26	38,32	0,7%
Пули кредитів фізичних осіб (беззаставні)	12 971,17	80,29	0,6%
Пули кредитів фізичних осіб (іпотека)	32 453,98	770,46	2,4%
Пули кредитів юридичних осіб	21 592,65	362,37	1,7%

У порівнянні з 2019 та 2018 роками в 2020 році відбулось суттєве зниження сумарної ціни реалізації. Це пов'язане із продажем активів в пулах та низькою якістю активів, що залишились на завершальному етапі ліквідації банків.

Ціна реалізації активів (майна) банків за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам за 2020 рік у розмірі 3,69 млрд грн становить 46% показника 2019 року (7,97 млрд грн) та 59% показника 2018 року (6,3 млрд грн) (табл.4.1.3).

Порівняння ціни реалізації активів (майна) банків за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам за 2018–2020 роки

Таблиця 4.1.3

Тип активу	Ціна реалізації за 2018 рік, тис. грн	Ціна реалізації за 2019 рік, тис. грн	Ціна реалізації за 2020 рік, тис. грн
УСЬОГО	6 278 121	7 977 141	3 693 155
Нерухоме майно	1 656 858	2 786 571	985 131
Земельні ділянки	175 381	215 342	164 771
Транспортні засоби	24 112	14 758	5 577
Права вимоги за кредитними договорами та дебіторська заборгованість	4 091 016	4 798 697	2 455 617
Цінні папери	145 315	8 143	14 208
Інші активи та безпосередній продаж	185 440	153 629	67 851
УСЬОГО реалізовано лотів, шт.	5 218	2 442	1 144

Наразі Фонд використовує всі можливі шляхи для реалізації активів в найкоротший строк за найвищою вартістю. Зокрема, окрім продажу активів через електронну торгівельну систему ProZorro.sale, для організації продажу активів залучаються міжнародні радники, фондові біржі, здійснюється безпосередній продаж активів (майна) банків юридичним чи фізичним особам. Детальніше про вклад кожного напрямку з реалізації активів (майна) зображено на рисунку 4.1.2.

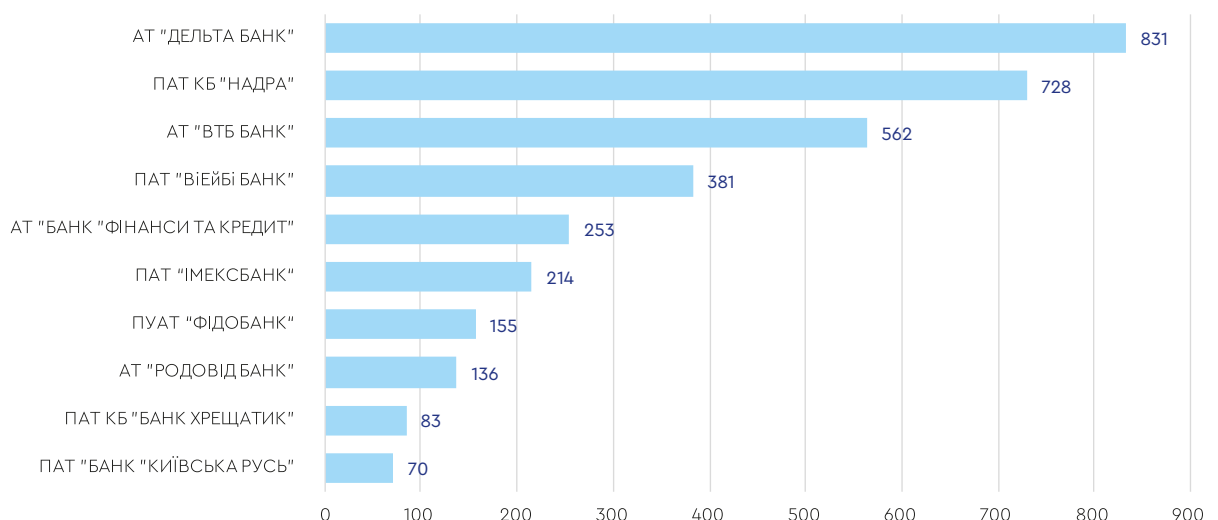
За результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам активів (майна) банків за 2020 рік – 92% реалізованих активів (майна) банків від загального обсягу припало на 10 банків. Лідером продажу активів (майна) банків є АТ «ДЕЛЬТА БАНК», що становить 22% (за ціною реалізації) всіх успішних відкритих торгів (аукціонів) за 2020 рік (рис. 4.1.3.).

Рис. 4.1.2. Ціна реалізації за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам за 2020 рік в розрізі організаторів торгів, млн грн.

* – в т.ч. лот, що було підготовлено до продажу міжнародним консультантом, але реалізовано через ETC ProZorro.Sale.

Рис. 4.1.3. Ціна реалізації за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам протягом 2020 року, млн грн.

За результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам протягом 2020 року реалізовані активи (майно) банків мали таку структуру за типами активів (майна) банків (табл. 4.1.4.):

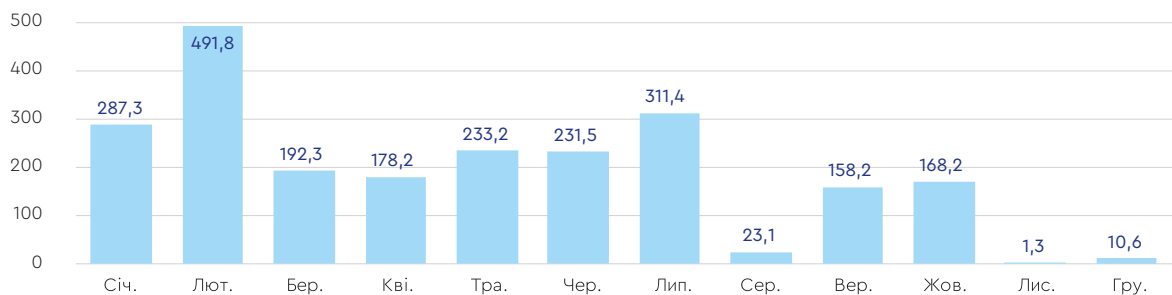
Найбільшу питому вагу в сумі реалізованих активів (майна) банків за результатами відкритих торгів (аукціонів) складає реалізація прав вимоги за кредитними договорами – 62% (рис. 4.1.4.).

Результати реалізації майна банків за структурою та типами активів

Таблиця 4.1.4

Всього, млн грн.	3 693	100,00%
Права вимоги за кредитними договорами	2 287	61,93%
Нерухомість, земельні ділянки, основні засоби та нематеріальні активи	1 217	32,96%
Дебіторська заборгованість	169	4,57%
Цінні папери / Корпоративні права	14	0,38%
Інші активи (картини, монети тощо)	4	0,11%
Продаж безпосередньо юридичним чи фізичним особам	2	0,05%

Рис. 4.1.4. Результати аукціонів з продажу кредитів, помісячно, млн грн 2020 рік

В структурі реалізованих прав вимоги за кредитними договорами 51% становлять права вимоги за кредитними договорами, укладеними із юридичними особами та 49% - права вимоги за кредитними договорами, укладеними із фізичними особами (рис. 4.1.5.).

98% реалізованих прав вимоги за кредитними договорами, укладеними із юридичними особами, були продані у складі міжбанківських пулів кредитів юридичних осіб та дебіторської заборгованості та у складі пулів «один банк = один пул».

Слід зазначити, що в 2020 році було реалізовано більше 470 тис. кредитів, об'єднаних за спільними ознаками в пули кредитів фізичних осіб (рис. 4.1.6.; табл. 4.1.5.).

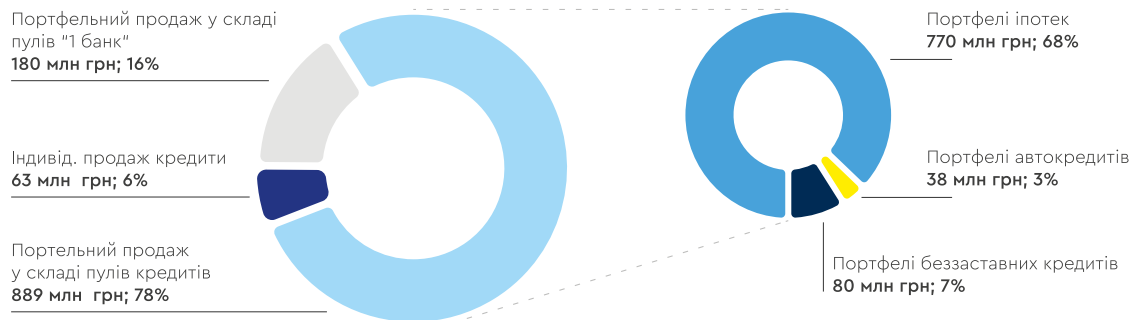
Рис. 4.1.5. Розподіл результатів аукціонів по продажу кредитів на індивідуальний та портфельний продаж, млн грн. за 2020 рік

Рис. 4.1.6. Результати аукціонів по продажу кредитів фізичних осіб, млн грн. за 2020 рік

Реалізація пулів кредитів фізичних осіб в 2020 році

Таблиця 4.1.5

Тип активу	Кількість реалізованих кредитів	Балансова вартість, млн грн.	Ціна реалізації за результатами відкритих торгів, млн грн.	Співвідношення ціни реалізації активів до балансової вартості активів, %
УСЬОГО	473 919	50 656	889	1,8%
Пули кредитів фізичних осіб (іпотека)	13 314	32 454	771	2,4%
Пули кредитів фізичних осіб (беззаставні)	452 540	12 971	80	0,6%
Пули кредитів фізичних осіб (автокредити)	8 065	5 231	38	0,7%

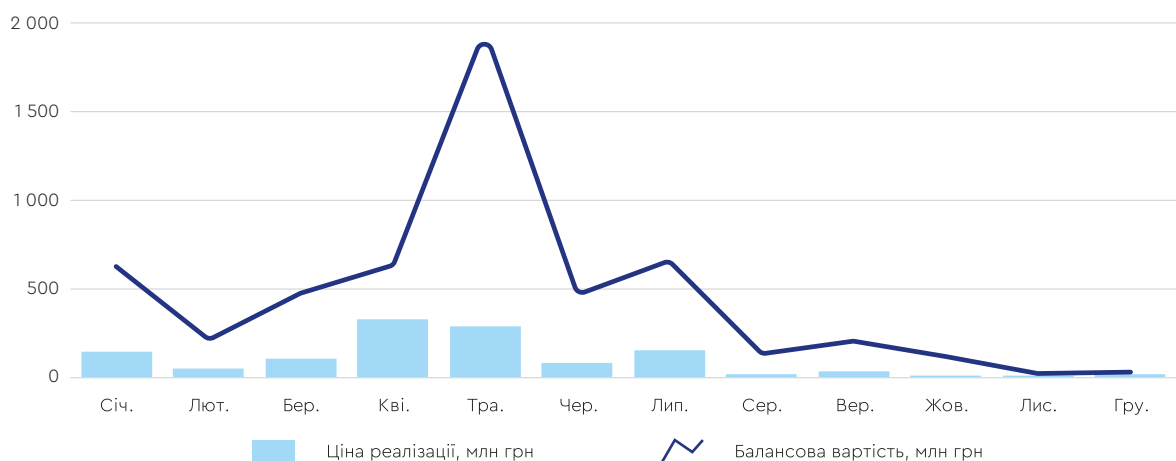
В 2017 році було розпочато процес продажу лотів, сформованих з пулу активів банків (так званий принцип «один банк = один пул»), включених до переліку банків, щодо яких планується завершити процедуру ліквідації. Слід зазначити, що для одного банку, що реалізується за підходом «один банк = один пул» може бути сформовано від одного до декількох таких пулів – окремий пул активів, що знаходяться в заставі кожного кредитора (наприклад: Національний банк України, Державна іпотечна установа (далі – ДІУ), інше), пул активів третьої групи та активів типу майнові права за цінними паперами, пул всіх інших активів.

В 2020 році за даним підходом було реалізовано 58 лотів балансовою вартістю 206 313,48 млн грн з ціною реалізації 1 149,59 млн грн, конверсія склала 0,56%.

В порівнянні з 2019 роком вбачається незначне зростання в 2020 році відсотку співвідношення ціни реалізації до балансової вартості, що пов'язане із реалізацією лотів, сформованих із активів із більшою ліквідністю (активів, що знаходились в заставі НБУ).

За результатами відкритих торгів (аукціонів) ціна реалізації основних засобів – нерухомого майна, земельних ділянок, транспортних засобів, інших основних засобів та нематеріальних активів (без врахування продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам) – становить 33% в загальній масі всіх результативних відкритих торгів (аукціонів). Середнє співвідношення по всіх типах основних засобів ціни реалізації до їх балансової вартості за 2020 рік становить 22%. На рисунку 4.1.7. наведено порівняння балансової вартості та ціни реалізації основних засобів у 2020 році.

Рис. 4.1.7. Порівняння балансової вартості та ціни реалізації основних засобів млн грн., у 2020 році

У травні було реалізовано основні засоби з найбільшою балансовою вартістю за 2020 рік. Це пов'язано із продажем нежитлових будівель центрального стадіону "Чорноморець" в м. Одеса (перебував на балансі АТ «ІМЕКСБАНК»).

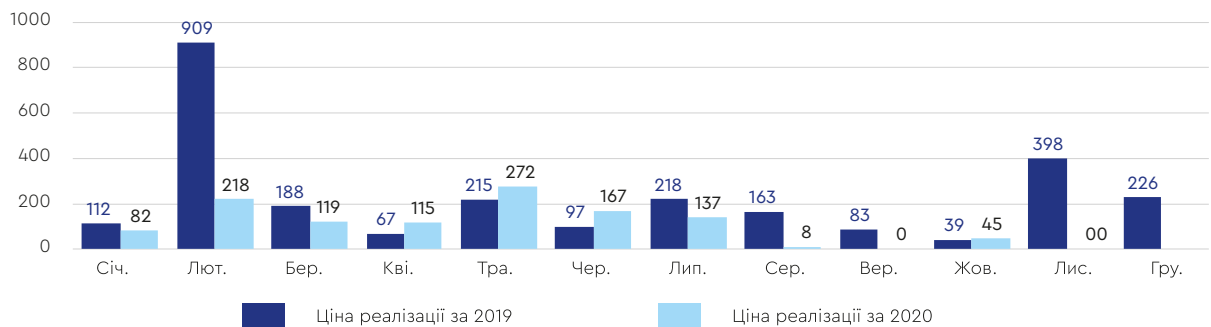
У структурі реалізованих основних засобів 81% становлять об'єкти нерухомого майна (житлового та нежитлового призначення), 0,5% – транспортні засоби, 13,5% – земельні ділянки та 5% – інші основні засоби (меблі, обладнання, нематеріальні активи тощо) (рис. 4.1.8.).

Що стосується продажу неплатоспроможними банками активів (майна), що перебувають у заставі НБУ та інших кредиторів, то протягом 2020 року було реалізовано 1 164 млн грн. активів (майна), що перебувають у заставі НБУ та інших кредиторів, що є на 57% менше показника 2019 року (2 715 млн грн.) (рис. 4.1.9.).

Рис. 4.1.8. Розподіл ціни реалізації за результатами відкритих торгів (аукціонів) основних засобів (без врахування продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам) за 2020 р.

Рис. 4.1.9. Результати аукціонів по продажу активів, що перебували в заставі НБУ та інших кредиторів млн грн за 2019–2020 роки, млн грн.

Реалізовані активи, що перебували саме у заставі НБУ, становлять 1 115,6 млн грн або 96% від загального продажу неплатоспроможними банками активів (майна), що перебували у заставі у 2020 році.

Загалом, заставні реалізовані активи (майно) банків в 2020 році мають такий розподіл за кредиторами (за ціною реалізації): НБУ – 1 115,6 млн грн; ДІУ – 40,6 млн грн; ПрАТ "ВФ Україна" – 3,8 млн грн; АТ «Альфа Банк» – 3,1 млн грн; КНПФ НБУ – 0,7 млн грн; АТ «Укрексімбанк» – 0,1 млн грн.

Структуру реалізованих активів, що перебували в заставі НБУ та інших кредиторів зображено на рисунку 4.1.10.

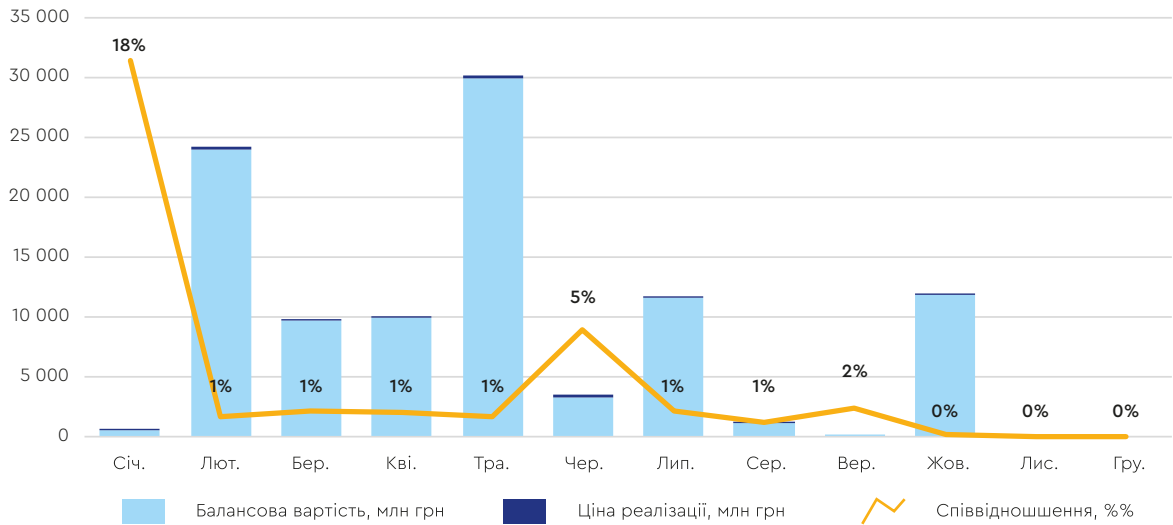
Середнє співвідношення по всіх типах активів, що перебували в заставі НБУ та інших кредиторів, ціни реалізації до їх балансової вартості за 2020 рік становило 1% (рис. 4.1.11.).

Рис. 4.1.10. Структура реалізованих активів, що перебували в заставі НБУ та інших кредиторів

Рис. 4.1.11. Співвідношення ціни реалізації активів, що перебували в заставі НБУ та інших кредиторів, до їх балансової вартості, за 2020 рік

Найбільший показник співвідношення ціни реалізації активів, що перебували в заставі НБУ та інших кредиторів, до їх балансової вартості спостерігається в січні 2020 року. Саме в цей період було реалізовано на індивідуальних торгах велику кількість іпотечних кредитів фізичних осіб, що перебували в заставі НБУ та ДІУ, а також більше 40 земельних ділянок, що перебували в заставі НБУ.

Слід зауважити, що за результатами відкритих торгів (аукціонів) та продажу безпосередньо юридичним чи фізичним особам активів (майна) банків в 2020 році – 32% всіх реалізованих активів (за ціною реалізації) були активами, що перебували у заставі НБУ та інших кредиторів. Що стосується балансової вартості реалізованих в 2020 році активів, то частка активів, що перебували в заставі НБУ та інших кредиторів, становить 36% (рис. 4.1.12).

Рис. 4.1.12. Співвідношення між реалізацією всіх активів та активів, що перебували в заставі НБУ та інших кредиторів

4.2. Удосконалення підходів до управління активами неплатоспроможних банків

Важливим напрямом роботи Фонду є збільшення надходжень до неплатоспроможних банків від управління та продажу активів для максимального задоволення вимог їх кредиторів.

Фонд послідовно розбудовує комплексну систему з управління активами банків, процедура ліквідації яких здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». Так, після створення у 2017 році спеціалізованого структурного підрозділу з метою впровадження системи управління активами неплатоспроможних банків було проведено ґрунтовну роботу, спрямовану на забезпечення підвищення якості управління активами, зокрема запроваджено діяльність Комітету Фонду питань консолідації, управління та продажу майна банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом.

Фонд постійно проводить роботу, спрямовану на зменшення (отримання компенсації) витрат кожного неплатоспроможного банку на утримання активів та збільшення рівня їх монетизації.

Після впровадження оновленого інформаційного ресурсу Фонду департаментом ліквідації банків забезпечено міграцію архівної складової спеціалізованого сайту з оренди приміщень (orenda.fg.gov.ua) та наповнення відповідного розділу інформаційного ресурсу Фонду актуальними відомостями щодо потенційних об'єктів оренди, що значно спрощує процес пошуку та вибору майна оренди. Найбільш привабливі активи рекламуються на сайті Фонду з фотографіями та презентаційними матеріалами для збору індикативних пропозицій та розширення кола потенційних орендарів.

Порядок та процедура погодження передання в оренду майна неплатоспроможного банку визначається Положенням про оренду майна неплатоспроможних банків, затвердженим рішенням виконавчої дирекції

Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 15 лютого 2018 року №465, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 березня 2018 р. за № 313/31765, зі змінами та доповненнями.

Також розроблено та забезпечено подання на державну реєстрацію рішення виконавчої дирекції Фонду від 07.12.2020 №2056 «Про пілотний проєкт щодо надання в оренду нерухомого майна банку, процедура ліквідації якого здійснюється Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, шляхом проведення відкритих торгів (аукціонів)», відповідно до якого у 2021 році буде здійснюватися передача майна в оренду із застосуванням електронної торгової системи Прозорро.Продажі, що, як очікується, суттєво розширить аудиторію потенційних орендарів.

У 2020 році опрацьовано звернення неплатоспроможних банків, що надійшли на розгляд до Фонду, з майже 120 питаннями щодо продовження орендних відносин (внесення змін в діючі договори оренди) та укладення нових договорів оренди з юридичними або фізичними особами. Зазначені питання були опрацьовані та винесені на розгляд відповідних колегіальних органів Фонду.

За 2020 рік Комітетом Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з питань консолідації, управління та продажу майна (активів) банків прийнято 56 рішень щодо передачі в оренду нерухомості/продовження орендних відносин, за результатом чого надходження до неплатоспроможних банків від оренди майна склали протягом 2020 року 21,4 млн грн, що перевищило прогнозний показник на 6,8 млн грн, незважаючи на великий обсяг реалізації активів, в т.ч. нерухомості.

У таблиці 4.2.1. наведено надходження до неплатоспроможних банків від передачі в оренду майна протягом 2020 року.

У таблиці 4.2.2. наведено ТОП-5 банків по надходженням від оренди у 2020 році.

Надходження до неплатоспроможних банків від передачі в оренду майна протягом 2020 року

Таблиця 4.2.1

Період 2020 року	Надходження, млн грн./міс	Кількість об'єктів оренди	Загальна площа нерухомості, що передавалась в оренду
січень	3,6	167	42 869,89
лютий	3,3	123	40 230,65
березень	3,0	147	47 057,85
квітень	2,4	125	37 853,92
травень	1,5	70	27 567,42
червень	1,2	67	26 526,52
липень	0,8	59	17 150,34
серпень	1,5	49	10 207,58
вересень	1,1	55	10 151,35
жовтень	1,0	67	11 255,35
листопад	1,0	65	9 158,80
грудень	1,0	41	7 571,78
Всього	24,4		

Топ-5 банків по надходженням від оренди за 2020 рік

Таблиця 4.2.2

№ з/п	Банк	Надходження, млн грн./рік
1	ПАТ «ДІАМАНТБАНК»	5,8
2	ПАТ «КБ НАДРА»	4,7
3	АТ «РОДОВІД БАНК»	3,7
4	ПАТ «ВіЕЙбі Банк»	1,5
5	АТ «ДЕЛЬТА БАНК»	1,2
6	Інші банки	4,5
	Всього	21,4

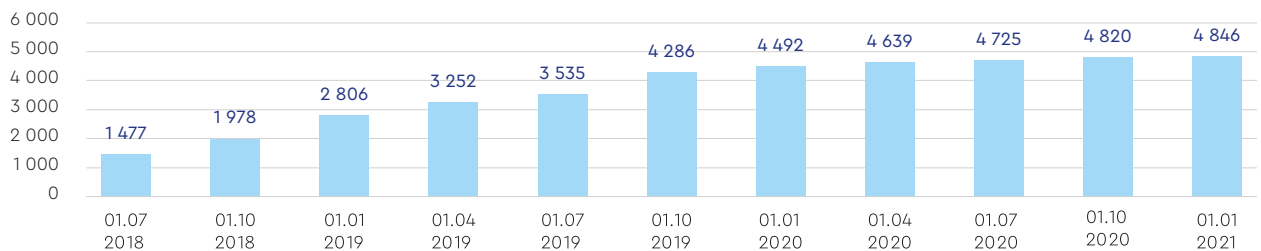

У сфері захисту майна банків від протиправних посягань, Фондом реалізовано низку заходів. Вчасна протидія незаконному заволодінню об'єктами нерухомого майна як формі рейдерства починається з фіксації факту зміни власника нерухомості. Задля цього Фонд, використовуючи можливості пілотного проекту у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, здійснює моніторинг реєстраційних дій з об'єктами нерухомого майна, власниками яких є неплатоспроможні банки. Протягом 2020 року з метою мінімізації витрат Фонду та розширення спектру відомостей, які отримуються щодо нерухомого майна банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, із застосуванням сервісу «Vkursi.pro» реалізовано взаємодію власних внутрішніх облікових реєстрів нерухомості неплатоспроможних банків з відомостями Державного реєстру речових прав на нерухоме майно через сервісні послуги, що надаються Державним підприємством «Національні інформаційні системи», а також з відомостями системи «Прозорро. Продажі», на аукціонах якої реалізується нерухомість неплатоспроможних банків.

Завдяки впровадженому Фондом механізму неплатоспроможні банки своєчасно застосовують належні юридичні інструменти, якщо в результаті реєстраційної дії щодо об'єкта нерухомого майна неплатоспроможного банку відбулась неправомірна зміна власника, запобігаючи таким чином штучному створенню "добрсовісних набувачів" у ланцюжках подальшого незаконного відчуження таких об'єктів нерухомого майна.

Також триває розпочата у попередні роки робота у напрямку пред'явлення виконавчих документів до примусового виконання органам та особам, зокрема і приватним виконавцям, інститут яких було створено Міністерством юстиції України як складовий елемент реформування примусового виконання рішень судів та інших органів та який довів свою дієвість. Фондом здійснюється розподіл виконавчих документів про стягнення заборгованості з боржників банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, та станом на 01.01.2021 розподілено 4 846 виконавчих документів (без урахування припинених банків). Динаміка розподілу виконавчих документів наростаючим підсумком відображена на рисунку 4.2.1.

Рис. 4.2.1. Динаміка розподілених виконавчих документів

У таблиці 4.2.3. наведено кількість розподілених виконавчих документів, за якими стягувачами є окремі неплатоспроможні банки.

Станом на 01.01.2021 року на користь банків, що виводяться Фондом з ринку, стягнуто коштів в загальній сумі 92 882 963,24 грн з позитивним приростом щокварталу, зокрема у 2020 році на загальну суму 48 069 094,17 млн грн., або:

- на 01.01.2020 – 44 813 869,07 грн (приріст +7 253 353,99 грн (19,31%) до попереднього кварталу);
- на 01.04.2020 – 87 815 298,84 грн (приріст +43 001 429,77 грн (95,96%) до попереднього кварталу);
- на 01.07.2020 – 88 170 699,96 грн (приріст +355 401,12 грн (0,40%) до попереднього кварталу);
- на 01.10.2020 – 92 815 193,75 грн (приріст +4 644 493,79 грн (5,27%) до попереднього кварталу);
- на 01.01.2021 – 92 882 963,24 грн (приріст +67 769,49 грн (0,07%) до попереднього кварталу).

Окрім того, станом на 01.01.2021 в ході примусового виконання у виконавчому провадженні, що здійснювали як приватні так і державні виконавці, неплатоспроможними банками набуто у власність майно загальною вартістю 218 205 371,42 грн.

Найбільший обсяг коштів стягнуто на користь таких неплатоспроможних банків, що наведено у таблиці 4.2.4:

Рейтинг банків за розподіленими виконавчими документами

Таблиця 4.2.3

№	Банк	Кількість розподілених ВД
1	АТ «ДЕЛЬТА БАНК»	2851
2	БАНКИ ІЗ ЗАТВЕРДЖЕНИМ ЛІКВІДАЦІЙНИМ БАЛАНСОМ	1207
3	АТ «БАНК «ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ»	216
4	АТ «РОДОВІД БАНК»	205
5	ЛІКВІДОВАНІ БАНКИ	112
6	ПУАТ «ФІДОБАНК»	100
7	АТ «ВТБ БАНК»	97
8	АТ «ІМЕКСБАНК»	15
9	ПАТ «ДІАМАНТБАНК»	13
10	ПАТ «ПТБ»	12
11	ІНШІ	18
	Всього	4 846

Рейтинг банків за рівнем надходження коштів від приватних виконавців у 2020 році

Таблиця 4.2.4

№	Банк	Стягнуто коштів, грн	Питома вага
1	АТ «ВТБ БАНК»	31,51	65,55%
2	АТ «ДЕЛЬТА БАНК»	7,47	15,53%
3	АТ «БАНК «ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ»	6,61	13,75%
4	ПУАТ «ФІДОБАНК»	2,49	5,17%
Разом		48,07	100,00%

У 2020 році Фондом розпочато процедуру ліквідації АТ «АКТ «АРКАДА», у кредитному портфелі якого налічувалось понад 600 іпотечних кредитів фізичних осіб – позичальників, що обслуговувались належним чином, незважаючи на обставини, що склались навколо будівництва об'єктів, у яких розташовані предмети іпотеки за такими кредитними договорами. Фондом у 2018 році було започатковано програму реструктуризації за іпотечними кредитами фізичних осіб: Положення про порядок проведення реструктуризації кредитної заборгованості фізичних осіб (крім фізичних осіб-підприємців) за кредитними договорами, виконання зобов'язань за якими забезпечене іпотекою, перед

банками, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом гарантування вкладів фізичних осіб (далі – Положення № 372) №372 було затверджене рішенням виконавчої дирекції Фонду 05.02.2018, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28.02.2018 за №254/31706 та набрало чинності з дати опублікування, а саме – з 23.03.2018.

Протягом 2020 року до Фонду надійшло 94 пакета документів про проведення або продовження раніше проведеної реструктуризації кредитної заборгованості фізичних осіб, яка забезпечена іпотекою нерухомості, від наступних банків, що наведені у таблиці 4.2.5.

Розподіл реструктуризації у 2020 році за банками-кредиторами

Таблиця 4.2.5

№	Назва банку	Кількість пакетів документів в 2020 році	Кількість пакетів документів всього
1	АТ АКБ «АРКАДА»	75	137
2	ПУАТ «ФІДОБАНК»	9	58
3	АТ «ВТБ БАНК»	7	20
4	АТ «РОДОВІД БАНК»	3	6
5	Інші банки	-	199
Всього		94	420

33% з усіх заявок надійшло від АТ АКБ «АРКАДА» переважно протягом грудня 2020 року.

За 55 (в тому числі за 36 – позичальників АТ «АКБ «АРКАДА») прийняте позитивне рішення уповноваженими колегіальними органами Фонду.

Всього за 2020 рік розглядались питання щодо реструктуризації кредитної заборгованості на суму понад 19,36 млн грн, внаслідок чого надходження до банків відповідно до Положення склали 1,79 млн грн від платежу при реструктуризації на понад 154,83 тис. грн щомісяця.

Щотижня Комітетом Фонду з питань консолідації, управління та продажу майна розглядається від 20 до 40 питань реструктуризації заборгованості позичальників банку Аркада за іпотечними кредитами, що сприяє сумлінному виконанню ними своїх зобов'язань перед банком, збереженню ними позитивної кредитної історії, зменшенню соціальної напруги тощо. Також слід зазначити, що за результатами аналізу практики застосування Положення №372 Фондом ініційовано зміни до «Положення про порядок проведення реструктуризації кредитної заборгованості фізичних осіб (крім фізичних осіб – підприємців) за кредитними договорами, виконання зобов'язань за якими забезпечене іпотекою, перед банками, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом гарантування вкладів фізичних осіб», зокрема, такі:

- подовження періоду реструктуризації;

- можливість збільшити забезпечення кредитного зобов'язання при проведенні реструктуризації за рахунок прийняття у забезпечення додаткового нерухомого майна;
- неустойка, право на яку виникло до проведення реструктуризації, не застосовується при погашенні боргу за кредитним договором;
- диференційований підхід до розміру авансового платежу при проведенні реструктуризації в залежності від виду майна, яке є предметом іпотеки. Зокрема, для майнових прав на нерухомість, в тому числі в недобудовах, він становитиме 5%;
- можливість проведення реструктуризації на період, що перевищує строк ліквідації банку, відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів регулювання банківської діяльності» від 13 травня 2020 року № 590-ІХ;
- встановлення розміру мінімального платежу на період реструктуризації – 2000 грн;
- конкретизація питання щодо строків продажу прав вимоги за кредитами, які є реструктуризованими, протягом завершення процедури ліквідації банку.

Вказані зміни були затверджені виконавчою дирекцією Фонду 07.12.2020 року та були подані для проведення державної реєстрації у міністерстві юстиції України, після чого набрали чинності на початку 2021 року.

5. Виплати вкладникам

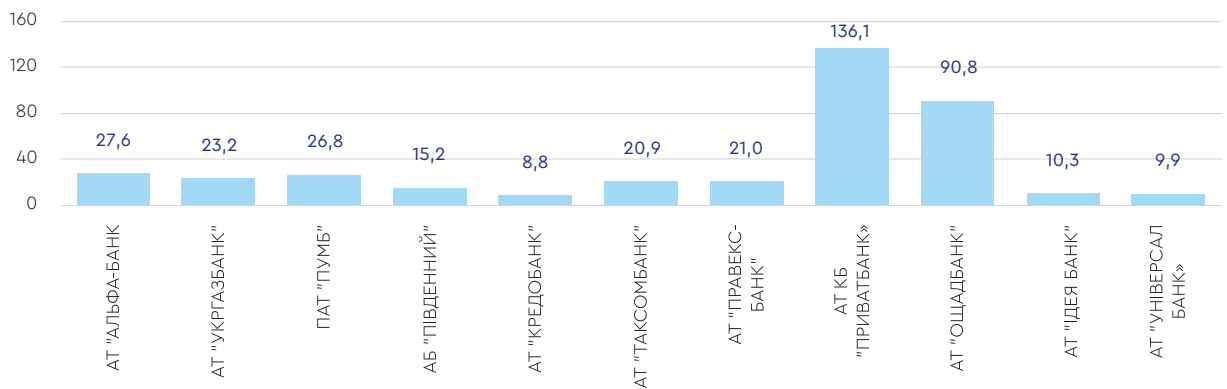
5.1. Виплати гарантованих сум відшкодувань вкладникам неплатоспроможних банків

На виконання вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (далі – Закон) протягом 2020 року виплати гарантованих сум відшкодування здійснювалися вкладникам 52 банків.

Для отримання вкладниками відшкодування впродовж 2020 року було задіяно 11 банків-агентів, що підключені до автоматизованої системи виплат Фонду (далі – Система).

Обсяг виплати гарантованих сум відшкодувань банками-агентами Фонду наведено на рис. 5.1.1. Банки-агенти були визначені у відповідності до вимог Положення про порядок визначення банків-агентів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням виконавчої дирекції від 12 липня 2012 року № 6.

Рис. 5.1.1. Розподіл виплат протягом 2020 року гарантованих сум відшкодувань за банками-агентами Фонду.

Завдяки виплатам засобами Системи через 4,7 тис. відділень одинадцяти банків-агентів вкладники мають можливість отримати відшкодування у будь-якому відділенні будь-якого банку-агента, що охоплюють всю територію, підконтрольну Україні. Звертатися до Фонду із індивідуальними заявами наразі потрібно тільки спадкоємцям.

Загальна гарантована сума відшкодування, що була виплачена протягом 2020 року за рахунок коштів Фонду, становить 389,9 млн грн (табл. 5.1.1.).

Отримали гарантовану суму відшкодування 95,6% вкладників, і лише 4,4% не звернулися за виплатою. Сума відшкодування, за якою вкладники ще не звернулись, на кінець звітного періоду склала близько 3,0 млрд грн. Найпоширенішими причинами не отримання коштів є: незначна сума відшкодування, що не перевищує 100 грн, так звані «забуті» вклади, а також вклади, що належали померлим вкладникам – до оформлення свідоцтва про право на спадщину.

Рішенням Правління Національного банку України від 25.08.2020 року АТ АКБ «АРКАДА» було віднесено до категорії неплатоспроможних, а вже з 11 вересня 2020 року Фонд розпочав виплати коштів вкладникам за договорами банківського рахунку та договорами банківського вкладу, строк дії яких закінчився до введення в установу тимчасової адміністрації. З 29 вересня Фонд, не зупиняючи виплати, перейшов до виплат за договорами банківського вкладу незалежно від закінчення їх строку дії.

Автоматизована Система виплат дозволила прискорити початок виплат гарантованих сум до декількох днів після визнання банку неплатоспроможним, а також надала вкладникам можливість отримати кошти у зручний спосіб – у найближчому для них відділенні банку-агента Фонду та без черг – за рахунок великої кількості пунктів виплат.

Впродовж вересня-грудня 2020 року загальна сума коштів, отриманих вкладниками АТ АКБ «АРКАДА», склала майже 178 млн грн, це становить 68,8% загальної суми виплат гарантованого відшкодування закладами, які не перевищують 200 000 грн.

Розрахунки з вкладниками з виплати відшкодувань у 2020 році, млн грн

Таблиця 5.1.1

№ п/п	Перелік ліквідованих банків	Залишок коштів, не отриманий вкладниками станом на 01.01.2020	Нарахована сума відшкодувань у 2020 році	Фактично отримані кошти у 2020 році	Залишок коштів, за якими вкладники не звернулись станом на 01.01.2021
1	АТ «Банк Золоті Ворота»	0,66	-	-	0,66
2	ПАТ «Актабанк»	9,89	0,58	1,67	8,80
3	ПАТ «Грін Банк»	0,05	-	-	0,05
4	АТ «КБ «Експобанк»	3,52	-	0,20	3,32
5	Банк «Демарк»	6,31	-	-	6,31
6	ПАТ «Легбанк»	2,36	-	-	2,36
7	ПАТ «БГ Банк»	7,88	0,20	0,58	7,49
8	ПАТ «Банк Камбіо»	45,30	3,75	13,40	35,65
9	ПАТ «Міський Комерційний Банк»	46,54	-	0,42	46,12
10	ПАТ «ВіЕйБі Банк»	434,36	1,51	11,09	424,78
11	ПАТ «ВБР»	9,53	-	0,19	9,35
12	ПАТ «Профін Банк»	2,52	-	0,40	2,12
13	ПАТ «УкрБізнесбанк»	26,17	-	2,97	23,19
14	АТ «Златобанк»	29,97	-	-	29,97
15	АТ «Імексбанк»	409,73	2,78	10,58	401,94
16	ПАТ «Кредитпромбанк»	11,91	-	1,04	10,86
17	ПАТ «КБ «Надра»	185,12	0,55	6,38	179,29
18	ПАТ «Енергобанк»	16,82	-	1,34	15,47
19	ПАТ «Банк «Київська Русь»	218,46	1,96	5,82	214,60
20	ПАТ «Український Професійний Банк»	8,76	0,86	1,70	7,92
21	ПАТ «Банк Національний Кредит»	12,89	-	0,55	12,33
22	АТ «Дельта Банк»	493,69	55,96	63,48	486,18
23	ПАТ «АКБ «Капітал»	46,34	-	-	46,34
24	ПАТ «Радикал Банк»	32,35	14,85	1,73	45,47
25	ПАТ «Інтеграл-Банк»	3,48	0,59	0,98	3,08
26	АТ «Банк «Національні Інвестиції»	8,72	4,56	9,21	4,06
27	АТ «Банк «Фінанси та Кредит»	508,25	1,33	7,30	502,28
28	АТ «Банк Велес»	0,06	-	-	0,06
29	ПАТ Банк «Контракт»	26,21	-	22,93	3,28
30	ПАТ «Авант-Банк»	36,01	1,72	1,20	36,53
31	ПАТ «КБ «Преміум»	2,02	-	-	2,02
32	ПАТ «Укрінбанк»	66,07	-	-	66,07
33	АТ КБ «ТК Кредит»	0,11	-	-	0,11
34	ПАТ «Банк Петрокоммерц-Україна»	5,29	-	-	5,29
35	ПАТ «КБ «Хрещатик»	75,29	2,73	2,74	75,28
36	ПАТ «Банк Михайлівський»	16,44	21,48	21,98	15,94
37	ПУАТ «Фідобанк»	56,94	1,47	2,67	55,74
38	ПАТ КБ «Євробанк»	6,68	3,20	4,40	5,48
39	ПАТ «КСГ Банк»	1,50	-	-	1,50
40	ПАТ «Банк «Траст»	5,24	-	0,00	5,24
41	ПАТ «КБ «Інвестбанк»	2,96	0,39	0,59	2,76
42	АТ «Фортуна-Банк»	3,05	-	0,00	3,05
43	ПАТ «Банк Народний Капітал»	0,20	-	-	0,20
44	ПАТ «Платинум Банк»	68,32	0,04	1,91	66,45
45	ПАТ «Вектор Банк»	1,20	-	0,00	1,20
46	ПАТ «Діамантбанк»	0,05	-	-	0,05
47	АКБ «Новий»	-	-	-	-
48	АТ «Банк Богуслав»	3,67	0,29	0,29	3,67
49	ПАТ «Банк «Юнісон»	0,44	-	-	0,44
50	АТ «ВТБ Банк»	113,61	4,62	9,36	108,87
51	ПАТ «КБ «Фінансова Ініціатива»	149,80	0,20	2,84	147,15
52	АТ «АКБ «Аркада»	-	258,81	177,99	80,82
	Усього:	3 222,72	384,40	389,95	3 217,18

За результатами виплат 2020 року найбільш питому вагу посідали виплати відшкодування вкладникам АТ АКБ «АРКАДА» (майже 178 млн грн), АТ «Дельта Банк» (понад 63 млн грн), ПАТ Банк «Контракт» (майже 23 млн грн), ПАТ «БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ» (майже 22 млн грн) та ПАТ «Банк Камбіо» (понад 13 млн грн).

Як правило, вкладники зберігають у банках гроші у сумах до 200 000,00 гривень, адже система захисту вкладників має граничний розмір суми відшкодування. За показниками 2020 року спостерігається більш рівномірне отримання відшкодування за визначеною нижче градацією вкладів (рис. 5.1.2.).

Найбільша частка вкладників неплатоспроможних банків, які отримали гарантовану суму відшкодування впродовж 2020 року, а саме – 34% – припадає на вкладників віком від 25 до 50 років, та – 36% – від 50 до 70 років. Частка вкладників віком понад 70 років, які отримали гарантовану суму відшкодування, складає 27% від загальної кількості отримувачів. Молодь віком до 25 років, становить лише 2% від загальної кількості (рис.5.1.3.).

Відповідно до частини сьомої статті 26 Закону Фондом протягом 2020 року завершено виплати гарантованих сум відшкодування коштів закладами у 17 неплатоспроможних банках (табл. 5.1.2.).

Впродовж 2020 року вкладниками зазначених банків отримано гарантовану суму відшкодування у розмірі понад 9,6 млн грн. (рис. 5.1.4.).

В безпосереднє управління Фонду впродовж року прийнято 21 неплатоспроможний банк. На звітну дату під безпосереднім управлінням Фонду знаходились 24 неплатоспроможні банки, вкладникам 19 з яких здійснювалися виплати (рис. 5.1.5.).

Неплатоспроможні банки, за якими у 2020 році завершено виплати

Таблиця 5.1.2

№ п/п	Назва банку	Відшкодовано вкладникам
1	БАНК «ДЕМАРК»	993,6
2	ПАТ «ГРІН БАНК»	3,7
3	АТ «КБ «ЕКСПОБАНК»	295,7
4	ПАТ «МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК»	1 942,8
5	ПАТ «БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА»	13,6
6	АТ КБ «ТК КРЕДИТ»	0,4
7	ПАТ «ЛЕГБАНК»	111,9
8	ПАТ «БГ БАНК»	270,8
9	АТ «ФОРТУНА-БАНК»	88,6
10	ПАТ «ПРОФІН БАНК»	36,7
11	ПАТ «УКРБІЗНЕСБАНК»	80,5
12	ПАТ «БАНК «ЮНІСОН»	118,5
13	ПАТ «КРЕДИТПРОМБАНК»	4,9
14	ПАТ «АВАНТ-БАНК»	530,0
15	ПАТ «КБ «ХРЕЩАТИК»	2 746,7
16	ПАТ «БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ»	6,0
17	АКБ «НОВИЙ»	0,9
Усього:		7 245,5

Рис. 5.1.2. Сегментація виплат за розміром суми відшкодування у 2020 році

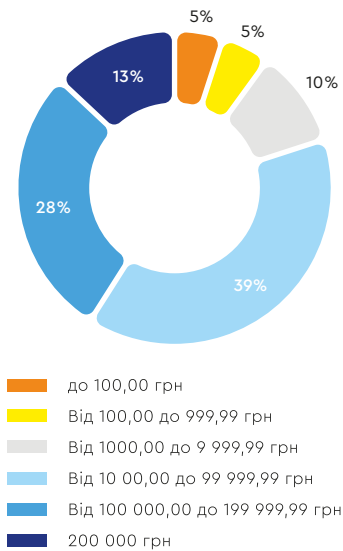

Рис. 5.1.3. Виплати гарантованих сум відшкодувань за віковою ознакою населення

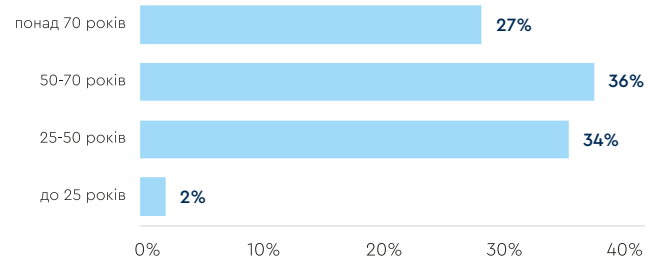

Рис. 5.1.4. Відшкодування вкладникам банків, за якими завершено виплати

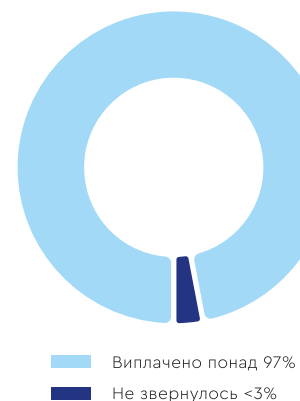

Рис. 5.1.5. Повноваження під час здійснення ліквідації, щодо неплатоспроможних банків по яких станом на 01.01.2021 здійснювалися виплати

У зв'язку з курсом на імплементацію законодавства України до вимог Директиви (ЄС) 2015/849 Європейського парламенту та Ради «Про запобігання використанню фінансової системи для відмивання грошей та фінансування тероризму» з 28 квітня 2020 року набрав чинності Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» №361-IX від 6 грудня 2019 року, що приводить стандарти фінансового моніторингу відповідно до актуальних світових та європейських норм. В свою чергу, рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 31 березня 2020 року №696 було прийнято відповідні зміни до «Правил формування та ведення баз даних про вкладників».

У зв'язку із внесенням змін до Плану рахунків бухгалтерського обліку комерційних банків України від 11 вересня 2017 року №89 реалізовано коригування алгоритму розрахунку гарантованої суми у програмних комплексах Фонду: програмному забезпеченні «Інспектор бази даних про вкладників» та автоматизованій Системі виплат Фонду, за допомогою яких здійснюється обробка та перевірка баз даних вкладників.

Розроблено та впроваджено в експлуатацію оновлену версію програмного забезпечення «Інспектор баз даних про вкладників» для можливості посиленого контролю банками- учасниками Фонду баз даних вкладників.

В рамках діджиталізації та переходу з паперових носіїв на електронні розроблено та впроваджено у промислову експлуатацію механізм підписання кваліфікованим електронним підписом та зберігання підписаних реєстрів та змін до них в електронному вигляді у базі даних автоматизованій Системі виплат Фонду.

Відповідно до стратегічних напрямків з модернізації автоматизованій Системі виплат Фонду здійснено підготовчі заходи для впровадження в промислову експлуатацію механізму унікального ідентифікатора вкладника Фонду – «FundID» для можливості подальшого створення єдиної бази даних вкладників, «Єдиного реєстру вкладників Фонду» та подальшої розробки WEB-порталу Фонду для клієнтів, зокрема, Фонд 24/7. Цей узагальнюючий ідентифікатор вкладника під назвою «FundID» не залежить від банку, він об'єднує ідентифікаційні дані цього вкладника у різних неплатоспроможних банках. Такі новації також сприятимуть спрощенню та ефективності оновлення інформації про вкладника та зниженню ризиків шахрайських дій.

З метою зміцнення довіри до банківської системи України розпочато поетапне скорочення строків початку доступу вкладників до гарантованої суми відповідно стандартам, що передбачені Директивами 2014/49/ЄС та 2014/59/ЄС.

Виплати відшкодувань вкладникам відповідно до чинного законодавства повинні розпочинатися не пізніше 20-го робочого дня з дня віднесення банку до категорії неплатоспроможних. У 2020 році строк початку виплат було скорочено більше ніж на чверть.

З метою підготовки до включення АТ «Ощадбанк» (далі – Ощадбанк) до системи гарантування вкладів фізичних осіб та на виконання дорожньої карти «Включення Ощадбанку до системи гарантування вкладів» проведено суттєву підготовчу роботу, в рамках якої надавались консультації щодо формування, консолідації та подальшого ведення бази даних вкладників цього банку.

6. Управління фінансами

6.1. Джерела формування та використання фінансових ресурсів

З метою забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку Фонд гарантування у 2020 році продовжував здійснювати акумуляцію фінансових ресурсів.

Станом на кінець дня 31 грудня 2020 року кошти Фонду склалися з:

- коштів на рахунках в НБУ у сумі 1 413,8 млн грн;
- коштів в державних цінних паперах у сумі 14 607,8 млн грн.

У відповідності до статті 19 Закону формування фінансових ресурсів Фонду протягом 2020 року відбувалось з наступних джерел (табл. 6.1.1):

1. початкові та регулярні збори з учасників Фонду;
2. доходи від інвестування коштів Фонду в державні цінні папери;
3. доходи у вигляді процентів, нарахованих за залишками коштів на рахунках Фонду, відкритих в Національному банку України;
4. кошти, отримані від виконання заходів, передбачених планом врегулювання;
5. інші джерела, не заборонені законодавством України.

Формування фінансових ресурсів Фонду у 2020 та 2019 роках

Таблиця 6.1.1
(млн грн)

Джерело формування коштів Фонду	2020	2019
Регулярний збір	4 065,6	3 692,9
Доходи від інвестування в державні цінні папери	1 107,9	661,7
Доходи у вигляді процентів по залишкам коштів на розрахункових рахунках в НБУ	192,5	163,2
Погашення ОВДП	6 028,8	2 805,4
Кошти отримані від виконання заходів, передбачених планом врегулювання	2 303,1	4 885,3
Інші надходження, у т.ч.:	61,8	14,2
• отримані гарантійні внески	55,1	-
• повернення сплаченого судового збору	5,7	-
• стягнуті штрафи, пені	0,4	11,6
• інші надходження	0,6	2,6
Всього по джерелах:	13 759,7	12 222,7

Протягом звітної періоду кошти Фонду витрачалися за напрямками, передбаченими статтею 20 Закону (табл. 6.1.2):

1. інвестування у державні цінні папери – 11 482 млн грн (77,4%);
2. сплата за вексями Фонду – 2 000,1 млн грн (13,5%), у тому числі 700,1 млн грн – відсотки за вексями;

3. забезпечення поточної діяльності Фонду згідно кошторису витрат на 2020 рік – 915,7 млн грн (6,2%), виконання кошторису за 2020 рік складає 93% від планової суми;
4. перерахування коштів для здійснення виплат гарантованої суми відшкодування вкладникам банків – 390,7 млн грн (2,6%).

Використання фінансових ресурсів Фонду у 2020 та 2019 роках

Таблиця 6.1.2
(млн грн)

Напрямки використання коштів Фонду	2020	2019
Перерахування коштів для здійснення виплат вкладникам неплатоспроможних банків	390,7	834,0
Погашення векселю	1 300,0	9 117,6
Процентні витрати за векселями Фонду	700,1	505,6
Погашення кредитів НБУ	-	1 460,0
Процентні витрати за кредитами НБУ	-	8,2
Інвестування у державні цінні папери	11 482,0	4 405,3
Кошторисні витрати	915,7	476,4
Інші витрати, у т.ч.:	54,9	0,1
• повернення гарантійних внесків	54,8	-
• інші витрати	0,1	0,1
Всього за напрямками	14 843,4	16 807,2

Протягом звітного року, відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі» заплановано здійснення закупівель товарів, робіт та послуг на загальну суму 163,5 млн грн. З них, відповідно до Річного плану закупівель на 2020 рік Тендерним комітетом заплановано закупівель на суму 162,0 млн грн., Уповноваженою особою на суму 1,5 млн грн.

Результативно проведено 49 процедур відкритих торгів (з них 6 процедур з очікуваною вартістю, що перевищує 133 тис. євро), 20 переговорних процедур закупівель, 14 спрощених закупівель і 40 закупівель без використання електронної системи закупівель. За результатами проведених процедур закупівель укладено договорів на загальну суму 144,1 млн грн, з них на придбання товарів на суму 79,9 млн грн, послуг на суму 64,2 млн грн. Зокрема, забезпечено потреби Фонду у послугах технічної підтримки та модернізації існуючих програмних продуктів, примірниках антивірусного програмного забезпечення типу McAfee, примірниках програмного забезпечення типу Oracle, мережевому обладнанні Cisco, товарах та послугах, необхідних для експлуатації приміщення Фонду.

Економія коштів від проведених процедур закупівель склала 12,9 млн грн.

Здійснено закупівлі, що не підпадають під дію Закону України «Про публічні закупівлі» та забезпечено потреби Фонду, зокрема у послугах з представництва

інтересів Фонду та/або неплатоспроможних банків у різних юрисдикціях щодо відшкодування шкоди (збитків), заподіяної пов'язаними особами наступних неплатоспроможних банків: АТ «Дельта Банк», АТ «Банк «Фінанси та Кредит», АТ «Імекс Банк», АТ «Банк «Національний Кредит».

Розпочато конкурси на закупівлі послуг пошуку та арешту активів та представництва інтересів Фонду та/або неплатоспроможних банків у різних юрисдикціях щодо відшкодування шкоди (збитків), заподіяної пов'язаними особами наступних неплатоспроможних банків: ПАТ «Віейбі Банк» та/або ПАТ «КБ «Фінансова Ініціатива», ПАТ «Фідобанк», та/або ПАТ «КБ «Євробанк», та/або ПАТ «Вектор Банк».

Розпочато конкурс на закупівлю послуг із забезпечення судових процесів в міжнародних арбітражах та інших дій щодо стягнення з Російської Федерації компенсації за втрату банками, ліквідація яких здійснюється Фондом, інвестицій на території Автономної Республіки Крим внаслідок їх експропріації, націоналізації або піддання мірам, рівним по наслідках експропріації, Російською Федерацією, забезпечення стягнення зазначеної компенсації (у тому числі шляхом звернення стягнення на майно та активи Російської Федерації в іноземних юрисдикціях).

6.2. Погашення кредиторських вимог Фонду

Станом на кінець дня 31.12.2020 заборгованість банків, що ліквідуються, по сплаті кредиторських вимог Фонду гарантування склала 55 873,5 млн грн. Загальна кількість банків, до яких Фонду мав зареєстровані кредиторські вимоги, склала 63 банк, з яких 45 банків було під управлінням Фонду та 18 банків – під управлінням НБУ (табл. 6.2.1).

За звітний рік сума кредиторських вимог Фонду до банків у ліквідації зменшилася на 7 166,1 млн грн (зміни відбулися

за рахунок погашення банками вимог Фонду та списання кредиторських вимог, у зв'язку з завершенням ліквідації банків та виведенням їх з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, а також висування Фондом вимог до АТ АКБ «АРКАДА»).

Перелік найбільших кредиторських вимог Фонду до банків у ліквідації станом на 31.12.2020 представлено у таблиці 6.2.2.

Вимоги Фонду до неплатоспроможних банків

Таблиця 6.2.1

Банки у ліквідації	На 31.12.2020		На 31.12.2019		Різниця	
	Кількість банків	Сума, млн грн	Кількість банків	Сума, млн грн	Кількість банків	Сума, млн грн
Банки під управлінням Фонду	45	52 090,9	59	58 977,7	-14	-6 886,8
Банки під управлінням НБУ	18	3 782,6	19	4 061,9	-1	-279,3
Всього	63	55 873,5	78	63 039,6	-15	-7 166,1

Найбільші вимоги Фонду до банків у ліквідації

Таблиця 6.2.2

№	Найменування банку	Вимоги Фонду до банків, млн грн	Погашення кредиторських вимог Фонду всього, млн грн	в т.ч. погашення кредиторських вимог Фонду за звітний рік, млн грн
1	АТ «ДЕЛЬТА БАНК»	8 434,0	6 780,6	485,2
2	АТ «БАНК «ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ»	7 623,2	2 788,3	347,3
3	ПАТ «ВІЕЙБІ БАНК»	5 595,1	1 589,6	174,5
4	ПАТ «КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА»	5 094,1	18,1	18,1
5	АТ «ІМЕКСБАНК»	4 357,3	363,0	203,7
6	ПАТ «ПТБ»	3 656,5	1 252,1	12,0
7	ПАТ «КБ «НАДРА»	2 667,8	1 301,6	626,0
8	ПАТ «БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ»	2 553,7	71,2	3,0
9	ПАТ «БАНК «КИЇВСЬКА РУСЬ»	1 717,6	642,3	17,2
10	ПАТ «УКРІНБАНК»	1 705,6	86,0	0,0
11	ПАТ «КБ «ПІВДЕНКОМБАНК»	1 704,6	190,7	0,0
12	ПАТ «КБ «АКТИВ-БАНК»	1 219,5	121,0	0,0
13	ПУАТ «ФІДОБАНК»	770,0	1 138,8	156,3
14	АТ «БАНК «НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ»	756,6	1,7	0,4
15	АТ «ЗЛАТОБАНК»	693,9	238,7	0,0
16	АКБ «ЄВРОПЕЙСЬКИЙ»	685,0	2,4	0,0
17	ПАТ «УПБ»	654,4	21,8	10,9
18	Інші (46 банків)	5 984,6	3 197,2	91,3
Всього		55 873,5	19 804,9	2 145,9

Найбільшу суму в абсолютному виразі займає АТ «ДЕЛЬТА БАНК» 8 434,0 млн грн, що складає 15,1% загальної суми. На другому та третьому місцях відповідно АТ «БАНК «ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ» та ПАТ «ВІЕЙБІ БАНК» з сумами 7 623,2 млн грн, або 13,6% загальної суми, та 5 595,1 млн грн, або 10,0% загальної суми, відповідно. У Таблиці 6.2.2 наведені дані 17 банків з питомою вагою вимог 1,0 % та вище. Решта 46 банків мають кредиторські вимоги Фонду на суму 5 984,6 млн грн, що становить 10,7% загальної суми.

За звітний рік було погашено кредиторських вимог Фонду на загальну суму 2 303,1 млн грн. Погашення здійснювало 45 банків під управлінням Фонду гарантування. Серед банків, які на кінець звітного року мали заборгованість перед Фондом, погашення за звітний рік склало 2 145,9 млн грн. (табл.6.2.2)

За звітний рік були відповідно до статті 52 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» списані кредиторські вимоги Фонду на суму 5 375,9 млн грн через виключення банків з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців (табл.6.2.3).

За звітний період було закінчено ліквідацію 16 банків, які представлені у таблиці 6.2.4.

Середній строк ліквідації склав 4 роки та 4 місяці, відношення витрат на ліквідацію до надходжень склало 15,5%.

Невиконані кредиторські вимоги Фонду за звітний рік

Таблиця 6.2.3

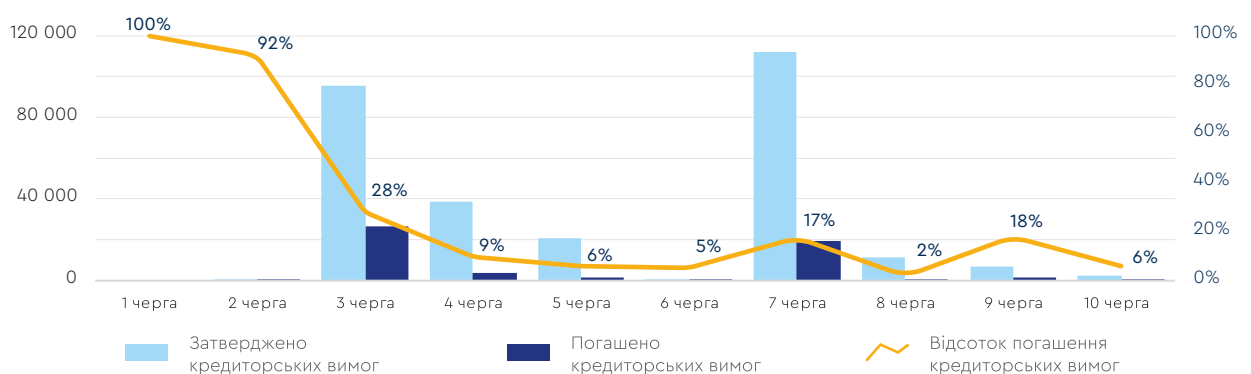
№	Найменування банку	Сума, млн грн	Питома вага
1	ПАТ «МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК»	1 997,4	37,2%
2	ПАТ «КБ «ХРЕЦАТИК»	1 342,3	25,0%
3	ПАТ КБ «ДЕМАРК»	916,8	17,1%
4	ПАТ «АВАНТ БАНК»	533,4	9,9%
5	ПАТ АКБ «Базис»	279,3	5,2%
6	ПАТ «ЕКСПОБАНК»	101,2	1,9%
7	ПАТ «ЛЕГБАНК»	94,2	1,8%
8	ПАТ «БГ БАНК»	85,1	1,6%
9	ПАТ «ФОРТУНА-БАНК»	24,7	0,5%
10	ПАТ «ГРІН БАНК»	0,9	0,0%
11	ПАТ «БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ»	0,4	0,0%
	Всього	5 375,9	100,0%

Закінчення ліквідації банків за звітний рік

Таблиця 6.2.4

№	Банк	Вимоги кредиторів до банків, млн грн	Погашено вимог кредиторів, млн грн	Коефіцієнт погашення
1	ПАТ «КБ «ХРЕЦАТИК»	6 322,3	1 696,9	26,8%
2	ПАТ «МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК»	2 648,9	23,4	0,9%
3	АТ «КБ «ЕКСПОБАНК»	1 735,2	498,8	28,7%
4	ПАТ «УКРБІЗНЕСБАНК»	1 706,2	748,7	43,9%
5	АТ КБ «ТК КРЕДИТ»	1 695,7	980,4	57,8%
6	ПАТ «БГ БАНК»	1 590,8	333,0	20,9%
7	ПАТ «АВАНТ-БАНК»	1 396,9	45,7	3,3%
8	Банк «Демарк»	1 171,8	123,5	10,5%
9	АТ «ФОРТУНА-БАНК»	1 023,0	202,7	19,8%
10	ПАТ «КРЕДИТПРОМБАНК»	923,7	60,2	6,5%
11	ПАТ «ЛЕГБАНК»	580,2	31,6	5,5%
12	АКБ «НОВИЙ»	340,7	252,4	74,1%
13	ПАТ «БАНК «ЮНІСОН»	174,8	174,8	100,0%
14	ПАТ «ГРІН БАНК»	174,7	169,5	97,0%
15	АТ «НК БАНК»	90,5	21,2	23,4%
16	ПАТ «АКБ «КИЇВ»	3,9	3,9	100,0%
	Всього	21 579,4	5 366,9	24,9%

Рис. 6.2.1. Погашення кредиторських вимог станом за 31.12.2020, млн грн

6.3. Погашення боргів перед державою

Для здійснення Фондом виплат відшкодування гарантованої суми в обсягах понад 90 млрд грн в кризові 2014–2017 роки Фондом залучалися кредити Національного банку України та Міністерства фінансів України на ринкових умовах. В 2019 році Фонд завершив розрахунки за кредитами перед Національним банком України, які в загальній сумі склали понад 20 млрд грн. Кредити держави (Міністерства фінансів України) були отримані в обмін на векселі Фонду в загальній сумі 59,56 млрд грн під відсоткову ставку від 9,99% до 12,5% з датами погашення від 2025 по 2031 роки.

В 2018 році Фонд ініціював надання йому дозволу на дострокове погашення своїх векселів, які знаходяться у власності Міністерства фінансів України, з метою скорочення витрат на сплату відсотків. Отримавши дозвіл на дострокове погашення своїх векселів, Фонд розпочав, по мірі накопичення коштів, здійснювати поступове погашення своїх боргів перед державою. В 2020 році витрати Фонду на сплату боргових зобов'язань перед державою склали 13,5% від загальної суми витрат Фонду.

На погашення векселів Фонд витратив 1 300,0 млн грн та на сплату відсотків за ними 700,1 млн грн.

Слід зазначити, що всього станом на 31.12.2020 року Фонд загалом сплатив, у якості погашення своїх боргових зобов'язань перед державою 17 650,9 млн грн, у тому числі за векселями – 11 417,6 млн грн, відсотки за векселями – 6 233,3 млн грн.

На кінець 2020 року залишок заборгованості перед державою складався з векселів на суму 48 141,0 млн грн, за якими на дату погашення буде нараховано 65 710,5 млн грн відсотків. За розрахунками Фонду, які були схвалені спеціально створеною робочою групою при Раді з фінансової стабільності, таке кредитне навантаження Фонд не в змозі виконати тому, що планові майбутні надходження до Фонду значно поступають у обсягах у порівнянні з сумою кредиту та відсотків. Тому, у вересні 2020 року Рада з фінансової стабільності схвалила План реструктуризації боргів Фонду, який повинен бути повністю реалізованим в 2021 році.

6.4. Оцінка фінансової стійкості Фонду

Відповідно до частини 3 статті 19 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (далі – Закон) мінімальний обсяг коштів Фонду не може бути нижчим за 2,5 відсотка від суми гарантованих Фондом коштів вкладників у межах суми відшкодування з урахуванням суми зборів з учасників Фонду, які мають надійти протягом поточного кварталу.

За розрахунками, здійсненими відповідно до Методики оцінки фінансової стійкості Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, показник фінансової стійкості Фонду (ФСФ) станом на 01.01.2021 становив 4,85%, що є достатнім згідно вимог законодавства.

Оцінка прогнозованої фінансової стійкості Фонду на наступні (плинні) дванадцять місяців, здійснена відповідно до Методики оцінки фінансової стійкості Фонду гарантування

вкладів фізичних осіб та показує прогнозну можливість зниження показника фінансової стійкості Фонду до рівня 2,0%, що є показником нижчим за нормативне значення, проте, у разі реалізації таких ризиків, у Фонду буде достатньо власних коштів для самостійного подолання наслідків без додаткового залучення коштів держави.

Стан фінансової стійкості Фонду станом за 31.12.2020 та прогноз її стану протягом наступних 12-ти місяців наведений у таблиці 6.4.1.

Прогнозний розрахунок включає також потенційні ризики Фонду щодо витрат Фонду на виплату відшкодування вкладникам банків, які можуть бути визначені неплатоспроможними в 2020 році у розмірі близько 10 322,5 млн грн.

Розрахунок прогнозованої фінансової стійкості Фонду (ФСФ), млн грн

Таблиця 6.4.1

Інформація станом на дату	Фінансова стійкість Фонду (ФСФ=КФ/ГКФ)	Гарантовані фондом кошти відшкодування за вкладками (ГКФ)	Кошти Фонду (КФ)	Профіцит/дефіцит коштів (+/-)
31.12.2020	4,8%	353 539	17 135,2	8 296,7
Прогноз	31.01.2021	354 000	16 997,0	8 147,0
	28.02.2021	359 300	13 373,2	4 390,7
	31.03.2021	366 500	13 348,0	4 185,5
	30.04.2021	373 500	12 128,0	2 790,5
	31.05.2021	381 500	10 988,0	1 450,5
	30.06.2021	387 700	11 218,1	1 525,6
	31.07.2021	395 000	10 249,4	374,4
	31.08.2021	402 500	9 351,1	-711,4
	30.09.2021	410 100	10 019,5	-233,0
	31.10.2021	417 900	9 266,4	-1 181,1
	30.11.2021	425 700	8 510,5	-2 132,0
	31.12.2021	433 800	9 824,4	-1 020,6

6.5. Фінансові інвестиції Фонду

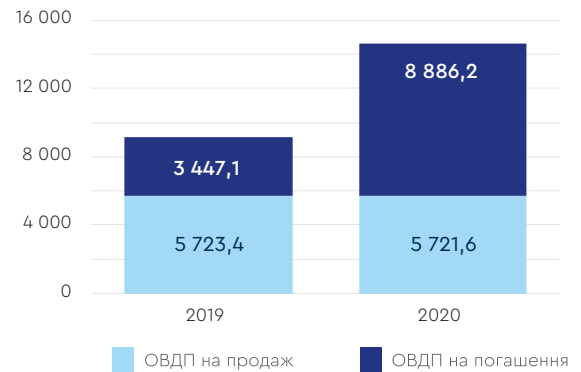
Відповідно до функцій Фонду, визначених Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», та з метою захисту від інфляційних процесів та для поповнення коштів Фонд здійснював інвестування тимчасово вільних коштів в державні цінні папери України (далі – ОВДП) на принципах безпеки фінансових інвестицій, дотримання умов ліквідності Фонду, прозорості та ефективності інвестиційної діяльності.

Інвестування коштів відбувалось згідно Інвестиційного плану Фонду гарантування фізичних осіб на 2020 рік, затвердженого рішенням адміністративної ради Фонду від 10.12.2019 №21, зі змінами, внесеними рішенням адміністративної ради Фонду від 03.12.2020 №15, відповідно якого було протягом звітного періоду інвестовано 11 482,0 млн грн в ОВДП з терміном обігу до одного року, при чому, 2 682,1 млн грн були інвестовані повторно у зв'язку з тим, що у першій половині 2020 року відбувалися короткострокові інвестиції (до 6 місяців), погашення яких припало на 2020 рік, тому виникла можливість повторного інвестування цих коштів. Таким чином, в 2020 році з 9 500 млн грн запланованих інвестицій, з урахуванням повторного інвестування, було інвестовано 8 799,8 млн грн, що складає 92,6 відсотка від запланованого обсягу.

Рівень доходності ОВДП на фондовому ринку протягом 2020 року був волатильним від суттєвого зниження у червні-вересні та істотного зростання у жовтні-грудні. Фінансові інвестиції Фонду в ОВДП, здійснені в першій половині року, мали доходність від 9,53 до 11,28 відсотків річних. У середині року відбулося зниження до 7,82 відсотків річних. В кінці року рівень доходності ОВДП, що торгувались на фондовому ринку, піднявся до 10,8–11,6 відсотків річних. На рисунку 6.5.1 наведено динаміку доходності фінансових інвестицій Фонду протягом 2020 року.

Рис. 6.5.2. Динаміка інвестиційного портфелю Фонду, млн грн

Загалом протягом 2020 року Фонд отримав 7 136,7 млн грн надходжень від інвестицій в ОВДП, а саме:

- купонний дохід – 1 107,9 млн грн;
- погашення ОВДП – 6 028,8 млн грн.

На початку року балансова вартість портфелю цінних паперів Фонду становила 9 170,5 млн грн, із яких вартість ОВДП, що були отримані Фондом в якості кредиту Міністерства фінансів України в обмін на векселі Фонду та утримуються у рамках бізнес-моделі, метою якої є, як утримання активів для одержання грошових потоків, передбачених договором, так і продаж фінансових активів, складала 5 723,4 млн грн, або 62,4 відсотки. Інша частина ОВДП, балансовою вартістю 3 447,1 млн грн, або 37,6 відсотки, утримувалась у рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання фінансових активів для одержання договірних грошових потоків.

На кінець 2020 року загальна вартість портфелю цінних паперів Фонду зросла до 14 607,8 млн грн, із яких 39,2 відсотки від загального обсягу – ОВДП, отримані в якості кредиту Міністерства фінансів України в обмін на векселі Фонду, вартість яких становить 5 721,6 млн грн. Фінансові інвестиції Фонду в ОВДП, що утримуються у рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання фінансових активів для одержання договірних грошових потоків, складають 60,8 відсотків інвестиційного портфелю, балансова вартість 8 886,2 млн грн. На рисунку 6.5.2. наведено динаміку інвестиційного портфелю Фонду.

Інвестиційним планом Фонду на 2020 рік була передбачена сума в розмірі 505 млн грн для можливих фінансових інвестицій при виведенні банків з ринку шляхом створення перехідного банку. Оскільки виведення банків з ринку таким шляхом у 2020 році не відбувалось, інвестицій в акції перехідного банку не було.

Звіт про виконання Інвестиційного плану Фонду за 2020 рік наведено в Додатку 1.

7. Взаємодія з громадськістю та міжнародними організаціями

7.1. Зв'язки з громадськістю та інформаційна політика Фонду

У 2020 році ситуація в банківському секторі, як в цілому в країні, розвивалася під впливом запроваджених у березні карантинних обмежень для недопущення поширення коронавірусної хвороби COVID-19. З метою попередження можливого відтоку депозитів через панічні настрої населення, характерного для попередніх кризових періодів, одним із основних комунікаційних завдань Фонду стало забезпечення громадськості всебічною інформацією про принципи функціонування системи гарантування вкладів. Також Фонд продовжував інформувати про порядок отримання гарантованого відшкодування, виведення неплатоспроможних банків з ринку, задоволення вимог кредиторів, продаж та управління активами банків, а також про судові процеси та стягнення шкоди з пов'язаних з банками осіб. Особлива увага приділялась антикризовим комунікаціям, донесенню позиції Фонду щодо нагальних питань, що стосуються ліквідації банків, ринку проблемних активів тощо.

У 2020 році Фонд запустив оновлену версію свого основного каналу комунікацій – офіційної сторінки Фонду гарантування в мережі Інтернет – www.fg.gov.ua. Серед переваг оновленого сайту – адаптація до різних пристроїв (зручний перегляд з не тільки з комп'ютерів, а й зі смартфонів), сучасний дизайн та зручний інтерфейс. Також існує адаптивна версія сайту для людей з вадами зору, яка дозволяє змінювати сторінки сайту на біло-чорні висококонтрастні теми. Структурно оновлений сайт значно спрощує доступ до інформації про діяльність Фонду, неплатоспроможні банки та продаж їх активів, а також про виплати коштів вкладникам і розрахунок з кредиторами. Для кожного банку, що перебуває в управлінні чи був виведений Фондом з ринку, розроблено індивідуальну «картку», в якій зібрано вичерпну інформацію про установу. Крім того, на сайті налаштовано зручний доступ до документів, фото- та відеоматеріалів, інфографічних матеріалів. Також відвідувачі сайту можуть скористатися спрощеними формами зворотного зв'язку і подачі заявок.

Протягом року на сайті Фонду активно оприлюднювалась вся інформація щодо діяльності Фонду та банків, що ліквідуються, в тому числі новини, прес-релізи, оголошення, статистичні дані та звітність тощо. Загалом протягом 2020 року офіційну сторінку Фонду відвідало понад 325 тис. користувачів (рис. 7.1.1.).

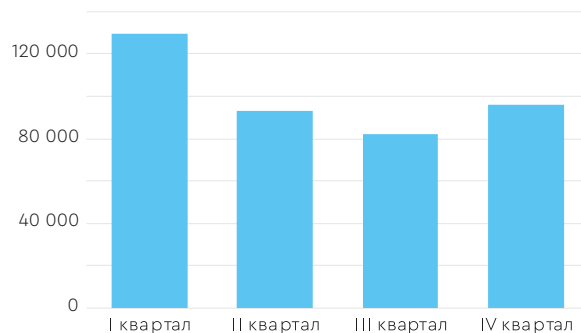
Враховуючи пошквдження онлайн-комунікацій, що стало наслідком запровадження карантинних обмежень, протягом звітного року сторінка Фонду в соціальній мережі Facebook стала другим за важливістю каналом комунікацій, де Фондом здійснюється публікація новин, коментарів представників Фонду, у тому числі відео-коментарі, щодо актуальних питань, роз'яснення для вкладників, кредиторів та інших користувачів. Загалом було підготовлено 70 інформаційних роликів для розміщення на сторінках Фонду в соціальних мережах та каналі у відеохостингу YouTube. Також для візуалізації контенту було створено анімаційних відеороликів та інфографіка. Для структурування інформації про діяльність Фонду та функціонування системи гарантування вкладів, що публікується на сторінці Фонду в соціальній мережі Facebook, запроваджено наступні рубрики: «Хочу знати», «Світовий досвід», «Цитата дня», «Міфи про Фонд», «Термінологія СГВ».

За 2020 рік кількість підписників сторінки Фонду в соцмережі Facebook зросла в 5 разів – з 5,5 тис. осіб до 28 тисяч осіб. Протягом 2020 року повідомлення Фонду на сторінці в соціальній мережі побачило понад 11 млн осіб, тоді як у 2019 році – 90 тис. осіб.

У 2020 році було проведено онлайн-презентацію дослідження Фонду, проведеного у 2019 році за підтримки проєкту USAID «Трансформація фінансового сектору», щодо обізнаності про систему гарантування вкладів та фінансові настрої громадян. Як свідчать результати дослідження, порівняно з 2017 роком зросла частка опитаних, що зберігають понад половину своїх коштів у банку (з 8% до 13%), що свідчить про поступове відновлення довіри до банківського сектору. При цьому зросла кількість тих, хто вважає, що гарантовану суму варто збільшити. Так, у 2017 році частка опитаних, які задоволені поточним рівнем відшкодування, становила 47%, а у 2019 році – скоротилася до 41%.

Протягом 2020 року Фондом було підготовлено та розіслано інформаційним агентствам і представникам ЗМІ близько 300 прес-релізів, організовано більше 50 тематичних інтерв'ю для ЗМІ, виступів на телебаченні тематичних та коментарів, опубліковано 13 тематичних колонок спікерів Фонду, надано інформаційні матеріали журналістам для підготовки 10 статей, опублікованих в професійних економічних ЗМІ.

Рис. 7.1.1. Динаміка відвідування вебсайту Фонду у 2020 році

7.2. Консультування громадськості та співпраця з громадськими організаціями

Консультування громадськості є важливим механізмом забезпечення відкритості, доступності та прозорості діяльності Фонду.

Інформування громадськості у 2020 році здійснювалось Фондом шляхом надання всебічної інформаційної підтримки та консультаційної допомоги громадянам з питань роботи системи гарантування вкладів фізичних осіб в Україні.

У 2020 році розпочав роботу Інформаційно-консультаційний центр Фонду (далі – Центр). Робота Центру спрямована на здійснення проактивних комунікацій з метою захисту прав та інтересів вкладників та кредиторів банків, інформаційну підтримку громадян – споживачів фінансових послуг, підвищення рівня знань громадян про систему гарантування вкладів фізичних осіб, надання повної та актуальної інформації стосовно виведення неплатоспроможних банків з ринку та довідкової допомоги.

Змістовну інформаційну підтримку з розширеного кола питань щодо роботи системи гарантування вкладів в Україні отримували не тільки вкладники неплатоспроможних банків, але й особи, які мають намір взяти участь у відкритих торгах та придбати активи (майно) неплатоспроможних банків.

Також, у 2020 році не втрачали актуальності питання щодо виплати гарантованого відшкодування, в т. ч. за рішеннями судів, необхідності роз'яснень щодо процедури повернення до неплатоспроможних банків простроченої заборгованості за кредитами, уточнення фізичними та юридичними особами інформації щодо задоволення вимог кредиторів.

Ефективні дії працівників Фонду були спрямовані на організацію доступу до публічної інформації та надання громадянам фахових консультацій, письмових відповідей на звернення та запити на інформацію з питань роботи системи гарантування в Україні, проведення заходів щодо захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників під час ліквідації неплатоспроможних банків та надання роз'яснень і всебічної допомоги під час оформлення документів.

Незважаючи на введення карантину на усій території України з метою запобігання поширенню коронавірусної хвороби COVID-19, Центром забезпечено дистанційну взаємодію з громадянами та продовжено виконання всіх функцій, покладених на нього законодавством.

Так, впродовж 2020 року, Інформаційно-консультаційним центром було надано 988 консультацій громадянам. З метою забезпечення доступу громадян до публічної інформації управлінням з питань інформаційної політики було надано 831 відповідь на запити щодо отримання публічної інформації, розпорядником якої є Фонд (рис. 7.2.1.).

Доступним та популярним для користувачів каналом комунікацій, який забезпечує додзвонювачів актуальною, достовірною і повною інформацією щодо діяльності Фонду є «гаряча лінія» Фонду. Загальна кількість роз'яснень та консультацій, що були надані телефоном, складає 44 279. Цей канал зв'язку використовується для оперативного надання громадянам інформації щодо діяльності неплатоспроможних банків та налагодження Фондом зворотного зв'язку з додзвонювачами, в тому числі зі звернень, що мають ознаки скарг.

За допомогою «Гарячої лінії» Фонду вкладники отримують інформаційну підтримку з питань роботи неплатоспроможних банків, щодо процедури отримання гарантованої суми в банках-агентах Фонду, консультації з питань процедури погашення заборгованості за кредитами у неплатоспроможних банків та інформацію щодо виплати гарантованої суми відшкодування, роз'яснення щодо рішень Фонду та отримання фахової консультації щодо захисту прав та охоронюваних Законом інтересів вкладників

Працівниками довідкової (інформаційної) служби Фонду здійснювались вихідні дзвінки та інші інформаційні заходи в рамках інформаційних кампаній серед позичальників неплатоспроможних банків щодо необхідності сплати заборгованості за кредитами, можливості проведення реструктуризації кредитної заборгованості.

Рис. 7.2.1. Взаємодія з громадськістю протягом 2020 року

Впродовж 2020 року працівниками Фонду здійснювався особистий прийом та консультування потенційних учасників відкритих торгів з продажу активів банків, що ліквідуються, позичальників, стосовно порядку проведення реструктуризації та погашення заборгованості за кредитами у неплатоспроможних банках, процедури продажу прав вимоги за таким кредитами. Крім того, працівники інформаційно-консультаційного центру Фонду забезпечували прийом заяв від потенційних покупців щодо нерозголошення конфіденційної інформації для отримання доступу до віртуальної кімнати даних Фонду, надавали ґрунтовні роз'яснення щодо порядку участі в аукціонах. Зокрема, у 2020 році було прийнято 54 заяви щодо отримання доступу до віртуальної кімнати даних Фонду.

Також надавалися консультації зацікавленим особам стосовно порядку проведення відкритих торгів (аукціонів) та безпосереднього продажу активів.

У 2020 році Фонд продовжив роботу з налагодження ефективного взаємодії між Фондом та представниками громадських організацій вкладників банків.

Поєднання зусиль громадськості та Фонду спрямовані на встановлення дієвого громадського контролю за діяльністю уповноважених осіб Фонду, питань удосконалення законодавства і роботи з пов'язаними з неплатоспроможними банками особами в частині заподіяної банкам шкоди.

Також, з метою залучення представників громадськості до процесів, пов'язаних із реалізацією активів неплатоспроможних банків, Фонд проводив зустрічі, на яких обговорювались питання якості активів неплатоспроможних банків та, проблемні і чутливі для вкладників, питання продажу активів неплатоспроможних банків через систему «ProZorro. Продажі».

7.3. Фінансова просвіта та захист прав вкладників

У 2020 році важливим напрямком роботи Фонду була робота з підвищення фінансової грамотності населення та обізнаності громадян про систему гарантування вкладів, права і обов'язки споживачів фінансових послуг.

Фонд систематично проводив просвітні заходи для школярів, студентів вищих навчальних закладів, працівників бюджетних установ, осіб, що перебувають на обліку в центрах зайнятості, підприємців.

Крім того, у 2020 році Фонд продовжив співпрацю з Проектом міжнародної технічної допомоги «Трансформація фінансового сектору», що реалізується за участю Агентства США з міжнародного розвитку (USAID).

Разом з іншими партнерами Проекту було проведено та визначено переможців Конкурсу відео-робіт на тему «Фінансова грамотність» серед студентів вищих навчальних закладів України. Конкурс проводився в рамках святкування Всесвітнього тижня грошей в Україні-2020 (Global Money Week-2020).

Триває робота Національного проекту з фінансової грамотності, який реалізується спільно з партнерами – громадською організацією «Діловий клуб «Партнер» та Університетом банківської справи. Проект триватиме три роки. Основною місією Проекту є формування в суспільстві фінансової культури та чіткого розуміння цінності створення власного сімейного капіталу, як запоруки гідного життя та реалізації прав і свобод кожної людини.

Фахівці Фонду разом з представниками ГО «Діловий клуб «Партнер» провели серію навчальних тренінгів з фінансової грамотності для підвищення кваліфікації викладачів спецкурсу «Фінансова грамотність» закладів загальної середньої освіти, професійно-технічних ліцеїв та коледжів. Тренінги проходили на базі обласних інститутів післядипломної освіти у в Ужгороді, Черкасах, Івано-Франківську, Краматорську, Херсоні.

Крім того, у вересні 2020 року фахівці Фонду разом з представниками ГО «Діловий клуб «Партнер» взяли участь у онлайн-(не)конференції EdCamp Одеса «Фінансова грамотність та підприємливість: застосувати не можна ігнорувати».

Розширюється коло стратегічних партнерів Фонду за напрямком підвищення фінансової грамотності населення. Так, Фондом було підписано Меморандум про партнерство та співробітництво між Уповноваженим Президента України з прав дитини. В рамках співпраці було розроблено методичні матеріали для тренінгового посібника з фінансової грамотності для десятикласників, а також проведено серію онлайн тренінгів для тренерів та для представників Національної ради дітей.

Під час святкування Всесвітнього дня заощаджень відбулись інформаційні заходи в соціальних мережах, в тому числі, було проведено спеціальний міні-марафон «Всесвітній день заощаджень 2020».

Онлайн захід було проведено в рамках святкування «Всесвітнього дня заощаджень 2020» за участю представника офісу Уповноваженого Президента України з прав дитини. Фахівці відділу фінансової просвіти управління з питань інформаційної політики виступили з тренінгами-лекціями на теми «Історія Всесвітнього дня заощаджень. Історія грошей України», «Заощадження – твоя впевненість у майбутньому» та «Заощаджуй екологічно».

Розширено перелік онлайн-каналів взаємодії з цільовою аудиторією. Так, у 2020 році Фондом запущено сторінку Національного проекту з фінансової грамотності у мережі Фейсбук, та сторінку освітнього проекту Фонду «Фінкульт» у сервісі відеохостингу YouTube та каналі Telegram, що дозволить більш ефективно залучати різні цільові аудиторії.

Захист прав вкладників

Відповідно до стратегічних завдань фінансового сектору до 2025 року, одним із найважливіших для Фонду завдань є забезпечення фінансової стійкості та відновлення довіри до банківської системи, захист інтересів вкладників та кредиторів банків, виконання завдання щодо виявлення, виправлення та запобігання порушенню прав та інтересів вкладників та забезпечення відповідного контролю за дотриманням банками встановлених Фондом вимог.

Як свідчать результати загальнонаціонального опитування українських споживачів фінансових послуг щодо обізнаності про систему гарантування вкладів фізичних осіб, наявність гарантій Фонду є ключовим чинником вибору споживачем банку для відкриття рахунку (57% респондентів). Тобто, впевненість споживача фінансових послуг у додатковому захисті та безпеці своїх коштів є одним із головних чинників для зберігання коштів у банку. Отже, рівень обізнаності споживача про систему гарантування вкладів прямо впливає на відновлення довіри до банківського сектору та фонду. Більш того, саме банкам споживачі надають перевагу, як найбільш надійному джерелу інформування про банківські послуги (50%).

У зв'язку із вищевикладеним, відділом захисту прав вкладників розроблена Програма заходів, спрямованих на захист прав вкладників, головними очікуваними результатами від реалізації якої буде:

- підвищення довіри вкладників до Фонду (сприйняття Фонду як гаранта та захисника);
- отримання вкладниками повної та прозорої інформації для прийняття усвідомленого рішення;
- розуміння вкладниками своїх прав;
- стандартизація та оптимізація вимог до банків;
- налагоджена якісна система взаємодії та комунікації з банками.

Реалізація вищевикладених заходів знизить ризики для вкладників в частині отримання ними несвоечасної та недостовірної інформації про систему гарантування вкладів фізичних осіб, врегулює порядок комунікації з банками-учасниками, покращить роботу Фонду в напрямку захисту прав вкладників з банками-учасниками та сприятиме зміцненню довіри споживачів фінансових послуг до Фонду, посилюватиме роль Фонду як надійного партнера при реалізації функції захисту прав вкладників.

За звітний період Фондом вже було реалізовано наступні заходи:

З метою удосконалення системи контролю Фондом за виконанням банками-учасниками Фонду заходів щодо захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників, спрощення документообігу при укладенні банками договорів з вкладниками було розроблено проєкт змін до Інструкції про порядок здійснення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників,

затвердженої рішенням виконавчої дирекції Фонду 26.05.2016 № 825 (далі – Інструкція). Зміни були зумовлені потребою спрощення порядку оприлюднення інформації та документів на вебсайті банку, оптимізації роботи банків щодо ознайомлення клієнтів банків з системою гарантування, необхідності уточнення порядку здійснення Фондом контролю за виконанням банками-учасниками Фонду заходів щодо захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників, виконання зобов'язань України у сфері європейської інтеграції. Рішенням виконавчої дирекції Фонду від 23 липня 2020 № 1399 були затверджені зміни до Інструкції, які зареєстровані Міністерством юстиції України 11 серпня 2020 року за N 773/35056, та набули чинності 26.08.2020.

Також розроблено вимоги та матеріали для створення окремого розділу на вебсайті Фонду, і як наслідок на офіційній сторінці Фонду було створено розділ «Захист прав вкладників».

Одним із завдань Фонду також є забезпечення дотримання банками-учасниками Фонду вимог до змісту договорів банківського вкладу, договорів банківського рахунку з питань, що стосуються функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб, вимог щодо порядку розкриття інформації для вкладників про умови надання банківських послуг із залучення вкладів, а також забезпечення дотримання банками-агентами Фонду прав вкладників при виплаті гарантованих сум відшкодування. Один із акцентів – контроль за розкриттям інформації про систему гарантування вкладів на вебсайтах фінансових установ.

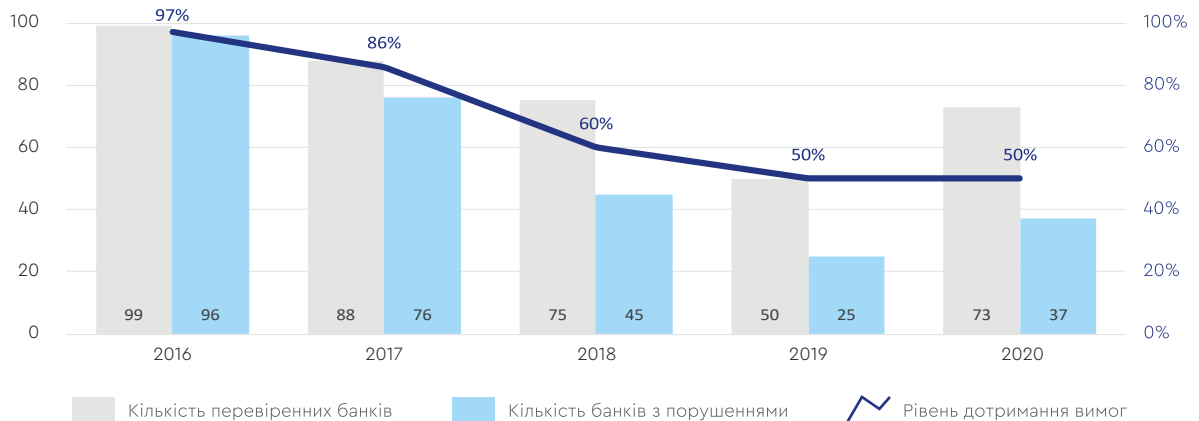
У звітному році Фондом було здійснено дистанційний моніторинг діяльності 73 банків-учасників Фонду за I та II півріччя 2020 на предмет відповідності вимогам Інструкції. За результатами моніторингу направлені листи банкам, які порушили Інструкцію, отримано зворотній зв'язок від банків та проведено контроль усунення порушень у сфері гарантування вкладів фізичних осіб.

Останній моніторинг засвідчив: кількість порушень зменшилася майже удвічі – з 97% від загальної кількості перевіряних банків у 2016 році до 50% у 2020 році. Так, протягом 2020 року порушень не виявлено у 36 банках (майже 50% всіх банків). Зокрема, відсутні зауваження за такими критеріями як наявність окремого розділу з інформуванням про систему гарантування та посиланням на головній сторінці вебсайту банку; наявність копії свідоцтва банку-учасника Фонду; наявність інформації про розмір гарантованої суми та найголовніше – наявність ціни банківських послуг.

Завдяки постійному контролю з боку Фонду спостерігається позитивна динаміка рівня дотримання вимог щодо розкриття інформації про систему гарантування банками-учасниками Фонду за 2016–2020 роки (рис. 7.3.1.).

Рис. 7.3.1. Рівень дотримання банками вимог Фонду щодо розкриття інформації про систему гарантування

Разом з тим, Фонд запобігає порушенню прав вкладників шляхом постійного моніторингу банківських продуктів та інформації на вебсайтах, пов'язаних із наданням фінансових послуг. З досвіду минулих років Фонд неодноразово виявляв факти запровадження банками ризикованих для вкладників продуктів. При цьому, банки не забезпечували повного та прозорого інформування клієнтів про зміст та ціну таких продуктів і пов'язані із ними ризики та юридичні наслідки. За результатами аналізу проводиться відповідна робота з банками та надаються висновки та пропозиції щодо банківських продуктів, які не враховують умов гарантування вкладів та створюють ризик для вкладників втратити своє право на отримання гарантованої суми відшкодування.

Крім того, у звітному році Фондом при здійсненні регулярного моніторингу інформації на вебсайтах, пов'язаних із наданням фінансових послуг, були виявлені ризики, які можуть призвести до фінансових втрат споживачів фінансових послуг. Наприклад, одна з таких компаній розробила онлайн-майданчик, за допомогою якого пропонувала споживачам заробити 23% річних у гривні на онлайн-МФО, шляхом оформлення «вкладу» на визначених умовах. При цьому, в рекламі та описі даної послуги здійснювалось маніпулювання термінами «вклад» та «вкладник», при тому, що послуга є не вкладом, а позицією однієї фізичної особи іншій фізичній особі (P2P-кредитування). Це призводить до порушення прав споживачів фінансових послуг, а саме: права на необхідну, доступну та достовірну інформацію щодо отримання фінансових послуг (визначення сторін правовідносин, предмету договору, умов розрахунків, відповідальність та гарантії). Додатково були опрацьовані форуми та відгуки споживачів, які користувались P2P-кредитуванням на інших онлайн-майданчиках, та здійснені наступні висновки: споживачі, які виступили інвесторами, не отримують достовірної та повної інформації про послугу та ризики; відсутність колл-центрів, які б надавали консультації; втрата інвесторами від 30%-95% власних коштів. Фондом повідомлено управління захисту прав споживачів фінансових послуг НБУ про виявлені Фондом ризики порушення прав вкладників за умови користування ними послугами такої компанії з метою реалізації спільних заходів Фонду та НБУ в частині захисту прав споживачів фінансових послуг (вкладників) та вжиття необхідних заходів.

Пандемія COVID-19 стала рушійною силою для надавачів фінансових послуг зосередити свою діяльність на створенні нових цифрових послуг та просування їх через он-лайн канали. Такі послуги привертають свою увагу зручністю у використанні та/або високою дохідністю, однак, для споживача є досить ризикованими. З метою мінімізації ризиків для вкладників/потенційних вкладників Фондом здійснюється посилений моніторинг таких пропозицій. Таким чином, було проаналізовано значний обсяг матеріалів на тему електронних гаманців і електронних коштів (нормативно-правові акти, вебсайти постачальників послуг, вебсайти банків-емітентів електронних грошей), на підставі яких було підготовлені інформаційні матеріали для розміщення у соціальних мережах.

Також, за результатами аналізу інформаційних порталів та форумів споживачів фінансових послуг виявлені проблемні питання, які вимагали надання роз'яснень з боку професійних учасників фінансової системи. Фондом висвітлено методологічні рекомендації для вкладників щодо механізмів реалізації позасудового вирішення спірних питань, що виникають під час укладання/дії договорів з банками та «Шпаргалка для вкладників». Такі ініціативи реалізовано шляхом створення окремих вкладок на вебсайті Фонду та просування у соціальних мережах. Окрім того, підготовлено матеріали для рубрики Фонду у соціальній мережі Facebook по негарантованим вкладам, а саме: щодо вкладів на індивідуальних умовах (п.п. 7 ч. 4 ст. 26 Закону), щодо вкладів, що використовуються як забезпечення за кредитом (п.п. 8 ч. 4 ст. 26 Закону), щодо вкладів, розміщених на вклад у банку особою, яка надавала банку професійні послуги як аудитор, оцінювач (п.п. 5 ч.4 ст. 26 Закону). Також створено на сторінці Фонду у соціальній мережі Facebook рубрики «Вклади, які не гарантуються».

В рамках співпраці між Фондом та НБУ прийнята активна участь у семінарах та робочих групах з підготовки Національної стратегії фінансової інклюзії в Україні за наступними темами: «Фінансові продукти», «Продукти та провайдери ЦФП», «Захист прав споживачів фінансових послуг», при цьому надано ряд пропозицій стосовно необхідності зміни характеристик продуктів; створення єдиних стандартів депозитних договорів; необхідності нормативного врегулювання діяльності фінтех-проектів - мобільних додатків (банки без відділень, необанки) та встановлення банками індивідуальних процентних ставок.

7.4. Міжнародна співпраця

Фонд, як постійний член Міжнародної асоціації страховиків депозитів (МАСД) та Європейського форуму страховиків депозитів (ЄФСД), у звітному році брав активну участь у роботі цих організацій. Крім того, протягом звітного періоду Фонд активно співпрацював з міжнародними фінансовими та донорськими організаціями – Світовим банком, Міжнародним валютним фондом, Агентством США з міжнародного розвитку (USAID), Європейським банком реконструкції і розвитку, Управлінням технічної допомоги Міністерства фінансів США.

Незважаючи на введення карантину в березні 2020 року на усій території України, з метою запобігання поширенню коронавірусу COVID-19, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб продовжував виконувати усі функції, покладені на нього законодавством. Для цього було забезпечено дистанційну роботу співробітників Фонду, а міжнародне співробітництво переведено в онлайн формат.

У 2020 році Фонд продовжив головувати у Євразійському регіональному комітеті МАСД (ЄАРК МАСД). Так, 26 листопада 2020 року було проведено в онлайн-форматі чергові щорічні збори ЄАРК МАСД, основними цілями яких були обмін досвідом протидії кризовим явищам пов'язаним з пандемією та визначення подальшого напрямку руху Євразійського комітету. Основний акцент обговорення був зроблений членами ЄАРК на тому, як організації працюють в умовах пандемії, та які заходи приймаються для захисту фінансової системи від кризових явищ, що виникли як наслідок карантинних обмежень.

Фонд гарантування вкладів два роки очолював Євразійський комітет МАСД. В 2020 році термін головування підійшов до завершення і було обрано нового Голову комітету, яким став директор білоруської Агенції відшкодування депозитів Валерій Теліпко.

У 2020 році Фонд представляв Україну на загальних зборах МАСД та щорічних зборах членів ЄФСД, що проходили в онлайн форматі в листопаді та червні 2020 року відповідно.

На постійній основі Фондом здійснювалось щоквартальне оновлення звіту щодо значущих новин у діяльності для Європейського комітету МАСД, проведено заповнення масштабного щорічного дослідження МАСД щодо діяльності систем гарантування вкладів.

У звітному році Фонд продовжував активну співпрацю з Проектом USAID «Трансформація фінансового сектору» у сфері підвищення обізнаності громадян про систему гарантування вкладів фізичних осіб.

Також в онлайн форматі на постійній основі здійснювалася співпраця з Управлінням технічної допомоги Міністерства фінансів США, що полягала в наданні експертних консультацій з різноманітних аспектів процесу виведення неплатоспроможних банків з ринку та роботи із проблемними активами.

Окрім того, продовжив роботу Проект Європейського банку реконструкції і розвитку «Допомога у реструктуризації боргу та дотримання вторинного законодавства ЄС», консультантом якого відібрано міжнародний консорціум провідних консультаційних компаній. Проект полягає в наданні допомоги Фонду зокрема, у таких напрямках як реструктуризація заборгованості Фонду гарантування вкладів фізичних осіб перед Міністерством фінансів України та впровадження у роботі Фонду вимог директив Європейського Парламенту про системи гарантування та врегулювання неплатоспроможності банківських установ.

З метою розбудови ефективної системи гарантування вкладів та врегулювання банків, Україна прагне до впровадження міжнародних стандартів та бере до уваги найкращий досвід, напрацьований різними країнами у цій сфері. Реалізація положень базових міжнародних документів допоможе краще захистити вкладників, більш ефективно вирішувати проблеми неплатоспроможних фінансових установ.

Фонд висловлює щирі подяку всім міжнародним партнерам за співпрацю.

8. Правове та регуляторне середовище

8.1. Удосконалення законодавчої бази та регуляторна діяльність Фонду

Основною подією 2020 року у сфері удосконалення законодавчої бази діяльності Фонду стало ухвалення 13 травня 2020 року Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення деяких механізмів регулювання банківської діяльності» № 590-ІХ. Цим законом серед іншого запроваджуються оновлені механізми виведення банків з ринку, які спрямовані на удосконалення ліквідаційної процедури та задоволення вимог якомога більшої кількості кредиторів банків, що ліквідуються, удосконалення механізмів можливої участі держави у виведенні банку з ринку, а також комплекс норм щодо врегулювання особливостей судового провадження у справах щодо виведення банків з ринку. Такий крок сприятиме надійності та стабільності банківської системи, відновленню довіри до неї з боку вкладників і кредиторів.

В продовження розвитку напрямку щодо відновлення довіри вкладників до банківської системи України, Фондом протягом 2020 року продовжувались вживатись заходи щодо виявлення осіб, які довели, або були причасні до банкрутства банків, що виводяться з ринку, а також удосконалення механізмів судового та позасудового врегулювання питань стягнення шкоди (збитків) з таких осіб та задоволення вимог якомога більшої кількості вкладників та кредиторів таких банків. З цією метою Фонд у співпраці з іншими державними органами продовжував працювати над удосконаленням законодавчих норм.

Так, завдяки цій співпраці внесено та зареєстровано у Верховній Раді України, такі законопроекти:

- Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів виведення банків з ринку та задоволення вимог кредиторів цих банків» (реєстраційний номер 4546, дата подання: 24 грудня 2020 року).
- Проект Закону України «Про внесення змін до статті 128 Кримінального процесуального кодексу України щодо особливостей набуття Фондом гарантування вкладів фізичних осіб статусу цивільного позивача» (реєстраційний номер 4547, дата подання: 24 грудня 2020 року).

Ці законодавчі ініціативи були підтримані та наразі удосконалюються за участі Міжнародного валютного фонду.

Окрім цього, Фондом в рамках виконання Меморандуму про економічну і фінансову політику, схваленого Радою директорів Міжнародного валютного фонду 09 червня 2020 року, що містять заходи та умови, які реалізував та планує реалізувати і дотримуватись Уряд України та Національний банк України протягом періоду дії програми у 2020 – 2021 роках, а також конкретні кроки, необхідні для успішного проходження переглядів та отримання наступних траншів за програмою (далі – Меморандум), за участі Міжнародного валютного фонду та Національного банку України вживаються заходи щодо визначення механізму реструктуризації боргу Фонду перед державою, забезпечення його фінансової стійкості, та, як наслідок, збільшення суми відшкодування коштів за вкладами, та входження АТ «ОЩАДБАНК» до системи гарантування вкладів фізичних осіб, що також сприятиме відновленню довіри вкладників та кредиторів до фінансової системи України.

На виконання статті 14 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» протягом 2020 року у рамках здійснення нормативного регулювання системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку Фондом гарантування вкладів фізичних осіб було прийнято та

розміщено на офіційному вебсайті Фонду з метою організації консультацій з громадськістю **8 регуляторних актів**, а саме:

1. Проект рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб «Про затвердження Змін до Положення про особистий прийом громадян у Фонді гарантування вкладів фізичних осіб». Дата розміщення на вебсайті: 28 грудня 2020 року .
2. Проект рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб «Про затвердження Змін до Положення про порядок ведення реєстру учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб». Дата розміщення на вебсайті: 14 грудня 2020 року.
3. Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 17 листопада 2020 року № 1967 «Про затвердження Змін до Положення про порядок накладання Фондом гарантування вкладів фізичних осіб адміністративних штрафів», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 30 грудня 2020 року за № 1326/35609. Дата розміщення на вебсайті: 01 жовтня 2020 року.
4. Проект рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб «Про затвердження Положення про особливості виконання банками, віднесеними до категорії неплатоспроможних, вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдженню зброї масового знищення, порядок здійснення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб нагляду (контролю) за цими банками у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдженню зброї масового знищення та порядок надання та розгляду повідомлень про порушення вимог законодавства у зазначеній сфері». Дата розміщення на вебсайті: 17 червня 2020 року.
5. Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 23 липня 2020 року №1399 «Про затвердження Змін до Інструкції про порядок здійснення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 11 серпня 2020 року за № 773/35056. Дата розміщення на вебсайті: 16 червня 2020 року.
6. Проект рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 18 червня 2020 року № 1159 «Про затвердження Змін до Положення про порядок проведення перевірок учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 07 серпня 2020 року за № 756/35039. Дата розміщення на вебсайті: 27 квітня 2020 року.
7. Проект рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 31 березня 2020 року № 696 «Про внесення змін до Правил формування та ведення баз даних про вкладників», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 16 квітня 2020 року за № 351/34634. Дата розміщення на вебсайті: 07 лютого 2020 року.
8. Проект рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 18 червня 2020 року № 1158 «Про затвердження Правил подання звітності до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та визнання такими, що втратили чинність, рішень виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 09 липня 2012 року № 4 і 5», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 31 серпня 2020 року за № 831/35114. Дата розміщення на вебсайті: 05 лютого 2020 року.

Крім того, з метою удосконалення законодавчої бази діяльності Фонду було прийнято **18 нормативно-правових актів**, а саме:

1. Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 09 січня 2020 року № 35 «Про внесення змін до Положення про порядок визначення банків-агентів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 27 лютого 2020 року за № 212/34495.
2. Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 23 січня 2020 року № 148 «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 18 лютого 2020 року за № 181/34464.
3. Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 23 січня 2020 року № 149 «Про затвердження Змін до Положення про виведення неплатоспроможного банку з ринку», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 05 березня 2020 року за № 239/34522.
4. Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 23 січня 2020 року № 150 «Про внесення зміни у додаток до Інструкції про захист прав та охоронюваних законом інтересів вкладників», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 11 березня 2020 року за № 259/34542.
5. Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 23 січня 2020 року № 151 «Про затвердження Змін до Положення про порядок відшкодування Фондом гарантування вкладів фізичних осіб коштів за вкладками», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 11 лютого 2020 року за № 158/3444.
6. Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 02 березня 2020 року № 495 «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 11 березня 2020 року за № 253/34536.
7. Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 12 березня 2020 року № 575 «Про затвердження Змін до Правил пропускового та внутрішньооб'єктового режимів у Фонді гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 30 березня 2020 року за № 317/34600.
8. Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 23 березня 2020 року № 652 «Про затвердження Змін до Положення про виведення неплатоспроможного банку з ринку», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 24 квітня 2020 р. за № 376/34659.
9. Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 02 квітня 2020 року № 727 «Про внесення змін до Положення про порядок здійснення та розрахунку витрат Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на утримання та продаж заставленого майна», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 22 квітня 2020 року за № 366/34649.
10. Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 23 квітня 2020 року № 842 «Про внесення зміни до пункту 1.2 глави 1 розділу VI Положення про виведення неплатоспроможного банку з ринку», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 08 травня 2020 року за № 423/34706.
11. Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 09 липня 2020 року № 1312 «Про затвердження Змін до Положення про порядок складання і ведення реєстру акцептованих вимог кредиторів та задоволення вимог кредиторів банків, що ліквідуються», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 31 серпня 2020 року за № 829/35112.
12. Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 21 вересня 2020 року № 1715 «Про затвердження Положення про порядок створення, реєстрації випуску акцій, видачі банківської ліцензії перехідному банку», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 06 січня 2021 року за № 19/35641.
13. Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 03 листопада 2020 року № 1912 «Про визнання таким, що втратило чинність, рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 20 серпня 2013 року № 26 «Про затвердження Положення про порядок створення, реєстрації випуску акцій, видачі банківської ліцензії перехідному банку», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11 вересня 2013 р. за № 1568/24100 (із змінами)», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 06 січня 2021 року за № 20/35642.
14. Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 17 листопада 2020 року № 1965 «Про внесення змін до Положення про порядок розрахунку, нарахування і сплати зборів до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб і Методики оцінки фінансової стійкості Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 30 грудня за № 1328/35611.
15. Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 17 листопада 2020 року № 1966 «Про затвердження Положення про порядок делегування директором-розпорядником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб виконання окремих своїх повноважень іншим працівникам Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 06 січня 2021 року за № 18/35640.
16. Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 30 листопада 2020 року № 2031 «Про затвердження Змін до Положення про порядок проведення реструктуризації кредитної заборгованості фізичних осіб (крім фізичних осіб – підприємців) за кредитними договорами, виконання зобов'язань за якими забезпечене іпотекою, перед банками, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 18 грудня 2020 року за № 1262/35545.
17. Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 07 грудня 2020 року № 2056 «Про пілотний проєкт щодо надання в оренду нерухомого майна банку, процедура ліквідації якого здійснюється Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, шляхом проведення відкритих торгів (аукціонів)», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 28 січня 2021 року за № 108/35730.
18. Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 24 грудня 2020 року № 2155 «Про внесення змін до розділу VII Положення щодо організації продажу активів (майна) банків, що ліквідуються», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 20 січня 2021 року за № 87/35709.

Стратегія розвитку фінансового сектору до 2025 року

На виконання Меморандуму про взаєморозуміння та співробітництво між Національним банком України, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Фондом гарантування вкладів фізичних осіб та Міністерством фінансів України з питань підготовки та впровадження стратегії розвитку фінансового сектору України до 2025 року, укладеного у м. Києві 28 травня 2019 року, рішенням виконавчої дирекції Фонду від 13 січня 2020 року № 67 було затверджено Стратегію розвитку фінансового сектору України до 2025 року (далі – Стратегія 2025).

З метою забезпечення виконання заходів, визначених Дорожньою картою Стратегії 2025 у Фонді було створено робочу групу, в рамках роботи якої було започатковано ряд проєктів, зокрема із забезпечення набуття кредитними спілками та лайфвовими страховими компаніями статусу учасника Фонду, підготовчих заходів щодо входження АТ «Ощадбанк» до системи гарантування вкладів фізичних осіб, забезпечення фінансової стійкості Фонду.

8.2. Стратегія розвитку Фонду гарантування вкладів фізичних осіб до 2022 року

З метою розбудови інституційної спроможності Фонду та з урахуванням напрямків, визначених Стратегією 2025, у 2020 році Фондом було розроблено Стратегію розвитку Фонду до 2022, відповідно до якої стратегічними пріоритетами розвитку було визначено:

1. Забезпечення фінансової стійкості Фонду шляхом зміни до строків фінансового планування Фонду, врегулювання боргу Фонду та розбудови системи управління ризиками Фонду;
2. Мінімізацію майбутніх витрат Фонду через належну співпрацю інституцій фінансової стабільності, комплексну імплементацію законодавства ЄС, застосування процедури виведення неплатоспроможного банку з ринку безпосередньо Фондом та управління людськими ресурсами;
3. Збільшення задоволення вимог кредиторів шляхом реалізації дієвого механізму стягнення шкоди, удосконалення методології роботи з активами, мінімізації поточних витрат Фонду та реалізації активів у максимально короткі строки;
4. Підвищення довіри вкладників через скорочення строків початку виплати гарантованої суми, підвищення рівня доступу споживачів фінансових послуг до інформації про систему гарантування вкладів та поточні питання Фонду, рівня обізнаності та фінансової грамотності суспільства, а також розбудови системи гарантування для нових учасників.
5. Діджиталізацію бізнес-процесів шляхом впровадження системи управління бізнес-процесами Фонду та банків, що виводяться з ринку (BPM система) та створення WEB-порталу Фонду для клієнтів (Сайт корпоративний портал).

Оскільки ефективно функціонуюча система гарантування вкладів фізичних осіб та інститут врегулювання неплатоспроможності кредитних установ є невід'ємним елементом системи фінансової стабільності країни, Фонд зобов'язаний забезпечити рівень розвитку як системи гарантування вкладів так і інституту врегулювання неплатоспроможності кредитних установ відповідний зовнішнім викликам, в тому числі шляхом трансформації мандату Фонду. З цієї метою стратегією передбачено:

1. Повноцінне набуття Фондом мандату «мінімізатора ризиків» («risk minimizer») для системи страхування депозитів.
2. Розширення мандату Фонду в частині створення системи гарантування:
  - для вкладів членів кредитних спілок;
  - за зобов'язаннями страхових компаній перед страхувальниками за договорами накопичувального страхування життя.
3. Удосконалення внутрішньо-організаційних процесів Фонду на шляху трансформації його мандату від мінімізатора витрат («loss minimizer») до «мінімізатора ризиків» («risk minimizer»).

Реалізація Стратегії передбачає заходи щодо розвитку системи гарантування вкладів в цілому, захисту прав вкладника, зміни мандату Фонду та інституційного розвитку Фонду, а також максимальної діджиталізації його функціоналу. Окрім цього, з метою реалізації Стратегії Фонд співпрацюватиме з міжнародними організаціями, українськими організаціями у суміжних з ними сферах, а також залучатиме міжнародну технічну допомогу.

9. Управління ризиками та операційна діяльність

9.1. Управління ризиками Фонду

У відповідності до вимог Директиви 2014/49/ЄС та міжнародних стандартів ISO 31000 в 2020 році було продовжено розбудову ефективної та сучасної системи управління ризиками в Фонді, яка відповідає найкращим практикам в сфері страхування вкладів. Створено самостійний підрозділ – службу управління ризиками та колегіальний орган – Комітет Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з управління ризиками, що дає можливість структуровано та професійно інтегрувати ризик-менеджмент в систему управління Фонду.

З урахуванням світового досвіду та рекомендацій ТОВ «КПМГ-Україна» створено систему управління ризиками з трьома лініями захисту:

1. на рівні структурних підрозділів – власників ризиків, що включає в себе управління ризиками, які виникають в діяльності даних підрозділів. Для закріплення відповідальності за управлінням ризиками в кожному структурному підрозділі визначені ризик-контролери з метою залучення працівників Фонду в щоденний безперервний контроль за ризиками;
2. на рівні Фонду, що включає в себе управління ризиками, які виникають в діяльності Фонду, службою управління ризиками, Комітетом Фонду з управління ризиками, директором-розпорядником та виконавчою дирекцією Фонду;
3. на рівні служби внутрішнього аудиту через проведення незалежної оцінки адекватності, ефективності та надійності системи управління ризиками на рівні структурних підрозділів Фонду та Фонду в цілому.

У внутрішньому нормативному документі Фонду (Положення про систему управління ризиками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб) було затверджено такі групи та підвиди ризиків, управління яких здійснюється у Фонді:

- **страхові ризики:** макроекономічні та секторальні ризики в економіці; моральний ризик (moral hazard); ризик визнання банків неплатоспроможними; ризик своєчасності виведення банку з ринку; ризик вартості ліквідації; ризик істотного зменшення обсягу коштів; валютний ризик;
- **інші фінансові ризики:** ризик ліквідності; кредитний ризик при інвестуванні в активи; ризик неповернення заборгованості банків; ринковий ризик знецінення вартості активів; ризик концентрації;
- **операційні ризики:** юридичний ризик; інформаційні та технологічні ризики; ризик незабезпечення безперервної операційної діяльності; ризик порушення вимог та недосконалості процесів; ризик внутрішнього шахрайства; ризик зовнішнього шахрайства; ризик пошкодження власних активів; ризик кадрової політики та безпеки праці; ризик наявності інфраструктури, необхідної для виконання своїх функцій;

- **комплаєнс-ризик:** ризик низької фінансової грамотності населення; ризик зниження довіри до системи гарантування вкладів; ризики репутаційних втрат; ризик відсутності/недостатності повноважень Фонду для управління своїми страховими ризиками; ризик інших недосконалостей законодавства; ризик недотримання норм та стандартів Фондом в цілому та/або його окремими працівниками; ризик стягнення коштів; ризик конфлікту інтересів; ризик недотримання працівниками Фонду етичних норм (в тому числі в частині професіоналізму); ризик розголошення інформації (в тому числі інформації з обмеженим доступом, персональних даних, таємниці фінансового моніторингу тощо).

Одним з найважливіших завдань в системі управління ризиками у Фонді є ідентифікація ризиків.

Ідентифікація страхових та інших фінансових ризиків здійснюється відповідно до затверджених методик ідентифікації даних ризиків шляхом проведення відповідних розрахунків.

Ідентифікація операційних ризиків та комплаєнс-ризиків здійснюється шляхом виявлення структурними підрозділами ризик-подій (події, що характеризують реалізацію ризику) та включення їх до бази подій операційного та комплаєнс-ризиків. База подій функціонує у вигляді спеціально розробленого програмного забезпечення, що дає можливість автоматизувати процес збору і аналізу даних про ризик-події, здійснювати кількісну та якісну оцінку ризиків, забезпечувати безперервний моніторинг ризиків в Фонді та оперативне реагування за фактами його реалізації на основі встановлених ключових індикаторів ризику. Протягом звітного року були проведені відповідні навчання працівників структурних підрозділів по роботі з Базою подій.

Ідентифікація операційних ризиків додатково проводиться через процедуру самооцінки операційних ризиків (Risk Self Assessments) найважливіших процесів Фонду. Для чого щороку виконавча дирекція визначає процеси Фонду, по яким буде проведена самооцінка. У рамках самооцінки операційного ризику створені по кожному процесу робочі групи проводять аналіз відповідних процесів з урахуванням інформації щодо можливих загроз і вразливостей та оцінюють ризики процесів Фонду. В 2020 році було проведено самооцінку наступних найважливіших процесів Фонду: процесу продажу активів (майна) банків, що ліквідуються; процесу управління активами (майном) банків, що ліквідуються, включаючи процес судової роботи та виконавчого провадження неплатоспроможних банків; процесу виплат відшкодувань закладами в неплатоспроможних банках та виплат кредиторам неплатоспроможних банків; процесу бюджетування неплатоспроможних банків; процесу судової роботи та виконавчого провадження Фонду.

Результати ідентифікації ризиків з визначенням суттєвості (оцінки) ризиків у вигляді звітів разом із розробленими планами заходів по мінімізації ризиків вносяться щокварталу на розгляд Комітету Фонду з управління ризиками та виконавчої дирекції Фонду. За результатами затверджених звітів та планів заходів, здійснюється контроль виконання затверджених заходів та шляхом проведення моніторингу ризиків визначається ефективність вжитих заходів щодо мінімізації ризиків. У разі, коли після виконання зазначених заходів, оцінка ризику не зменшилася або збільшилася, такі заходи визнаються неефективними та переглядаються.

В рамках розвитку культури управління ризиками Фонду організовані та проведені інформаційно-навчальні заходи для ризик-контролерів, керівників підрозділів та членів виконавчої дирекції Фонду за участю консультантів-аудиторів ТОВ «КПМГ-Україна». Також проведено щорічне тестування працівників Фонду, однією з тем якого було «Управління ризиками Фонду».

Оцінка ефективності системи управління ризиками проводиться не рідше одного разу на рік службою внутрішнього аудиту, результати якої доводяться до відома адміністративної ради Фонду.

9.2. Управління та розвиток персоналу

Протягом 2020 року в напрямку реалізації кадрової політики одним із пріоритетів була підтримка ефективної системи управління персоналом, що забезпечувала б якісне та вчасне виконання завдань за всіма напрямками діяльності Фонду. У 2020 році змінився фокус ролі HR і відділ управління та розвитку персоналу став «агентом змін».

У зв'язку із запровадженням карантину Фонд, як і більшість інших установ і організацій країни, стикнувшись з необхідністю організації очно-дистанційної роботи для своїх працівників. Новим викликом для Фонду стало поетапне забезпечення безпечної роботи як в офісі, так і поза його межами. З моменту початку пандемії COVID-19 було зроблено:

- запроваджено дистанційну форму роботи працівників Фонду. Для чого розроблено ряд нормативних документів, що дозволили в рамках законодавства врегулювати питання здійснення трудових відносин;
- організовано додаткову часткову корпоративну доставку співробітників на роботу і додому;
- проведені інформаційні заходи для співробітників про стан захворюваності на COVID-19, рекомендації Міністерства охорони здоров'я України шляхом направлення листів на електронні адреси працівників;
- змінено графік та форму організації роботи у Фонді. Запроваджено корпоративні заходи, що передбачали участь значної кількості учасників (наради, засідання комітетів, збори тощо) через відеодзвінки за допомогою різних сучасних ІТ-ресурсів;

- здійснено планування оптимальної кількості працівників, які одночасно працюють в приміщенні Фонду та організовано тестування працівників Фонду, форма роботи яких передбачає перебування в приміщенні Фонду, тим самим забезпечено безпечність перебування на робочому місці;
- розроблено процедури, що дозволяють оформлювати, погоджувати та підписувати проекти документів у віддаленому доступі (табеля, листи, накази, внутрішні документи тощо).

Не дивлячись на об'єктивні складнощі та труднощі, з якими стикнулася установа у 2020 році, Фондом були продовжені процеси щодо оптимізації Структури та штатної чисельності в цілому, які були розпочаті ще у 2019 році.

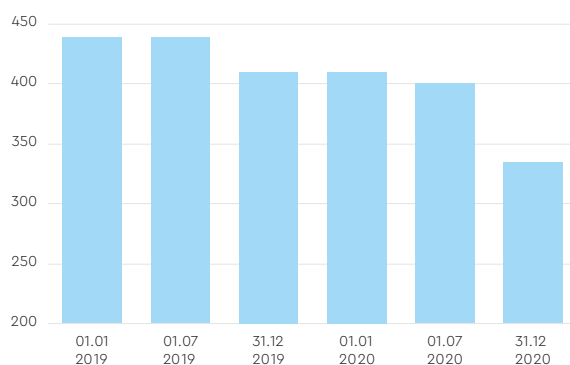
Станом на 31.12.2020 року штатна чисельність Фонду налічувала 334 штатні одиниці, що на 18,3% менше у порівнянні з початком 2020 року. Динаміка зниження штатної чисельності наведено на рисунку 9.2.1.

З метою оптимізації забезпечення процесів Фонду до Структури Фонду декілька разів протягом року були внесені зміни, в залежності від нагальних зовнішніх та внутрішніх чинників. Так, станом на 31.12.2020 Структура Фонду складалась з 27 самостійних структурних підрозділів, у тому числі: 6 департаментів, 5 управлінь, 5 служб, 9 відділів тощо, що є меншим у порівнянні з минулим роком.

Фондом приділялась увага виконанню функцій, в межах компетенції, визначених законодавством України, в умовах існування об'єктивних ризиків, підтримки ефективності процесів, збереження ресурсів Фонду, забезпечення безперервності діяльності підрозділу, дотримання законодавства та внутрішніх нормативних документів, що невід'ємною частиною функціонування системи управління ризиками у Фонді.

З метою забезпечення мінімізації ризиків Фондом у 2020 році розроблено: Кадрову політику Фонду; Проект Методики управління ризиками кадрової політики; Алгоритм дій керівника структурного підрозділу у випадку недотримання працівником правил внутрішнього трудового розпорядку; Методичні рекомендації щодо організації випробування при прийнятті на роботу до Фонду; Методичні рекомендації щодо взаємодії структурних підрозділів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб при залученні Фондом гарантування вкладів фізичних осіб до своєї роботи працівників банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом; Положення про розвиток персоналу Фонду.

Рис. 9.2.1. Динаміка зниження штатної чисельності, 2019–2020

З метою вдосконалення процедури щорічної оцінки персоналу для підвищення об'єктивності було розроблено зміни до Положення про порядок проведення оцінки ефективності діяльності працівників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, які успішно були реалізовані спільно з колегами з департаменту інформаційних технологій, автоматизовано та забезпечено успішне проведення процедури.

Невід'ємною складовою кадрової політики Фонду є підвищення кваліфікації та розвиток професійних навичок персоналу. З цією метою протягом року забезпечувалось як внутрішньо корпоративне навчання, так і було участь працівників у різноманітних он-лайн семінарах, круглих столах, конференціях, тренінгах, що організовували спеціалізовані навчальні центри.

Протягом 2020 року Фондом було організовано 31 навчальний захід, з них:

1. з питань запобігання корупції – для всіх працівників Фонду, у тому числі для керівного складу Фонду «Практичні аспекти заповнення декларацій»;
2. стратегічна сесія для 29 керівників самостійних структурних підрозділів;
3. тренінги для ризик-контролерів та учасників трьох ліній контролю за системою управління ризиками Фонду;
4. інші заходи, в яких взяли участь 26 керівників та 60 працівників Фонду.

9.3. Внутрішній аудит

Протягом 2020 року, відповідно до плану проведення перевірок, було здійснено 14 аудиторських перевірок за основними напрямками діяльності структурних підрозділів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, в тому числі:

- фінансово-інвестиційної діяльності Фонду;
- здійснення виплат вкладникам;
- перевірка дотримання процедур виведення неплатоспроможних банків з ринку;
- перевірка контролю за виконанням зобов'язань банків у зв'язку з їх участю в системі гарантування вкладів фізичних осіб;
- перевірка процедур збереження інформаційних активів;

9.4. Інформаційні технології

Фонд в 2020 році продовжив здійснювати удосконалення та оптимізацію ІТ інфраструктури відповідно рекомендацій від КПМГ та стратегічних напрямків розвитку ІТ по забезпечення бізнес процесів функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку.

Основними задачами ІТ Фонду відповідно до основних цілей і задач, що стоять перед Фондом, є:

- забезпечення надійності функціонування ІТ-систем Фонду;
- надійне збереження і якість інформації (даних) в особливості даних, що знаходяться в інформаційних

У 2020 році для керівництва Фонду основним акцентом залишалось постійне піклування про здоров'я, безпеку працівників та мінімізації ризиків захворювань. Фонд продемонстрував спочатку до внутрішніх, а потім і до зовнішніх стейкхолдерів гідне випробування карантинними обмеженнями і зберіг привабливі пропозиції до співпраці, забезпечивши їх лояльність в майбутньому.

Сьогодні в епоху стрімких змін, цифровізації і непередбачуваності найбільш запитуваною цінністю стали людські відносини та комунікації.

У 2020 році з метою ефективної комунікації з банками, що ліквідуються Фондом, та забезпечення процедур ліквідації банків, що безпосередньо здійснюється Фондом, проводилась постійна робота щодо координації погодження проектів структур, штатних розписів, індивідуальних рівнів заробітних плат та кандидатур на посади керівників ключових структурних підрозділів неплатоспроможних банків. Надавались відповіді на постійні запити та звернення колишніх працівників банків та органів влади.

Служба внутрішнього аудиту, орієнтуючись на міжнародні стандарти та кращі практики внутрішнього аудиту, здійснювала оцінку системи внутрішнього контролю. Проводилася перевірка ефективності управління ризиками, притаманними перевіреному напрямку діяльності, надавалися рекомендації щодо вдосконалення наявних процедур внутрішнього контролю.

Звіти по проведених перевірках з висновками та пропозиціями надавалися на ознайомлення керівництву Фонду, керівникам перевірених структурних підрозділів, а також на затвердження адміністративній раді Фонду.

Затвержені висновки та пропозиції, за матеріалами перевірок, були в повному обсязі враховані в роботі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

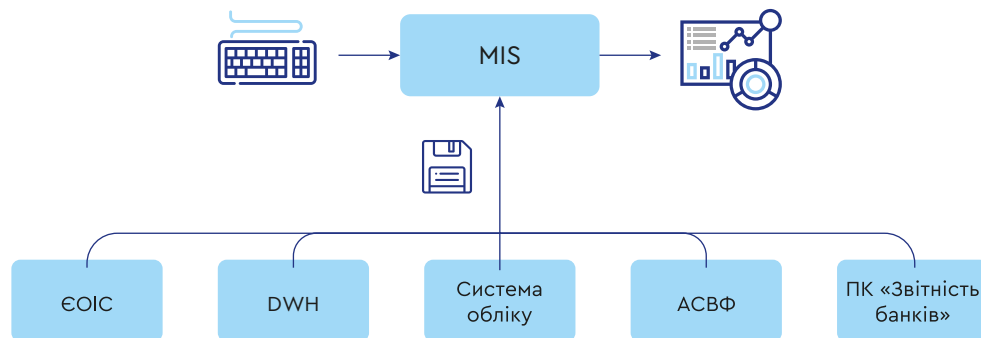
системах неплатоспроможних банків, які знаходяться в свою чергу під управлінням Фонду, або уже мігровані в ІТ-інфраструктуру Фонду;

- забезпечення безпеки даних і ІТ-систем, що передбачає перш за все забезпечення неможливості несанкціонованого маніпулювання даними.

В рамках удосконалення ІТ-інфраструктури та централізації Фондом в 2020 році був успішно реалізований проект з впровадження у Фонді Системи аналізу даних та аналітичної звітності (MIS) (рис. 9.4.1.).

Рис. 9.4.1. Система аналізу даних та аналітичної звітності (MIS) в схемі з системами – першоджерелами інформації.

Впровадження Системи аналізу даних та аналітичної звітності надала можливість:

- централізованої побудови управлінської звітності Фонду, забезпечення своєчасного надання інформації необхідного рівня деталізації за ключовими процесами Фонду з метою подальшого прийняття управлінських та стратегічних рішень;
- організації для кожного користувача єдиної платформи для оперативного отримання даних, необхідних для формування та отримання звітів, з різних корпоративних та зовнішніх джерел Фонду;
- користувачам цієї Системи гнучкого аналізу даних, фільтрації, сортування, групування та підрахунку показників за будь-яким аналітичним розрізом та інтервалом часу;
- побудови якірних звітів, звітів по фінансам, управлінню ліквідністю, результатів продажу активів за звітні періоди;
- побудови прогнозних показників на наступні періоди і розрахунок показників ефективності;
- висвітлення деталізованої інформації в цілому так і по кожному неплатоспроможному банку окремо;
- реалізувати зберігання даних по ключових функціям Фонду;
- реалізувати автоматизовані ETL процедури збору, обробки та завантаження необхідних даних на регулярній основі.

З метою забезпечення централізації процесів виведення неплатоспроможних банків з ринку (в тому числі забезпечення збереження інформації таких банків) та оптимізації витрат таких банків Фондом в 2020 році здійснювалися заходи по міграції даних та переведенню банків на централізованій основі до наступних систем:

- Єдина операційно – інформаційна система неплатоспроможних банків (далі – ЄОІС) на базі Фонду – це зведений програмний комплекс, що містить дані з ОДБ/АБС та інших інформаційних систем неплатоспроможних банків і призначений для забезпечення операційної діяльності таких банків:
- програмний комплекс по роботі з неплатоспроможними банками (data warehouse, DWH), що забезпечує централізовані процеси підготовки та продажу активів НБ, претензійно-позовної роботи по активам НБ, ведення договорів та реєстру кредиторів НБ і в цілому забезпечує консолідацію даних по НБ в процесі виведення їх з ринку.

На кінець 2020 року в ЄОІС та DWH було здійснено міграцію даних в ЄОІС та DWH і переведено на централізовану роботу в цих системах 90 неплатоспроможних банків.

Застосування Фондом ЄОІС надає переваги щодо виконання ним функцій по виведенню неплатоспроможних банків з ринку, а саме:

- забезпечення контролю за діяльністю НБ, включаючи контроль фінансових потоків, транзакційний контроль, фінансовий контролінг за плануванням та витратами ;
- ведення єдиної облікової політики в НБ;
- реалізацію 3-ї моделі для НБ;
- повна інформаційна підтримка операційних процесів ліквідації банку;
- забезпечення операційного моніторингу активів НБ;
- реалізація централізованого управління НБ;
- суттєве зменшення інформаційних систем в НБ, їх супровід та витрати на їх утримання.

З метою забезпечення оптимізації процесів виведення неплатоспроможних банків з ринку в 2020 році було здійснено удосконалення DWH в частині:

- модернізації механізму імпорту даних по активам НБ (розширення джерел та повноти інформації)
- модернізації модуля «Реєстр договорів» (додана функціональність роботи з зовнішніми файлами документів);
- модернізації модуля «Претензійно-позовної роботи» (додано функціональність по оперативному реагуванню по судовим справам за активами НБ);
- удосконалення механізму оновлення інформації з ЄОІС в частині оптимізації роботи та уніфікації даних;
- розробки та впровадженню інструментів моніторингу активів НБ та статусу юридичних осіб – боржників НБ через онлайн сервіси надавачів таких послуг.
- удосконалення розроблених модулів для реплікації даних з ЄОІС в частині розширення даних по кредитним договорам.

Модернізація програмного комплексу для роботи з неплатоспроможними банками надає Фонду можливості:

- використовувати цілісну уніфіковану інформаційну основу Фонду для прийняття рішень щодо забезпечення процесів виведення неплатоспроможних банків з ринку;
- формування звітності неплатоспроможних банків, що надається до Фонду за різними напрямкам діяльності;
- забезпечення автоматизації контролю за діяльністю неплатоспроможних банків;
- централізованої роботи з активами неплатоспроможних банків;

- підвищення якості інформації для прийняття рішень та практичних дій спеціалістами Фонду;
- забезпечення аналізу показників діяльності проблемних банків з метою попередження критичного стану банку
- забезпечення процесів претензійно-позовної роботи з активами НБ
- забезпечення моніторингу за статусами як активів НБ, так і юридичних осіб, які є боржниками НБ.

З метою покращення процесу здійснення виплат гарантованих сум вкладникам неплатоспроможних банків Фонд протягом 2020 року здійснював модернізацію програмного комплексу «Автоматизована система виплат Фонду» (далі – АСВФ).

Роботи по модернізації АСВФ здійснювалися за такими напрямками:

- розробка та впровадження механізму порівняння та аналізу залишків на балансових рахунках по списку вкладників НБ з балансовим звітом для оптимізації вивірки правильності формування даних по вкладникам;
- удосконалення роботи по забезпеченню відмовостійкості системи виплат шляхом автоматизованого електронного оповіщення відповідальних працівників Фонду;
- удосконалення роботи в системі виплат по напрямку упередження неправомірних виплат шляхом блокування усіх записів по вкладнику по усім банкам за запитом нотаріуса;
- запровадження в системі виплат електронних електронних документів та звітів з застосуванням кваліфікованого електронного підпису, що дозволить відмовитися від паперових аналогів;
- удосконалення механізмів по створенню унікального ідентифікатора вкладника на рівні Фонду по усім НБ;
- розширення функціональності по формуванню додаткової звітності;
- внесення змін в взаємообмін з банками-агентами;
- удосконалення механізму по обробці великих об'ємів інформації;
- розробка інтерфейсу обміну інформацією з іншими системами Фонду.

Зазначені заходи по модернізації системи виплат дозволяють використовувати АСВФ в більш гнучкому режимі, що дозволяє оптимізувати в цілому процес здійснення виплат гарантованих сум вкладникам.

Фондом практично завершені міграційні процеси по консолідації даних по виплатам в єдиний комплекс автоматизованої системи виплат з різних автоматизованих системи, що історично використовувались Фондом для забезпечення виплат гарантованих сум вкладникам неплатоспроможних банків на різних етапах розвитку Фонду.

На виконання державної політики, що направлена на переведення діловодства державних установ у електронну форму, та на виконання Законів України «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про електронний цифровий підпис», з урахуванням завдань, визначених Комплексною програмою розвитку фінансового сектору України до 2020 року, Фонд у 2020 році здійснював заходи щодо удосконалення та розширення в Фонді безпаперового документообігу із

застосуванням кваліфікованого електронного підпису (далі – КЕП).

Застосування безпаперового документообігу Фондом в 2020 році надало можливість:

- здійснювати обмін електронними документами між Фондом та НБУ (та іншими державними установами) (за виключенням документів з обмеженим доступом (БТ), постійного терміну зберігання та пересилання звернень громадян тощо);
- усі електронні документи завіряються КЕП відповідно до вимог Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг»;
- зменшення вартості пересилання документів;
- зменшення часу на пересилання документів та їх обробку;
- зменшилась кількість проміжних процедур по відправленню та отриманню кореспонденції (електронних документів) – практично електронні документи рухаються напряму з однієї СЕД АСКОД до іншої.
- запровадження Фондом погодження та підпису внутрішніх документів КЕП, що надало можливість оптимізувати процес погодження та підпису таких документів;
- застосування у Фонді документообороту з застосуванням КЕП дозволило успішно забезпечувати процеси документування Фонду в режимі дистанційної роботи працівників в зв'язку з встановленням карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2.

З метою підвищення рівня безпеки роботи порталу звітності програмного комплексу «Звітність банків» в 2020 році Фондом було здійснено наступні удосконалення програмного забезпечення цього комплексу, а саме:

- розробка та впровадження інструменту предаутентифікаційної перевірки (фільтрація по IP-адресі, додаткові фільтри допустимих значень логінів та паролів, контроль доступу по часу);
- розробка та впровадження модуля «Панель адміністратора», як підсистеми моніторингу роботи та адміністрування комплексу;
- модернізація модуля по обробці файлу за оновленою системою даних з розширенням деталізації даних;
- створення механізму завантаження та оновлення електронних довідників з порталу Національного банку України;
- розширення функціональності інтерфейсу обміну даними з Системою аналізу даних та аналітичної звітності;
- модернізація серверного та клієнтського програмного забезпечення комплексу під нові програмні платформи : СУБД Oracle 19c, серверу додатків GlassFish, Java 8.

Впровадження зазначених змін в програмний комплекс «Звітність банків» в 2020 році дозволило підвищити інформаційну безпеку роботи банків по наданню електронної звітності Фонду, оптимізувати швидкість обробки даних та розширити функціональність по обробці даних.

Протягом 2020 року був впроваджений комплексний інформаційний ресурс Фонду в мережі інтернет (вебсайт Фонду), який був збудований на нових програмних інструментах.

В рамках централізації інформаційних ресурсів неплатоспроможних банків на базі зазначеного інформаційного ресурсу Фонду забезпечено функціонування вебсайтів всіх неплатоспроможних банків.

Створений інформаційний ресурс Фонду в мережі Інтернет дозволяє впроваджувати нові інструменти висвітлення інформації в мережі Інтернет.

В цілому Фонд має стратегічні цілі щодо централізації інформаційних ресурсів та розширення функцій надання онлайн-послуг, що включає:

- централізацію інформаційних ресурсів неплатоспроможних банків;
- переведення інформаційних потоків з паперового в електронний режим;
- забезпечення клієнтів Фонду та неплатоспроможних банків он-лайн сервісами;
- автоматизації бізнес процесів Фонду та неплатоспроможних банків.

В рамках завершення процедури ліквідації неплатоспроможних банків, відповідно до затверджених виконавчою дирекцією Фонду планів заходів щодо завершення процедури ліквідації, з метою збереження інформації та мінімізації витрат, на обчислювальні потужності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб прийнято віртуалізовані інформаційні системи п'ятнадцяти банків.

Продовжувались роботи по стандартизації налаштувань серверів Oracle для інших систем, організації гарячого резервування баз даних для підвищення відмовостійкості.

В рамках завершення процедури ліквідації неплатоспроможних банків, відповідно до затверджених виконавчою дирекцією Фонду планів заходів щодо завершення процедури ліквідації, з метою збереження інформації та мінімізації витрат, на обчислювальні потужності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб було здійснено аудит, інвентаризацію та розміщено на ресурсах Фонду сто сорок вісім копій віртуалізованих інформаційних систем банків.

З метою організації доступу до архівних даних ліквідованих банків та забезпечення тривалого та надійного їх зберігання, перенесені до хмарного середовища Фонду банківські системи (ОДБ та інші) тридцяти семи банків.

З метою автоматизації, полегшення керування та контролю за бізнес процесами Фонду були розроблені та впроваджені наступні автоматизовані процеси:

- бізнес-процеси для управління операційними та комплаєнс ризиками, а також плануванням та контролю за відповідними заходами ризик-подій;
- бізнес-процеси погодження відповідних доступів до інформаційних систем фонду для співробітників та працівників неплатоспроможних банків;
- бізнес-процес для автоматизації ведення реєстру договорів (з усіма додатками) купівлі-продажу активів неплатоспроможних банків та банків що ліквідуються;
- процеси для служби внутрішнього аудиту.

В напрямку забезпечення інформаційної безпеки Фондом в 2021 році:

- запроваджено процедуру соціотехнічного тестування на проникнення Penetration test (процедура оцінки реальної захищеності поштової інформаційної системи Фонду з використанням контрольованих та максимально безпечних для інфраструктури та робочих-процесів дій). В загалі, за 2020 рік проведено 2 тестування, за результатами тесту проведені поглиблені тренінги;
- впроваджений сучасний комплекс антиспам McAfee Exchange Antispam на поштовому сервері Фонду. Це дозволило скоротити на 70% кількість спам розсилок;
- запроваджений механізм захищеної передачі документів при дистанційних перевірках інспекторами Фонду діючих банків, що дозволило продовжувати в умовах карантину виконувати Фондом своїх функцій, щодо перевірок банків;
- розроблена процедура захищеної дистанційної роботи працівників Фонду, в частині підготовки політик, процедур захисту інформації та моніторингу дій працівників при дистанційній роботі.
- в умовах карантину розпочате переведення NDA договорів з діючими банками в електронну форму. На кінець 2020 року, переведено 90% банків на безпаперовий формат обміну, щодо подій з інформаційної безпеки, та швидкого вирішення питань, щодо відновлення доступу діючих банків до інформаційних ресурсів Фонду.

Затверджено рішенням Адміністративної Ради
Фонду гарантування вкладів фізичних осіб

Додаток 1: Звіт про виконання Інвестиційного плану Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на 2020 рік

Інвестиції Фонду	Сума інвестування згідно з інвестиційним планом 2020 року, млн грн	Фактична сума інвестування за 2020 рік, млн грн *	Виконання, %
Сума інвестування всього	10 005,0	8 799,8	88,0
у тому числі:			
Формування статутного капіталу перехідного банку	505,0	0,0	0,0
Сума інвестування в державні цінні папери, всього	9 500,0	8 799,8	92,6
в тому числі по видах ОВДП:			
• короткострокові ОВДП	x	5 559,5	x
• середньострокові ОВДП	x	3 240,3	x

* – абсолютна сума інвестування в 2020 році 11 482,0 млн грн – 2 682,1 млн грн були повторно інвестованими коштами у зв'язку з погашенням короткострокових інвестицій 2020 року у сумі 2 682,1 млн грн.

Фінансова звітність та Звіт про управління

за рік, що закінчився 31 грудня 2020

Звіт про управління за 2020

- Загальні відомості про фонд гарантування вкладів фізичних осіб, – 90
- Керівництво фонду гарантування вкладів фізичних осіб, – 90
- Організаційна структура, – 91
- Основні досягнення звітного періоду, – 91
- Огляд ключових показників, – 93
- Управління ризиками, – 97
- Дослідження та інновації, – 97
- Кадрова політика та соціальні аспекти, – 98
- Охорона навколишнього середовища, – 99
- Перспективи розвитку, – 100

Фінансова звітність за рік, що закінчився 31 грудня 2020

- Звіт про фінансовий стан, – 101
- Звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, – 103
- Звіт про зміни у чистих активах, – 104
- Звіт про рух грошових коштів, – 105
- Примітки до фінансової звітності, – 106

Звіт незалежного аудитора, – 136

Звіт про управління за 2020 рік

Загальні відомості про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб (далі – Фонд) є одним з ключових суб'єктів інфраструктури фінансового сектору, який разом з іншими уповноваженими публічними органами забезпечує фінансову стабільність держави.

Фонд здійснює свою діяльність у відповідності до Конституції України, Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (далі – Закон) та інших законодавчих актів України.

Метою діяльності Фонду є забезпечення захисту прав і законних інтересів вкладників банків та сприяння стабільності банківської системи України.

Основним завданням Фонду є забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку.

Фонд є юридичною особою публічного права, має відокремлене майно, яке є об'єктом права державної власності і перебуває у його господарському віданні. Фонд є установою, що не має на меті отримання прибутку.

Фонд є економічно самостійною установою, має самостійний баланс, поточний та інші рахунки в Національному банку України, а також рахунки в цінних паперах у депозитарних установах – державних банках.

Місцезнаходження Фонду – місто Київ.

Детальну інформацію про функції та опис діяльності Фонду зазначено в Примітці 1 Фінансової звітності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб станом на 31 грудня 2020 року та за рік, що закінчився на зазначену дату.

Керівництво Фонду гарантування вкладів фізичних осіб

Керівними органами Фонду є адміністративна рада та виконавча дирекція.

Адміністративна рада Фонду

Відповідно до Закону адміністративна рада Фонду:

- затверджує стратегію розвитку Фонду та річний план його діяльності;
- затверджує засади інвестиційної політики Фонду та щорічний інвестиційний план Фонду;
- затверджує кошторис витрат Фонду;
- затверджує рішення виконавчої дирекції Фонду про встановлення спеціального збору до Фонду або диференційованих зборів до Фонду залежно від ризиків банків;
- приймає рішення про збільшення граничного розміру відшкодування коштів за вкладами;
- затверджує рішення виконавчої дирекції Фонду про залучення кредиту або безповоротної фінансової допомоги;
- щорічно визначає аудитора для проведення аудиторської перевірки Фонду;
- затверджує річний звіт Фонду;
- затверджує порядок та умови оплати праці членів виконавчої дирекції Фонду;
- погоджує звіт виконавчої дирекції Фонду про стан реалізації активів (майна) банків, щодо яких прийнято рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію;
- погоджує звіт виконавчої дирекції Фонду про обґрунтування вибору найменш витратного для Фонду способу виведення з ринку банку, що віднесений до категорії неплатоспроможних, та стан виконання плану врегулювання;

- погоджує звіт виконавчої дирекції Фонду про обґрунтування вибору найменш витратного для Фонду способу виведення з ринку банку, що віднесений до категорії неплатоспроможних, та стан виконання плану врегулювання.

Адміністративна рада Фонду виконує інші функції відповідно до повноважень, визначених Законом.

Адміністративна рада Фонду складається з п'яти осіб – один представник Кабінету Міністрів України, два представники Національного банку України, один представник профільного комітету Верховної Ради України та директор – розпорядник Фонду. Адміністративну раду Фонду очолює голова, який щорічно обирається адміністративною радою Фонду з числа її членів. Головою адміністративної ради Фонду не може бути обраний директор – розпорядник Фонду. Члени адміністративної ради Фонду здійснюють свої функції на громадських засадах.

Склад адміністративної ради Фонду:

Ігор Прийма – керівник секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики, Голова адміністративної ради Фонду.

Наталія Страхова – заступник директора Департаменту фінансової політики – начальник відділу з питань банківських послуг та координації взаємодії з Національним банком Міністерства фінансів.

Олег Стринжа – директор Департаменту фінансового контролінгу Національного банку України.

Владислав Бедненко – директор юридичного департаменту Національного банку України.

Світлана Рекрут – директор-розпорядник Фонду.

Виконавча дирекція Фонду

Виконавча дирекція Фонду здійснює управління поточною діяльністю Фонду та забезпечує виконання Фондом функцій, визначених Законом.

Виконавча дирекція Фонду складається з семи членів. Директор-розпорядник Фонду та його заступники входять до складу виконавчої дирекції Фонду за посадою. Директор-розпорядник призначається на посаду рішенням адміністративної ради Фонду строком на п'ять років з можливістю повторного призначення не більше ніж на один строк. Заступники директора – розпорядника Фонду призначаються та звільняються директором – розпорядником за погодженням з адміністративною радою Фонду.

Рішення виконавчої дирекції Фонду приймаються на засіданнях простою більшістю голосів за умови участі в засіданні не менше ніж чотирьох членів виконавчої дирекції. У разі рівного розподілу голосів голос директора – розпорядника Фонду є вирішальним.

Склад виконавчої дирекції Фонду:

Світлана Рекрут – директор-розпорядник Фонду.

Андрій Оленчик – заступник директора-розпорядника, відповідає за стратегічне планування діяльності Фонду,

вдосконалення законодавчої бази в сфері діяльності банківського сектору та системи гарантування вкладів фізичних осіб, здійснення інформаційної політики та комунікацій з представниками засобів масової інформації та громадських організацій.

Ольга Білай – заступник директора-розпорядника, відповідає за процеси пов'язані з моніторингом та інспектуванням банків, раннім реагуванням, запровадженням тимчасової адміністрації та ліквідації банків, а також забезпеченням організації роботи комітету з питань консолідації, управління та продажу майна (активів) банків.

Наталія Рудуха – заступник директора-розпорядника, відповідає за операційну та господарську діяльність Фонду та забезпечення функціонування інформаційних технологій.

Віктор Новіков – заступник директора-розпорядника, відповідає за правову політику діяльності Фонду, у тому числі представлення інтересів Фонду в судах, організації та проведення претензійної та позовної роботи.

Олена Нужненко – директор фінансовий, спрямовує (у тому числі координує) процедури фінансово-інвестиційного напрямку, закупівель та контракування, організовує систему управління ризиками та управлінської звітності у Фонді.

Організаційна структура

З метою удосконалення бізнес-процесів та розмежування функціонального навантаження структурних підрозділів Фонд продовжив оптимізувати організаційну структуру Фонду.

Станом на 31 грудня 2020 року організаційна структура Фонду складалась з 27 самостійних структурних підрозділів, у тому числі: 6 департаментів, 5 управлінь, 5 служб, 9 відділів. Штатна чисельність персоналу Фонду у 2020 році зменшилась на 18,3% і станом на 31 грудня 2020 року налічувала 334 штатні одиниці.

До організаційної структури Фонду протягом 2020 року були внесені такі основні зміни:

- створено управління організації виплат вкладникам та операційної підтримки банків, що виводяться з ринку. Метою створення управління є оптимізація бізнес-процесів, пов'язаних з виплатою відшкодування вкладникам та забезпечення супроводження операційної діяльності неплатоспроможних банків;
- створено управління зв'язків з громадськістю та міжнародними організаціями. Метою створення управління є забезпечення дієвої комунікації з громадськістю та міжнародними організаціями, здійснення моніторингу і аналізу інформаційного простору та соціальних мереж;

- управління внутрішнього контролю реорганізовано в управління з питань комплаєнсу. Метою реорганізації є вдосконалення функціонування системи управління ризиками у Фонді;
- у складі управління з питань інформаційної політики створений інформаційно-консультаційний центр, метою якого є інформаційна підтримка громадян та їх громадських об'єднань з розширеного кола питань щодо функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб;
- юридичний департамент реорганізований у департамент правового забезпечення. Реорганізація пов'язана з оптимізацією структури Фонду.

За результатами структурних змін відбулося скорочення штатної чисельності на 66 штатних одиниць.

Інформацію про організаційну структуру Фонду розміщено на веб-сторінці Фонду за посиланням

<https://www.fg.gov.ua/articles/39919-organizaciyna-struktura.html>

Основні досягнення звітної періоду

Для забезпечення реалізації Стратегічних напрямків розвитку Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на 2020–2022 роки, погоджених рішенням адміністративною радою Фонду від 10.12.2019 №20, Фондом був прийнятий План діяльності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на поточний рік, що містить перелік заходів, які Фонд зобов'язується виконати у поточному році.

Згідно з Планом діяльності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на 2020 рік, затвердженим рішенням адміністративної ради Фонду (протокол від 23.04.2020 № 10), основними досягненнями Фонду у 2020 році є:

Стратегічний напрям	Основні досягнення 2020 року
<p>Опрацювання та вдосконалення законодавства, у тому числі механізмів ефективного виведення Фондом неплатоспроможних банків з ринку з врахуванням найкращої світової практики і українських реалій, удосконалення шляхів визначення причин неплатоспроможності банків, стратегії розвитку Фонду</p>	<ul style="list-style-type: none"> • прийняття Закону України від 13 травня 2020 року №590-ІХ від «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення деяких механізмів регулювання банківської діяльності», яким, серед іншого: <ol style="list-style-type: none"> 1. запроваджуються оновлені механізми виведення банків з ринку, які спрямовані на удосконалення ліквідаційної процедури та задоволення вимог якомога більшої кількості кредиторів банків, що ліквідуються; 2. удосконалюється механізм можливої участі держави у виведенні банку з ринку; 3. запроваджується комплекс норм щодо врегулювання особливостей судового провадження у справах щодо виведення банків з ринку. • у рамках здійснення нормативного регулювання системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку прийнято 18 регуляторних актів;
<p>Забезпечення фінансової стійкості системи гарантування вкладів фізичних осіб, мінімізація майбутніх витрат, оптимізація операційної діяльності Фонду</p>	<ul style="list-style-type: none"> • у складі робочої групи з Міністерством Фінансів України та Національним банком продовжена робота щодо визначення механізму реструктуризації заборгованості Фонду за векселями, виданими Міністерству Фінансів України у 2015–2016 роках в обмін на кредит у вигляді облигацій внутрішньодержавної позики; • здійснено дострокове погашення векселів на суму 1,300 мільйонів гривень та відсотків за векселями в сумі 700 мільйонів гривень; • впроваджена система управління ризиками; • реалізований підхід до складання кошторису витрат Фонду на три бюджетні роки;
<p>Збільшення рівня задоволення кредиторів</p>	<ul style="list-style-type: none"> • здійснені заходи стосовно притягнення до відповідальності та відшкодування шкоди з пов'язаних з банками осіб. Протягом 2020 року Фонд пред'явив до суду 30 позовних заяв до 253 пов'язаних осіб 12 банків на суму 8,2 млрд грн; • з метою пошуку та повернення коштів (активів) збанкрутілих банків, виведених за межі України, укладені договори з міжнародними юридичними консультантами – фахівцями у сфері міжнародного права, на надання послуг з представництва інтересів Фонду в судових органах іноземної юрисдикції
<p>Підвищення довіри вкладників та рівня комунікації з громадськістю</p>	<ul style="list-style-type: none"> • в якості єдиного вікна комунікації Фонду з вкладниками та громадськими об'єднаннями утворений Інформаційно-консультаційний центр Фонду; • оновлена офіційна сторінка Фонду в мережі Інтернет; • розширені онлайн-канали комунікацій: створено сторінку Фонду у соціальній мережі Facebook, сервісі відеохостингу YouTube та каналі Telegram; створено сторінку освітнього проєкту Фонду «Фінкульт» у сервісі відеохостингу YouTube та каналі Telegram; • у засобах масової інформації опубліковано близько 300 прес-релізів, проведено 50 тематичних інтерв'ю, виступів на телебаченні тематичних та коментарів, опубліковано 13 тематичних колонок спікерів Фонду • в рамках святкування Всесвітнього тижня грошей в Україні-2020 (Global Money Week-2020) проведений Конкурс відео-робіт на тему «Фінансова грамотність» серед студентів вищих навчальних закладів України
<p>Діджиталізація бізнес-процесів та удосконалення систем інформаційного захисту інформаційних систем Фонду</p>	<ul style="list-style-type: none"> • запроваджена система аналізу даних та аналітичної звітності, що забезпечує автоматизоване складання управлінської звітності, необхідної для прийняття управлінських рішень керівними органами Фонду; • запроваджений електронний документооборот; • автоматизовані бізнес-процеси з: управління операційними та комп'ютерними ризиками; погодження доступів до інформаційних систем Фонду для співробітників та працівників неплатоспроможних банків; ведення реєстру договорів купівлі-продажу активів неплатоспроможних банків та банків, що ліквідуються; • з метою оцінки безпеки поштової інформаційної системи Фонду проведено два тестування на проникнення (Penetration Test); • запроваджений механізм захищеної передачі документів при здійсненні Фондом дистанційних перевірок банків-учасників Фонду; • розроблена процедура захищеної дистанційної роботи працівників Фонду в умовах карантину

Стратегічний напрям	Основні досягнення 2020 року
Розвиток кадрового потенціалу Фонду	<ul style="list-style-type: none"> запроваджена нова структура Фонду з розмежуванням функціонального навантаження структурних підрозділів; затверджена «Кадрова політика Фонду гарантування вкладів фізичних осіб» (рішення виконавчої дирекції Фонду від 12.11.2020 року №1953); затверджене «Положення про розвиток персоналу Фонду гарантування вкладів фізичних осіб» (наказ Фонду від 30.06.2020 року №238); проведений 31 захід з підвищення кваліфікації та розвитку професійних навичок працівників Фонду
Міжнародна діяльність	<ul style="list-style-type: none"> в якості голови Євразійського регіонального комітету Міжнародної асоціації страховиків депозитів (МАСД) у листопаді 2020 року в онлайн-форматі проведено чергові щорічні збори Євразійського регіонального комітету МАСД, основною метою яких був обмін досвідом протидії кризовим явищам, пов'язаним з пандемією, та визначення подальшого напрямку руху Євразійського регіонального комітету МАСД; продовжено співпрацю з Проектом USAID «Трансформація фінансового сектору» у сфері підвищення фінансової обізнаності громадян; продовжено співпрацю з Управлінням технічної допомоги Міністерства фінансів США, радниками та експертами з різноманітних аспектів процесу виведення неплатоспроможних банків з ринку та роботи із проблемними активами

Окрім цього, Фонд у 2020 році разом з Міністерством фінансів України, Національним банком України, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку працював над реалізацією Стратегії розвитку фінансового сектору України до 2025 року (далі – Стратегія 2025), затвердженої у 2019 році, метою якої є реформування та розвиток фінансового сектору України відповідно до провідних міжнародних практик та подальша імплементація заходів, передбачених Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

У відповідності до дорожньої карти реалізації Стратегії 2025, ключовими заходами, за реалізацію яких відповідає Фонд є: створення системи гарантування вкладів членів кредитних спілок та гарантування виплат за договорами накопичувального страхування життя, розширення кола учасників Фонду та категорій вкладів, що підлягатимуть гарантуванню, поступове підвищення рівня суми відшкодування, урегулювання питання боргу Фонду.

У 2020 році Фондом на виконання Стратегії 2025:

- забезпечено підготовку проекту Плану заходів Фонду щодо створення системи гарантування вкладів членів кредитних спілок та гарантування виплат за договорами накопичувального страхування життя;

- презентована концептуальна модель системи гарантування кредитних спілок та лайфових страхових компаній на базі Фонду;
- розроблений План заходів у межах проекту з забезпечення набуття АТ «Ощадбанк» статусу учасника Фонду;
- презентовано та отримано схвалення Радою з фінансової стабільності механізм реструктуризації боргу Фонду перед державою.

Також проведена робота з підготовки пропозицій щодо:

- внесення змін до законодавства в частині врегулювання боргу Фонду, забезпечення участі АТ «Ощадбанк» у Фонді, підвищення суми граничного розміру відшкодування коштів за вкладками;
- внесення змін до законодавства щодо врегулювання механізмів роботи з пов'язаними з банком особами та щодо відшкодування шкоди (збитків) кредиторам.

Звіт з реалізації Стратегії розвитку фінансового сектору України до 2025 року за 2020 рік розміщено на веб-сторінці Фонду за посиланням

https://www.fg.gov.ua/storage/files/zvit-strategija-finsectoru-ua-30_1617183644.pdf

Огляд ключових показників

Фонд складає фінансову звітність у відповідності до Міжнародних стандартів фінансової звітності, затверджених Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (далі – МСФЗ), починаючи з 2016 року.

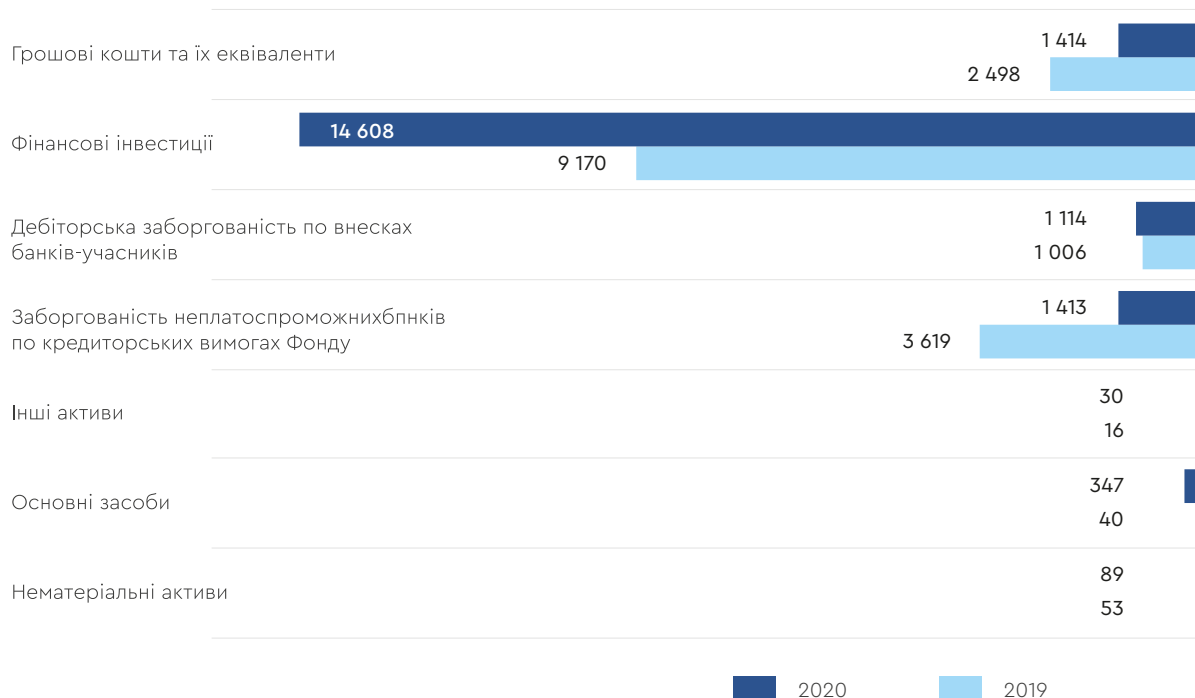
Станом на 31 грудня 2020 року валюта балансу збільшилась на 15,9% і склала 19,015 мільйонів гривень (16,402 мільйонів гривень станом на 31 грудня 2019 року).

Активи Фонду. Основними статтями активів Фонду є:

- грошові кошти та їх еквіваленти;
- фінансові інвестиції в державні цінні папери (облігації внутрішньої державної позики);
- дебіторська заборгованість по внесках від банків-учасників Фонду;
- заборгованість неплатоспроможних банків по кредиторських вимогах Фонду.

Склад та динаміка активів Фонду у 2019–2020 роках, млн грн

Протягом 2020 року в активах Фонду відбулись такі зміни.

Грошові кошти Фонду зменшились на 43%, що в основному пов'язане з достроковим погашенням Фондом векселів, а також завдяки інвестуванню тимчасово вільних коштів в державні цінні папери України.

Інформацію про рух грошових коштів зазначено у Звіті про рух грошових коштів Фінансової звітності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб станом на 31 грудня 2020 року та за рік, що закінчився на зазначену дату.

Фінансові інвестиції Фонду в державні цінні папери (облігації внутрішньої державної позики) збільшились на 59%. Поштовхом для відновлення інвестування стали відсутність великої кількості нових банкрутств банків та економічна доцільність, яка була продиктована тим, що середня ефективна процентна ставка, за якою Національний банк України нараховує проценти за щоденними залишками грошових коштів Фонду на поточному рахунку становить 7,42%, а дохідність за державними цінними паперами становить 7,93% – 11,64%.

Детальну інформацію про фінансові інвестиції Фонду зазначено у Примітці 8 Фінансової звітності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб станом на 31 грудня 2020 року та за рік, що закінчився на зазначену дату.

Дебіторська заборгованість по внесках від банків-учасників Фонду збільшилась майже на 11%, що пов'язане зі збільшенням депозитної бази нарахування збору у 2020 році.

Детальну інформацію про дебіторську заборгованість по внесках від банків-учасників Фонду зазначено у Примітці 9 Фінансової звітності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб станом на 31 грудня 2020 року та за рік, що закінчився на зазначену дату.

Заборгованість неплатоспроможних банків по кредиторських вимогах Фонду зменшилась майже на 61%, що пов'язане з надходженням коштів в погашення кредиторських вимог Фонду від неплатоспроможних банків, переглядом оцінки очікуваної суми погашення кредиторських вимог Фонду в бік зменшення та завершенням процедури ліквідації по 16 банках. Станом на 31 грудня 2020 року під управлінням Фонду в процесі ліквідації перебувало 46 банків (31 грудня 2019 року – 61 банк).

Детальну інформацію про заборгованість неплатоспроможних банків по кредиторських вимогах Фонду зазначено у Примітці 11 Фінансової звітності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб станом на 31 грудня 2020 року та за рік, що закінчився на зазначену дату.

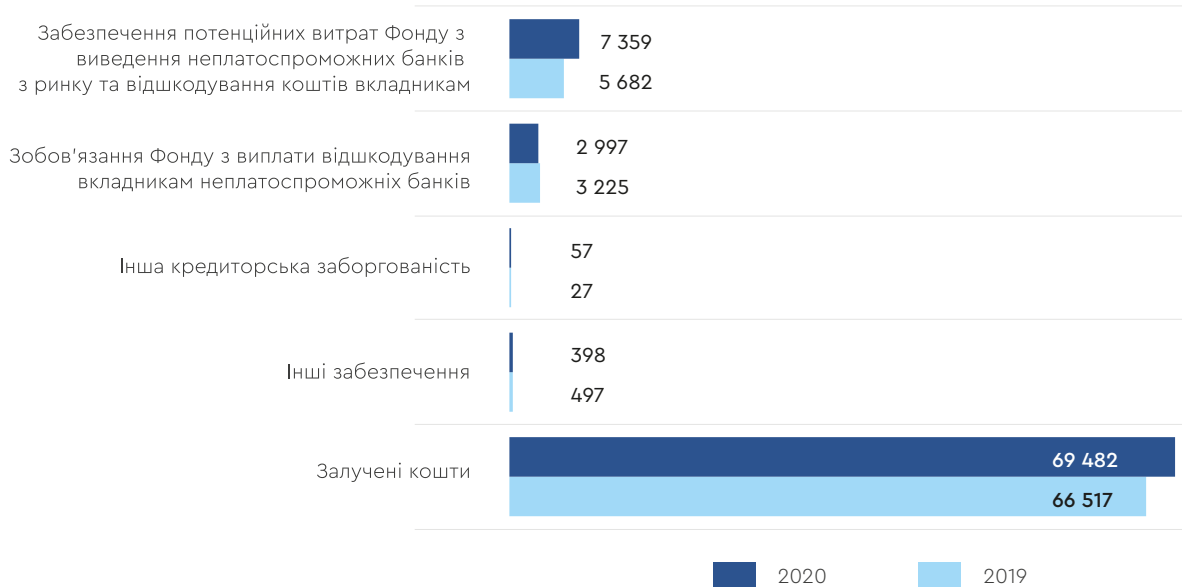
Зобов'язання Фонду

Основними статтями зобов'язань Фонду є:

- забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам;
- зобов'язання Фонду з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків;
- залучені кошти.

Склад та динаміка зобов'язань Фонду у 2019–2020 роках, млн грн

Протягом 2020 року в зобов'язаннях Фонду відбулись такі зміни.

Забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам збільшилось на 29%, що пов'язане зі збільшенням розміру гарантованої суми відшкодування вкладникам коштів за вкладами на 22% (з 290,9 млрд грн до 353,5 млрд грн) та підвищенням ймовірності віднесення банків до категорії неплатоспроможних.

Детальну інформацію про забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам зазначено у Примітці 14 Фінансової звітності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб станом на 31 грудня 2020 року та за рік, що закінчився на зазначену дату.

Основна складова зобов'язань Фонду – залучені кошти, що представлені зобов'язанням за вексялями, виданими Фондом у 2015–2016 роках в обмін на кредити у вигляді облігацій внутрішньодержавної позики від Міністерства фінансів України. Сума зобов'язання за вексялями збільшилась на 4% за рахунок збільшення процентів, нарахованих до виплати по виданих вексялях.

Детальну інформацію про залучені кошти зазначено у Примітці 18 Фінансової звітності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб станом на 31 грудня 2020 року та за рік, що закінчився на зазначену дату.

Зобов'язання Фонду з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків зменшилось на 7%, що

пов'язане зі здійсненням виплат гарантованої суми відшкодування вкладникам та списанням зобов'язання внаслідок завершення виплат відшкодування вкладникам 17 неплатоспроможних банків. Протягом 2020 року вкладникам виплачено 389 мільйонів гривень (2019 рік – 833 мільйони гривень).

Детальну інформацію про зобов'язання Фонду з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків зазначено у Примітці 15 Фінансової звітності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб станом на 31 грудня 2020 року та за рік, що закінчився на зазначену дату.

Фінансові результати

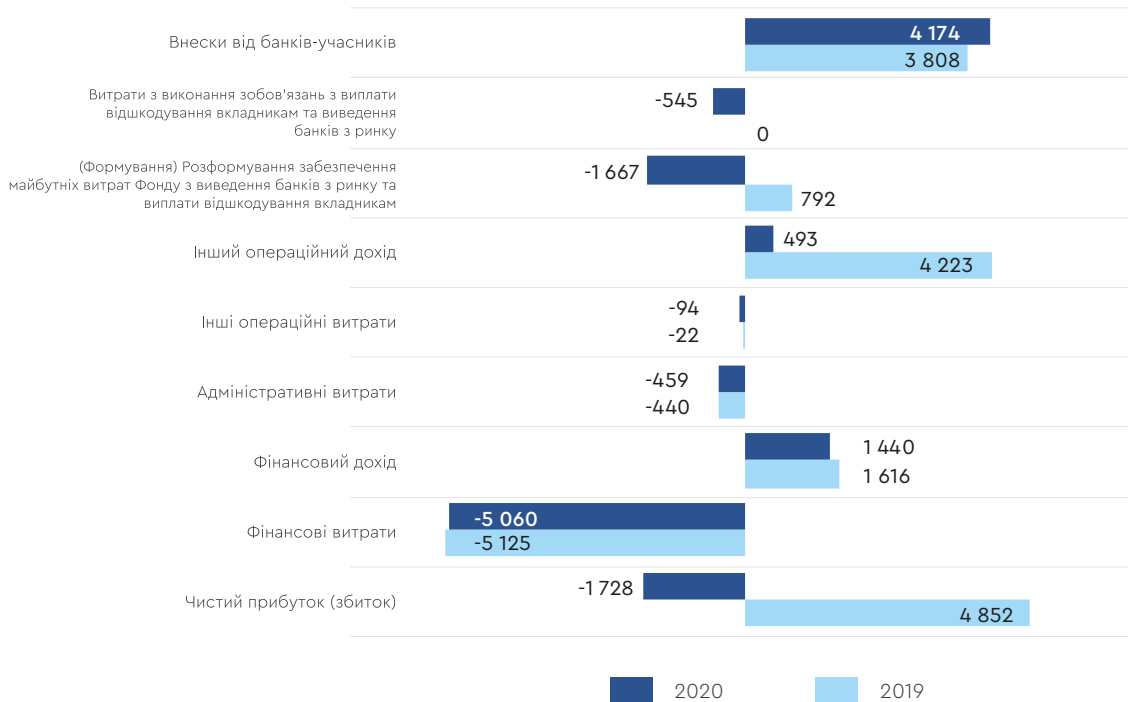
Основними чинниками, що впливають на фінансовий результат є: внески від банків-учасників, формування забезпечення майбутніх витрат Фонду з виведення банків з ринку та виплати відшкодування вкладникам фінансові витрати, фінансовий дохід та витрати.

У 2020 році внески від банків-учасників збільшились майже на 10% порівняно з 2019 роком, що пов'язане зі збільшенням депозитної бази банків-учасників у 2020 році.

Основною складовою фінансових витрат є процентні витрати за вексялями. Основною складовою фінансових доходів є інвестиційний дохід від процентів за облігаціями внутрішньої державної позики. Фінансові доходи та витрати у 2020 суттєво не змінилися порівняно з 2019 роком.

Склад та динаміка фінансових результатів Фонду у 2019–2020 роках, млн грн.

Чисті активи Фонду

Чисті активи Фонду – залишкова вартість активів Фонду після вирахування всіх його зобов'язань. Основною складовою чистих активів Фонду є чистий прибуток (збиток). Протягом 2017–2020 років чисті активи Фонду мають від'ємне значення.

У 2020 році чистий дефіцит Фонду збільшився майже на 3%, і станом на 31 грудня 2020 року складає 61,278 мільйонів гривень. Чистий дефіцит Фонду виник внаслідок здійснення Фондом виплат відшкодування гарантованої суми вкладникам неплатоспроможних банків в обсягах понад 90 мільярдів гривень у кризові 2014–2017 роки, для фінансування яких залучалися кредити Національного банку України та Міністерства фінансів України на ринкових умовах.

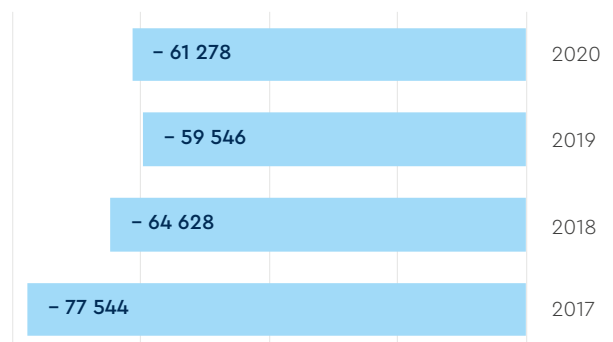
Основною метою Фонду щодо управління чистими активами є забезпечення можливості продовження безперервної діяльності з метою захисту прав вкладників банків та забезпечення стабільності фінансової системи України.

Для досягнення цієї мети Фонд у протягом 2019–2020 років здійснив наступні заходи:

- у січні 2019 року з метою покриття тимчасового дефіциту ліквідності укладено кредитну угоду з Національним банком України про відкриття Фонду відновлюваної кредитної лінії в розмірі 2,000 мільйонів гривень на строк до 31 грудня 2021 року;

- у складі робочої групи, створеної рішенням Ради з фінансової стабільності у 2018 році, Фонд разом з Міністерством Фінансів України та Національним банком України, продовжував вживати заходи щодо визначення механізму реструктуризації заборгованості Фонду за векселями, виданими Міністерству Фінансів України у 2015–2016 роках в обмін на кредит у вигляді облігацій внутрішньодержавної позики;
- за фінансового сприяння Європейського Банку Реконструкції та Розвитку продовжив співпрацювати з групою міжнародних консультантів, залучених для надання Фонду технічної допомоги в процедурі врегулювання потенційної неплатоспроможності Фонду шляхом реструктуризації існуючих боргових зобов'язань Фонду.

Динаміка чистих активів Фонду за 2017–2020 роки, млн грн

Управління ризиками

Фонд у своїй діяльності класифікує такі групи ризиків: страхові, фінансові, операційні та комплаєнс-ризиками.

Страхові ризики – ризики, пов'язані з вірогідністю банкрутств у банківській сфері та виконанням Фондом своїх функцій гарантування вкладів. Видами страхових ризиків є: макроекономічні та секторальні ризики в економіці, моральний ризик, ризик визнання банків неплатоспроможними, ризик своєчасності виведення банку з ринку, ризик вартості ліквідації, ризик істотного зменшення обсягу коштів Фонду.

Фінансові ризики – ризики, що виникають унаслідок фінансових інструментів. Видами фінансових ризиків є: кредитний ризик, ринковий ризик, який включає валютний ризик та ризик зміни процентної ставки, ризик ліквідності та ризик концентрації.

Операційні ризики – ризик виникнення збитків, додаткових втрат, пов'язаних з виникненням несприятливих умов для виконання Фондом своїх функцій внаслідок неадекватних або помилкових внутрішніх процесів, дій працівників, систем або зовнішніх чинників. Видами операційних ризиків є: юридичний ризик, інформаційні та технологічні ризики, ризик незабезпечення безперервної операційної діяльності, ризик порушення вимог та недосконалості процесів, ризик внутрішнього та зовнішнього шахрайства, ризик пошкодження власних активів, ризик кадрової політики та безпеки праці, ризик наявності інфраструктури, необхідної для виконання Фондом своїх функцій.

Комплаєнс-ризиками – ризик виникнення збитків, додаткових втрат або втрати репутації внаслідок невиконання вимог законодавства та внутрішніх документів Фонду, виникнення конфлікту інтересів. Видами комплаєнс-ризиків є: ризик низької фінансової грамотності населення, ризик зниження довіри до системи гарантування, ризик іміджевих втрат, ризик відсутності/недостатності повноважень Фонду для управління своїми страховими ризиками, ризик недосконалості законодавства, ризик недотримання норм та стандартів Фондом в цілому та/або його окремими працівниками вимог законодавства.

Дослідження та інновації

У 2020 році проводив дослідницькі та освітні заходи з підвищення фінансової грамотності населення та обізнаності громадян про систему гарантування вкладів, права і обов'язки споживачів фінансових послуг.

У співпраці з Проектом міжнародної технічної допомоги «Трансформація фінансового сектору», що реалізується за участю Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), проведено та визначено переможців Конкурсу відео-робіт на тему «Фінансова грамотність» серед студентів вищих навчальних закладів України. Конкурс проводився в рамках святкування Всесвітнього тижня грошей в Україні-2020 (Global Money Week-2020).

Фонд, спільно з партнерами – громадською організацією «Діловий клуб «Партнер» та Університетом банківської, реалізує Національний проєкт з фінансової грамотності (далі – Проєкт), основною місією якого є формування в суспільстві фінансової культури та чіткого розуміння цінності створення власного сімейного капіталу, як запоруки гідного життя та реалізації прав і свобод кожної людини. В рамках Проєкту проведена серія навчальних тренінгів з фінансової грамотності для підвищення

Основною метою системи управління ризиками у Фонді є забезпечення виконання Фондом функцій, визначених законодавством України, в умовах існування об'єктивних ризиків, підтримки ефективності процесів, збереження ресурсів Фонду, забезпечення безперервної діяльності Фонду, дотримання вимог законодавства та внутрішніх нормативних документів.

Система управління ризиками у Фонді полягає у застосуванні процедур управління ризиками, спрямованих на здійснення систематичного процесу ідентифікації, вимірювання, моніторингу, контролю, звітування, мінімізації та пом'якшення всіх видів ризиків на всіх організаційних рівнях діяльності Фонду.

Система управління ризиками у Фонді ґрунтується на концепції «трьох ліній захисту».

Підрозділи Фонду виконують функції «першої лінії захисту», є власниками всіх ризиків, що виникають у сфері їх діяльності, відповідають за виявлення подій, що спричиняють ризики, оцінювання, підготовку пропозицій щодо вибору методу управління ризиками та виконання заходів щодо їх мінімізації.

Служба управління ризиками та управління з питань комплаєнсу виконують функції «другої лінії захисту» та відповідають за методичну, координаційну та організаційну підтримку процесу управління ризиками у Фонді; здійснюють контроль за дотриманням граничних значень лімітів і ключових індикаторів ризику; контролюють розробку та виконання заходів щодо запобігання, передачі та пом'якшення ризиків; здійснюють підготовку управлінської звітності з ризиків.

Служба внутрішнього аудиту виконує функції «третьої лінії захисту», здійснює перевірку та оцінку ефективності функціонування та надійності системи управління ризиками у Фонді.

Інформацію щодо управління фінансовими ризиками зазначено у Примітці 30 Фінансової звітності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб станом на 31 грудня 2020 року та за рік, що закінчився на зазначену дату.

кваліфікації викладачів спецкурсу «Фінансова грамотність» закладів загальної середньої освіти, професійно-технічних ліцеїв та коледжів. Тренінги проходили на базі обласних інститутів післядипломної освіти в Ужгороді, Черкасах, Івано-Франківську, Краматорську, Херсоні. У вересні 2020 року Фонд приймав участь у онлайн-конференції EdCamp Одеса «Фінансова грамотність та підприємливість: застосувати не можна ігнорувати».

У сфері IT-технологій у 2020 році Фонд впровадив систему аналізу даних та аналітичної звітності (MIS), що надала можливість:

- централізованої побудови управлінської звітності Фонду, забезпечення своєчасного надання інформації необхідного рівня деталізації за ключовими процесами Фонду з метою подальшого прийняття управлінських та стратегічних рішень;
- організації для кожного користувача єдиної платформи для оперативного отримання даних, необхідних для формування та отримання звітів, з різних корпоративних та зовнішніх джерел Фонду.

Кадрова політика та соціальні аспекти

Станом на 31 грудня 2020 року фактична чисельність працівників Фонду становила 340 осіб: з них жінок – 206, чоловіків – 134. Середній вік працівників Фонду становить 40 років, 98,5 % працівників мають вищу освіту, серед них ступінь кандидата наук – 7 осіб.

Протягом 2020 пріоритетним напрямком кадрової політики Фонду була підтримка ефективної системи управління персоналом, що забезпечувала б якісне та вчасне виконання завдань за всіма напрямками діяльності Фонду, особливо у період запровадження карантинних обмежень, пов'язаних з пандемією COVID-19.

Для забезпечення безперервності діяльності та захисту співробітників Фонду був запроваджений дистанційний режим роботи працівників. Віддалена робота співробітників здійснювалась з використанням системи контролю підключень до інформаційної мережі Фонду через функціонал VPN, що дозволяла безпечно підключатись до ресурсів Фонду з мережі Інтернет.

З метою захисту працівників, режим роботи яких передбачав перебування в приміщенні Фонду, були здійснені наступні заходи:

- придбані засоби індивідуального захисту (дезінфікуючі засоби та інші необхідні матеріали);
- організовано термометрію працівників та відвідувачів на вході у приміщення Фонду;
- організовано проведення корпоративних заходів (наради, засідання комітетів, збори тощо) за допомогою програмного забезпечення для організації відеоконференцій.

Оплата праці

Оплата праці працівників Фонду здійснюється у відповідності до Положення про оплату праці працівників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду від 23.12.2019 року №3291, Порядку та умов оплати праці членів виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням адміністративної ради Фонду від 27.09.2012 року №41, з дотриманням вимог Колективного договору між виконавчою дирекцією та трудовим колективом Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на 2018–2020 роки.

Політика оплати праці працівників Фонду:

- створення умов та стимулювання працівників до якісного виконання посадових обов'язків з метою виконання основних завдань і функцій Фонду, визначених Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»;
- встановлення єдиних принципів визначення рівня оплати праці працівників Фонду, зокрема, справедливості, прозорості, конкурентоспроможності, гнучкості.

Заробітна плата працівників Фонду складається з:

- основної заробітної плати, що встановлюється у вигляді посадових окладів. Розмір посадового окладу залежить від рівня впливу структурного підрозділу на основну діяльність Фонду (грейд структурного підрозділу) та рівня кваліфікації працівника;
- додаткової заробітної плати, що встановлюється у вигляді надбавок і доплат та премій з виконання виробничих завдань. Основним критерієм

преміювання працівників за основні результати роботи з виконання виробничих завдань є ефективність діяльності працівників Фонду у відповідному місяці, яка визначається за кількісними та якісними ключовими показниками ефективності та питомою вагою цих показників у загальному показнику ефективності діяльності;

- інших заохочувальних та компенсаційних виплат, не пов'язаних з конкретними результатами праці, зокрема: матеріальна допомога на оздоровлення працівників, народження дитини, поховання чоловіка/жінки, батьків, дітей.

Інформація про витрати на оплату праці працівників Фонду зазначена у Примітках 25 та 26 Фінансової звітності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб станом на 31 грудня 2020 року та за рік, що закінчився на зазначену дату.

Навчання персоналу

Основним принципом кадрової політики Фонду є сприяння підвищенню професійних здібностей та практичних навичок персоналу.

Протягом 2020 року працівники Фонду у форматі онлайн приймали участь у внутрішньо корпоративних заходах з підвищення кваліфікації та семінарах, круглих столах, конференціях, тренінгах, що організували спеціалізовані тренінгові центри, у тому числі міжнародні компанії.

Корпоративний Кодекс

Для встановлення загальних етичних стандартів діяльності Фонду, формування у працівників Фонду високої корпоративної культури, захисту та формування позитивного іміджу та репутації Фонду затверджений Корпоративний Кодекс Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (далі – Корпоративний Кодекс).

Корпоративний Кодекс регламентує:

- корпоративний стиль Фонду;
- правила корпоративної комунікації та поведінки працівників Фонду у щоденних робочих стосунках та при взаємодії з банками, державними установами та іншими контрагентами;
- свободи та права працівників Фонду у відповідності до законодавства України;
- правила використання майна, що є у власності Фонду;
- соціальний захист працівників Фонду;
- відповідальність за дотримання норм та принципів, викладених у Корпоративному Кодексі;

Запобігання корупції

Фонд всебічно сприяє запобіганню та протидії будь-яким корупційним проявам. Працівники Фонду у своїй внутрішній діяльності, а також у правовідносинах із діловими партнерами, органами державної влади, органами місцевого самоврядування керуються принципом "нульової толерантності" до будь-яких проявів корупції і вживають всіх передбачених законодавством заходів щодо запобігання, виявлення та протидії корупції і пов'язаним з нею діям (практикам).

Для неухильного дотримання усіх вимог законодавства України з питань боротьби з корупцією, у Фонді затверджена та діє Антикоруційна програма Фонду, якою встановлений комплекс заходів, стандартів і процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції у діяльності Фонду.

Фонд здійснює такі заходи, спрямовані на запобігання, виявлення, усунення та протидію корупції:

- проведення періодичної оцінки корупційних ризиків у діяльності Фонду;
- виконання антикорупційних стандартів та процедур у діяльності Фонду.

Основними антикорупційними стандартами і процедурами Фонду є :

- процедура ознайомлення нових працівників із змістом Антикоруційної програми Фонду та проведення навчальних заходів з питань запобігання і протидії корупції;
- процедура здійснення антикорупційної перевірки ділових партнерів відповідно до критеріїв їх обрання;
- обмеження підтримки Фондом політичних партій, здійснення благодійної діяльності;
- процедура повідомлення про виявлення ознак порушення Антикоруційної програми Фонду, ознак вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, а також конфіденційність таких повідомлень та захист викривачів;
- процедура розгляду повідомлень викривачів, включаючи внутрішнє розслідування і накладення дисциплінарних стягнень;
- стандарти професійної етики, обов'язків і заборон для працівників, обмеження щодо подарунків;
- процедура запобігання і врегулювання конфлікту інтересів;
- процедура здійснення нагляду і контролю за дотриманням вимог Антикоруційної програми Фонду.

На виконання вимог Закону України «Про запобігання корупції» Фонд здійснює перевірку факту подання суб'єктами декларування декларацій та повідомляє Національне агентство з питань запобігання корупції про випадки неподання чи несвоєчасного подання таких декларацій у визначеному відповідно до цього закону порядку.

Антикорупційну програму Фонду розміщено на веб-сторінці Фонду за посиланням

<https://www.fg.gov.ua/storage/files/antikorupcijna-programa-fondu.pdf>

Охорона навколишнього середовища

Фонд турбується про навколишнє середовище та намагається уникати будь-якої шкоди для природи.

З метою охорони навколишнього середовища Фонд:

- впровадив систему електронного документообігу, що дозволило зменшити кількість канцелярських витрат (папір, пластик, змішані відходи, тощо);

Організація охорони праці

Основними принципами організації охорони праці у Фонді є:

- створення та підтримка безпечних і нешкідливих умов праці, забезпечення пріоритету життя та здоров'я працівників у процесі виробничої діяльності;
- забезпечення безперервності та ефективності функціонування системи управління охороною праці та реалізації конституційного права працівників на охорону їхнього життя і здоров'я в процесі трудової діяльності;
- організація і проведення контролю умов праці на відповідність вимогам нормативно-правових актів з охорони праці.

З метою профілактики виробничого травматизму та створення безпечних умов праці Фондом впроваджені та застосовуються:

- інструкція з охорони праці під час експлуатації персональних комп'ютерів;
- інструкція з охорони праці при роботі на копіювальних апаратах;
- інструкція з охорони праці з електробезпеки;
- інструкція про заходи пожежної безпеки у приміщеннях Фонду;
- інструкція про надання першої долікарської допомоги.

Фонд на постійній основі проводить навчання та інструктаж працівників Фонду з питань охорони праці та пожежної безпеки.

- утримує у справному стані транспортні засоби для зменшення викидів у повітря відпрацьованих газів;
- здійснює утилізацію списаної офісної та комп'ютерної техніки, шляхом укладання договору на послуги зі збирання, перевезення та передавання відходів для подальшої утилізації підприємству, що має ліцензію на такий вид діяльності.

Перспективи розвитку

Місія Фонду – гарантування вкладів, захист прав кредиторів, підвищення фінансової обізнаності для забезпечення довіри до фінансової системи та добробуту суспільства.

Візія Фонду – Фонд – відкритий, інноваційний і надійний партнер, який запобігає фінансовим втратам та формує світові стандарти у сфері гарантування вкладів.

У 2020 році з урахуванням Стратегічних напрямків розвитку Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на 2020–2022 роки, Фондом розроблена Стратегія розвитку Фонду гарантування вкладів фізичних осіб до 2022 року (далі – Стратегія), яка затверджена адміністративною радою Фонду (протокол від 24.12.2020 №16).

Стратегія розроблена з урахуванням Стратегії розвитку фінансового сектору України до 2025 року (далі – Стратегія 2025), затвердженої у 2019 році, метою якої є реформування та розвиток фінансового сектору України відповідно до провідних міжнародних практик та подальша імплементація заходів, передбачених Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Реалізація Стратегії передбачає заходи щодо розвитку системи гарантування вкладів в цілому, захисту прав вкладника, розбудову інституційної спроможності Фонду, а також максимальної діджиталізації його функціоналу.

Стратегія визначає такі стратегічні пріоритети розвитку Фонду у цей період:

- забезпечення фінансової стійкості Фонду;
- мінімізація майбутніх витрат Фонду;
- збільшення задоволення вимог кредиторів;
- підвищення довіри вкладників;
- діджиталізація бізнес-процесів.

Головна стратегічна перспектива розвитку Фонду – розбудова інституційної спроможності Фонду в частині:

- запровадження у Фонді системи раннього реагування для забезпечення успішного врегулювання неплатоспроможних банків;
- створення системи гарантування закладами членів кредитних спілок та за зобов'язаннями страхових компаній перед страхувальниками за договорами накопичувального страхування життя;
- визначення механізму реструктуризації боргу Фонду;
- удосконалення механізмів виведення банків з ринку та роботи з пов'язаними з банком особами та іншими особами, які нанесли банку шкоду (збитки), були причетні до його банкрутства.

Розбудова інституційної спроможності Фонду відбувається у відповідності до дорожньої карти реалізації Стратегії. Заходи, проведені Фондом в цьому напрямку у 2020 році, наведені у розділі 4 цього Звіту.

На базі Стратегії Фондом будуть розроблятися та запроваджуватись плани діяльності Фонду на відповідні роки, які включатимуть перелік заходів із встановленими показниками ефективності для кожного заходу.

25 травня 2021 року

Директор-розпорядник

С.В. Рекрут

Фінансова звітність за рік, що закінчився 31 грудня 2020

Звіт про фінансовий стан

<i>(у мільйонах гривень)</i>	Примітка	31 грудня 2020	31 грудня 2019
АКТИВИ			
Непоточні активи			
Основні засоби	12	347	40
Нематеріальні активи	13	89	53
Усього непоточних активів		436	93
Поточні активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	7	1,414	2,498
Фінансові інвестиції	8	14,608	9,170
Дебіторська заборгованість по внесках від банків-учасників	9	1,114	1,006
Заборгованість неплатоспроможних банків по кредиторських вимогах Фонду	11	1,413	3,619
Інша дебіторська заборгованість	10	25	11
Інші активи		5	5
Усього поточні активи		18,579	16,309
УСЬОГО АКТИВІВ		19,015	16,402

Звіт про фінансовий стан (продовження)

(у мільйонах гривень)	Примітка	31 грудня 2020	31 грудня 2019
ЧИСТІ АКТИВИ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Чисті активи			
Резерв переоцінки		156	160
Прибуток (збиток)		(61,434)	(59,706)
Усього чистих активів		(61,278)	(59,546)
Зобов'язання			
Непоточні зобов'язання			
Залучені кошти	18	69,482	66,517
Усього непоточних зобов'язань		69,482	66,517
Поточні зобов'язання			
Забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам	14	7,359	5,682
Зобов'язання Фонду з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків	15	2,997	3,225
Інші забезпечення	16	398	497
Інша кредиторська заборгованість	17	57	27
Усього поточних зобов'язань		10,811	9,431
Усього зобов'язань		80,293	75,948
Усього чистих активів і зобов'язань		19,015	16,402

25 травня 2021 року

Директор-розпорядник

С.В. Рекрут

Головний бухгалтер

О.С. Перебийніс

Звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід

(у мільйонах гривень)	Примітка	2020	2019
Внески від банків-учасників	19	4,174	3,808
Витрати з виконання зобов'язань з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку	22	(545)	-
(Формування) розформування забезпечення майбутніх витрат Фонду з виведення банків з ринку та виплати відшкодування вкладникам	14	(1,677)	792
Інший операційний дохід	21	493	4,223
Адміністративні витрати	25	(459)	(440)
Інші операційні витрати	24	(94)	(22)
Операційний прибуток (збиток)		1,892	8,361
Фінансовий дохід	20	1,440	1,616
Фінансові витрати	23	(5,060)	(5,125)
Чистий прибуток (збиток)		(1,728)	4,852
Чиста зміна справедливої вартості фінансових активів, наявних для продажу		(4)	230
Інший сукупний дохід (збиток), чиста сума		(4)	230
Усього сукупного доходу (збитку)		(1,732)	5,082

25 травня 2021 року

Директор-розпорядник

С.В. Рекрут

Головний бухгалтер

О.С. Перебийніс

Звіт про зміни у чистих активах

<i>(у мільйонах гривень)</i>	Резерв переоцінки	Накопичений збиток	Усього
Сальдо на 31 грудня 2018 р.	(70)	(64,558)	(64,628)
Прибуток (збиток) за рік	-	4,852	4,852
Інший сукупний дохід	230	-	230
Чиста зміна справедливої вартості фінансових активів, наявних для продажу	230	-	230
Усього сукупного доходу/(збитку) за рік	230	4,852	5,082
Сальдо на 31 грудня 2019 р.	160	(59,706)	(59,546)
Прибуток (збиток) за рік	-	(1,728)	(1,728)
Інший сукупний дохід	(4)	-	(4)
Чиста зміна справедливої вартості фінансових активів, наявних для продажу	(4)	-	(4)
Усього сукупного доходу/(збитку) за рік	(4)	(1,728)	(1,732)
Сальдо на 31 грудня 2020 р.	156	(61,434)	(61,278)

25 травня 2021 року

Директор-розпорядник

С.В. Рекрут

Головний бухгалтер

О.С. Перебийніс

Звіт про рух грошових коштів

(у мільйонах гривень)	2020	2019
Грошові кошти від операційної діяльності		
Надходження внесків від учасників	4,066	3,693
Надходження від неплатоспроможних банків в погашення кредиторських вимог	2,303	4,407
Кошти, перераховані банкам-агентам для виплати відшкодування вкладникам	(391)	(834)
Грошові кошти, виплачені працівникам, та внески у фонд соціального страхування	(310)	(307)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	(73)	(61)
Інші надходження від операційної діяльності	10	497
Інші витрачання в результаті операційної діяльності	(146)	(69)
Чистий рух грошових коштів від операційної діяльності	5,459	7,326
Грошові кошти від інвестиційної діяльності		
Надходження, пов'язані з ОВДП, що оцінюються за амортизованою вартістю	6,029	2,805
Витрати на купівлю ОВДП, що оцінюються за амортизованою вартістю	(11,482)	(4,405)
Придбання необоротних активів	(387)	(34)
Отримані відсотки	1,300	825
Чистий рух грошових коштів від інвестиційної діяльності	(4,540)	(809)
Грошові кошти від фінансової діяльності		
Погашення кредитів, отриманих від Національного банку України	-	(1,460)
Погашення векселів	(1,300)	(9,118)
Витрачання на сплату відсотків	(700)	(514)
Погашення зобов'язання з оренди	(3)	(9)
Чистий рух грошових коштів від фінансової діяльності	(2,003)	(11,101)
Чистий рух грошових коштів та їх еквівалентів	(1,084)	(4,584)
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	2,498	7,082
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	1,414	2,498

25 травня 2021 року

Директор-розпорядник

Головний бухгалтер

С.В. Рекрут

О.С. Перебийніс

Примітки до фінансової звітності

Загальна інформація, – 106	Інші забезпечення, – 127
Операційне середовище, – 107	Інша кредиторська заборгованість, – 127
Стислий виклад суттєвих облікових політик, – 108	Залучені кошти, – 128
Істотні облікові судження, оцінки та припущення, – 116	Внески від банків-учасників, – 129
Стандарти, які були опубліковані, але ще не набули чинності, – 117	Фінансовий дохід, – 129
Зміни в обліковій політиці та принципах розкриття інформації, – 117	Інший операційний дохід, – 129
Грошові кошти та їх еквіваленти, – 118	Витрати з виконання зобов'язань з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку, – 130
Фінансові інвестиції, – 118	Фінансові витрати, – 130
Дебіторська заборгованість по внесках від банків-учасників, – 120	Інші операційні витрати, – 130
Інша дебіторська заборгованість, – 120	Адміністративні витрати, – 131
Заборгованість неплатоспроможних банків по кредиторських вимогах фонду, – 121	Операції з пов'язаними сторонами, – 131
Основні засоби, – 123	Умовні зобов'язання, – 132
Нематеріальні активи, – 124	Оренда, – 132
Забезпечення потенційних витрат фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам, – 124	Управління чистими активами, – 133
Зобов'язання фонду з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків, – 126	Управління фінансовими ризиками, – 133
	Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань, – 134
	Події після закінчення звітного періоду, – 135

Загальна інформація

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб (далі – Фонд) здійснює свою діяльність у відповідності до Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (далі – Закон).

Основним завданням Фонду є забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку.

На виконання свого основного завдання Фонд у порядку, передбаченому Законом, здійснює такі функції:

- веде реєстр учасників Фонду;
- акумулює кошти, отримані з джерел, визначених статтею 19 Закону, здійснює контроль за повнотою і своєчасністю перерахування зборів кожним учасником Фонду;
- інвестує кошти Фонду в державні цінні папери України;
- здійснює розміщення облигацій у порядку та за напрямками залучення коштів, визначеними цим Законом, і видачу векселів у випадках, передбачених законом про Державний бюджет України на відповідний рік;
- здійснює заходи щодо організації виплат відшкодування закладами у строки, визначені Законом, та в обсязі, визначеному адміністративною радою (з 21 серпня 2012 року граничний розмір відшкодування не може бути меншим 200 тисяч гривень);
- здійснює регулювання участі банків у системі гарантування вкладів фізичних осіб;
- бере участь в інспекційних перевірках проблемних банків за пропозицією Національного банку України;
- застосовує до банків та їх керівників відповідно фінансові санкції і накладає адміністративні штрафи;
- здійснює процедуру виведення неплатоспроможних банків з ринку, у тому числі шляхом здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації банків, організовує відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку, продаж неплатоспроможного банку або створення та продаж перехідного банку;
- здійснює перевірки банків відповідно до Закону;
- надає фінансову підтримку банку відповідно до Закону;

- здійснює аналіз фінансового стану банків з метою виявлення ризиків у їхній діяльності та прогнозування потенційних витрат Фонду на виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам.
- надає цільову позику банку для фінансування витрат для оплати роботи осіб відповідно до пункту 2 частини шостої статті 36, пунктів 7 і 8 частини другої статті 37 та частини четвертої статті 47 Закону, що здійснюються протягом дії тимчасової адміністрації;
- звертається з відповідними запитами до клієнтів, вкладників та інших кредиторів банку в порядку, встановленому Фондом;
- здійснює заходи щодо інформування громадськості про функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб, захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників, підвищення рівня фінансової грамотності населення відповідно до цього Закону;
- вивчає та аналізує тенденції розвитку ринку ресурсів, залучених від вкладників учасниками Фонду.

Фонд є юридичною особою публічного права, має відокремлене майно, яке є об'єктом права державної власності і перебуває у його господарському віданні.

Фонд є економічно самостійною установою, має самостійний баланс, поточний та інші рахунки в Національному банку України, а також рахунки в цінних паперах у депозитарних установах – державних банках.

Фонд є установою, що не має на меті отримання прибутку.

Керівними органами Фонду є адміністративна рада та виконавча дирекція.

Адміністративна рада Фонду складається з п'яти осіб – один представник Кабінету Міністрів України, два представники Національного банку України, один представник профільного комітету Верховної Ради України та директор – розпорядник Фонду.

Виконавча дирекція Фонду складається з семи членів. Директор – розпорядник Фонду та його заступники входять до складу виконавчої дирекції Фонду за посадою.

Кількість банків учасників Фонду станом на 31 грудня 2020 року становить 73 банки (31 грудня 2019 року: 74 банків).

Операційне Середовище

Фонд є одним з ключових суб'єктів інфраструктури фінансового сектору, який разом з іншими уповноваженими публічними органами забезпечує фінансову стабільність держави. Належна реалізація мети діяльності Фонду безпосередньо залежить від стану середовища його функціонування та можливості ефективно реагувати на потенційні ризики та загрози.

З 2014 року Україна перебуває під впливом нерозв'язаного збройного конфлікту в окремих районах Луганської та Донецької областей, анексії Росією Автономної Республіки Крим, внаслідок чого продовжує обмежувати політичні та економічні зв'язки із Росією.

Починаючи з 2016 року, українська економіка демонструвала ознаки стабілізації. Проте, поширення пандемії COVID-19 у світі та в Україні на початку 2020 року і запроваджені урядами більшості країн карантинні обмеження призвели до стрімкого зниження економічної активності в більшості країн світу, у тому числі й в Україні. У 2020 році реальний ВВП зменшився на 4,0% порівняно з 2019 роком, показник споживчої інфляції перебував на помірному рівні і становив 5,0%.

Рівень макроекономічної невизначеності в Україні у 2020 році продовжував залишатися високим у силу існування значної суми державного боргу, яка підлягає погашенню у 2021 році, що вимагає мобілізації суттєвого внутрішнього та зовнішнього фінансування в умовах, коли на ринках країн, які розвиваються, виникає все більше проблем із джерелами фінансування. Подальше економічне зростання залежить, великою мірою, від успіху українського уряду в реалізації запланованих структурних реформ та ефективного співробітництва з Міжнародним валютним фондом.

У квітні 2020 року рейтингова агенція Fitch підтвердила поточний довгостроковий рейтинг дефолту емітента України в іноземній валюті на рівні показника «В», а прогноз по ньому погіршила із «позитивного» на «стабільний». Перегляд прогнозу відображає значний вплив пандемії COVID-19, яка звела нанівець покращення, досягнуті Україною в останні роки, щодо зниження боргового навантаження, нормалізації перспектив зростання після геополітичної та економічної кризи 2014-2015 років.

У 2020 році банківський сектор працював в умовах нестабільної макроекономічної ситуації, спричиненою пандемією COVID-19. Оскільки банки увійшли в період пандемії COVID-19 без помітних дисбалансів, достатньо капіталізованими та високоліквідними, тому банківський сектор проходить коронакризу успішно, належним чином виконуючи свої функції. Вперше в історії під час кризи українські банки не стали фактором посилення економічної нестабільності, завдяки очищенню та підвищенню стійкості банківської системи, проведеним у 2014–2017 роках. У 2020 році тільки два банки були визнані неплатоспроможними і переведені в управління Фонду.

Розвиток політичної та економічної ситуації в Україні, а також наслідки поширення пандемії COVID-19 у світі та в Україні передбачити вкрай складно, проте управлінський персонал вважає, що він стежить за перебігом подій і вживає належних заходів для підтримки стабільної діяльності Фонду та системи гарантування вкладів в Україні. Можливий негативний розвиток подій може мати несприятливий вплив на результати діяльності та фінансовий стан Фонду, характер та наслідки якого на поточний момент визначити неможливо. Ця фінансова звітність відображає поточну оцінку управлінського персоналу щодо впливу умов здійснення діяльності в Україні на операційну діяльність та фінансовий стан Фонду. Майбутні умови здійснення діяльності можуть відрізнятись від оцінки управлінського персоналу.

Стислий виклад суттєвих облікових політик

а) Основа складання фінансової звітності

Фінансова звітність складена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – МСФЗ).

Ця фінансова звітність складена за принципом оцінки за собівартістю, за винятком:

- фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю із відображенням переоцінки у складі іншого сукупного доходу.

б) Безперервність діяльності

Станом на 31 грудня 2020 року чистий дефіцит Фонду становить 61,278 мільйонів гривень (31 грудня 2019 року: дефіцит у розмірі 59,546 мільйонів гривень). Чистий збиток за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року становить 1,728 мільйонів гривень (чистий прибуток за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року: 4,852 мільйонів гривень). Надходження грошових коштів від операційної діяльності за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, становить 5,459 мільйонів гривень (за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року – 7,326 мільйонів гривень).

Управлінський персонал запроваджує наступні заходи для забезпечення виконання Фондом своїх зобов'язань у найближчому майбутньому:

- у відповідності до статті 25 Закону, в разі виникнення тимчасового дефіциту ліквідності Фонд має право звернутися до Національного банку України: 1) за залученням кредиту; 2) викупом державних цінних паперів, що є у власності Фонду. У 2019 році Фонд уклав з Національним банком України кредитну угоду про відкриття Фонду відновлюваної кредитної лінії в розмірі 2,000 мільйонів гривень;
- у відповідності до статті 25 Закону, у разі ризику недостатності коштів, Фонд має право звернутися за отриманням кредиту або внеску держави на безповоротній основі за рахунок коштів державного бюджету;
- протягом 2020 року Фонд здійснив дострокове погашення векселів на суму 1,300 мільйонів гривень, виданих Фондом Міністерству Фінансів України у 2015 році в обмін на кредит у вигляді облигацій внутрішньодержавної позики та відсотків за векселями 700 мільйонів гривень;
- протягом 2019 – 2020 років Фонд разом з Міністерством Фінансів України та Національним банком України у складі робочої групи, створеної рішенням Ради з фінансової стабільності у 2018 році, продовжував вживати заходи щодо визначення механізму реструктуризації заборгованості Фонду за векселями, виданими Міністерству Фінансів України у 2015–2016 роках в обмін на кредит у вигляді облигацій внутрішньодержавної позики;
- у 2020 році Фонд впровадив систему управління ризиками у Фонді, основною метою якої є забезпечення виконання Фондом функцій, визначених законодавством України, в умовах існування об'єктивних ризиків, підтримки ефективності процесів, збереження ресурсів Фонду, забезпечення безперервності діяльності Фонду, дотримання законодавства та внутрішніх нормативних документів;
- у 2020 році Фонд здійснював роботу з виявлення шкоди, заподіяної банкам та їх кредиторам рішеннями, діями або бездіяльністю пов'язаних з такими банками осіб. Станом на 31 грудня 2020 року Фондом

пред'явлено 60 позовних заяв до 751 пов'язаної з банком особи щодо 41 неплатоспроможного банку на загальну суму близько 97,000 мільйонів гривень;

- Фонд використовує всі можливі шляхи для реалізації активів неплатоспроможних банків в найкоротший строк за найвищою вартістю. Продаж активів здійснюється через електронну торгову систему Prozorro.sale, також для організації продажу активів залучаються міжнародні радники, фондові біржі, здійснюється безпосередній продаж активів (майна) банків юридичним чи фізичним особам;
- Фонд продовжує роботу щодо оптимізації та мінімізації витрат неплатоспроможних банків шляхом посилення контролю за операційними процесами у неплатоспроможних банках та централізації їх основних функцій, що виникають під час введення тимчасової адміністрації або ліквідації;
- Фонд ініціює подальші зміни законодавчої бази його діяльності, що мають на меті підвищити інституційну спроможність Фонду та забезпечити вдосконалення діючих інструментів та способів виведення банків з ринку.

Управлінський персонал вважає, що, з огляду на всі описані вище заходи, яких він вживає, Фонд має ресурси, щоб продовжити свою діяльність в найближчому майбутньому. Крім того, управлінському персоналу невідомо про істотні невизначеності, окрім тих що наведені вище, які можуть викликати значні сумніви щодо здатності Фонду проводити діяльність в найближчому майбутньому.

с) Функціональна валюта і валюта подання

Ця фінансова звітність представлена у національній валюті України – гривні, що є функціональною валютою Фонду та валютою подання фінансової звітності. Всі суми, подані у фінансовій звітності, округлені до мільйонів.

Монетарні активи та зобов'язання перераховуються у функціональну валюту за офіційним обмінним курсом Національного банку України (НБУ) на відповідну звітну дату. Прибутки та збитки від курсових різниць, що виникають за розрахунками по операціях і внаслідок перерахунку грошових активів і зобов'язань у функціональну валюту на кінець року відповідно до офіційних курсів НБУ, відображаються у звіті про прибутки та збитки. Немонетарні статті у іноземній валюті, що оцінюються за історичною вартістю, перераховуються із використанням курсу обміну на дату операції.

д) Класифікація активів і зобов'язань на поточні/непоточні

У звіті про фінансовий стан Фонд подає активи і зобов'язання на підставі їх класифікації на поточні і непоточні.

Актив є поточним, якщо:

- його передбачається реалізувати або є намір його продати чи спожити в рамках нормального операційного циклу;
- він утримується в основному з метою продажу;
- його передбачається реалізувати протягом 12 місяців після звітного періоду;

- актив є грошовими коштами чи еквівалентами грошових коштів, якщо немає обмежень щодо обміну чи використання цього активу для погашення зобов'язання принаймні протягом 12 місяців після звітного періоду.

Усі інші активи класифікуються як непоточні.

Зобов'язання є поточним, якщо:

- його передбачається погасити в ході нормального операційного циклу;
- воно утримується в основному з метою продажу;
- воно підлягає погашенню протягом 12 місяців після звітного періоду;
- суб'єкт господарювання не має безумовного права відстрочити погашення зобов'язання протягом як мінімум 12 місяців після звітного періоду. Умови зобов'язання, які можуть, за вибором контрагента, привести до його погашення через випуск інструментів власного капіталу, не впливають на його класифікацію.

Усі інші зобов'язання класифікуються як непоточні.

е) Оцінка справедливої вартості

Фонд оцінює за справедливою вартістю на кожну звітну дату фінансові інструменти, представлені облігаціями внутрішньої державної позики.

Справедлива вартість – ціна, яка була б отримана за продаж активу, або сплачена за передачу зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки. Оцінка справедливої вартості припускає, що операція продажу активу або передачі зобов'язання відбувається або

- на основному ринку для цього активу або зобов'язання; або
- за відсутності основного ринку – на найсприятливішому ринку для цього активу або зобов'язання.

Ринок, на якому Фонд, як правило, здійснює операції продажу активу або передачі зобов'язання приймається за основний, або якщо немає основного ринку, за найсприятливіший. У Фонду має бути доступ до основного або найсприятливішого ринку на дату оцінки.

Фонд оцінює справедливую вартість активу або зобов'язання, користуючись припущеннями, якими користувалися б учасники ринку, складаючи ціну активу або зобов'язання, та припускаючи, що учасники ринку діють у своїх економічних інтересах.

Фонд застосовує методи оцінки вартості, які відповідають обставинам та для яких є достатньо даних, щоб оцінити справедливую вартість, максимізуючи використання доречних відкритих вхідних даних та мінімізуючи використання закритих вхідних даних.

Якщо для активу або зобов'язання є основний ринок, то оцінка справедливої вартості представляє ціну на такому ринку (незалежно від того, чи ця ціна є безпосередньо відкритою, чи її оцінку отримано за іншою методикою оцінювання), навіть якщо ціна на іншому ринку є потенційно сприятливішою на дату оцінки.

Для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, щодо яких немає інформації про ринкові ціни із зовнішніх джерел, використовуються такі методики оцінки, як дисконтування грошових потоків і аналіз фінансової інформації про об'єкти інвестування. Застосування методик оцінки може потребувати припущень, що не підкріплені ринковими даними. У цій фінансовій звітності інформація щодо припущень розкривається в тих випадках, за яких заміна такого припущення можливим альтернативним варіантом може призвести до суттєвої зміни сум прибутку, доходів, витрат, загальної суми активів чи зобов'язань.

Фонд застосовує методики оцінювання, що відповідають обставинам і для яких є достатньо даних, щоб оцінити справедливую вартість, максимізуючи використання доречних відкритих вхідних даних та мінімізуючи використання закритих вхідних даних. Усі активи та зобов'язання, справедлива вартість яких оцінюється або розкривається у фінансовій звітності, класифікуються в межах ієрархії рівнів справедливої вартості, що зазначена нижче, на підставі вхідних даних найнижчого рівня, які є суттєвими для оцінки справедливої вартості в цілому:

- рівень 1 – ціни котирування ідентичних активів або зобов'язань на активному ринку (без будь-яких коригувань);
- рівень 2 – моделі оцінки, у яких суттєві для оцінки справедливої вартості в цілому вхідні дані, що належать до найнижчого рівня ієрархії, є прямо або опосередковано спостережуваними на ринку;
- рівень 3 – моделі оцінки, у яких суттєві для оцінки справедливої вартості в цілому вхідні дані, що належать до найнижчого рівня ієрархії, не спостерігаються на ринку.

У випадку активів та зобов'язань, які у фінансовій звітності переоцінюються на періодичній основі, Фонд визначає необхідність їх переведення між рівнями ієрархії справедливої вартості, повторно аналізуючи класифікацію (на підставі вхідних даних найнижчого рівня ієрархії, які є суттєвими для оцінки справедливої вартості в цілому) на кінець кожного звітного періоду.

З метою розкриття інформації про справедливую вартість Фонд класифікує активи та зобов'язання виходячи з природи, характеристик та ризиків активу чи зобов'язання, та рівня ієрархії справедливої вартості.

ф) Основні засоби

Основні засоби відображаються за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності.

Витрати на поліпшення власних основних засобів, що призводять до збільшення первісно очікуваних вигід від їх використання, збільшують первісну вартість цих об'єктів.

Нарахування амортизації активу починається з першого числа місяця, наступного за місяцем, у якому об'єкт основних засобів став придатним для використання, і припиняється, починаючи з першого числа місяця, наступного за місяцем припинення визнання об'єкта основних засобів.

Амортизація розраховується за прямолінійним методом протягом таких очікуваних строків корисної служби:

	Роки
Будівлі	40
Транспортні засоби	5
Меблі	3-7
Офісне обладнання	4-7
Комп'ютерне обладнання	3-5
Інструменти та господарське обладнання	3-7
Інші основні засоби	3-7

Для груп об'єктів основних засобів, для яких не планується реалізація після закінчення строку корисного використання, ліквідаційна вартість становить 0 відсотків їх первісної вартості. Для основних засобів, які можуть бути реалізовані після закінчення строку корисного використання, ліквідаційна вартість встановлюється на рівні узагальненої статистики по фактичній реалізації таких основних засобів за останні три роки.

В кінці кожного фінансового року здійснюється перегляд ліквідаційної вартості об'єктів основних засобів, строків корисного використання, методу амортизації, аналіз об'єктів основних засобів на зменшення корисності.

У разі наявності ознак зменшення корисності основного засобу Фонд оцінює суму очікуваного відшкодування цього об'єкту. Якщо сума очікуваного відшкодування об'єкту основного засобу менше ніж його балансова вартість, балансова вартість об'єкту основного засобу зменшується до суми очікуваного відшкодування. Таке зменшення є збитком від зменшення корисності. Збиток від зменшення корисності включається до витрат періоду у складі інших витрат.

g) Оренда

В момент укладення договору Фонд оцінює, чи є договір оренди в цілому або його окремі компоненти договором оренди. Договір у цілому або його окремі компоненти є договором оренди, якщо за цим договором передається право контролювати користування ідентифікованим активом протягом певного періоду часу в обмін на компенсацію.

Фонд, в якості орендаря, застосовує єдиний підхід до визнання і оцінки усіх договорів оренди, крім короткострокової оренди та оренди, в якій базовий актив має низьку вартість. Базовий актив має низьку вартість, якщо справедлива вартість такого активу у новому стані менше або дорівнює 30 000,00 гривень. Орендні платежі за такою орендою є витратами періоду, що розподіляються на прямолінійній основі протягом строку оренди.

На дату початку оренди Фонд визнає актив у формі права користування та зобов'язання з оренди.

На дату визнання актив у формі права користування оцінюється за первісною вартістю, зобов'язання з оренди оцінюється за теперішньою вартістю орендних платежів, не сплачених на таку дату.

Орендні платежі дисконтуються за ставкою, закладеною у договорі оренди, якщо таку ставку можна легко визначити. В іншому випадку, в якості ставки дисконтування Фонд використовує середню процентну ставку за останні три місяці за довгостроковими кредитами в національній валюті для суб'єктів господарювання, опубліковану на офіційному сайті Національного банку України.

В подальшому Фонд оцінює актив у формі права користування за моделлю собівартості: первісна вартість активу у формі права користування мінус накопичена амортизація та накопичені збитки від зменшення його корисності. Балансова вартість активу у формі права користування коригується на суму переоцінки зобов'язання з оренди.

Амортизація активу у формі права користування здійснюється прямолінійним методом протягом найкоротшого з термінів: строку корисного використання або строку оренди.

В подальшому зобов'язання з оренди оцінюється за амортизованою собівартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка. Балансова вартість зобов'язання з оренди збільшується на суму відсотків за зобов'язанням з оренди та зменшується на суму здійснених орендних платежів.

Балансова вартість зобов'язання з оренди переоцінюється внаслідок: зміни строку оренди; переоцінки ймовірності виконання опціону на придбання базового активу; переоцінки сум, що будуть сплачені за гарантіями ліквідаційної вартості; переоцінки фіксованих платежів та змінних орендних платежів, що залежать від індексу чи ставки.

У звіті про фінансовий стан актив у формі права користування подається у тому самому рядку, у якому подавалися б відповідні базові активи, якби вони були власністю Фонду.

h) Нематеріальні активи

Нематеріальні активи, що були окремо придбані (створені), при первісному визнанні визнаються за фактичною вартістю, що являє собою суму сплачених грошових коштів або справедливої вартості будь-якого іншого відшкодування, переданого в оплату, а також включає всі прямі витрати на підготовку активу до використання, а саме:

- вартість придбання (з вирахуванням торговельних знижок), мита, непрямих податків, що не підлягають відшкодуванню; та
- будь-які витрати, які можна прямо віднести до підготовки цього активу для використання за призначенням.

Після визнання активом нематеріальні активи обліковуються за моделлю собівартості: собівартість мінус накопичена амортизація та накопичені збитки від зменшення корисності нематеріального активу.

Ліквідаційна вартість об'єкту нематеріальних активів дорівнює нулю.

Строк корисного використання нематеріальних активів визначається відповідно до правовстановлюючого документа. Строк корисної експлуатації нематеріального активу, що походить від договірних чи інших юридичних прав, не повинен перевищувати період чинності договірних або юридичних прав, але може бути коротшим від терміну їх чинності залежно від періоду, протягом якого Фонд очікує використовувати цей актив.

Амортизація нематеріальних активів нараховується протягом строку корисного використання із застосуванням прямолінійного методу.

Нарахування амортизації починається з першого числа місяця, наступного за місяцем, у якому такий актив став придатним для використання, і припиняється, починаючи з першого числа місяця, наступного за місяцем припинення визнання такого об'єкта.

Не підлягають амортизації нематеріальні активи, що мають невизначений строк корисної експлуатації; класифіковані як утримувані для продажу (на період такої класифікації).

Наприкінці кожного фінансового року здійснюється аналіз нематеріальних активів на наявність ознак зменшення корисності; перегляд строків корисного використання, методу амортизації; перевірка на наявність майбутніх економічних вигід від використання нематеріального активу.

У разі наявності ознак зменшення корисності нематеріального активу Фонд оцінює суму очікуваного відшкодування такого активу. Сумою очікуваного відшкодування активу вважається його реалізаційна вартість, якщо немає підстав вважати, що вигоди від використання нематеріального активу перевищують вартість його реалізації.

У разі неможливості визначення вартості реалізації, сумою очікуваного відшкодування активу може вважатися вигода від його використання (вартість активу у використанні), визначена як дисконтований потік грошових коштів, що очікується отримати від використання та майбутнього вибуття активу.

Якщо сума очікуваного відшкодування нематеріального активу менше ніж його балансова вартість, балансова вартість нематеріального активу зменшується до суми очікуваного відшкодування. Таке зменшення є збитком від зменшення корисності. Збиток від зменшення корисності включається до витрат періоду у складі інших витрат.

Нематеріальні активи з невизначеним строком експлуатації та ті, що знаходяться на стадії розробки, тестуються на знецінення в незалежності від наявності ознак зменшення корисності.

і) Фінансові інструменти

Фінансові інструменти Фонду представлені фінансовими активами та фінансовими зобов'язаннями.

До фінансових активів належать:

- грошові кошти (грошові кошти на поточному рахунку в Національному банку України та готівкові кошти в касі Фонду);
- фінансові інвестиції в державні цінні папери (облігації внутрішньої державної позики);
- заборгованість неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, за цільовими позиками та відсотками за цільовими позиками, наданими неплатоспроможним банкам;
- інша дебіторська заборгованість.

До фінансових зобов'язань належать:

- залучені кошти (кредити НБУ, зобов'язання за векселями, виданими Фондом).

Класифікація фінансових активів

Фінансові активи класифікуються за наступними категоріями:

- фінансові активи, що надалі оцінюються за амортизованою собівартістю;

- фінансові активи, що надалі оцінюються за справедливою вартістю із відображенням переоцінки у складі іншого сукупного доходу;
- фінансові активи, що надалі оцінюються за справедливою вартістю із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку.

Фінансовий актив класифікується як такий, що оцінюється за амортизованою собівартістю, якщо виконуються такі обидві умови:

- фінансовий актив утримується у рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання фінансових активів для одержання договірних грошових потоків;
- договірні умови фінансового активу передбачають у певні дати надходження грошових потоків, які є виключно виплатою основної суми та процентів на непогашену частку основної суми.

Фінансовий актив класифікується як такий, що оцінюється за справедливою вартістю із відображенням переоцінки у складі іншого сукупного доходу, якщо виконуються такі обидві умови:

- фінансовий актив утримується у рамках бізнес-моделі, метою якої є як утримання фінансових активів для одержання договірних грошових потоків, так і продаж фінансових активів;
- договірні умови фінансового активу передбачають у певні дати надходження грошових потоків, які є виключно виплатою основної суми та процентів на непогашену частку основної суми.

Фінансовий актив класифікується як такий, що оцінюється за справедливою вартістю із відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку, якщо:

- фінансовий актив не класифікується як такий, що оцінюється за амортизованою собівартістю, або як такий, що оцінюється за справедливою вартістю із відображенням переоцінки у складі іншого сукупного доходу;
- фінансовий актив утримується у рамках бізнес-моделі, метою якої є одержання грошових потоків від активних операцій продажу фінансових активів.

Класифікація фінансових активів Фонду за зазначеними категоріями здійснюється на підставі: бізнес-моделі з управління фінансовим активом; характеристик грошових потоків за фінансовим активом, передбачених умовами договору.

Визначення бізнес-моделі з управління фінансовими активами та тестування характеристик грошових потоків, передбачених умовами договорів, здійснюється згідно з методикою, затвердженою рішенням виконавчої дирекції Фонду від 13.12.2018 року №3357.

Перекласифікація визнаних в обліку фінансових активів здійснюється, як виняток, лише у разі зміни бізнес-моделі з управління фінансовим активом. Зміна бізнес-моделі визначається управлінським персоналом Фонду в результаті зовнішніх або внутрішніх змін і повинна бути значною для діяльності Фонду та очевидною для зовнішніх сторін. Перекласифікація фінансових активів застосовується перспективно з дати перекласифікації.

Визнання та оцінка фінансових інструментів

Фінансовий актив або фінансове зобов'язання визнаються у звіті про фінансовий стан тільки тоді, коли Фонд стає стороною контрактних положень щодо цього фінансового інструмента.

Звичайне придбання або продаж фінансового активу здійснюється із застосуванням обліку за датою розрахунків.

При первісному визнанні фінансові активи та фінансові зобов'язання оцінюються за справедливою вартістю плюс або мінус (у випадку фінансового активу або фінансового зобов'язання, що оцінюється не за справедливою вартістю з відображенням переоцінки у прибутку або збитку) витрати на операцію, які прямо відносяться до придбання або випуску фінансового активу або фінансового зобов'язання.

Найкращим свідченням справедливої вартості фінансового інструменту при первісному визнанні є ціна операції, тобто справедлива вартість сплачених чи отриманих коштів. Якщо Фонд визначає, що справедлива вартість фінансового інструменту при первісному визнанні відрізняється від ціни операції і справедлива вартість не підтверджується ні котировальною ціною ідентичного активу чи зобов'язання на активному ринку, ні методом оцінки вартості, який застосовує тільки дані відкритих ринків, такий фінансовий інструмент спочатку оцінюється за справедливою вартістю, скоригованою для відстрочення різниці між справедливою вартістю при первісному визнанні та ціною операції. Після цього зазначена різниця визнається у прибутку або збитку на основі належного принципу протягом строку дії інструмента, але не пізніше моменту, коли оцінка вартості повністю підтверджується відкритими ринковими даними або коли операція закривається.

Подальша оцінка фінансових активів в залежності від їх класифікації здійснюється:

- за амортизованою собівартістю;
- за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в іншому сукупному доході;
- за справедливою вартістю з відображенням переоцінки у прибутку або збитку.

Фінансові зобов'язання класифікуються як такі, що надалі оцінюються за амортизованою собівартістю. Фінансові зобов'язання не можуть бути перекласифіковані після первісного визнання.

Зменшення корисності фінансових активів

Наприкінці кожного звітного періоду фінансові активи (крім фінансових активів за справедливою вартістю з відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку) переглядаються на зменшення корисності.

Зменшення корисності фінансових активів полягає у визнанні резерву під збитки для очікуваних кредитних збитків за фінансовими інструментами у розмірі, що дорівнює:

- очікуваним кредитним збиткам за весь строк дії фінансового інструменту – якщо кредитний ризик значно зріс з моменту первісного визнання;
- 12-місячним очікуваним кредитним збиткам – якщо станом на звітну дату кредитний ризик не зазнав значного зростання з моменту первісного визнання або умови, які призвели до суттєвого збільшення кредитного ризику вже не виконуються.

Резерв під збитки для очікуваних кредитних збитків за фінансовими інвестиціями в державні цінні папери визнається згідно з методикою зменшення корисності фінансових інвестицій в державні цінні папери, затвердженою рішенням виконавчої дирекції Фонду від 13.12.2018 року №3357.

Резерв під збитки для очікуваних кредитних збитків за заборгованістю неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, за цільовими позиками та відсотками за цільовими позиками, наданими неплатоспроможним банкам, визнається згідно з додатком 1 «Алгоритм розрахунку очікуваної суми задоволення кредиторських вимог Фонду гарантування вкладів фізичних осіб до банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом» до Методики оцінки фінансової стійкості Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженою рішенням виконавчої дирекції Фонду від 28 лютого 2013 року № 13 (у редакції рішення виконавчої дирекції Фонду від 13 грудня 2018 року № 3358) і розраховується виходячи з суми затвердженої ліквідаційної маси неплатоспроможних банків та конверсії ліквідаційної маси в грошовий потік.

Резерв під збитки для очікуваних кредитних збитків за іншою дебіторською заборгованістю розраховується із застосуванням спрощеного практичного підходу за весь строк дії фінансового інструменту з використанням матриці оціночного резерву. Оцінка очікуваних кредитних збитків залежить від кількості днів прострочення оплати іншої дебіторської заборгованості.

Величина резерву переглядається на кожну дату балансу та у разі потреби коригується (зменшується або збільшується). Збиток від зменшення корисності (дохід від відновлення корисності) визнається у прибутку або збитку.

Припинення визнання

Фонд припиняє визнання фінансового активу, коли закінчується строк дії прав на отримання грошових коштів від цього фінансового активу або коли Фонд передає цей фінансовий актив в рамках операції, за якою передаються практично всі ризики і вигоди, пов'язані з володінням фінансовим активом, або за якою Фонд не передає і не зберігає практично всі ризики і вигоди, пов'язані з володінням фінансовим активом, але припиняє здійснювати контроль за фінансовим активом. Визнання Фондом фінансового зобов'язання припиняється тоді, коли його зобов'язання за договором погашено, анульовано або строк його дії закінчився.

ж) Зобов'язання фонду з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється фондом

Зобов'язання Фонду з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, є юридичним зобов'язанням, що виникає згідно зі статтею 26 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

Зобов'язання визнається в сумі відшкодування, затвердженого виконавчою дирекцією Фонду в реєстрі відшкодувань вкладникам для здійснення виплат, на дату такого затвердження і відображається в обліку в загальній сумі в розрізі того чи іншого неплатоспроможного банку.

Зобов'язання Фонду з виплати відшкодування вкладникам, вклади яких мають ознаки, визначені статтею 38 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» визнається у складі забезпечень.

Зобов'язання Фонду з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, що залишиться незатребуваним вкладниками на дату завершення виплати гарантованих сум відшкодування визнається у іншому операційному доході.

Датою завершення виплати гарантованих сум відшкодування є день подання документів для внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань запису про ліквідацію банку.

к) Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи

Забезпечення

Забезпечення визнається у звіті про фінансовий стан, коли Фонд має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання в результаті події, що сталася у минулому, і коли існує ймовірність того, що погашення даного зобов'язання призведе до відтоку ресурсів, що являють собою економічні вигоди. Якщо наслідки є суттєвими, сума резерву визначається шляхом дисконтування очікуваних майбутніх грошових потоків з використанням ставки дисконту без урахування оподаткування, яка відображає поточні ринкові оцінки вартості грошових коштів у часі і ризику, притаманні конкретному зобов'язанню.

Забезпечення у Фонді класифікуються за такими категоріями:

- забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам;
- забезпечення потенційних витрат Фонду з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, вклади яких мають ознаки, визначені статтею 38 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»;
- забезпечення потенційних юридичних витрат Фонду.

Забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам

Забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам визначається відповідно до Методики оцінки фінансової стійкості Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженої рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 28 лютого 2013 року № 13 (у редакції рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 13 грудня 2018 року № 3358), і є прогнозною гарантованою сумою відшкодування коштів за вкладками протягом дванадцяти місяців, зваженою на коефіцієнт очікуваного рівня втрат Фонду.

Прогнозна гарантована сума відшкодування коштів за вкладками протягом дванадцяти місяців розраховується по банках, які на звітну дату не віднесені до категорії неплатоспроможних і є сумою добутків гарантованої суми відшкодування вкладникам коштів за вкладками кожного з банків та ймовірності віднесення банку до категорії неплатоспроможних протягом дванадцяти місяців.

При віднесенні банку до категорії неплатоспроможних, забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам сторнується на наступну звітну дату. Гарантована сума відшкодування коштів, що належить до виплати вкладникам банку, віднесеного до категорії неплатоспроможних, відображається у складі зобов'язань.

Забезпечення потенційних витрат Фонду по виплаті відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом,

вклади яких мають ознаки, визначені статтею 38 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»

Забезпечення потенційних витрат Фонду по виплаті відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, вклади яких мають ознаки, визначені статтею 38 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», визначається по кожному неплатоспроможному банку відповідно переліку, який надається уповноваженою особою банку відповідно до підпункту 5 частини другої статті 27 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», і є сумою видатків, необхідних для погашення існуючого зобов'язання.

Забезпечення визнається на дату затвердження реєстру відшкодування вкладникам для здійснення виплат і переглядається на кінець кожного звітного періоду.

Невикористаний залишок забезпечення сторнується на дату завершення виплати гарантованих сум відшкодування.

Датою завершення виплати гарантованих сум відшкодування є день подання документів для внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань запису про ліквідацію банку.

Забезпечення потенційних юридичних витрат Фонду

Забезпечення потенційних юридичних витрат Фонду є сумою видатків, необхідних для погашення існуючого зобов'язання зі сплати штрафних санкцій, адміністративних стягнень, грошового відшкодування збитків, що можуть виникнути внаслідок порушення або недотримання Фондом вимог законів, інших нормативно-правових актів, договорів, прийнятої практики, а також через можливість двозначного їх тлумачення.

Розрахунок забезпечення потенційних юридичних витрат Фонду здійснюється на основі наступних факторів: інстанція суду, на розгляді якого знаходиться справа; наявність чи відсутність судового рішення суду попередньої інстанції, на чю користь воно було прийняте; судова практика у подібних правовідносинах; обґрунтованість правової позиції Фонду. Сума потенційних витрат Фонду по судових справах з високим рівнем юридичного ризику відображається на дату звітності у фінансовій звітності у складі забезпечень. Сума потенційних витрат Фонду по судових справах з середнім рівнем юридичного ризику розкривається на дату звітності у примітках до фінансової звітності.

Умовне зобов'язання – можливе зобов'язання, яке виникає внаслідок минулих подій і існування якого підтвердиться лише після того, як відбудеться або не відбудеться одна чи кілька невизначених майбутніх подій, не повністю контрольованих Фондом або існуюче зобов'язання, яке виникає внаслідок минулих подій, але не визнається, оскільки відсутня ймовірність, що для погашення зобов'язання необхідне вибуття ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди або сума зобов'язання не може бути достовірно оцінена.

Умовний актив – можливий актив, який виникає внаслідок минулих подій і існування якого підтвердиться лише після того, як відбудеться або не відбудеться одна чи кілька невизначених майбутніх подій, не повністю контрольованих Фондом.

Умовні активи та умовні зобов'язання не визнаються у фінансовій звітності.

l) Заборгованість неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється фондом, по кредиторських вимогах фонду

Згідно зі статтею 29 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», Фонд набуває права кредитора банку:

- на загальну суму, що підлягає відшкодуванню вкладникам такого банку (включаючи пункти 3–5 частини другої статті 27 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб») на день початку процедури виведення Фондом банку з ринку;
- на суму цільової позики, наданої банку протягом дії тимчасової адміністрації;
- на суму наданої Фондом приймаючому або перехідному банку фінансової підтримки;
- на суму сплачених Фондом витрат, пов'язаних з процедурою виведення неплатоспроможного банку з ринку, здійснених у межах кошторису витрат, затвердженого адміністративною радою Фонду, у тому числі щодо консолідованого продажу активів банку, що ліквідується;
- на суму нарахованого, але не сплаченого регулярного збору до Фонду, а також на суму заборгованості зі сплати зборів, пені, та/або штрафів до Фонду, нарахованих до дня, що передує дню запровадження процедури ліквідації.

Заборгованість неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, по кредиторських вимогах Фонду є очікуваною сумою погашення кредиторських вимог Фонду, і відображається у фінансовій звітності таким чином:

- окремим активом визнається компенсація витрат Фонду з виконання зобов'язання Фонду з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та витрат, пов'язаних з процедурою виведення неплатоспроможних банків з ринку;
- заборгованість за цільовими позиками та відсотками за цільовими позиками, наданими неплатоспроможним банкам, відображається за вирахуванням резерву на покриття збитків від неповернення цільових позик.

Сума компенсації зменшує витрати, пов'язані з виконанням зобов'язання Фонду з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та витрати, пов'язані з процедурою виведення неплатоспроможних банків з ринку.

Очікувана сума погашення кредиторських вимог переглядається на дату звітності.

Кошти, що надходять від неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, в погашення кредиторських вимог Фонду, зараховуються у такій черговості:

- у першу чергу погашається заборгованість за цільовою позикою, наданою банку протягом дії тимчасової адміністрації;
- у другу чергу погашається заборгованість за відсотками за користування цільовою позикою;
- у третю чергу погашаються кредиторські вимоги по коштах, що підлягають відшкодуванню вкладникам (включаючи пункти 3–5 частини другої статті 27 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»);
- у четверту чергу погашаються кредиторські вимоги по витратах, пов'язаних з процедурою виведення

неплатоспроможного банку з ринку, здійснених у межах кошторису витрат, затвердженого адміністративною радою Фонду, у тому числі щодо консолідованого продажу активів банку, що ліквідується;

- у п'яту чергу погашається заборгованість за зборами, пенєю та штрафами.

Заборгованість неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, по кредиторських вимогах Фонду, що залишились непогашеною на дату завершення процедури ліквідації банку і виключення його з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, є безнадійною, і списується з обліку.

м) Доходи

Доходи класифікуються за такими групами:

- внески учасників Фонду;
- інший операційний дохід;
- фінансовий дохід.

Внески учасників Фонду

Доходи від внесків учасників Фонду включають: початкові збори; регулярні збори; спеціальні збори; донарахування по зборах за минулі періоди.

Нарахування зборів здійснюється відповідно до вимог Положення про порядок розрахунку, нарахування і сплати зборів до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду від 02 липня 2012 року № 1, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27 липня 2012 року за № 1273/21585.

Початковий збір

Початковий збір визнається на дату видачі банківської ліцензії банку на підставі звіту «Розрахунок суми початкового збору, що підлягає сплаті до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», який надається учасником Фонду. Розмір початкового збору становить 1 відсоток від статутного капіталу банку, крім випадків, передбачених законодавством. Початковий збір сплачується протягом тридцяти календарних днів з дати видачі банківської ліцензії.

Регулярний збір

Регулярний збір визнається за принципом нарахування, щоквартально в останній день звітного кварталу, на підставі звіту «Розрахунок суми регулярного збору, що підлягає сплаті до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», який надається учасником Фонду.

Сума регулярного збору залежить від депозитної бази та ступеня ризику банку. Розрахунок здійснюється учасниками Фонду станом на кінець останнього робочого дня звітного кварталу шляхом зважування базової річної ставки, яка становить 0,5 відсотка бази нарахування закладами в національній валюті та 0,8 відсотка бази нарахування закладами в іноземній валюті, за ступенем ризику. База нарахування для розрахунку регулярного збору визначається як середньоарифметична за розрахунковий період сума щоденних балансових залишків на рахунках з обліку вкладів та відсотків за ними. Розрахунковим періодом для визначення бази нарахування є звітний квартал поточного року. Сплата регулярного збору до Фонду здійснюється щокварталу до 15 числа місяця, наступного за звітним кварталом.

Регулярний збір за минулі періоди, донарахований за результатами перевірки учасника Фонду, визнається у періоді його виявлення. Однак, якщо Фонду було достовірно відомо на дату звітності або дату затвердження звітності про реальні факти, що стосуються порушень банком розрахунків регулярного збору, то такі коригування необхідно відобразити в обліку у звітному періоді.

Регулярний збір учасників Фонду, щодо яких Національним банком України було прийнято рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку, визнається в день, що передує запровадженню процедури ліквідації банку. Відповідно з дня запровадження процедури ліквідації банку регулярні збори не нараховуються.

Заборгованість банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, зі сплати зборів до Фонду є нефінансовим монетарним активом. Даний актив на кінець звітного періоду переглядається на зменшення корисності. Якщо є об'єктивне свідчення зменшення корисності або неможливості отримання активу, визнається збиток від зменшення корисності активу зі створенням резерву на покриття збитків.

Резерв на покриття збитків від зменшення корисності створюється на основі індивідуальної оцінки окремих дебіторів.

Сума збитку визначається як різниця між балансовою вартістю активу та теперішньою вартістю попередньо оцінених майбутніх грошових потоків. Сума збитку визнається у прибутку чи збитку. Величина резерву переглядається на кожну дату балансу та у разі потреби коригується (зменшується або збільшується).

Спеціальний збір

Спеціальний збір встановлюється Фондом у разі:

- зменшення мінімального обсягу коштів Фонду нижче 2,5 відсотка від суми гарантованих Фондом коштів вкладників у межах суми відшкодування з урахуванням суми зборів з учасників Фонду, які мають надійти протягом поточного кварталу або ризику суттєвого зменшення обсягу коштів Фонду;
- з метою погашення залучених кредитів.

Загальний розмір спеціального збору, сплаченого учасником Фонду протягом року, не повинен перевищувати розміру регулярного збору з такого учасника Фонду, сплаченого ним за попередній рік.

Спеціальний збір визнається у періодах, визначених в рішенні виконавчої дирекції Фонду про застосування до банків спеціального збору.

Інші операційні доходи

Інші операційні доходи включають:

- неустойку (штрафи, пені) за порушення вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»;
- доходи у вигляді процентів за цільовими позиками, наданими неплатоспроможним банкам;
- доходи від виконання заходів, передбачених планом врегулювання, зокрема від продажу неплатоспроможного банку, ліквідації банку;
- дохід від списання зобов'язань з виплати відшкодування вкладникам у зв'язку із завершенням процедури ліквідації неплатоспроможного банку;
- інші доходи.

Процентні доходи визнаються протягом тих звітних періодів, до яких вони належать, із застосуванням методу ефективної ставки відсотка. Після часткового списання фінансового активу або групи подібних фінансових активів унаслідок збитку від зменшення корисності, відсотковий дохід визначають на основі ставки відсотка, застосованої для дисконтування майбутніх грошових потоків з метою оцінювання збитку від зменшення корисності.

Інші доходи визнаються, якщо існує впевненість щодо збільшення економічних вигід від здійснення окремої операції.

Фінансовий дохід

Фінансовий дохід включає:

- дохід у вигляді процентів, нарахованих Національним банком України за залишками коштів на рахунках Фонду, відкритих в Національному банку України;
- дохід від інвестування коштів Фонду в державні цінні папери України;
- дисконт по компенсації витрат Фонду з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку, що очікується до отримання від неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації, яких здійснюється Фондом;
- дохід у вигляді процентів за позиками, наданими працівникам Фонду.

Процентні доходи визнаються протягом тих звітних періодів, до яких вони належать, із застосуванням методу ефективної ставки відсотка.

п) Витрати

Витрати класифікуються за такими групами:

- витрати на створення забезпечення потенційних витрат Фонду на виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам;
- витрати з виконання зобов'язання з виплати відшкодування вкладникам та виведення неплатоспроможних банків з ринку;
- витрати на створення резерву на покриття збитків від зменшення корисності фінансових активів;
- інші операційні витрати;
- фінансові витрати;
- адміністративні витрати;
- інші витрати.

Інші операційні витрати включають:

- витрати на судові процедури;
- витрати на створення забезпечення потенційних юридичних витрат Фонду;
- витрати на створення забезпечення потенційних витрат Фонду по виплаті відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, вклади яких мають ознаки, визначені статтею 38 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»;
- витрати від списання безнадійної заборгованості неплатоспроможних банків, що залишилася непогашеною на дату завершення процедури ліквідації банку і виключення його з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань;
- інші операційні витрати.

Фінансові витрати включають:

- витрати із сплати процентів за користування кредитами Національного банку України, держави;
- витрати, пов'язані з випуском, утриманням та обігом цінних паперів Фонду;
- процентні витрати за зобов'язаннями з оренди;
- інші фінансові витрати.

До складу інших фінансових витрат входить дисконт по компенсації витрат Фонду з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку, що очікується до отримання від неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації, яких здійснюється Фондом.

Адміністративні витрати включають загальногосподарські витрати, пов'язані з виконанням Фондом своїх функцій: витрати з оплати праці працівників Фонду; витрати на створення забезпечення майбутніх витрат на накопичувану оплату періодів відсутності (щорічних відпусток) працівників Фонду; витрати з підготовки та навчання кадрів; витрати на службові відрядження; представницькі витрати; витрати з утримання основних засобів та нематеріальних активів (операційна оренда, страхування майна, амортизація, ремонт та ін.); амортизація основних засобів, нематеріальних активів та інших необоротних матеріальних активів; винагорода за професійні послуги (юридичні, аудиторські, рекламно-інформаційні послуги, з оцінки майна та ін.); витрати на послуги зв'язку (поштовий, телефонний, мобільний та ін.); податки, збори та інші обов'язкові платежі; комісія за розрахунково-касове обслуговування;

собівартість переданих в експлуатацію товарно-матеріальних цінностей; членські внески до міжнародних асоціацій страховиків депозитів; витрати на створення забезпечення витрат, щодо яких на момент складання фінансової звітності не отримано первинних документів від контрагентів; інші адміністративні витрати.

Інші витрати включають:

- збитки від вибуття необоротних активів
- збитки від зменшення корисності необоротних активів;
- збитки від зменшення корисності фінансових активів, що оцінюються за амортизованою собівартістю;
- збитки від зменшення корисності фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через інший сукупний дохід;
- від'ємний результат від переоцінки балансової вартості фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки.

Витрати відображаються в обліку та звітності згідно з принципом відповідності доходів та витрат. Витрати, які неможливо співставити з доходами певного періоду, відображаються у тому звітному періоді, в якому вони були понесені.

Процентні витрати визнаються протягом тих звітних періодів, до яких вони належать, із застосуванням методу ефективного ставки відсотка.

Істотні облікові судження, оцінки та припущення

Складання фінансової звітності вимагає від управлінського персоналу формування суджень та визначення оцінок та припущень, які впливають на суми активів та зобов'язань, доходів та витрат, відображених у фінансовій звітності.

Судження

У процесі застосування облікової політики управлінським персоналом Фонду використані наступні судження, які мали суттєвий вплив на суми, визнані у фінансовій звітності:

Ідентифікація бізнес-моделі управління фінансовими активами

Фонд ідентифікує фінансовий актив, як такий, що утримується у рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання фінансових активів для одержання договірних грошових потоків, якщо Фонд:

- планує утримувати фінансовий актив до дати погашення;
- розглядає можливість здійснити продаж активу у випадку значного зростання кредитного ризику за фінансовим активом;
- не планує продаж активу за звичайних обставин, але продаж можливий, якщо мінімальний обсяг коштів Фонду досягне мінімальної межі або при існуванні ризику суттєвого зменшення обсягу коштів Фонду;
- не відслідковує ринкові ціни на даний актив та не планує продати його при сприятливій ринковій ситуації;

- не планує продаж фінансового активу у разі потреби в ліквідних коштах;
- не планує здійснювати активні операції з купівлі-продажу фінансового активу з частотою не менше, ніж п'ять разів на тиждень.

Фонд ідентифікує фінансовий актив, як такий, що утримується у рамках бізнес-моделі, метою якої є, як утримання активів для одержання грошових потоків, передбачених договором, так і продаж фінансових активів, якщо Фонд:

- планує утримувати фінансовий актив до дати погашення;
- планує продаж фінансового активу у разі потреби в ліквідних коштах;
- розглядає можливість здійснити продаж активу у випадку значного зростання кредитного ризику за фінансовим активом;
- не планує продаж активу за звичайних обставин, але продаж можливий, якщо мінімальний обсяг коштів Фонду досягне мінімальної межі або при існуванні ризику суттєвого зменшення обсягу коштів Фонду;
- не відслідковує ринкові ціни на даний актив та не планує продати його при сприятливій ринковій ситуації;
- не планує здійснювати активні операції з купівлі-продажу фінансового активу з частотою не менше, ніж п'ять разів на тиждень.

Фонд ідентифікує фінансовий актив, як такий, що утримується у рамках інших бізнес-моделей, якщо Фонд:

- відслідковує ринкові ціни на даний актив та планує продати його при сприятливій ринковій ситуації;
- планує здійснювати активні операції з купівлі-продажу фінансового активу з частотою не менше, ніж п'ять разів на тиждень.

Оцінки та припущення

Оцінки та припущення управлінського персоналу Фонду ґрунтуються на вихідних даних, які були в наявності на момент підготовки цієї фінансової звітності. Проте поточні обставини та припущення відносно майбутнього можуть змінюватись внаслідок ринкових змін або обставин, що непередбачувальні Фонду.

Такі зміни відображаються у припущеннях в міру того, як вони відбуваються.

Інформація про оцінки та припущення, використані Фондом, що мали найбільший вплив на суми, визнані у фінансовій звітності, висвітлена у таких примітках:

- Примітка 8: Фінансові інвестиції;
- Примітка 11: Заборгованість неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, по кредиторських вимогах Фонду;
- Примітка 14: Забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам.

Стандарти, які були опубліковані, але ще не набули чинності

Наведені нижче стандарти були опубліковані, але ще не набули чинності станом на 31 грудня 2020 року:

- Поправки до МСБО 16 «Основні засоби» – «Основні засоби: надходження до використання за призначенням». Поправки забороняють віднімати з первісної вартості об'єкта основних засобів будь-які надходження від продажу виробів, що вироблені у процесі доставки цього об'єкту до місця експлуатації і приведення його до стану, придатного до використання за призначенням. Замість цього, у складі прибутку або збитку визнаються надходження від продажу таких виробів, та вартість їх виробництва¹;
- Поправки до МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи» – «Обтяжливі договори – витрати на виконання договору», у яких роз'яснюється, які витрати повинні враховуватись при оцінці, чи є договір обтяжливим або збитковим¹;
- Поправки до МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» – дочірня організація, що вперше застосовує Міжнародні стандарти фінансової звітності²
- Поправка до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» – комісійна винагорода при проведенні «тесту 10%» у випадку припинення визнання фінансових зобов'язань²;
- МСФЗ 17 «Договори страхування» – новий стандарт фінансової звітності для договорів страхування, в якому розглянуто питання визнання та оцінки, представлення та розкриття інформації³;
- Поправки до МСБО 1 «Подання фінансової звітності»

- «Класифікація зобов'язань як поточних або непоточних», в яких пояснюються вимоги щодо класифікації зобов'язань на поточні та непоточні⁴;

- Поправки до МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу» – «Посилання на Концептуальну основу стандартів МСФЗ»;
- Поправка до МСБО 41 «Сільське господарство» – оподаткування при оцінці справедливої вартості².

¹ – Набувають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2022 року.

² – Набувають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2022 року. Дозволяється дострокове застосування.

³ – Набувають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2023 року. Дозволяється дострокове застосування.

⁴ – Набувають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2023 року.

Управлінський персонал планує застосовувати зазначені стандарти з дати їх вступу в силу.

За оцінками Фонду застосування нових стандартів та поправок не вплине суттєво на фінансовий стан чи результат діяльності Фонду.

Зміни в обліковій політиці та принципах розкриття інформації

Вплив першого застосування нових стандартів

У 2020 році Фонд вперше застосував такі нові стандарти та поправки:

- Поправки до МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу» – «Визначення бізнесу»;
- Поправки до МСБО 1 «Подання фінансової звітності» та МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» – «Визначення суттєвості»;

- Поправки до МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації», МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» – «Реформа базової відсоткової ставки»;

- Поправки до посилань на Концептуальну основу стандартів МСФЗ;

- Поправки до МСФЗ 16 «Оренда» – «Поступки з оренди, пов'язані з пандемією Covid-19»;

Застосування вищезазначених змінених стандартів та поправок не мало впливу на фінансову звітність Фонду.

Зміни у принципах розкриття інформації у фінансовій звітності

У 2020 році Фонд змінив принципи розкриття інформації у фінансовій звітності. Майбутні витрати на оплату щорічних відпусток працівників Фонду не включаються до складу інших забезпечень, а представлені у складі іншої кредиторської заборгованості.

На думку управлінського персоналу Фонду таке представлення більш доречно відображає суть та економічний зміст цих зобов'язань.

Станом на 31 грудня 2019 року були здійснені наступні рекласифікації, щоб відповідати презентації станом 31 грудня 2020 року у звіті про фінансовий стан.

(у мільйонах гривень)	Представлення у фінансовій звітності станом на 31 грудня 2019	Рекласифікації	Представлення змінених порівняльних даних станом на 31 грудня 2019
Зобов'язання			
Інші забезпечення	516	(19)	497
Інша кредиторська заборгованість	8	19	27

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти утримуються на поточному рахунку Фонду в Національному банку України.

Національний банк України нараховує проценти за щоденними залишками грошових коштів Фонду на поточному рахунку за середньозваженою процентною ставкою за коштами на вимогу фізичних осіб у національній валюті. Середня ефективна процентна ставка станом на 31 грудня 2020 року становить 7,42% (станом на 31 грудня 2019 року – 9,37%).

Проценти за грошовими коштами, розміщеними в Національному банку України, представлені у складі фінансових доходів (Примітка 20).

Майнові права за майбутніми надходженнями грошових коштів в сумі 10,963 мільйонів гривень знаходяться у заставі під зобов'язання Фонду за кредитною угодою з Національним банком України (Примітка 18).

(у мільйонах гривень)	31 грудня 2020	31 грудня 2019
Грошові кошти на поточному рахунку	1,414	2,498
Усього грошові кошти та їх еквіваленти	1,414	2,498

Фінансові інвестиції

Фінансові інвестиції, представлені облігаціями внутрішньої державної позики, які Фонд в залежності від бізнес-моделі, класифікує як фінансові інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю та фінансові інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю із відображенням переоцінки у складі іншого сукупного доходу.

(у мільйонах гривень)	31 грудня 2020	31 грудня 2019
Фінансові інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	8,886	3,447
Фінансові інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю із відображенням переоцінки у складі іншого сукупного доходу	5,722	5,723
Усього	14,608	9,170

Фінансові інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю

Фінансові інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю, представлені облігаціями внутрішньої державної позики, що були придбані протягом 2019 року, і утримуються Фондом у рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання фінансових активів для одержання договірних грошових потоків. Договірні грошові потоки за цими фінансовими активами є суто виплатами основної суми та процентів на непогашену частку основної суми.

Балансова вартість фінансових інвестицій, що оцінюються за амортизованою собівартістю, включає нараховані відсотки до виплати на загальну суму 104 мільйони гривень (31 грудня 2019 року: 158 мільйонів гривень).

(у мільйонах гривень)	Ефективна ставка відсотку	Дата погашення	31 грудня 2020	31 грудня 2019
UA4000157671	16,30%	12/02/2020	-	210
UA4000165773	16,03%	08/04/2020	-	504
UA4000171094	16,92%	08/07/2020	-	698
UA4000196620	16,44%	15/01/2020	-	654
UA4000202469	14,953%	30/09/2020	-	1,054
UA4000203244	17,30%	29/01/2020	-	327
UA4000194377	9,78%	02/06/2021	834	-
UA4000204986	10,59%	29/09/2021	1,091	-
UA4000207989	10,10%	21/07/2021	1,321	-
UA4000209373	7,96%	24/02/2021	1,028	-
UA4000211957	7,93%	28/04/2021	2,044	-
UA4000213300	10,84%	27/10/2021	263	-
UA4000214498	11,64%	01/12/2021	2,305	-
Усього			8,886	3,447

Фінансові інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю із відображенням переоцінки у складі іншого сукупного доходу

Фінансові інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю із відображенням переоцінки у складі іншого сукупного доходу, представлені облігаціями внутрішньої державної позики, які Фонд у 2016 році отримав від Міністерства фінансів України в кредит в обмін на векселі, видані Фондом на таку саму суму (Примітка 18).

Дані фінансові активи утримуються Фондом у рамках бізнес-моделі, метою якої є як утримання фінансових активів для одержання договірних грошових потоків, так і продаж фінансових активів. Фонд планує реалізувати дані фінансові інвестиції у випадку необхідності отримання ліквідних активів для виконання його зобов'язань з виплати відшкодування вкладникам та здійснення витрат з виведення неплатоспроможних банків з ринку. Востаннє Фонд реалізував частину таких облігацій на суму 2,500 мільйонів гривень у 2017 році.

Балансова вартість фінансових інвестицій, що оцінюються за справедливою вартістю із відображенням переоцінки у складі іншого сукупного доходу, включає нараховані відсотки до виплати на загальну суму 125 мільйонів гривень (31 грудня 2019 року: 122 мільйони гривень).

(у мільйонах гривень)	Ефективна ставка відсотку	31 грудня 2020	31 грудня 2019
UA4000196513	10,27%	4,232	4,234
UA4000196521	10,27%	1,490	1,489
Усього		5,722	5,723

Зменшення корисності фінансових інвестицій

Фонд регулярно переглядає фінансові інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю, та фінансові інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю із відображенням переоцінки у складі іншого сукупного доходу щодо можливого зменшення корисності.

Для визначення необхідності визнання витрат на формування резерву під очікувані кредитні збитки управлінський персонал Фонду застосовує оцінки про

наявність ознак, що свідчать про значне збільшення кредитного ризику та зменшення майбутніх грошових потоків за такими цінними паперами. Такі ознаки можуть включати дані, що характеризують негативну зміну платоспроможності емітента. Облігації внутрішньої державної позики, номіновані у національній валюті, вважаються умовно позбавленими кредитного ризику. Ймовірність дефолту державних цінних паперів протягом 12 місяців та за весь строк дії фінансового інструменту вважається такою, що наближається до нуля.

Дебіторська заборгованість по внесках від банків-учасників

Дебіторська заборгованість по внесках від банків представлена дебіторською заборгованістю по регулярному збору, що підлягає сплаті банками відповідно до статті 22 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

Фонд визнає дебіторську заборгованість по регулярному збору щоквартально на підставі звіту «Розрахунок суми регулярного збору, що підлягає сплаті до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», який надається

учасником Фонду. Заборгованість по регулярному збору повинна бути погашена банком до 15 числа місяця, наступного за звітним кварталом.

Регулярний збір учасників Фонду, щодо яких Національним банком України було прийнято рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку, визнається в день, що передує запровадженню процедури ліквідації банку. Відповідно з дня запровадження процедури ліквідації банку регулярні збори не нараховуються.

(у мільйонах гривень)	31 грудня 2020	31 грудня 2019
Дебіторська заборгованість по внесках від банків-учасників Фонду	1,114	1,006
Дебіторська заборгованість по внесках від неплатоспроможних банків	221	254
Усього дебіторська заборгованість по внесках від банків, валова сума	1,335	1,260
Збиток від зменшення корисності:		
За заборгованістю по внесках від неплатоспроможних банків	(221)	(254)
Усього збиток від зменшення корисності	(221)	(254)
Усього дебіторська заборгованість по внесках від банків, чиста сума	1,114	1,006

Дебіторська заборгованість по внесках від неплатоспроможних банків на 31 грудня 2020 року, 31 грудня 2019 року була переглянута на зменшення корисності, в зв'язку з наявністю об'єктивного свідчення неможливості отримання активу. Кошти, що надходять від неплатоспроможних банків, зараховуються в

погашення дебіторської заборгованості по внесках в останню чергу після погашення інших кредиторських вимог Фонду до неплатоспроможних банків. Резерв на покриття збитків від зменшення корисності створений у розмірі 100% дебіторської заборгованості по внесках від неплатоспроможних банків.

Інша дебіторська заборгованість

(у мільйонах гривень)	31 грудня 2020	31 грудня 2019
Аванси видані	23	9
Дебіторська заборгованість у зв'язку з продажем неплатоспроможних банків	2	2
Інше	4	4
Усього інша дебіторська заборгованість, валова сума	29	15
За вирахуванням:		
збиток від зменшення корисності	(4)	(4)
Усього іншої дебіторської заборгованості, чиста сума	25	11

Заборгованість неплатоспроможних банків по кредиторських вимогах Фонду

Заборгованість неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, по кредиторських вимогах Фонду є очікуваною сумою погашення кредиторських вимог Фонду, і відображається у фінансовій звітності таким чином:

- окремим активом визнається компенсація витрат Фонду з виконання зобов'язання Фонду з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та витрат, пов'язаних з процедурою виведення неплатоспроможних банків з ринку;
- заборгованість за цільовими позиками та відсотками за цільовими позиками, наданими неплатоспроможним банкам, відображається за вирахуванням резерву на покриття збитків від неповернення цільових позик.

Ключові припущення використані при оцінці суми заборгованості неплатоспроможних банків по кредиторських вимогах Фонду

Оцінка заборгованості неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, по кредиторських вимогах Фонду передбачає оцінку очікуваної суми погашення кредиторських вимог Фонду.

Управлінський персонал оцінює очікувану суму погашення кредиторських вимог Фонду виходячи з суми затвердженої ліквідаційної маси неплатоспроможних банків та конверсії ліквідаційної маси у грошовий потік.

Управлінським персоналом здійснені ключові припущення щодо:

- очікуваного строку надходження грошових потоків;
- коефіцієнту конверсії ліквідаційної маси у грошовий потік;
- ставки дисконтування, для оцінки суми заборгованості неплатоспроможних банків по кредиторських вимогах Фонду, відповідно до строку очікуваного грошового потоку.

Очікуваний строк надходження грошових потоків

Управлінський персонал Фонду припускає, що потоки грошових коштів від банків, які знаходяться в стадії ліквідації будуть надходити впродовж 5 років після початку ліквідації. Після п'яти років, починаючи з дати ліквідації банку, надходження грошових коштів не очікуються.

Коефіцієнт конверсії

Коефіцієнт конверсії використовується для прогнозування майбутніх грошових потоків, які Фонд очікує отримати від ліквідації банків. Коефіцієнт конверсії за відповідний рік розраховується сумарно по всіх банках, як відношення суми надходження до банків від управління та продажу активів за відповідний рік до суми ліквідаційної маси банків. Для розрахунку коефіцієнта конверсії ліквідаційної маси в грошовий потік по роках Фондом було використано наявну на дату оцінки фактичну історичну інформацію щодо суми надходжень по всіх банках, в процесі ліквідації яких Фонд бере участь. На звітну дату майбутні потоки грошових коштів прогноуються на щомісячній основі по кожному банку окремо, з врахуванням строку, що залишився до прогнозованого моменту завершення ліквідації, суми ліквідаційної маси та коефіцієнту конверсії.

Коефіцієнти конверсії, які використовувались при оцінці суми заборгованості неплатоспроможних банків по кредиторських вимогах Фонду, відповідно до строку очікуваного грошового потоку представлені таким чином:

(у відсотках)	31 грудня 2020	31 грудня 2019
1 рік в ліквідації	12,27	13,42
2 рік в ліквідації	9,87	9,90
3 рік в ліквідації	9,80	10,34
4 рік в ліквідації	6,92	6,67
5 рік в ліквідації	6,20	7,68

Ставка дисконтування для розрахунку очікуваної суми компенсації витрат Фонду на здійснення процедури ліквідації

В якості ставки дисконтування для розрахунку очікуваної суми компенсації витрат Фонду на здійснення процедури ліквідації була використана спот-ставка, розрахована на підставі кривої безкупонної дохідності за облігаціями внутрішньої державної позики України («ОВДП») номінованих у гривні для строку, що відповідає строку від звітної дати до очікуваного терміну отримання грошового потоку. Крива безкупонної дохідності була розрахована із застосуванням параметричної моделі Нельсона-Сігела та опублікована на веб-сайті Національного Банку України.

Ставки дисконтування, які використовувались при оцінці суми заборгованості неплатоспроможних банків по кредиторських вимогах Фонду, відповідно до строку очікуваного грошового потоку представлені таким чином:

(у відсотках)	31 грудня 2020	31 грудня 2019
1 рік в ліквідації	10,51	11,68
2 рік в ліквідації	11,08	11,42
3 рік в ліквідації	11,35	11,17
4 рік в ліквідації	11,42	10,92
5 рік в ліквідації	11,33	10,67

Ставка дисконтування для розрахунку резерву на покриття збитків від неповернення цільової позики, наданої банкам

В якості ставки дисконтування для розрахунку резерву на покриття збитків від неповернення цільової позики, наданої банкам була використана ставка за конкретними договорами цільової позики та становила від 6,5% до 14,2% річних.

Заборгованість неплатоспроможних банків по кредиторських вимогах Фонду представлена у фінансовій звітності:

(у мільйонах гривень)	31 грудня 2020	31 грудня 2019
Заборгованість неплатоспроможних банків по кредиторських вимогах Фонду:		
Компенсація витрат Фонду з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку	449	904
Заборгованість неплатоспроможних банків за цільовими позиками, чиста сума	964	2,715
Усього заборгованість неплатоспроможних банків по кредиторських вимогах Фонду, чиста сума	1,413	3,619

Компенсація витрат Фонду з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку зменшує витрати з виконання зобов'язання Фонду з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку (Примітка 22).

Заборгованість неплатоспроможних банків за цільовими позиками представлена у звітності в чистій сумі за вирахуванням резерву на покриття збитків від неповернення цільових позик.

(у мільйонах гривень)	31 грудня 2020	31 грудня 2019
Заборгованість неплатоспроможних банків за цільовими позиками:		
Заборгованість неплатоспроможних банків за цільовими позиками, валова сума	11,676	15 197
Резерв на покриття збитків від неповернення цільових позик	(10,712)	(12 482)
Усього заборгованість неплатоспроможних банків за цільовими позиками, чиста сума	964	2,715

Рух резерву на покриття збитків від зменшення корисності заборгованості неплатоспроможних банків за цільовими позиками за звітний період представлено наступним чином:

(у мільйонах гривень)	2020	2019
Резерв на покриття збитків від зменшення корисності заборгованості неплатоспроможних банків за цільовими позиками станом на початок звітного періоду	12,482	18,614
Нарахування резерву	-	-
Сторно резерву	(224)	(3,068)
Списання за рахунок резерву	(1,546)	(3,064)
Резерв на покриття збитків від зменшення корисності заборгованості неплатоспроможних банків за цільовими позиками станом на кінець звітного періоду	10,712	12,482

Аналіз чутливості суми заборгованості неплатоспроможних банків по кредиторських вимогах Фонду до змін в ключових припущеннях

Обґрунтовано можливі зміни на звітну дату одного з ключових припущень за умови, якщо інші припущення залишаються незмінними, спричинили б вплив на заборгованість неплатоспроможних банків по кредиторських вимогах Фонду на наведені нижче суми.

(у мільйонах гривень)	31 грудня 2020		31 грудня 2019	
	Збільшення	Зменшення	Збільшення	Зменшення
Очікувана сума компенсації витрат Фонду на здійснення процедури ліквідації				
Ставка дисконтування (зміна у 1%)	(1)	1	(1)	1
Коефіцієнт конверсії (зміна у 10%)	24	(24)	109	(109)
Сума резерву на покриття збитків від неповернення цільової позики, наданої банкам				
Ставка дисконтування (зміна у 1%)	0	0	0	0
Коефіцієнт конверсії (зміна у 10%)	(97)	97	(282)	282

Основні засоби

(у мільйонах гривень)	Нежитлове офісне приміщення	Комп'ютери та обладнання	Транспортні засоби	Меблі та приладдя	Інші основні засоби	Всього
Вартість придбання на 31 грудня 2018		51	1	2	-	54
Накопичений знос на 31 грудня 2018		(13)	(1)	(2)	-	(16)
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2018		38				38
Надходження		6	-	-	10	16
Вибуття		-	-	-	-	-
Накопичена амортизація на вибутих об'єктах ОЗ		-	-	-	-	-
Амортизація		(8)	-	-	(6)	(14)
Вартість придбання на 31 грудня 2019		57	1	2	10	70
Накопичений знос на 31 грудня 2019		(21)	(1)	(2)	(6)	(30)
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2019		36	-	-	4	40
Надходження	309	15	-	1	-	325
Вибуття		-	-	-	(10)	(10)
Накопичена амортизація на вибутих об'єктах ОЗ		-	-	-	(9)	(9)
Амортизація	(4)	(10)	-	-	(3)	(17)
Вартість придбання на 31 грудня 2020	309	72	1	3	-	385
Накопичений знос на 31 грудня 2020	(4)	(31)	(1)	(2)	-	(38)
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2020	305	41	-	1	-	347

Первісна вартість повністю амортизованих основних засобів, які продовжують використовуватись становить 10 мільйонів гривень (31 грудня 2019 року: 5 мільйонів гривень).

Інші основні засоби у 2019 році представлені активами у формі права користування первісною вартістю 10 мільйонів гривень (Примітка 28).

Нематеріальні активи

(у мільйонах гривень)	Програмне забезпечення	Всього
Вартість придбання на 31 грудня 2018	42	42
Накопичений знос на 31 грудня 2018	(9)	(9)
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2018	33	33
Надходження	29	29
Вибуття	(1)	(1)
Накопичена амортизація на вибутих об'єктах НМА	(1)	(1)
Амортизація	(9)	(9)
Вартість придбання на 31 грудня 2019	70	70
Накопичений знос на 31 грудня 2019	(17)	(17)
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2019	53	53
Надходження	49	49
Вибуття	-	-
Накопичена амортизація на вибутих об'єктах НМА	-	-
Амортизація	(13)	(13)
Вартість придбання на 31 грудня 2020	119	119
Накопичений знос на 31 грудня 2020	(30)	(30)
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2020	89	89

Забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам

У 2020 році забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам розраховувалось у відповідності до Методики оцінки фінансової стійкості Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженої рішенням виконавчої дирекції Фонду від 28.02.2013 №13 (у редакції рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 13 грудня 2018 року №3358).

Забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам є прогнозною гарантованою сумою відшкодування коштів вкладникам банків, розрахованою на подальші 12 місяців, зваженою на коефіцієнт очікуваного рівня втрат Фонду.

Прогнозна гарантована сума відшкодування вкладникам коштів за вкладами протягом 12 місяців є сумою добутоків гарантованої суми відшкодування вкладникам коштів за вкладами кожного з банків та ймовірності віднесення банку до категорії неплатоспроможних протягом 12 місяців.

Розмір гарантованої суми відшкодування вкладникам коштів за вкладами визначається за даними звіту про вклади фізичних осіб – форма звітності № 1Ф, форма якого затверджена рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 18 червня 2020 року № 1158, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 31 серпня 2020 року за № 831/35114, що надається банками-учасниками Фонду на звітну дату.

Ключові припущення та судження використані при оцінці суми забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам

Формування забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам передбачає оцінку управлінським персоналом Фонду двох компонентів:

- ймовірності віднесення банків до категорії неплатоспроможних;
- коефіцієнту очікуваного рівня втрат Фонду.

Забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам зазнає впливу в залежності від оцінки даних компонентів, оскільки (а) вони сильно схильні до змін з періоду в період, та (б) можуть мати суттєвий вплив.

Ймовірність віднесення банку до категорії неплатоспроможних

Визначення ймовірності віднесення кожного банку до категорії неплатоспроможних здійснюється за наступним алгоритмом:

- оцінюється рівень ризику банку за допомогою моделі скорингової оцінки банків;
- за рівнем ризику банк відноситься до групи банків за інтервалами скорингових балів (попередньо визначеної за даними скорингової оцінки банків та фактичних дефолтів банків);
- банку присвоюється ймовірність віднесення його до категорії неплатоспроможних з урахуванням впливу макроекономічного середовища, яка визначається для групи банків за інтервалами скорингових балів відповідно до внутрішньої статистики Фонду щодо фактичного рівня дефолтів банків та з урахуванням приведення до середнього рівня дефолтів за економічним циклом. У разі наявності об'єктивних факторів можливості негативних змін макроекономічного середовища Фонд передбачає формування забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам у розмірі, необхідному для покриття очікуваних збитків протягом кризових років. Для цього для кожної групи за скоринговим балом визначається ймовірність дефолту для кризового періоду.

Оцінка рівня ризику банку здійснюється за скоринговою моделлю за трьома блоками: фінансово-економічний блок; блоком ліквідності; блоком зовнішнього впливу.

Ці блоки містять набір показників, сумарне значення яких визначає рівень ризику банку. Максимальна загальна кількість балів конкретного банку за блоками становить 100 одиниць, що відповідає 100% рівня ризику банку.

Фінансово-економічний блок налічує 10 показників, кожний з яких зважується на відповідний коефіцієнт: покриття власними коштами ризикової заборгованості, здатність генерувати доходи, якість кредитного портфелю, достатність сформованих резервів за кредитами, розрахунок обсягу отриманої застави у вигляді нерухомого майна, раціональне управління ресурсами, рівень витрат, чистий процентний та комісійний доходи до чистих активів, чистий спред, частка неробочих активів. Максимальна кількість набраних балів за цим блоком становить 50 одиниць (балів).

Блок ліквідності налічує 7 показників, сукупність яких дає змогу оцінити ступінь ризику банку щодо втрати ліквідності та, як наслідок, неспроможності виконувати зобов'язання перед кредиторами. Максимальна кількість набраних балів за блоком ліквідності становить 30 одиниць (балів). Ці показники включають: % ставка – процентна ставка за залученими строковими коштами в національній валюті, загальна вартість зобов'язань, темпи приросту зобов'язань, збалансованість грошових потоків, достатність обсягу коштів, показник незбалансованості за строками погашення активів і зобов'язань, наявність документів клієнтів банку, що не виконані в строк з вини банку (наявність сум за цим показником підвищує ризик порушення ліквідності до максимального рівня, тому за блоком банк отримує 30 одиниць (балів)).

Блок зовнішнього впливу налічує 12 показників, кожному з яких присвоюється відповідна кількість балів. Блок зовнішнього впливу направлений на врахування при оцінці факторів, що можуть вплинути на можливість віднесення банку до категорії неплатоспроможних. До цих показників належать: застосування до банку заходів впливу або виявлення порушень, обмеження, зупинення чи припинення окремих видів операцій, наявність інформації від НБУ про порушення економічних нормативів капіталу, наявність запровадженого НБУ до банку особливого режиму контролю за діяльністю та/або призначення куратора, інформація про рейтинги материнської компанії банку та інші. Загальна кількість балів конкретного банку за блоком зовнішнього впливу підраховується шляхом сумування набраних балів банком у цьому блоці, але до обрахунків береться загальна кількість балів не більше 20 одиниць (балів).

Коефіцієнт очікуваного рівня втрат

Коефіцієнт очікуваного рівня втрат розраховується на підставі накопичених статистичних даних по неплатоспроможних банках, щодо яких було прийнято рішення про ліквідацію після 01 січня 2013 року та ліквідація яких уже завершилася або продовжується не менше одного року, станом на звітну дату. Коефіцієнт розраховується як співвідношення залишку кредиторських вимог Фонду до банків, що ліквідуються на звітну дату, зменшеного на очікувану суму погашення кредиторських вимог Фонду на звітну дату, та загальної суми пред'явлених кредиторських вимог Фонду.

Забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам представлено у фінансовій звітності:

(у мільйонах гривень)	2020	2019
Забезпечення потенційних витрат Фонду станом на початок періоду	5,682	6,474
Збільшення (зменшення) забезпечення потенційних витрат Фонду	1,677	(792)
Забезпечення потенційних витрат Фонду станом на кінець періоду	7,359	5,682

Аналіз чутливості суми забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам до змін в ключових припущеннях

Обґрунтовано можливі зміни на звітну дату одного з ключових припущень за умови, якщо інші припущення залишаються незмінними, спричинили б вплив на забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам на наведені нижче суми.

(у мільйонах гривень)	31 грудня 2020		31 грудня 2019	
	Збільшення	Зменшення	Збільшення	Зменшення
Забезпечення потенційних витрат Фонду				
Ймовірність віднесення до категорії неплатоспроможних (зміна у 1%)	74	(74)	57	(57)
Коефіцієнт очікуваного рівня втрат (зміна у 1%)	74	(74)	57	(57)

Зобов'язання фонду з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків

Зобов'язання Фонду з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, є юридичним зобов'язанням, що виникає згідно зі статтею 26 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

Фонд гарантує кожному вкладнику банку відшкодування за його вкладом. Кошти відшкодовуються в розмірі вкладу, включаючи відсотки, станом на день початку процедури виведення Фондом банку з ринку, але не більше суми граничного розміру відшкодування коштів закладами, встановленого на цей день, незалежно від кількості вкладів в одному банку. Сума граничного розміру відшкодування коштів закладами протягом 2019 та 2020 років становила 200,000 гривень.

Фонд розпочинає виконання зобов'язань перед вкладниками не пізніше 20 робочих днів (для банків, база даних про вкладників яких містить інформацію про більше ніж 500 тисяч рахунків, – не пізніше 30 робочих днів) з дня початку процедури виведення Фондом банку з ринку і завершує у день подання документів для внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб запису про ліквідацію банку як юридичної особи.

Станом на 31 грудня 2020 року у звітності представлені зобов'язання Фонду перед вкладниками 35 банків (31 грудня 2019 року: 50 банків).

У 2020 році Фонд завершив виплату відшкодування коштів закладами у 17 неплатоспроможних банках, в зв'язку з поданням документів для внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб фізичних осіб-підприємців та громадських формувань запису про ліквідацію банку як юридичної особи. Зобов'язання Фонду, що залишились незатребуваними вкладниками в розмірі 223 мільйонів гривень, списані з обліку та визнані у іншому операційному доході (Примітка 21).

Рух зобов'язання Фонду з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, представлена таким чином:

(у мільйонах гривень)	2020	2019
Зобов'язання з виплати відшкодування вкладникам станом на початок звітної періоду	3,225	3,710
Нарахування зобов'язання з виплати відшкодування вкладникам	327	267
Збільшення зобов'язання за рахунок використання забезпечення потенційних витрат Фонду з виплати відшкодування покладах з ознаками нікчемності	57	442
Зменшення зобов'язання на суму виплаченого вкладникам відшкодування коштів закладами	(389)	(883)
Списання зобов'язання, в зв'язку з завершенням процедури ліквідації банку	(223)	(361)
Зобов'язання з виплати відшкодування вкладникам станом на кінець звітної періоду	2,997	3,225

Інші забезпечення

Інші забезпечення представлені забезпеченням потенційних юридичних витрат Фонду, забезпеченням потенційних витрат Фонду по виплаті відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, вклади

яких мають ознаки нікчемності, визначені статтею 38 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

<i>(у мільйонах гривень)</i>	Забезпечення потенційних юридичних витрат Фонду	Забезпечення витрат по виплаті відшкодування по вкладах з ознаками нікчемності	Всього
Залишок на 31 грудня 2018	52	1,502	1,554
Нараховано (створено)	1	-	1
Використано у звітному році	-	(442)	(442)
Сторновано у звітному році	-	(616)	(616)
Залишок на 31 грудня 2019	53	444	497
Нараховано (створено)	-	-	-
Використано у звітному році	-	(57)	(57)
Сторновано у звітному році	(2)	(40)	(42)
Залишок на 31 грудня 2020	51	347	398

Інша кредиторська заборгованість

Інша кредиторська заборгованість представлена орендним зобов'язанням (Примітка 28), кредиторською заборгованістю за отримані товари, виконані роботи та надані послуги, відкладеним доходом, зобов'язанням по виплатах працівникам та іншою кредиторською

заборгованістю, що включає попередньо сплачені внески від банків – учасників Фонду, інше.

<i>(у мільйонах гривень)</i>	31 грудня 2020	31 грудня 2019
Орендне зобов'язання	-	3
Кредиторська заборгованість за отримані товари, виконані роботи та надані послуги	24	-
Відкладений дохід	3	4
Зобов'язання по виплатах працівникам	24	19
Інша кредиторська заборгованість	6	1
Усього іншої кредиторської заборгованості	57	27

Залучені кошти

(у мільйонах гривень)	Ефективна відсоткова ставка	31 грудня 2020	31 грудня 2019
Векселі видані:			
з терміном погашення більше 1 року	8,4%	48,141	49,441
Проценти до виплати по векселях виданих	-	21,341	17,076
Усього векселів виданих		69,482	66,517
Усього залучених коштів		69,482	66,517

Векселі видані

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18.07.2018 №559 «Про здійснення дострокового погашення векселів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», Фонд протягом 2020 року здійснив дострокове погашення векселів на суму 1,300 мільйонів гривень, виданих Фондом у 2015 році в обмін на кредит у вигляді облігацій внутрішньодержавної позики. Одночасно з достроковим погашенням векселів Фонд здійснив погашення відсотків за векселями в сумі 700 мільйонів гривень.

Станом на 31 грудня 2020 року у фінансовій звітності Фонду векселі видані представлені:

векселями на суму 40,200 мільйонів гривень, виданими Фондом у 2015 році в обмін на кредит у вигляді облігацій внутрішньодержавної позики, що був отриманий Фондом від Міністерства фінансів України, відповідно до Статті 17 Закону України «Про державний бюджет України на 2015 рік», Постанови Кабінету Міністрів України від 04.04.2015 №156 «Про забезпечення надання кредиту Фонду гарантування вкладів фізичних осіб» та Постанови Кабінету Міністрів України від 08.09.2015 №701 «Про забезпечення надання кредиту Фонду гарантування вкладів фізичних осіб». Середня номінальна ставка для випущених векселів становить 11,57%, відсотки по векселях нараховуються щомісячно, однак виплата відсотків відбувається на дату погашення векселя. Середня ефективна ставка для випущених у 2015 році векселів становить 7,66%, дати погашення припадають на 2026 та 2028 роки. Отримані облігації внутрішньої державної позики були реалізовані в 2015 році для виконання Фондом зобов'язання з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом;

векселями в сумі 7,941 мільйон гривень, виданими Фондом у 2016 році в обмін на кредит у вигляді облігацій внутрішньодержавної позики, що був отриманий Фондом від Міністерства фінансів України, відповідно до Статті 17 Закону України «Про державний бюджет України на 2016 рік» та Постанови Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 №1003 «Про забезпечення надання кредиту Фонду гарантування вкладів фізичних осіб».

Середня номінальна ставка для випущених векселів становить 9,99%, відсотки по векселях нараховуються щомісячно, однак виплата повної суми відбувається на дату погашення векселя. Середня ефективна ставка для випущених у 2016 році векселів становить 6,33%, дати погашення припадають на 2031 рік. Отримані облігації внутрішньої державної позики були частково реалізовані у 2017 році для виконання Фондом зобов'язання з виплати відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом.

Кредити Національного банку України

У січні 2019 року відповідно до Положення «Про кредитування Національним банком України Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», затвердженого постановою Правління Національного банку України від 18 березня 2013 року №95 (далі – Постанова) та з метою покриття тимчасового дефіциту коштів Фонду для виплати гарантованої суми відшкодування вкладникам коштів за вкладами, Фонд уклав з Національним банком України (далі – НБУ) кредитну угоду про відкриття Фонду відновлюваної кредитної лінії в розмірі 2,000 мільйони гривень за номінальною відсотковою ставкою 18,0%, що дорівнювала обліковій ставці НБУ на дату укладення кредитної угоди. Згідно з умовами кредитної угоди кредитні кошти надаються НБУ траншами за зверненням Фонду з клопотанням про отримання кредиту. Протягом 2019 – 2020 років Фонд не звертався до НБУ за отриманням кредиту.

Для забезпечення виконання контрактних зобов'язань за кредитною угодою про відкриття Фонду відновлюваної кредитної лінії, Фонд передав в заставу НБУ майнові права за майбутніми грошовими надходженнями на поточний рахунок Фонду в НБУ, що оцінюються в сумі 10,963 мільйонів гривень.

Внески від банків-учасників

(у мільйонах гривень)	2020	2019
Регулярний збір	4,174	3,808
Початковий збір	-	-
Спеціальний збір	-	-
Усього внесків від банків-учасників	4,174	3,808

Частка донарахування регулярного збору за минулі періоди, за результатами інспекційних перевірок проведених Фондом, становить у 2020 році – 0,0% (2019 рік – 2,4%).

Фінансовий дохід

(у мільйонах гривень)	2020	2019
Інвестиційний дохід від процентів за облігаціями внутрішньої державної позики	1,097	745
Дисконт по компенсації витрат з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку	151	707
Проценти за грошовими коштами та їх еквівалентами, розміщеними в НБУ	192	164
Усього фінансового доходу	1,440	1,616

Інший операційний дохід

(у мільйонах гривень)	2020	2019
Пені та штрафи, що виникають за внесками від банків	-	12
Проценти за цільовими позиками, наданими неплатоспроможним банкам	-	81
Позитивний результат від визнання компенсації по витратах з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку	-	81
Дохід від списання зобов'язань з виплати відшкодування вкладникам у зв'язку із завершенням процедури ліквідації неплатоспроможного банку	223	361
Розформування резерву на покриття збитків від зменшення корисності по заборгованості за цільовими позиками	224	3,068
Розформування забезпечення по юридичних ризиках	2	-
Розформування забезпечення по вкладах з ознаками нікчемності	40	616
Інший дохід	4	4
Усього іншого операційного доходу	493	4,223

Витрати з виконання зобов'язань з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку

Витрати, пов'язані з виконанням зобов'язань з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку представлені у звітності на нетто основі і наводяться за вирахуванням суми компенсації, що очікується до отримання від неплатоспроможних банків та банків,

процедура ліквідації, яких здійснюється Фондом. Позитивний результат від визнання компенсації, що очікується до отримання від неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації, яких здійснюється Фондом, визнається у іншому операційному доході (Примітка 21).

(у мільйонах гривень)	2020	2019
Витрати з виконання зобов'язань з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку, валова сума	435	277
Зменшення (збільшення) компенсації витрат Фонду з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку	110	(358)
Витрати з виконання зобов'язань з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку, чиста сума	545	-
Позитивний результат від визнання компенсації по витратах з виплати відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку, чиста сума	-	(81)

Фінансові витрати

(у мільйонах гривень)	2020	2019
Процентні витрати за кредитами від НБУ	-	8
Процентні витрати за векселями	4,966	4,936
Інші фінансові витрати	94	181
Усього фінансових витрат	5,060	5,125

До складу інших фінансових витрат включені відсотки за зобов'язанням з оренди за 2020 рік в сумі 0,1 мільйонів гривень (2019 рік – 1 мільйон гривень) (Примітка 28) та дисконт по компенсації витрат Фонду з виплати

відшкодування вкладникам та виведення банків з ринку, що очікується до отримання від неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації, яких здійснюється Фондом.

Інші операційні витрати

(у мільйонах гривень)	2020	2019
Списання безнадійної заборгованості неплатоспроможних банків за цільовими позиками	-	12
Сторнування процентів за цільовими позиками, наданими неплатоспроможним банкам	76	-
Судові витрати	17	9
Збільшення забезпечення потенційних юридичних витрат	-	1
Інші витрати	1	-
Усього інші операційні витрати	94	22

Адміністративні витрати

(у мільйонах гривень)	2020	2019
Заробітна плата та інші виплати працівникам	295	293
Внески до фондів	49	49
Утримання офісу	6	6
Амортизація	30	23
Ремонт основних засобів та підтримка нематеріальних активів	24	10
Відрядження	1	1
Інші витрати	54	58
Усього адміністративних витрат	459	440

Операції з пов'язаними сторонами

В ході звичайної діяльності Фонд здійснює операції з пов'язаними особами. Сторони вважаються пов'язаними у тому випадку, коли одна сторона має можливість контролювати іншу сторону або здійснює значний вплив на іншу сторону при прийнятті фінансових та операційних рішень.

Відносини контролю

Фонд є юридичною особою публічного права, має відокремлене майно, яке є об'єктом права державної власності і перебуває у його господарському віданні.

Фонд є економічно самостійною установою, має самостійний баланс, поточний та інші рахунки в Національному банку України, а також рахунки в цінних паперах у депозитарних установах – державних банках.

Відносини, що виникають у зв'язку із створенням і функціонуванням системи гарантування вкладів фізичних осіб, виведенням неплатоспроможних банків з ринку та ліквідації банків, регулюються Законом, іншими законами України, нормативно-правовими актами Фонду та Національного банку України.

Операції з представниками управлінського персоналу

Провідний управлінський персонал – це особи, які мають повноваження і на яких покладено відповідальність, прямо чи опосередковано, за планування, управління та контроль діяльності Фонду.

До провідного управлінського персоналу Фонду належать: голова та члени адміністративної ради Фонду, директор-розпорядник, заступники директора-розпорядника, члени виконавчої дирекції Фонду та тендерного комітету.

За роки, які закінчилися 31 грудня 2020 року та 31 грудня 2019 року, витрати на компенсації провідному управлінському персоналу становили 34 та 30 мільйонів гривень, відповідно.

Члени адміністративної ради Фонду здійснюють свої функції на громадських засадах. Отримання винагороди членами адміністративної ради не передбачено Законом.

Операції з суб'єктами господарювання, які контролюються, перебувають під спільним контролем або суттєвим впливом органу влади

Основними операціями з суб'єктами господарювання, що контролюються органами влади, є отримання Фондом кредитів від Національного банку України, кредитів за рахунок коштів державного бюджету від Міністерства фінансів України та сплата відсотків по відповідних кредитах. Описання природи даних операцій наведено у Примітці 18.

Інформація про індивідуально суттєві залишки та операції із суб'єктами господарювання, які контролюються, перебувають під спільним контролем або суттєвим впливом органу влади, представлена у таблицях нижче

(у мільйонах гривень)	31 грудня 2020	31 грудня 2019
Активи		
Грошові кошти та їх еквіваленти на рахунках, відкритих в Національному банку України	1,414	2,498
Облігації внутрішньої державної позики, емітовані Міністерством фінансів України	14,608	9,170
Усього активів	16,022	11,668
Зобов'язання		
Векселі, видані Фондом Міністерству фінансів України	48,141	49,441
Відсотки до сплати по векселях, виданих Міністерству фінансів України	21,341	17,076
Усього зобов'язань	69,482	66,517

(у мільйонах гривень)	2020	2019
Операції протягом року		
Інвестиційний дохід від процентів за облігаціями внутрішньої державної позики	1,097	745
Проценти за грошовими коштами та їх еквівалентами, розміщеними в Національному банку України	192	164
Процентні витрати за кредитами від Національного банку України	-	(8)
Процентні витрати за векселями, виданими Міністерству фінансів України	(4,966)	(4,936)

Умовні зобов'язання

Судові позови. Управлінський персонал Фонду аналізує судові справи майнового та немайнового характеру, у яких Фонд виступає відповідачем, (крім судових справ, стороною яких є вкладники неплатоспроможних банків, щодо захисту прав вкладників, пов'язаних з виплатою гарантованої суми відшкодування за рахунок коштів Фонду), з метою оцінки ступеня юридичного ризику та визначення, чи існує ймовірність відтоку економічних вигід, яка виникає через порушення або недотримання Фондом вимог законів, інших нормативно-правових актів, договорів, прийнятої практики, а також через можливість двозначного їх тлумачення.

По судових справах з високою ймовірністю відтоку економічних вигід Фонд визнав забезпечення (Примітка 16). По судових справах з невисокою ймовірністю відтоку економічних вигід, забезпечення не створюється. Потенційна сума відтоку економічних вигід по таких справах розкривається у фінансовій звітності: станом на 31 грудня 2020 року – 465 мільйонів гривень (325 мільйонів гривень станом на 31 грудня 2019 року).

Оренда

У фінансовій звітності Фонду представлені два договори оренди нежилых приміщень з метою розміщення офісу. Договори були укладені у 2018 році терміном на два роки. У 2020 році строк дії договорів закінчився.

Відсотки за зобов'язанням з оренди за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, склали 0,1 мільйонів гривень (за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року – 1 мільйон гривень) і представлені у складі фінансових витрат (Примітка 23).

Актив у формі права користування у звіті про фінансовий стан представлений у складі інших основних засобів (Примітка 12). Орендне зобов'язання представлено у складі іншої кредиторської заборгованості (Примітка 17).

Управління чистими активами

Чисті активи Фонду – залишкова вартість активів Фонду після вирахування всіх його зобов'язань.

Основною метою Фонду щодо управління чистими активами є забезпечення можливості продовження безперервної діяльності з метою захисту прав вкладників банків та забезпечення стабільності фінансової системи України.

Основною складовою чистих активів Фонду є нерозподілений прибуток (збиток). У випадку, якщо поточні доходи Фонду є недостатніми для виконання ним у повному обсязі своїх зобов'язань щодо виплати відшкодування за вкладами та/або щодо обслуговування та погашення залучених кредитів, Фонд приймає рішення про встановлення спеціального збору або залучення кредиту від Національного банку України та кредиту або внеску держави на безповоротній основі за рахунок коштів державного бюджету.

Управління фінансовими ризиками

Фінансові ризики – ризики, що виникають унаслідок фінансових інструментів та на які Фонд наражається на кінець звітного періоду.

Управління фінансовими ризиками у Фонді має на меті обмеження потенційних втрат фінансових активів Фонду, забезпечення своєчасного виконання його фінансових зобов'язань для ефективного виконання Фондом функцій, визначених Законом.

Процес управління фінансовими ризиками включає такі етапи:

- організація системи управління фінансовими ризиками;
- ідентифікація фінансових ризиків;
- оцінка фінансових ризиків;
- розробка, впровадження заходів націлених на мінімізацію фінансових ризиків;
- інформування управлінського персоналу щодо фінансових ризиків;
- моніторинг системи управління фінансовими ризиками.

До заходів, які застосовуються Фондом для мінімізації фінансових ризиків належать:

- уникнення або запобігання фінансовому ризику шляхом свідомої відмови від операцій та фінансових інструментів, що можуть призвести до критичного рівня ризику;
- обмеження або зменшення фінансового ризику шляхом: диверсифікації; установленням лімітів на кількісні показники ризику; визначенням умов для якісних показників ризику;
- перенесення фінансового ризику шляхом хеджування;
- прийняття фінансового ризику шляхом створення резервів та покриття фінансових ризиків за рахунок власних ресурсів Фонду.

Фінансові ризики складаються з кредитного ризику, ринкового ризику та ризику ліквідності.

Кредитний ризик

У Фонду виникає кредитний ризик, який є ризиком того, що одна із сторін операції з фінансовим інструментом спричинить понесення фінансових збитків іншою стороною внаслідок невиконання зобов'язань за договором.

Фінансові інструменти, у зв'язку з якими у Фонду може виникнути значна концентрація кредитного ризику, включають грошові кошти та їх еквіваленти, фінансові інвестиції в облігації внутрішньої державної позики, заборгованість неплатоспроможних банків за цільовими позиками.

Максимальна сума кредитного ризику Фонду за класами активів відображена балансовою вартістю фінансових активів у звіті про фінансовий стан.

Ринковий ризик

Ринковий ризик полягає у тому, що зміни ринкових курсів, таких як валютні курси, процентні ставки і курси цінних паперів, будуть впливати на доходи або на вартість фінансових інструментів Фонду. Ринковий ризик включає: валютний ризик та процентний ризик.

Валютний ризик – ринковий ризик, який виникає внаслідок несприятливих коливань курсів іноземних валют. Усі монетарні активи та зобов'язання Фонду деноміновані у гривнях. Можливі зміни курсів обміну, застосовані на кінець звітного періоду у зв'язку з функціональною валютою Фонду, при незмінності всіх інших змінних величин, не матимуть суттєвого впливу на прибуток або збиток.

Процентний ризик – ринковий ризик, який виникає внаслідок несприятливих змін ринкових процентних ставок, що негативно впливають на вартість фінансових інструментів Фонду або на майбутні грошові потоки від фінансового інструмента.

Зміни процентних ставок впливають, головним чином, на фінансові інвестиції та залучені кошти за рахунок зміни їх справедливої вартості. Перегляд ставок по фінансових інструментах з фіксованими ставками здійснюється в строки їх погашення.

Фонд не має фінансових інструментів зі змінними процентними ставками.

Фонд здійснює моніторинг процентних ставок по фінансових інструментах. Нижче в таблиці подані середні ефективні процентні ставки за фінансовими інструментами, по яких нараховуються проценти, станом на відповідні звітні дати:

% річних	31 грудня 2020	31 грудня 2019
Грошові кошти та їх еквіваленти	7,42%	9,37%
Фінансові інвестиції, що оцінюються за амортизованою собівартістю	9,83%	16,32%
Фінансові інвестиції, що оцінюються за справедливою вартістю	10,27%	10,27%
Векселі видані	8,4%	8,4%

Ризик ліквідності

Ризик ліквідності полягає у тому, що Фонд не буде мати можливості виконати свої фінансові зобов'язання в належні строки. Підхід Фонду до управління ліквідністю передбачає забезпечення, наскільки це можливо, постійної наявності ліквідності, достатньої для виконання зобов'язань по мірі настання строків їх погашення як у звичайних умовах, так і в надзвичайних ситуаціях, уникаючи при цьому неприйнятних збитків чи ризику нанесення шкоди репутації Фонду. Політика ліквідності розглядається і затверджується управлінським персоналом.

Як правило, Фонд забезпечує наявність достатніх грошових коштів на вимогу для оплати очікуваних витрат, пов'язаних з забезпеченням функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведенням неплатоспроможних банків з ринку на період до 3 місяців, включаючи обслуговування фінансових зобов'язань.

На 31 грудня 2020 року недисконтовані грошові потоки, що базуються на строках погашення непохідних фінансових зобов'язань згідно з договорами (включаючи виплати процентів) представлені таким чином:

(у мільйонах гривень)	Балансова вартість	Грошові потоки згідно з договорами	До одного року	Від одного до п'яти років	Більше п'яти років
Векселі видані	69,482	113,878	-	15,765	98,113
Усього фінансових зобов'язань	69,482	113,878	-	15,765	98,113

На 31 грудня 2019 року недисконтовані грошові потоки, що базуються на строках погашення непохідних фінансових зобов'язань згідно з договорами (включаючи виплати процентів) представлені таким чином:

(у мільйонах гривень)	Балансова вартість	Грошові потоки згідно з договорами	До одного року	Від одного до п'яти років	Більше п'яти років
Векселі видані	66,517	116,884	-	-	116,884
Усього фінансових зобов'язань	66,517	116,884	-	-	116,884

Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань

Фонд визначає справедливу вартість фінансових активів і зобов'язань, використовуючи ринкову інформацію за її наявності і відповідні методики оцінки. Визначення розрахункової справедливої вартості потребує професійного судження при тлумаченні ринкової інформації.

Фінансові активи та зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю

До фінансових інструментів, що оцінюються за справедливою вартістю належать облігації внутрішньої державної позики. Ці фінансові інструменти не мають активного ринку, справедлива вартість облігацій внутрішньої державної позики визначається на підставі вхідних даних 2-го рівня ієрархії (спот-ставок, розрахованих на основі кривої безкупонної дохідності, яка побудована за даними фактично укладених та виконаних договорів з ОВДП із застосуванням параметричної моделі Свенссона) з використанням методу дисконтування грошових потоків.

Фінансові активи та зобов'язання, що не оцінюються за справедливою вартістю, але справедлива вартість яких розкривається

До фінансових активів та зобов'язань, що не оцінюються за справедливою вартістю, але справедлива вартість яких розкривається, належать грошові кошти; облігації внутрішньої державної позики, що оцінюються за амортизованою собівартістю; заборгованість неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, за цільовими позиками та відсотками за цільовими позиками, наданими неплатоспроможним банкам; інша дебіторська заборгованість; векселі, видані Фондом.

Фонд визначив, що справедлива вартість деяких фінансових активів і зобов'язань, що оцінюються за амортизованою собівартістю, суттєво не відрізняється від їх балансової вартості для цілей розкриття справедливої вартості. До них належать: грошові кошти; заборгованість неплатоспроможних банків та банків, процедура ліквідації яких здійснюється Фондом, за цільовими позиками та відсотками за цільовими позиками, наданими неплатоспроможним банкам; інша дебіторська заборгованість; векселі, видані Фондом.

До фінансових інструментів, що оцінюються за амортизованою собівартістю, балансова вартість яких може суттєво відрізнятися від справедливої вартості, належать облігації внутрішньої державної позики. Ці фінансові інструменти не мають активного ринку. Справедлива вартість таких фінансових активів визначається на підставі вхідних даних 2-го рівня ієрархії (спот-ставок, розрахованих на основі кривої безупонної дохідності, яка побудована за даними фактично укладених та виконаних договорів з ОВДП із застосуванням параметричної моделі Свенссона) з використанням методу дисконтування грошових потоків. Зазначений метод враховує майбутні процентні платежі та погашення основної суми заборгованості, строки погашення і ставку дисконтування. Ставка дисконтування була застосована на рівні 9,8% -11,3% (у 2019 на рівні 11,9% – 12,8%).

У наведеній нижче таблиці подано балансову вартість та оцінку справедливої вартості фінансових активів, які не відображаються у звіті про фінансовий стан Фонду за їх справедливою вартістю:

(у мільйонах гривень)	2020		2019	
	Балансова вартість	Справедлива вартість	Балансова вартість	Справедлива вартість
Облігації внутрішньої державної позики	8,886	8,861	3,447	3,477

Враховуючи, що розрахунки оціночної справедливої вартості ґрунтуються на певних припущеннях, слід урахувати те, що надана інформація може не повністю відображати вартість, яка може бути реалізована.

Справедлива вартість фінансових інструментів за рівнями ієрархії справедливої вартості розподіляється таким чином:

У 2020 році не відбувалося переведень фінансових інструментів між рівнями ієрархії справедливої вартості.

(у мільйонах гривень)	2020			2019		
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3
Активи, які оцінені за справедливою вартістю:						
Облігації внутрішньої державної позики за справедливою вартістю	-	5,722	-	-	5,723	-
Активи, справедлива вартість яких розкривається:						
Облігації внутрішньої державної позики	-	8,861	-	3,477	-	-

Події після закінчення звітного періоду

У період з 1 січня 2021 року до дати затвердження фінансової звітності до випуску відбулися такі події, що не потребують коригування сум, визнаних у фінансовій звітності:

- дострокове погашення векселів, виданих Фондом у 2015 році на суму 2,002 мільйонів гривень, в тому числі відсотків за векселями 802 мільйонів гривень;
- інвестування 2,862 мільйонів гривень в державні цінні папери України;
- завершення процедури ліквідації одного неплатоспроможного банку, в зв'язку з чим зобов'язання Фонду з виплати відшкодування вкладникам зменшились на 9 мільйонів гривень.

Повернення до жорстких карантинних заходів на більшості території України у березні-квітні 2021 року з метою запобігання поширення захворюваності на COVID-19 може мати негативний вплив на українську економіку та фінансовий сектор. Хоча проведення вакцинації знижує ризик повторення локдаунів, але повільність та нерівномірність цього процесу зберігає можливість введення карантину в окремих областях України. Ці кризові явища можуть вплинути на результати діяльності та фінансовий стан Фонду. Фонд стежить за перебігом подій і вживає належних заходів для підтримки стабільної діяльності Фонду та системи гарантування вкладів в Україні.

Звіт незалежного аудитора

AC Crowe Ukraine
1a Zadorozhnyi Ln., Kyiv
Tel. +38 044 391 3003
office@crowe-ac.com.ua
www.crowe.com.ua

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Адміністративній раді ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ
Керівництву ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Звіт щодо аудиту фінансової звітності

Думка

Ми провели аудит фінансової звітності ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ (надалі - Фонд), що складається з Звіту про фінансовий стан станом на 31 грудня 2020, Звіту про прибутки і збитки та інший сукупний дохід, Звіту про зміни у власному капіталі та Звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, і приміток до фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан Фонду на 31 грудня 2020, його фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ).

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА).

Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Фонду згідно з Міжнародним кодексом етики професійних бухгалтерів (включно з Міжнародними стандартами з незалежності) Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ) та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Інші питання

Аудит фінансової звітності Фонду за рік, що закінчився 31 грудня 2019, був проведений іншим аудитором, який 25 травня 2020 висловив немодифіковану думку щодо цієї фінансової звітності.

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту – це питання, що, на наше професійне судження, були значущими під час нашого аудиту фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядалися у контексті нашого аудиту фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань.

Ключове питання аудиту

Забезпечення потенційних витрат Фонду по виведенню банків з ринку та виплати відшкодування вкладникам (Примітка 14)

Оцінка розміру забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам є ключовою сферою професійних суджень керівництва Фонду.

Визначення сум потенційних витрат включають певні припущення та аналіз різних факторів, у тому числі фінансовий стан банків, ризик переходу банків в категорію неплатоспроможних, очікуваний загальний стан

Як наш аудит розглядає ключове питання аудиту

Наші аудиторські процедури стосовно ключових припущень, що використовуються при оцінці керівництвом розміру забезпечення потенційних витрат Фонду по виведенню банків з ринку та виплати відшкодування вкладникам, включали:

- аналіз загальних підходів та методології формування забезпечення;
- перевірку прогнозної фінансової інформації шляхом відстеження вхідних макроекономічних параметрів;
- перевірку ключових припущень управлінського персоналу, використаних

банківської системи України. Результатом використання різних припущень можуть стати різні оцінки забезпечення потенційних витрат.

Беручи до уваги суттєвість цієї статті та певний рівень суб'єктивності суджень, ми визначили оцінку забезпечення потенційних витрат Фонду з виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам ключовим питанням аудиту.

- при розрахунку фінансової моделі;
- перевірку на вибірковій основі достовірності вихідних даних, використаних при розрахунку;
- тестування розрахунків, вкладених в модель та їх математичну точність.

Ми виявили, що ключові припущення, які використовуються при оцінці керівництвом розміру забезпечення потенційних витрат Фонду по виведенню банків з ринку та виплати відшкодування вкладникам, підтверджуються наявними доказами.

Інша інформація

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація, отримана на дату цього звіту аудитора - це Звіт про управління.

Наша думка щодо фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію і ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією і фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація має вигляд такої, що містить суттєве викривлення або невідповідність законодавству.

Якщо на основі проведеної нами роботи стосовно іншої інформації, отриманої до дати звіту аудитора, ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення або невідповідність законодавству цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт. Ми не виявили таких фактів, які б необхідно було включити до звіту.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Фонду продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати Фонд чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Адміністративна рада несе відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Фонду.

Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, якщо воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для

використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;

- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю;
- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, які поставили б під значний сумнів можливість Фонду продовжити безперервну діяльність. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в своєму звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити Фонд припинити свою діяльність на безперервній основі.
- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного відображення.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, інформацію про запланований обсяг і час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась тим, кого наділено найвищими повноваженнями, ми визначили ті, що мали найбільше значення під час аудиту консолідованої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання в своєму звіті аудитора, крім випадків, якщо законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне розкриття такого питання, або якщо за край виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати в нашому звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його корисність для інтересів громадськості.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність»

Відповідно до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» аудиторі мають надати додаткову інформацію та запевнення.

Основні відомості про аудиторську фірму

Повне найменування

ТОВ АУДИТОРСЬКА КОМПАНІЯ «КРОУ
УКРАЇНА»

Місцезнаходження

03040, м. Київ, пров. Задорожний 1А

Інформація про включення до Реєстру аудиторських фірм та аудиторів

Номер реєстрації в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 3681

Суб'єкт аудиторської діяльності, який має право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності

Суб'єкт аудиторської діяльності, який має право проводити обов'язковий аудит фінансової

Найменування органу, який призначив суб'єкта аудиторської діяльності на проведення обов'язкового аудиту	звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес Адміністративна рада Фонду
Дата призначення суб'єкта аудиторської діяльності	21.04.2021
Тривалість виконання аудиторського завдання	1-й рік

Аудиторський звіт узгоджений з додатковим звітом для Адміністративної ради.

Ми не надавали послуги, заборонені законодавством.

Ключовий партнер з аудиту та суб'єкт аудиторської діяльності незалежні від Фонду при проведенні аудиту.

Ми не надавали інші послуги, крім послуг з обов'язкового аудиту, та послуг, що розкриті у звіті про управління або у фінансовій звітності.

МСА вимагають, щоб аудитор планував та проводив аудит таким чином, щоб отримати достатню впевненість у відсутності у фінансовій звітності суттєвих викривлень. Термін «достатня впевненість» допускає деякий ризик наявності суттєвих невідповідностей грошового характеру, які можуть залишитися невиявленими; також допускається, що аудитор не може надати абсолютної гарантії точності та повноти фінансової звітності. Аудит включає вибірку перевірку підтвердження чисел та пояснень, що наводяться у фінансовій звітності. Умови МСА вимагають планування аудиту таким чином, щоб забезпечити достатню ймовірність того, що помилки та невідповідності, здатні суттєво вплинути на фінансову звітність, були виявлені. Однак, оскільки аудитор не буде проводити перевірку всіх операцій, здійснених суб'єктом господарювання протягом року, проведений аудит не може забезпечити повну впевненість у тому, що помилки та невідповідності, у тому числі випадки шахрайства, будуть виявлені.

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є Віталій Гавриш.

Партнер /
Директор з аудиту фінансових установ

№100594 в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності

Віталій Гавриш

м. Київ, Україна

25 травня 2021